

Korom Pál

Civilként a magyar végeken

*MÉLTÓ
TEMETÉS*

Köszönet

Az elmúlt hónapokban folyamatosan bővült azok köre, akiknek közreműködése nélkül ezt a könyvet nem olvashatnád, Kedves Olvasó. Egyesek neve itt-ott szerepel, de többségük neve nem.

Voltak próbaolvasóim, akik jó tanácsok sokaságát adták, és akikre jó szívvel hallgattam is.

Volt, aki a stílusomat egyengette, volt, aki a helyesírási hibáimat javította. Volt, aki ellensúlyozta az abból adódó problémákat, hogy nem igazán bánok jól a számítógépek különböző programjaival. Egész kis csapat dolgozott a helyszínrajzok kialakításán és elhelyezésén, a fotók válogatásán, a források és egyébek tisztázásán, beírásán. Többek együttműködése segítette a megjelentetését, a bemutatását és a Hozzád való eljuttatását.

Mindenkinek köszönettel tartozom, akik segítettek abban, hogy ez a könyv ezzel a tartalommal és ebben a kivitelben olvasható legyen minden érdeklődő számára.

„házak, terek, melyekben negyedszáz év után nem lesz többé gyerekszivaj”

„Nem születtem varázslónak,
Csodát tenni nem tudok”

(Bródy János: Mit tehetnék érted)

Kedves Olvasóm!

Korom Pál vagyok, felelős magánszemély, vezető, érző, gondolkodó és író ember. Arra kérek, kövesd végig velem ezt a történetet. Szeretném, ha megértenéd és átérezned mindannak a tragédiáját, amit a pártpolitika dühös rombolása a szentesi fiatalsággal, a demokráciával és az egész közösséggel tett. Bár én mutatom be, ez nem csak az én történetem. Érintette, szereplője és áldozata számos gyerek, lány és fiú, fiatalok és már nem fiatalok, magyartési falusiak és erdélyiek, franciák, olaszok; szentesi hivatalnokok, politikusok. És házak, terek, melyekben negyedszáz év után nem lesz többé gyerekszivaj.

1995 és 2015 között, húsz éven át a magyarországi Szentes városában élő tizenéves ifjúságnak kivételes lehetőségei voltak a demokratikus közéletiség tanulására és megélésére. Ennek feltételeit a **SZIDŐK projekt** keretében széleskörű helyi összefogás alakította ki: Szentes Város Önkormányzata erkölcsileg, anyagilag és közéleti partnerségével támogatta a tizenéves közélet fejlődését. A VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség az Önkormányzat partnereként segítette ezt, biztosítva annak műszaki üzemeltetési, ifjúság szakmai és adminisztratív hátterét. A projekt keretében létrejött két tizenéves közösségi tér: a Magyartési Tábor Központ és a városi Diák Pince.

A SZIDŐK projekt zászlóshajójaként született meg a **Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat, a SZIDŐK**. Ez a tizenéves önkormányzat sok nehézség árán húsz évig szárnyalt, és 2015 végén új korszakába készült belépni, amikor azonban az Önkormányzat minden indoklás nélkül megszüntette a SZIDŐK projektet. Megvonta a tizenéves közélettől és a SZIDŐK-tól támogatását, működésük együtt létrehozott valamennyi feltételét.

Ez a kötet a SZIDŐK projekt és a SZIDŐK méltó temetése azok számára, akiknek van szeme a látásra és van füle a hallásra.

Korom Pál

„akiknek van szeme a látásra”

„kivételes lehetőségei voltak a demokratikus közéletiség tanulására és megélésére”

KOROM PÁL

CIVILKÉNT A MAGYAR VÉGEKEN

II. KÖTET

MÉLTÓ TEMETÉS

Tartalom

Köszönet	2
Kedves Olvasóm!.....	3
Egy érintett előszava	9
Bevezető.....	11
A SZENTESI IFJÚSÁGI ÉS DIÁK ÖNKORMÁNYZAT ÉS A SZIDŐK PROJEKT.....	15
<i>A TÖRTÉNET HELYSZÍNE</i>	16
<i>ADALÉKOK A SZENTESI TÁRSADALOMRÓL MINT HELYSZÍNÉRŐL</i>	17
<i>A TÖRTÉNET VÁROSI FŐSZEREPLŐJE: AZ ÖNKORMÁNYZAT</i>	19
<i>A TÖRTÉNET CIVIL FŐSZEREPLŐJE: A VE-GA</i>	20
<i>A MEGHATÁROZÓ VÁROSI IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGI TEREK</i>	21
A Magyartési Képzési és Tábor Központ.....	22
A városi Diák Pince	26
<i>A SZIDŐK</i>	27
<i>A SZIDŐK TÖRTÉNETE RÖVIDEN</i>	31
A Gyermek és Ifjúsági Kerekasztal korszaka – 1995 és 1998 között	31
A konferenciák korszaka – 1998 és 2002 között.....	32
A formálisan is önkormányzati munka korszaka – 2002 és 2005 között	34
A közösségfejlesztés korszaka – 2005 és 2008 között	36
A folyamatos változások korszaka – 2008 és 2013 között	37
A SZIDŐK új korszaka – 2015 tavaszától	40
<i>KÉPGALÉRIA</i>	44
<i>MI AZ IFJÚSÁG: ERŐFORRÁS VAGY GONDOK FORRÁSA?</i>	50
A SZIDŐK TRAGÉDIÁJA.....	59
<i>A TRAGÉDIA ELSŐ FELVONÁSA</i>	60
Első jelenet: Előjáték – Az első figyelmeztetéstől a szerződéstervezetig	60
Második jelenet – Az első előterjesztés tragédiája	68
Harmadik jelenet – A második előterjesztés	73
A tragédia csúcspontja.....	80
<i>A TRAGÉDIA MÁSODIK FELVONÁSA</i>	82
A kialakult helyzet áttekintő értékelése.....	82
Mi történt a Diák Pince ügyében a mai napig?	84
Mi történt a Magyartési Képzési és Tábor Központ ügyében a mai napig?	92
Az Önkormányzat vég-telen utójátéka	104

AZ ESEMÉNYEK AZ ÉN OLVASATOMBAN	107
<i>EGY ÉRTELMEZÉSI KERET</i>	108
<i>ŐRLŐDVE</i>	111
<i>ÖNMAGAMMAL ELLENTÉTBEN</i>	112
<i>A MÉLTÓ TEMETÉS KEZDETE: AZ ELSZÁMOLTATÁS ÉS A JÖVŐÉPÍTÉS STRATÉGIÁJA</i>	125
<i>TALÁLKOZÓ A DIÁK PINCÉBEN 2016. FEBRUÁR 20-ÁN</i>	131
<i>GONDOLATOK A MAGYARTÉSI TÁBORRAL FOGLALKOZÓ TESTÜLETI ÜLÉS KAPCSÁN</i>	132
<i>A MAGYARTÉSI KÖZPONT KIÜRÍTÉSE – KÉT TÖRTÉNET LEZÁRÁSA</i>	132
<i>A TOMPAHÁTI SZIDŐK-TÁBOROK KAPCSÁN</i>	134
Az otthonlét kialakítása a tompaháti Bagoly Szálláson	135
A tompaháti SZIDŐK-táborok szakmai kialakítása	137
Az Image tábor nevelési koncepciója	138
A pedagógiai cél	141
A modern emberi személyiség	142
A kamasz lázadás	143
Eszközeink, szerepeink	144
Az Image tábor tervezése	144
Az Image tábor	145
A Választások tábor	146
<i>ÉRTÉKMENTÉS A VÁROSI E-KÖNYVTÁRBA ÉS A LEVÉLTÁRBA</i>	146
<i>A SZIDŐK MANAPSÁG</i>	148
<i>SZIDŐKÖSÖK A SZIDŐKRŐL</i>	150
<i>A TÖRTÉNET LEZÁRÁSA A VE-GA 2016. OKTÓBERI TALÁLKOZÓJÁN</i>	154
EPILOGUS	156
Egy érintett utószava	158
FORRÁSOK	160

Egy érintett előszava

[eleje]

1994 vagy 1995 nyara volt, már akkor pár éve jártam vegázni Szentesre, valami iskolában meg kollégiumban voltunk, és akkoriban mesélte Pali, hogy van Magyartésen egy ház, amiből tábort építhetünk. Az építőtábor romantikája ott foszlott szét, amikor a Tisza Volán mocskosfehér, ócska busza beállt Szentesen az ötösre, felszálltunk, rezgett az egész, bűdös volt, és a hányásszínű függönyök még elviselhetlenebbé tették a nyári aszfalt forróságát. Hiába jókedv, franciapék, kacagás, cinegézés.

Megviselve értünk ki Tésre. Ami olyan egyszerű volt, mint egy tanya, és nekem városi fiúként ólat kellett bontani. Vagy valami istállót. Sok platós autónyi téglatörmelék szedtünk fel, vertünk szét félig omlott melléképületet. Aztán megcsináltuk a kerítést hátul. Kosz volt, és nagyon meleg. De együtt csináltuk, és az jó volt. Valaki nagy bográcsban főzött. Bevittük a vécéket. Ágyat kellett festeni, ezt utáltam. Költözött az RTL Klub, és Petya megszerezte a bútorokat, Pesten pakoltunk a Fehérvári úton, aztán ugyanezt Tésen.

Ősz lehetett, fákat ültettünk a birkaszaros (de már sittmentes) dimbesdombos oldalba. Hogy majd húsz év múlva, ha ott sátrazunk, árnyék is legyen. Elképzeltük, osztrák és balatonparti kempingek képe alapján, sátorból kilóg a láb, előttünk a végetlen puszta, fölöttünk nagy fák lombja.

Sok mindenre gondoltunk. Húsz év eltelt. A fák megnőttek, húsz évig vigyáztunk rájuk. Azóta is utálok sátrazni. És most már nincs is hol.

Mielőtt nekirugaszkodsz, kedves olvasó, pár gondolat az egyik szereplőtől.

A Méltó temetés sokféle könyv. Olvasható dokumentumregényként, naplóként akár, vagy mondjuk mint egy tragédia. Eszembe jutott, hogy a középkori keresztény teológusok a szövegek négyféle olvasását ismerték: a szó szerinti, az allegorikus, a morális és az anagorikus olvasatot. A szó szerinti olvasás is átvezet egy huszonvalahány éves történeten, a magyar közélet viharain, ahogy a klasszikus demokrácia hirtelen áldozatává válik a nemklasszikus politikának. Miközben ez az idézett dokumentumokkal teli szöveg a szó sze-

Palma sub pondere crescit*

(Latin közmondás)

„fákat ültettünk a birkaszaros (de már sittmentes) dimbesdombos oldalba”

„a hányásszínű függönyök még elviselhetlenebbé tették a nyári aszfalt forróságát”

* Teher alatt nő a pálma

„egyszerű történetben
összesűrűsödő valóság”.

„a Tisza Volán
mocskosfehér, ócska
busza beállt Szentesen
az ötösre”

„megcsináltuk a kerítést
hátról”

rint olvasónak is kibontja a tragédia és a temetés lényegét, hívogat és kínálja a mélyebb allegorikus, morális értelmezéseket. Merthogy mit is temetünk? És ki is temeti? És mi a méltó, méltóságos, méltányos? Van-e, aki méltassa a halottat? És mi is a temetés egy közösség életében? Nem folytatom, Kedves Olvasó, tessék gondolkodni.

Számomra ez a Korom-könyv legfontosabb üzenete: miközben törekszel arra, hogy megmaradj jó embernek a cselekedeteidben a legnehezebb helyzetekben is, látod-e az Egészet és benne az egyes Embert, az egyszerű történetben összesűrűsödő valóságot. A világtörténelmi sorsra jutott ember története ez. Korom értelmezésében „az embereknek egészségükben kell kiküzdeniük a maguk érvényességét, a maguk közösségeiben. Így tudnak létrehozni egy új, szerves, a valóságos világgal adekvát kultúrát, hagyomány- és értékvilágot.”

Miért nem írt eddig Korom Pali egy könyvtárnyi könyvet, mint szellemi rokonai, mondjuk Popper? Aquinói Szent Tamás *A teológia kézikönyve* című művében (3. rész, 42. quaestio) felteszi a kérdést: „Vajon Krisztusnak írásban kellett volna átadnia tanítását?” A kérdésre adott felelete: „Az én válaszom, hogy helyénvaló volt, hogy Krisztus nem bízta tanítását az írásra. Először saját méltósága okán; minél kiválóbb a tanító, tanítási módszerének annál kiválóbbnak kell lennie. Ez okból helyes volt, hogy Krisztusnak mint a tanítómesterek legkiválóbbikának azt a tanítási módszert kellett választania, mellyel tanításait hallgatói szívébe vési bele.” Korom kiváló tanító, és hát szeret is beszélni, meg tud is. Másrészt tetteit, így az írásait is a törődés elve vezérli, az egyes emberekhez szól: legtöbb leírt szava levelekben (jellegzetes, lendületes kézírásával írt, sok-sok oldalas levelekben) van.

Korom Törődés-elve neked is segít, kedves olvasó. Végig vezeti a tekinteted, értelmez és magyaráz, összefüggésbe helyez, szerkezetet ad.

Ez egy temetés, hát olvassuk részvétellel és reménykedéssel.

Kertész Zoltán
2017. április

„Hallottuk a szót. Mélység és magasság
Visszhangozák azt. S a nagy egyetem
megszűnt forogni egy pillanatig.
Mély csend lön, mint szokott a vész előtt”
(Vörösmarty Mihály: Előszó)

BEVEZETŐ

Redves Olvasóm!

Ez a történet Közép-Európa egy kis országában, Magyarországon történt meg és történik, ennek a kis országnak egy délvidéki kisvárosában. Egyik főszereplője egy ebben a városban született kicsi, de vagány civil szervezet, a Vega csillagról elnevezett VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség (röviden: VE-GA) – ennek alapító-vezetője vagyok én immár harmincnegyzet éve. A mi szervezetünk is egy egyre szűkülő civil csoportosulás résztvevője, amely magát Kultúrkörnek nevezi. Ennek a Kultúrkörnek van egy saját alapítású kitüntetése, a Társadalom Fejlesztésért Díj. Ezt 2014-ben a feleségem, Anikó és én kaptunk meg, átadására Szentesen – itt van ma is a VE-GA központja –, a Magyarartési Képzési és Tábort Központunkban került sor. Ennek kapcsán sok beszélgetés zajlott, sok vita elevenedett fel. Arra kértek, hogy egy éven át írjam le, hogy hogyan élem a mindennapokat mint egy civil szervezet, a VE-GA vezetője.

Tartózkodom attól, hogy másokban keressem gondjaink okait, ezért úgy döntöttem, egymásközt örömeinkkel és gondjainkkal foglalkozom ebben a kötetben. Így lett az egykötetesnek szánt könyv tervezett címe *Egymásközt*.

Itt meg is álltam volna, ha nem történt volna Szentesen az a súlyos és érthetetlen tragédia, amiről ez a második kötet szól: ez róttá rám ugyanis azt az etikai kötelezettséget, hogy egy másik kötetel tartsak tükröt a tragédia okozóinak, és bemutassam Neked ennek történetét.

Tragikus sorsú hőse a város húsz éven át prosperáló tizenéves ifjúsági önkormányzata, melyet a VE-GA mindvégig elkötelezetten

„előttünk a végtelen puszta”

„fölöttünk nagy fák lombja”

„ólat kellett bontani”

„minden cseppben ott a tenger”

„akkoriban mesélte Pali”

támogatott. Történetünk szereplői évek óta – pártpolitikai – háború körülményei között léteznek. A városka húsz év „koplalás” után többségbe jutott jobboldali konzervatív frakciója ugyanis megalkuvás nélküli háborút folytat a város szocialista polgármestere ellen. Ennek a háborúnak egy vétlen áldozata a szentesi tizenéves önkormányzat.

Lehet, hogy Téged hasonló történet eddig még nem érintett meg. Lehet, hogy Téged nem érdekelnek a civil szervezetek, és nem voltak és jelenleg sincsenek civil ügyeid. Az pedig erősen valószínű, hogy nem sok közöd volt eddig egy település ifjúsági közéletéhez, sem egy települési ifjúsági önkormányzathoz – különösen nem olyanhoz, mint a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat, a SZIDÖK. Azonban valahol minden cseppben ott a tenger. Globális világunkban minden emberi sorsban ott van valahol az egész emberiség sorsa is. Ez a történet pedig sokkal többet rejt magában, mint pusztán önmagát.

Talán megérdemel Tőled néhány oldalnyi erőfeszítést, hogy megértsd és átérezd, miért is katasztrófa az, ami a SZIDÖK projekttel és a SZIDÖK-kel 2015 végén történt.

„Suszter, maradj a kaptafánál!” „Aki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul!” Megannyi ügyben kaptam már hasonló megszólításokat, hiszen szakmámat tekintve vízmérnök vagyok, és köztisztviselőként vonultam nyugdíjba. Eddig sem tartottam azonban magam ezekhez a tanácsokhoz – könyvet viszont eddig nem írtam, pedig ehhez is érteni kell. Most azonban nincs más választásom. Nem engedhetem meg, hogy ebben a következmények nélküli világban visszhangtalanul enyészsen el ennyi jó és szép, ennyi munka, ennyi megteremtett érték. Írok tehát, mert írnom kell akkor is, ha nem olvassa el senki. Az írás az én dolgom, az olvasás pedig nem az enyém.

Nem feladatom arról írni, mi is a helyzet Magyarországon a történet, a harmadik Orbán-kormány idején. Ennek bárki utána nézhet mai internetes világunkban a saját ízlése szerint. Az sem jelenthet túl nagy feladatot, hogy az érdeklődők utána nézzenek, mit jelent ma ebben a hazában civil szervezet tagjaként, vezetőjeként létezni. Azt azért szeretném hangsúlyozni, hogy nem lehet minden civil gondot az Orbán-kormány nyakába sózni. Azt sem lehet azonban figyelmen kívül hagyni, hogy ennek a Kormánynak határozott elgondolásai vannak a civil szféra létéről és támogatásáról: támogatja a vele való együttműködést, túri az autonóm létezését. Tiltja a nagyon megszigorított jogi környezetben való *nem tiszta* működést, illetve a civil szervezetek politikai tevékenységét. Kifejezetten hibát pedig csak ez legutóbbi vonatkozásban lelhetsz, Kedves Olvasóm: a politikai tevékenység ugyanis normális állapota a polgárok civil szervezeteinek. A pártpolitikai tevékenység az, ami nem okvetlenül az.

A magyarok számára sajátos jelentése van a *végeken* kifejezésnek. Történelmi időkben, amikor a magyarok saját országuk területén védtek Európát az Oszmán Birodalomtól, ezt a végvárak láncolatának segítségével tették meg, a *végeken*: megannyi kis várban, magukra hagyottan, minden segítség nélkül. Mindabban, ami velük és köztük kicsiben történt, megjelent mindaz, amit az országban a *Nagyok* nagyban tettek meg, és vice versa. Nem is lehetséges ez másként.

A *végek* ma a mai magyar vidéket jelentik. Ez a *vidék* pedig nem a budapesti és nem a nyugat-magyarországi fejlettebb városok körülményei között való létezését jelenti.

„kicsi, de vagány”

Ha pedig a földrajzi helyeknél tartunk, csak néhány kattintásra van Tőled, hogy megnézd a Tisza- és Hármas-Körös-parti Szentés város helyét. Ez a kisváros történetünk szűkebb színtere, a mi otthonunk helye.

A két kötet megjelenésének sorrendje azért változott meg, mert a második most aktuális!

Miért lett ennek a kötetnek a címe *Méltó temetés*?

A XX. vége és a XXI. század eleje sok mindent maga alá temet, de talán érdemes Ajtmatov kirgiz író újra megtalálni. Zseniális könyveinek egyike *Az évszázadnál hosszabb ez a nap*. Ez a nap egy egyszerű, de nagybetűs Ember temetésének napja. Egyúttal annak is líraian realista leírása, hogy mi is a *méltó temetés*: mindannak felmérése, rendezése, amit az elhunyt életében adott. Amit kevés siker, sok félsiker, több tragédia, valamint tengernyi közös gond, öröm és főleg munka során adott. Mindannak felidézése, ami segít a megmaradóknak jobban, méltóbban élni az életüket. Erőt adhat jobbá válni, erőt adhat egy másként való újrakezdéshez.

A SZIDŐK projekt méltó temetésének része a története és a tragédiája felidézése. Része mindannak az értékek a rendezése, ami a léte kapcsán létrejött, amit sokan hoztak létre tizenévesek és felnőttek. Része azonban a másként való továbblépés körvonalazása is.

A SZIDŐK történetének jelentős részét már megírták: az események a hivatalos levelezések, újságcikkek, előterjesztések, képviselőtestületi döntések sorában jelennek meg. A kötet gerincét tehát a hivatalos, nyilvános dokumentumok adják. Másrészt az események a saját vívódásaim, döntéseim és az általam vezetett tevékenységek mentén történnek meg, egészen addig a pillanatig, amikor 2016. november 30. körül lezárom ezt a kötetet.

Egy eseménydús, lényegében folyamatosan *ellenzéki* élet estéjén nincsenek kételyeim azokról az indulatokról, amit ez a kötet kiválthat. (Most van például harmadik éve annak, hogy három fiatalember arra kapott *politikai* megbízást, hogy verjen meg. Persze nem szentesiek voltak, mert itt harcművész hírem van. Ezt a magam módján elrendeztem, de az erre irányuló vágnak ez aligha vetett véget. De lehet ebből karaktergyilkosság, meg mindenféle jól szervezett zaklatás is.) Egy esetleges megveretésnél azonban van rosszabb lehetőség is.

„minden emberi sorsban ott van valahol az egész emberiség sorsa is”

„írnom kell akkor is, ha nem olvassa el senki”

„sokkal többet rejt magában, mint pusztán önmagát”

„másként való továbblépés körvonalazása”

„visszhangtalanul”

„megteremtsük ebben az ügyben az emberi viszonyaink új egyensúlyi állapotát”

Ezt pedig megalapozza egy súlyos tény. A szentesi képviselő-testület ugyanis végül *egységesen* döntött a SZIDÖK projekt és a SZIDÖK ügyében. Ez a kötet pedig lehetővé teszi azt, hogy az egész város közös ellenségévé nyilváníttassak.

A kötetet három fő részre osztottam.

Az első részben két dologra koncentrálok: egyrészt annak a megvilágítására, hogy milyen környezetben és hogyan született meg előbb a SZIDÖK projekt, majd pedig a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat. Utána pedig megkísérlem felvázolni azt, hogy hogyan és milyen jelentős értékeket hoztak létre, halmoztak föl ezek.

A második részben – formájában is egy tragédiát idézve – azt a folyamatot írom le a dokumentumok tükrében, amiben a létrehozott értékek sokszerű és átfogó elpusztítása bekövetkezett.

A harmadik részben két folyamatot vázoló fel: egyrészt azt, ahogy az Önkormányzat igyekszik – egyelőre eredménytelenül – úrrá lenni a maga által létrehozott helyzeten, miközben a SZIDÖK-kel magával foglalkozni sem hajlandó. Másrészt felvázolom azt, ahogy *mi* oldjuk meg a méltó temetést, miközben egy újabb kibontakozás útját keressük, járjuk.

Végül pedig idézem ennek a kötetnek egy olyan mondatát, ami az egésznek is mottója lehetne: *Alapcélunk, hogy megteremtsük ebben az ügyben az emberi viszonyaink új egyensúlyi állapotát, a békét akkor is, ha ez tragikus értékvesztés után valósul meg.*

Fontos, Kedves Olvasóm, hogy könnyítsem a dolgodat, ezért igyekszem szellősebbé tenni ezt az írást. A hivatalos iratokat más betűtípussal írom, és jogi okokból nem javítom bennük a helyesírási hibákat. Dőlt betűvel idézem fel a régi történeteket, magam és segítő társaim párhuzamos dilemmáit, illetve a naplóm egy részletét. Az idézetek hol tisztáznak valamit, hol egyszerűen csak azt a lelkiállapotomat adják vissza, amit akkor éltem, amikor éppen *oda jutottam*.

A közölt dokumentumokhoz kérem megértő türelmedet, egyben figyelmedet – bármilyen érthetetlenek és unalmasak. Az összességük ugyanis önmagáért beszél. Mindenre rávilágít, csak éppen arra nem, hogy tulajdonképpen miért is történt ez az egész...

*„Ki gépen száll föléje, annak térkép e táj”
(Radnóti Miklós: Nem tudhatom ...)*

**A SZENTESI IFJÚSÁGI
ÉS DIÁK ÖNKORMÁNYZAT
ÉS A SZIDÖK PROJEKT**

A TÖRTÉNET HELYSZÍNE

Szentes egy gyönyörű, nagyon is élhető kisváros. Kattints rá a neten és sok mindent megtudhatsz róla, amit tudni érdemes.

Rutinos vízmérnökként – ún. kultúrmérnöként –, városunk egyik legjobb ismerőjeként huszonöt éve vagyok itt felelős számos fejlesztési tevékenységért. Vezető főtanácsosként feleltem az elektromos fejlesztésekért, a közvilágítás-fejlesztésért, a tanyák villamosításáért. Feleltem az ár- és belvízvédelem biztonságáért, a vízrendezési fejlesztésekért. Még nyugdíjasként is – mint szakértő – felelek az ivóvízminőség-javító program, az új szennyvíztisztító telep megvalósításáért és a LED-esre átalakított közvilágítás megfelelő üzemeléséért.

Itt és most azonban azokat a dolgokat szeretném Neked Szentesről felvillantani, ami a történetünk szempontjából fontos. Például azt, hogy jobban a fiatalok városa, mint más hasonló városok, hiszen nem kevesebb, mint öt középiskolája van. A 12–18 éves diákok létszáma ezekben 2400 fő körül mozog. Sokan környékbeliek, de mintegy 120 fő az ország minden részéből jön. A már kamasz tizenéves korosztályok számát gyarapítja öt általános iskola mintegy 900 fő 12–14 éves tanulója. A középiskolák közül kettő – ahol a jobb képességűek többsége tanul – jó humán alapokat ad. Diákjaik elsősorban humán területeken tanulnak tovább más, nagyobb városokban, mert Szentesnek nincs főiskolája. Nagy hányadukat a város felnőtt korokra így el is veszti. Ez is egy oka annak, hogy városunk népessége harminc év alatt 35 ezerről 28 ezerre csökkent, pedig Szentes munkahelykínálata jónak mondható.

A rendszerváltás óta növekvő gond, hogy mintha falak épültek volna az iskolák köré és közé. Az pedig az elmúlt tíz év fejleménye, hogy ma már egyetlen általános és középiskola sem az Önkormányzaté. Új megoldásokra lett volna szükség, hogy a város újjá tudja építeni a városi ifjúsági életet, hogy meg tudja tartani az iskolák diákságát felnőttként is. Ezt pedig önmagában is megnehezíti a digitális sztrádák villámgyors térhódítása, a Föld világhaluvá válása, a parttalan pluralizmus. Ezek persze más szempontból új eszközöket is kínálnak, ha azzal élni tudunk.

Elvben Szentes Város Önkormányzata mindezzel tisztában van.

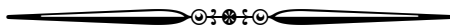
„digitális sztrádák
villámgyors térhódítása”

„saját ügyeiket maguk
intézhessék”

A Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat (SZIDÖK) a szentesi tizenéves ifjúsági közéletfejlesztés, vagyis az ún. SZIDÖK projekt részeként jött létre. **Azért jött létre, hogy segítségével köze lehessen a fiataloknak ahhoz, ami a városukban történik. Elsősorban, hogy a saját ügyeiket maguk intézhessék. Másodsorban, hogy a városi ügyekbe a saját dolgaik mentén beleszólhassanak, vagyis politizálhassanak. Ezek nélkül aligha lehetnek igazán otthon ebben a városban.**

Ezért fontos kérdés az, hogy mik általában a magyar társadalom és ezen belül Szentés társadalmának meghatározó ideológiai-politikai attitűdjei. A politizálás alatt azonban most nem a pártok politizálását értem, hanem a mindennapi élet közös dolgaiban, vagyis a közéletben való részvételt. A demokrácia szempontjából pedig a helyi társadalmak – és ezen belül a szentesi – mindennapi életmódjának jellemzőit vizsgálom.

„Én kivonultam már, mint milliónyi más,
de mindenki mást mond és mást akar ezzel.
Egyikük tőkét, prosperitást, mennyet,
a másikuk földi boldogulást”
(VE-GA Rockcsoport: VE-GA béke-rockjáték)

ADALÉKOK A SZENTESI TÁRSADALOMRÓL MINT HELYSZÍNRŐL

1989 előtt a kevéske magyar *demokratikus ellenzéki* egyike voltam. Némi figyelmet csak azért szenteltek nekem, mert jelentősnek mondható számú fiatal szerveződött körém, pedig nem voltak velük politikai szándékaim. Támogattam azonban, hogy legyenek önállóak! Tudatosítsák közös értékeiket, érdekeiket, és szövetkezzenek egymással ezek képviselőire iskoláikban, a lakóhelyükön.

Ezek a fiatalok nem ismerték az én világnézetemet, ami legjobban mint egy valóban *krisztusi* szocializmus lenne leírható. Mint józan mérnök, aki a maga kedvére alapos gazdaságtani tanulmányokat folytatott, *érdekes ellenzéki* voltam. Nem akartam kapitalizmust (neoliberalizmust), amit akkor nagyon kevés ellenzéki értett meg. Számomra ugyanis világos volt, hogy Magyarországon nem lehetséges fejlett kapitalizmus és társadalmi demokrácia. Emiatt ellenzéki voltam a konzervatív és a liberális ellenzék számára egyaránt. Ugyanakkor nem tekintettem a puha, kádári diktatúrát szocializmusnak, még kevésbé kommunizmusnak. Valódi, tehát plurális és demokratikus szocializmust akartam, idegen hatalmak önkényes befolyása nélkül. Emiatt voltam ellenzéki a kádári Magyar Szocialista Munkáspárt tagjai számára is.

A társadalmi-politikai folyamatokat ebből a nézőpontból kísértem és kísérem figyelemmel. Az előzőek alapján fontos kérdés a következő: milyen társadalmi-ideológiai erőterben jutott el az Önkormányzat a húsz éven át sikeres SZIDÖK projekt felszámolásáig?

A XIX. sz. végi magyar feudál-kapitalizmus társadalma nemesi-paraszti társadalom volt. A fejlettebb – többnyire német és zsidó származású – polgárosodó társadalomrészek egyfajta enklávék voltak Budapesten és néhány nagyobb városban. A magyar társadalom egésze vallásos, keresztény konzervatívnak volt mondható. A meghatározó társadalomszervező erő a nacionalizmus volt.

A szocializmusnak nevezett államkapitalizmus idején érdemben nem változott semmi. Az aktuális politikai célokra megcsinált marxizmus egyféle vallásként funkcionált. Ennek részeként egy szovjet vezetésű internacionalizmus működött mint a diktatúra társadalomszervező akarata. Semmi nem mutatta ezt meg jobban, mint hogy az államkapitalista puha diktatúra felülről történt megbuktatása után helyreálltak az eredetinek mondható állapotok.

Különösen a vidéki társadalom – már nem igazán vallásos – konzervatív keresztény alapattitűdű. A meghatározó erő pedig ismét és egyre inkább egy múltba révedő nacionalizmus.

Volt-e esélye a liberális demokráciának Magyarországon és ezen belül Szentesen?

A kapitalizmust és a demokráciát hazánkban nem alulról kibontakozó népmozgalmak vitték győzelemre. Ezt a változást a magyar társadalom többsége egyfajta *közönségként* fogadta el. Semmit nem értettek a kapitalizmushoz, a kapitalizmusból, és nem is lehetett a társadalom máról holnapra demokratikus. Ebben a helyzetben alapvető feladatnak tűnt az, hogy az új állam tudatosan tesz azért, hogy ezek a hiányosságok néhány évtized alatt megszűnjenek. A maguk működésében, az iskolarendszer működtetésében, valamint a civil szféra határozott támogatásával érdemben tehettek volna ezért. De nem csak az új államnak voltak ilyen feladatai: a helyi önkormányzatoknak, hivataloknak, intézményeknek – főleg a helyi iskoláknak –, civil és egyéb szervezeteknek is ugyanezek a feladatai voltak. Mindnek a maga lehetőségei szerint. Szentesen is! Az államhatalmat 24 év alatt egymás után megszerző szűk pártvezető és újjgazdag rétegek érdeke azonban nem ez volt.

Az iskolákban csak itt-ott bontakoztatott ki a demokratikus közéletiségre való nevelés, az egyetemekről pedig ma is úgy érkeznek a gazdaságba fiatal értelmiségiek tömegei, hogy mit sem tudnak például a tőzsdék rendszeréről meg a köznapai demokráciáról.

2010-ig az önkormányzatoknak egyértelműen meghatározó szerepe volt a helyi közélet valamennyi területén, ezért valódi lehetőségeik voltak a társadalmi demokrácia fejlesztésének helyi menedzselésére, különösen maguk közt és a helyi ifjúság világában.

Szentes kivételes lehetőséghez jutott, mert ebben húsz évig erős és elkötelezett ifjúságszakmai partnere volt, és a SZIDÖK projekt köreiből, illetve magában a SZIDÖK-ben pezsgett az élet. Szentes politikai arculatának jobb megvilágítására kínálkozik egy rövidke összevetés a másfélszer nagyobb Hódmezővásárhellyel.

Hódmezővásárhely politikai arculatát a mai napig meghatározza a módosabb és öntudatosabb parasztpolgár famíliáknak a XX. század első felében kialakult szövete. Németh László *Égető Eszter* című regénye szereplőinek köre nagyon jól világítja meg ezt a társadalmi miliőt. Ott mindig is erős volt a politikai konzervativizmus és ennek szélsőségesebb jelei is. Erőteljesebb volt emiatt a társadalmi szembenállás, ami segítette a nézetek tudatosulását, általában a közéleti-politikai aktivitást. Hódmezővásárhelyen ennek ellenére sosem tudott győzni baloldali kezdeményezés – az új kapitalizmus idején sem.

Szentesen nem volt parasztpolgárság. Arányaiban több volt a szegényparaszt, agrárproletár, kubikos. Nem lehetett őket figyelmen kívül hagyni, de alapvetően az értelmiségi közéleti-politikai körök *számították be őket*. Nem is bontakozott ki abban a minőségben társadalmi szembenállás úgy, ahogy Hódmezővásárhelyen. Ezért a különféle, meglehetősen erős baloldali nézetek mint bűvópatakok léteztek a szentesi társadalom tudatalattijában. Itt nagyon is győzhetett egy baloldali párt az új kapitalizmus idején is – sőt húsz éven át mindig győzhetett, pedig főszereplőit a rendszerváltás előtt kommunistaként ismerték.

2014-ben a szentesi választók „nagy hibát követtek el”: ismét polgármesterüknek választották a már húsz éve hivatalban lévő szocialista polgármestert, mellé viszont konzervatív jobboldali többségű testületet választottak. Bekövetkezett a már említett helyi pártháború korszaka. Ennek során pedig mindkét pártpolitikai oldal ugyanúgy az ellenzékének érzett és érez engem, mint a '80-as évek vége felé.

„A helyi önkormányzás lehetővé teszi, hogy a választópolgárok helyi közössége – közvetlenül illetve a választott helyi önkormányzata útján – önállóan és demokratikusan intézze a helyi érdekű közügyeit.”

(Wikipédia)

A TÖRTÉNET VÁROSI FŐSZEREPLŐJE: AZ ÖNKORMÁNYZAT

A második Orbán-kormány intézkedéseiiig egyetlen főszereplő volt a város politikai-közéleti színpadán, Szentes Város szocialista vezetésű Önkormányzata. Minden más hivatalos szereplő – az iskolák is – ehhez az Önkormányzathoz tartozott. Az állami járási hivatalok rendszerének létrehozása 2011-ben jelentősen leépítette az önkormányzatok feladat- és hatáskörét. Rajtuk keresztül az állam közvetlen helyi hatalomként is megjelent. Az iskoláknak és számos más feladatnak az önkormányzatoktól való elidegenítése pedig szintén 2011-től bontakozott ki. Ezt a társadalom nagy többsége nem ellenezte, és a kisebbség sem kívánt ebbe beleszólni.

A parlamenti, vagyis pártdemokrácia fő kérdése ugyanis az, hogy melyik párt szerez hatalmat a választások során. A megszerzett hatalom gyakorlásába fejlettebb demokráciákban sem nagyon szólnak bele a választók, az a győztes pártok *pártos* és ezért szemellenzős ügye.

Természetesen gyakran hivatkoznak a választóikra. Szentesen például a többségi frakció vezetője *erősebb mandátumúnak* minősítette a frakciójuk tagjait, őket ugyanis *közvetlenül* választották meg, míg a többiek pártlistáról kerültek be. Szerinte ők közvetlenül a választóknak tartoznak felelősséggel, míg a többiek a pártjuknak. Ez annyiban igaz, hogy ők minden egyes vitás ügyben teljes pártfegyelemmel szavaztak együtt, pedig a többségük jelentős — közben pedig minden erejüket bevetik azon Polgármester ellen, akit közvetlenül és meggyőző fölényrel választottak meg a szavazók.

Van még néhány szempont, Kedves Olvasóm, amiből érdemes megvizsgálni az egymást követő önkormányzatokat. Ilyen például az, hogy mennyire egyedi egyéniségek a tagjai mint képviselők.

A város szerencséjére az eddigi két polgármester egyéniségként kormányozta a várost. A mindenkori testületekben is volt 3–4 városi szintű közéleti személyiség. A jelenlegi testületben – ami lényegesen kisebb létszámú, mint a megelőzők – két ilyen személyiség található, és egy, aki lehetne ilyen.

Igen fontossá vált a városi szinten való, koncepciózus gondolkodás képessége, különösen az EU-ba való belépést követően. Az eddigi testületekben például – a fentiekkel nem teljes átfedéssel – szintén 3-4 ilyen képviselő volt. A jelenlegiben a Polgármesteren kívül kettő.

Érdemes megvizsgálni azt is, mennyire befolyásolja a képviselőket a saját pártközpontjuk, illetve – az előbbi hatására is – helyi frakciójuk. Az normális, hogy a képviselők mint a párt tagjai figyelembe veszik a magasabb szintek véleményét, döntéseit. Az azonban elfogadhatatlan gyakorlat egy demokráciában, hogy esetenként szinte kézi vezérléssel irányítsanak egy képviselő-frakciót, vak frakciófegyelemre készítetve őket.

Ide tartozó, de más jellegű kérdés, hogy milyen a viszonya az önkormányzatnak a hivatalához. Ezen belül döntő kérdés, hogy megbecsülik-e a köztisztviselők munkáját, tiszteletben tartják-e szakmai tudásukat, emberi méltóságukat. Ez azért is fontos, mert az EU-ba való belépést követően a köztisztviselők terhei ugrásszerűen megnövekedtek, többnyire nem is köztisztviselői feladatokkal, miközben az önkormányzati köztisztviselők alapilletménye nem emelkedett. Külön gond az, hogy ezen a területen a város hagyományosan rosszul fizet, így erőteljes a kontraszelekció.

Az ifjúsági ügyekre nézve azonban az a helyzet, hogy az ifjúsági szakmához értő köztisztviselő soha nem dolgozott, és ma sem dolgozik Szentesen.

„A civilszervezet olyan társadalmi szervezet, amely nonprofit módon, a kormánytól függetlenül, önkéntes alapon a közjó javára működik, önszabályozó, intézményesült önszerveződés.”

(Wikipédia)

A TÖRTÉNET CIVIL FŐSZEREPLŐJE: A VE-GA

„Anyónak kezdték szólítani a fiatalok”

A VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség társadalmi szervezet, Szentesen született meg a puha államszocialista diktatúra utolsó évtizedében. Központja ma is Szentesen található. A VE-GÁ-ról, a név eredetéről, tevékenységeiről részletesen beszámolunk a www.ve-ga.hu oldalon, így ezt itt nem ismétlem. A történet szempontjából azonban itt és most nem kerülhető meg az én szerepem és feleségem, Anikó szerepe.

Tizenéves korom óta vonzódtam a jógához és a karate sporthoz is. Ezeket autodidakta módon, de annál alaposabban sajátítottam el, mint megannyi más tudást, amiket szintén nem tanároktól tanultam.

1977 végén Szentesre költöztünk Anikóval. Rövidesen híre járt annak, hogy egy fiatal férfi karate edzéseket végez a Széchenyi-ligetben. Ez vonzott hozzám 16–19 éves fiúkat és lányokat. A későbbi VE-GA ennek eredményeként mint *Karate alapú önvédelmi sportcsoport* alakult meg 1978. szeptember 26-án. Ezt a tevékenységet közös túrázás és sok-sok beszélgetés egészítette ki, amiket Anikó öntött szervezett formákba a maga következetes és szigorú módján, mellette pedig kézbe vette a körülöttünk kallódó kisebb gyerekek foglalkoztatását. Még 28 éves sem volt, amikor mindezért *Anyónak* kezdték szólítani a fiatalok. Ezeknek a tizenéveseknek fogalmuk sem volt arról, hogy engem nagyon foglalkoztatnak a gazdaságban és a társadalomban zajló folyamatok; nem is sejtették, hogy az ezekről írt írásaim mentén rendre komoly, ám zártkörű vitákba, konfliktusokba kerültem mindenféle hatalmasságokkal.

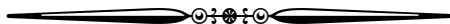
Egyre több fiatal keresett meg a gondoljaival és elképzeléseivel is. Ebből a hatalom emberei annyit éreztek, hogy sok fiatal csoportosul a Korom házaspár körül. Koroméék „ellenzéki szervezetet működtetnek a lakásukon”. Egyre több lett az eleinte érthetetlen támadás, büntetés, amiknek valóban *ellenálltunk*. Ez viszont újabb elégedetlen fiatalokat sodort hozzánk, miközben a különböző okokból nálunk találkozó körök össze is keveredtek. 1984. szeptember 26-án belőlük alakult meg hivatalosan is a civil szervezetünk, melynek alapvető célja ekkor már a fiatalok autonómiája fejlődésének segítése volt egy sajátos értelmezésű békemunka kereteiben.

Éltük tehát a magunk örömeivel és küzdelmekkel gazdag életét, aminek egyetlen komoly dolog esett akkoriban áldozatul: kettőnk vízmérnöki karrierje.

A reménybeli liberális demokrácia és kapitalizmus győzelme idejére – 1991-re – a VE-GA kétezer fős országos civil szervezetté vált, központja azonban Szentesen maradt.

Civil szempontból részese volt egyrészt az ún. Kultúrkört alkotó tucatnyi tizenéves civil szervezet körének, jelentős értelmiségi háttérrel. Másrészt alapítója és aktív részese volt a Magyarországi Ifjúsági Szervezetek Országos Tanácsának, majd pedig az Országos Gyermek és Ifjúsági Parlamentnek is.

Mind a három szervezeti körben állandó téma volt, hogy meg kellene oldani azt, hogy az egyes településeken legyen az ifjúságnak helyi fóruma, legyen az ifjúság érdekeinek helyi képviselője. Ennek megoldási módjára Anikó az elsők között tett gyakorlatias javaslatot '91-ben, ám ez akkor nem keltett visszhangot. Utóbb kiderült, hogy ez valamilyen módon mégis elkerült például Szentes első polgármesteréhez, Dr. Rébéli-Szabó Józsefhez. Ő kereste meg a VE-GÁ-t '93 őszén azzal a határozott és végiggondolt javaslattal, hogy ezt együtt valósítsuk meg. Ehhez felajánlotta a szentes-magyartési volt tanács-háza épületét táborhelynek, és a Kossuth utca 8. alatti pincét ifjúsági klubnak. A következő hónapok során ezt alaposan meghánytuk-vetettük. 1994 tavaszán úgy döntöttünk, hogy belevágunk ebbe a költségek tekintetében is jelentős munkába.

*„Mert kell egy hely, hol minden szellem látható,
mert kell egy hely, hol minden szólam hallható.”
(Presser Gábor – Sztevanovity Dusán: A padlás)*

A MEGHATÁROZÓ VÁROSI IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGI TEREK

A VE-GA valóságos tárháza a mindenféle helyzetű, nézetű, szakmájú, hivatású tagoknak. Kétségtelen azonban, hogy 1994-ben még kevés volt köztük a rendezett élethelyzetű felnőtt. Ugyanakkor partnerünk volt a szülők, rokonok széles köre, továbbá szakmai partnereink és barátaink körei a legkülönbözőbb cégeknél.

Józanul tudtuk felmérni tehát azt, mekkora feladatot jelent a polgármester által szorgalmazott ifjúsági közéletfejlesztés – a SZIDÖK

„elfogadható közösségi
teret varázsolni”

projekt – beruházási oldala. Én és Anikó mint mérnökök is tudtuk, mekkora munkát jelent két romos, több mint százéves önkormányzati tulajdonú ingatlanból elfogadható közösségi teret varázsolni.

Szükséges azonban tisztázni azt, hogy ehhez a két intézményhez egészen más volt a vegások viszonya.

Ennek megértéséhez három szempontból érdemes a VE-GÁ-t modellezni. Az első esetben érdemes különbséget tenni azok között, akiknek voltak szentesi kötődései és akiknek nem. A második szerint a VE-GA önálló közösségek láncja (bár ezek között jelentős átfedések vannak), mely közösségek többsége e történet kezdetekor már nem szentesi, sőt gyakran az ország másik végén található. A harmadik szerint úgy érdemes a VE-GÁ-t elképzelni, mint egy nyitott gömböt, melynek önálló szegmensei a csúcscukkal benyúlnak a szervezet tudatosabb központjába, külső, laza szerkezetű héjuknál pedig néha az is kérdés, hogy ők egyáltalán vegások-e.

A Magyartési Tábor Központ ügyében egyetértő konszenzus alakult ki, ugyanis a VE-GA alföldi és budapesti szervezetei már évek óta kerestek egy saját helyet. Két ilyen hellyel egészen komolyan is foglalkoztak. Egyiknek sem volt azonban nagyobb terme, pedig a VE-GÁ-ra jellemző tevékenységekhez erre szükség volt. A szentes-magyartési volt tanácsoló épületében viszont volt egy 33 m²-es színpaddal rendelkező 100 m²-es terem. Maga az ingatlan pedig nem volt rosszabb állapotban, mint a másik kettő – vagyis ez is borzasztó állapotban volt. A mintegy 2500 m²-es telek – rajta melléképületekkel – talán még rosszabb állapotban volt. (Képgaléria: 1., 2., 3. kép)¹ Vidéki és ifjúsági civil szervezetként azonban tudtuk, hogy csak egy rom lehet a miénk, amit tenger munkával tehetünk használhatóvá a magunk számára. Szervezetünk határozott többsége ezt tudatosan be is vállalta. (Képgaléria: 4., 5., 6., 7. kép)

Más volt a helyzet a szintén önkormányzati tulajdonú reménybeli Diák Pincével. Ennek ügye eleve rosszul indult: 1988-ban ugyanis a VE-GA már megkapott egy pincét az akkori városvezetéstől, amit rengeteg munka árán, de valóban belakott. Az akkor még szentesi többségű vegások köreiben kötődés alakult ki ehhez a pincéhez. A saját világukat valósították meg ott, az övék volt. Az átalakuló, országossá váló VE-GA pedig valahogy megörökölte ezt a kötődést, pedig mind nagyobb hányaduk sosem járt itt. Az új pincét azért biztosította a polgármester, mert – később semmissé vált okokból – egyik napról a másikra elvette a *mi* pincénket. Ezzel pedig nagy felháborodást keltett.

A VE-GA nagy többsége tehát nem akarta ezt az új pincét és ezt amúgy sem a VE-GA, hanem Szentes város ügyének tartotta. Ezen úgy sikerült túllépnünk, hogy a város bevállalta, hogy a földszinti vizesblokk kialakítását ők végeztetik el. Végül a pincében elvégzendő munkákat a szentesiek és a demokratikus diákmozgalmaknak elkötelezett vegások, elsősorban a debreceniek vállalták be. (Képgaléria: 15., 16., 17., 18. kép) Szemben azonban a magyartési ingatlannal – amiről mi gondoskodtunk – a Diák Pince az Önkormányzatnak felróhatóan soha nem lett igazán befejezve, egyik haváriahelyzet a másik után következett be. Soha nem tudott huzamosabban, legalább elfogadható feltételeket biztosítani a szentesi fiataloknak.

Négy indokom is van arra, hogy ezzel a két – mindvégig önkormányzati tulajdonú – ifjúsági közösségi hellyel külön is foglalkozzak. Az egyik az, hogy **az ezeket létrehozó ifjúsági civil beruházás nagyságrendjét európai szinten is példátlanak tudom**. Másrészt mert ezekben olyan ifjúsági közösségi élet bontakozott ki húsz éven át, amihez hasonlót szintén alig ismerek. Harmadrészt ezek az ifjúsági terek elfogadható feltételeket tudtak biztosítani számos ifjúsági csoport és a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat húsz évig tartó szárnyalásához. Negyedrészt mindkettőt indoklás nélkül, máról holnapra vette el Szentes Város Önkormányzata az ifjúsági közélettől.

A Magyartési Képzési és Tábor Központ

Itt minden munkát mi, tehát a VE-GA végeztünk el a saját költségünkön. Az önkormányzat árszakértőjét kértem fel, hogy készítsen részletes költségvetést a megtervezett munkákról, ennek alapján született meg az ingatlanra vonatkozó bérleti szerződés.

1 A képgaléria a könyv 44. oldalán kezdődik.

BÉRLETI SZERZŐDÉS

mely létrejött egyrészről Szentés Város Önkormányzata (6600 Szentés, Kossuth tér 6.) képviselőtében Dr. Rébéli Sz. József polgármester, mint bérbeadó (továbbiakban bérbeadó),

másrészről a VEGA Szövetség (6600 Szentés, Kossuth u. 17.) képviselőtében Korom Pál a Gyermekek és Ifjúsági Szövetség elnöke, mint bérlő (továbbiakban bérlő) között az alulírott helyen és időben az alábbi feltételekkel:

- 1./ Bérbeadó bérbeadja bérlő bérbeveszi az Önkormányzat tulajdonát képező szentesi 8493. számú tulajdoni lapon 20001/1 hrsz. alatt felvett tanácsházként nyilvántartott 5230 m² alapterületű, valamint a szentesi 8497. számú tulajdoni lapon 20003/3 hrsz. alatt kert művelésű 4 ha 2339 m² területű ingatlanokat határozatlan időtartamra, országos gyermek és ifjúsági alkotó és táborozási központ kialakítására 1994. július 01-től.
- 2./ Bérlő kötelezettséget vállal arra, hogy a 20001/1 hrsz-mal nyilvántartott ingatlanon lévő volt tanácsháza épületet -a bérbevételről számított 5 éven belül teljeskörűen felújítja, helyreállítja, a belső átalakítást az igényeknek megfelelően elvégzi.
- 3./ A bérlő kötelezettséget vállal arra vonatkozóan, hogy a felújított épület állagmegóvásáról, karbantartásáról, valamint a bérleti szerződésben meghatározott földterületek rendbentartásáról gondoskodik.
- 4./ Bérbeadó az ingatlanok használatáért bérleti díj fizetési kötelezettséget nem állapít meg a 2./ és 3./ pontban foglalt felújítási, karbantartási stb. munkálatok átvállalása miatt, melynek a hozzávetőleges összege 4.000.000.- Ft.
- 5./ Bérlő kötelezettséget vállal arra, hogy az ingatlan felújítása után országos gyermek- és ifjúsági alkotó és táborozási központot alakít ki, s lehetőséget teremt arra is, hogy az Önkormányzat területén lakó gyermekek is táborozhassanak.
- 6./ Felek megállapodnak abban, hogy a bérbevett ingatlanokat a bérlő mindaddig használja, míg arra igény van, kivéve, ha a bérleti szerződést közérdekű célból a bérbeadó felmondja.
- 7./ Közérdekű célból való felmondás esetén a felmondási idő 3 hónap.
Bérbeadó részéről történő felmondás esetén a bérlő csereingatlant nem igényel.
- 8./ Felek megállapodnak abban, hogy felmondás esetén kártalanítási igényvel egymással szemben nem élnek, amennyiben a felmondásra a szerződés megkötésétől számított 5 éven túl kerül sor.

- 9./ Felek megállapodnak abban, hogy bérlet a 4./ pontban meghatározottak miatt bérleti díj fizetési kötelezettség nem terheli, de az ingatlanokkal kapcsolatos összes költség (pl.:közüzemi díjak, szolgáltatások után fizetendő díjak) a bérletet terhelik, kivéve a volt tanácsháza épületében elhelyezett orvosi rendelő üzemelési költségeit.
- 10./A bérbevett ingatlan fenntartásával, üzemeltetésével kapcsolatos tűz- és balesetvédelmi előírások betartása, az önkormányzati tulajdon védelme a bérlet kötelessége.
- 11./Felek megállapodnak abban, hogy amennyiben a megállapodásban foglaltaknak megfelelően az épület helyreállítása nem történik meg 1999. június 01-ig, jelen bérleti szerződést semmisnek tekintik.
- 12./Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a PTK szabályai az irányadók.

Jelen szerződésben foglaltakat a felek elolvasás és értelmezés után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, az alulírott tanúk jelenlétében jóváhagyólag aláírták.

S z e n t e s, 1994. június 24.

Előttünk, mint tanúk előtt:

- 1./ *Tóth László*
Dr. Rébelyi József
2./ *Tóth László*
Dr. Rébelyi József

Dr. Rébelyi József
Dr. Rébelyi Sz. József
polgármester

Korom Pál
Korom Pál
VEGA Szövetség elnöke
VE-GA SZÖVETSÉG
UNION OF VE-GA
H*6600. SZENTES
KOSSUTH L. U 17. VI/32

2005-ben jégeső verte el a tetőt, aminek teljes cseréje 3,5 MFt-jába került a VE-GÁ-nak (egy sikeres pályázattal), mert **az Önkormányzat ezt nem támogatta**. 2011-ben majdnem leszakadt a Betegház földemje és teteje, helyrehozásuk 2 MFt árú anyagba és munkába került a VE-GÁ-nak, mert **az Önkormányzat ezt sem támogatta**. **A piaci ár nélküli táborhelyre tehát – mindenkori inflációs szorzók nélkül – 9,5 MFt-ot fordított a VE-GA, miközben az Önkormányzat egy huncut garast sem.**

A 35 férőhelyes, csak nyáron üzemeltethető táborhelyen 20 év alatt közel 10.000 fiatal táborozott. A táborok közül kiemelkedtek a SZIDÖK és partnerei szaktáborai. Nyaranként két ilyen tábor volt, egy a 10–14 és egy a 14–19 éveseknek. Ezekben a táborokban a vezetők és a felnőtt segítők önkéntesként dolgoztak.

Történetünk szempontjából nagyon fontos a következő: a táborhely környezete, kialakítása, berendezése szegényesen puritán volt, ugyanakkor kifejezetten a mi egyedi tervezésű szaktáboraink megvalósítására alakítottuk ki. (Képgaléria: 8., 9. kép) A puritán táborhelyünket szűkebb és tágabb környezete sem tette alkalmassá üdültetésre. Vonzó táborokat itt csak egyedi kínálattal lehetett megvalósítani, és a napok 18 órájára kellett programok kínálatát adni. A segítői rendszert úgy kellett kialakítani, hogy senki ne maradjon egyedül. Ehhez kiscsoportos programszerkezet kialakítására, több felnőtt és kortárssegítőre volt szükség az egymást követő táborokban. (Képgaléria: 10., 11., 12., 13., 14. kép) **A táborhely humán üzemeltetéséhez tehát olyan civil szervezetre volt szükség, mint a VE-GA. A jövőben is csak ilyen szervezettel működtethető sikeresen.**

„senki ne maradjon egyedül”

„a táborhely környezete, kialakítása, berendezése szegényesen puritán volt”

A városi Diák Pince

A Kossuth utca 8. számú, XIX. század végi épületnek kalandos sorsa volt. Az épület földszintjén már régóta bérelt üzletek vannak, az emelet volt kórház is. Ebben az időben a pince fő lejárójának bal oldalán volt az ideiglenes hullatároló. Beköltözésünk előtt az emeleten kisegítő iskola működött, szerencsétlenebb sorsú gyerekeknek. Az iskola megszűnéséig az ideiglenesen hullatárolónak is használt rész széntároló volt. A lejáró másik oldalán egyféle tornafolyosót alakítottak ki. A pincében az ajtók és az ablakok szinte már szétestek. A fűtés csak a tornarészlegben volt megoldva, a pince közepén elfalazott gázkazánról. (Az egész épület fűtését erről oldották meg, egy rosszul méretezett, rosszul megépített és rossz állapotú rendszerrel.)

Néhány kalandos sztori erről a beruházásunkról.

Emlék 1.

Azt hittük, a kb. 110 m³-nyi, összetömörödött szén kibányászása és az udvarra való kihordása lesz az igazi rabszolgamunka. Különösen akkor éreztük így, amikor befelé haladva, először közelítettük meg a földpadló szintjét. Úgy összetömörödött a szén, hogy a csákányok hegyes végével sem boldogultunk. Így aztán ennek a teremnek a belmagassága mindmáig kicsi, állandóan veszélyezteti a magasabb termetűek fejét. Viszont befelé haladva rábukkantunk a hullamosó csengő betonból öntött medencéjére, illetve az ideiglenes hullatároló téglafalaira, amiket nem bontottak el. Azt hittük, hogy még egy olyan örületes munkánk nem lesz, mint ezek elbontása. Megszületett azonban egy jellegzetes vegás munkadal, az „Ó, a hullamosó-ó!” (Az Önkormányzat megbízásából a fenti vizesblokkot építő munkások csuklást kaptak a nevetéstől.)

A lenti pincerészt össze kellett kötni a földszinten épülő vizesblokkal úgy, hogy a folyosója végén átvesszük a 70 cm vastag téglafalat kézi erővel, spiccvésővel. Ahogy azonban ideértünk, rájöttem, hogy a folyosó valamiért másfél méterrel rövidebb. Ahogy a végfalat megütöttem, rájöttem, hogy üreg van mögötte. Egyből beindult az agyunk, hogy miféle értékes dolgokat falazhattak be (esetleg halottakat), és nekiálltam. Ahogy egy-órányi kínlódás után beszakadt a fal, azonnal kizavartam a pincéből mindenkit. Rutinos szennyvízkezelő vagyok, de az a bűz, ami innen jött, majdnem meghánytatott. Teljesen összerohadva mindenféle kórházi hulladék egyvelegét falazták be ide valamiért a háború idején.

Minden munkát felfüggesztettünk. A fentiek építésvezetője azonnal megigényelt egy zárt veszélyeshulladék-szállítót. Vegyvédelmi ruhában bányásztuk ki, vittük fel és raktuk be ezt a hihetetlenül undorító valamit. Ezt követően az egész pincét többször és alaposan fertőtlenítettük. Csak ezután lehetett folytatni a munkát a 70 cm-es fal átvésésével. (Az nem tudhatja, hogy milyen munka ez, aki nem próbálta.) A többit nem részletezem.

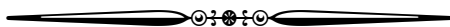
A kicsit tragikomikus helyzet egyébként az, hogy ha valaki most megnézi, akkor lényegében azt látja, ahová mi akkor eljuttottunk, csak most nem olyan szépen meszeltek a falak.

Velünk egyidőben költözött be az emeletre és az oldalszárnyba a Földhivatal. Ettől kezdve az eleve nagyon zűrös ingatlan még osztott tulajdonú is lett.

„Közös lónak túros a háta” – mondja a régi mondás és igaza van: a vagyonkezelés szempontjából abszurd helyzet alakult ki. A földszinti boltok épületrésze, a tetőszerkezet és az épület közműveinek fenntartása maradt az önkormányzaté, az első emelet és az oldalszárny pedig a Földhivatalé lett. Mindez tengernyi vita forrásává vált, így húsz év alatt sem keletkeztek érdemi megoldások. Ennek fő kárvallottja pedig mindig a Diák Pince volt. Például azért, mert a két világháború között épült vízi közművek rendszeresen törtek, dugultak, és az elfolyó dolgok a pincében kötöttek ki. Nagyobb esők esetén a csapadékvíz rendszeresen talált utat magának a Diák Pincébe.

A szentesi fiatalok újabb és újabb nemzedékei azonban a Diák Pincét így is belakták, a sajátjuk lett. A SZIDÖK projekt részeként ez lett a saját közösségi helye a SZIDÖK-nek, a „TÖRŐDÉS” Alapítványnak, az Alternatív Játsszóháznak és húsz éven át számtalan tizen- és huszonéves csoportnak. (Képgaléria: 19., 20., 21. kép)

Egyvalamiért életem végéig hálás leszek a Gondviselésnek. Sokszor heteken át dolgozott több tucat középiskolás, egyetemista és fiatal felnőtt ezen a két helyszínen, lehetetlen körülmények között. Nem hogy noszogatni nem kellett senkit, de folyamatosan ők maguk kezdeményeztek, vállaltak újabb feladatokat. Ahogy én fáradtam, ők egyre önállóbban tették a dolgukat. Csak azért imádkoztam, hogy baleset ne legyen, hiszen ezerszer is lehetett volna. Egy idő után ez már nem rajtunk múlt. Nem arról van szó, hogy ezt a hősköltevénybe illő csodálatos teljesítményt egyetlen csúnya baleset és sérülés semmivé tette volna. Arról van szó, hogy ha bárkinek baja esik, soha nem tudtam volna elszámolni a lelkiismeretemmel. Hiszen valahol mégiscsak miattam történt ez az egész. Én tettem lehetővé, hogy dolgozzanak, hogy így dolgozzanak. Beruházásaink utolsó napjaiban én voltam az, akinek egy tési délutánon elkezdett kihagyni a szíve, aki alig kapott levegőt. Csendben elbújtam arra az esetre, ha tényleg el kellene mennem – de kaptam még időt.

„Nem testvériséget kérek és nem egyenlőséget,
Csak add meg a lehetőséget”

(Fészbuk Dzsenerésön: Az utolsó pecsét)

A SZIDÖK

Sok vita zajlott azon, hogy a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat (SZIDÖK) miért lett *Diák* is, miért nem lett csak *Ifjúsági*. Miért nem úgy lettek megválasztva a képviselők, ahogy egy önkormányzatot általában választani kell? A legnagyobb vita pedig a kezdetektől azon zajlott, miért volt szükséges a SZIDÖK mellé egy civil mentor szervezet? (Mintha egy felnőtt önkormányzat létezni tudna a köztisztviselők hivatala nélkül?!)

Fontos itt elmagyaráznom, mit értünk mi *civil mentorszervezet* alatt. Ebben az összefüggésben a *mentor* VE-GA minden olyan feltételt biztosít annak működéséhez, amit a SZIDÖK maga nem tud megoldani – de csak azt, hiszen nem dolga a gyámkodás. Segítői tevékenységének nélkülözhetetlen eleme a hivatali jellegű feladatok intézése, a felnőtt szereplőkkel való kapcsolattartás segítése. Segíteni kellett pályázatok írásában és az azokkal való elszámolásban, a kutatások, képzések és programok szervezésében. Gyakran volt szükség személyes segítői tevékenységekre is, hogy a SZIDÖK tagjai átlendüljenek nehézségeiken.

Betehetném ide a SZIDÖK szervezeti és működési, illetve választási szabályzatát vagy pl. a határozatainak tárá², azonban ennek a kötetnek nem ez a célja. A célja az, hogy megvilágítsa, hogyan és mitől is működött kivételesen jól a SZIDÖK, mitől volt képes jobban hatni a város fiatalságára, mint a felnőtt Önkormányzat a felnőtt lakosságra és különösen a fiatalságra. Előbb leírok néhány gondolatot a SZIDÖK résztvevői kapcsán, utána pedig le kell írnom a SZIDÖK rövid történetét, ami egyben annak története is, amit húsz év alatt valósított meg.

„felnőttek mellénk más rátermett felnőtt segítők is”

„személyesen is megtalálták egymást maguknak”

A SZIDÖK képviselőit és küldötteit választják, illetve delegálják az ifjúsági civil szervezetek, valamint az általános és középiskolák diákönkormányzatai. Folyamatosan vannak azonban, akik nem azért kerültek ide, mert megválasztották vagy küldték őket: ők találtak meg minket maguknak. Akiket pedig megválasztottak vagy küldtek, azok nagyobb része tényleg csak képviselő és küldött maradt, így vett hivatalosan részt a SZIDÖK munkájában, komolyabban vagy csak formálisan. Kisebbségük azonban hosszabb távon is bekerült azok körébe, akik személyesen is megtalálták egymást maguknak. Ők péntekenként külön-külön is összejártak a Diák Pincében mint a SZIDÖK 15–25 fős kemény magja. Világos, hogy eredetileg nem közéletet élni jöttek ide; sok mindent azért tettek meg, mert kértük és mert együtt csinálhatták. Tanítottuk és tanulták ezt – velünk együtt.

Gyakran kérdezik tőlem, honnan ismerem ilyen idősen is ennyire a fiatalokat, honnan tudok a szerveződő értékhordozó csoportokról vagy azokról, akik deviáns dolgokba keverednek.

Hogyne tudnám, mikor állandóan ömlik belőlük a szó! Csak ülök és hallgatom őket. Ha néha valami megragadja a figyelmemet, akkor terelgetem egy kicsit a dumaparti végtelen folyamatát. Senki nincs jobban otthon a dolgaikban, örömeikben és gondjaikban, mint ők maguk. Egy idő óta kevesebben vannak ugyan, de őket jobban is ismerem – fél szavakból is értjük egymást. És itt a net – valamennyi át-

kával és áldásával –, különösen a Facebook. Magam is bölcsültem valamit, és ma már sokkal kevesebb infóból is sokkal többet tudok, mint annak idején. Közben pedig felnőttek mellénk más rátermett felnőtt segítők is. (Képgaléria: 22. kép)

Mindezt valamennyire csak-csak értik az engem megkereső érdeklődők. Azt azonban már nem, hogy hogyan érzük el azt, hogy a szidökösök meglepően érett véleményeket, javaslatokat fogalmaznak meg helyi, országos, uniós sőt globális dolgokról is.

2 Mindez megtekinthető a SZIDÖK honlapján: <http://www.ve-ga.hu/hu/tevekenysegeink/szidok>.

A mindennapok cserfeléseiben csak nagyon áttélesen jelenik meg ugyanis valami olyan, ami ezen a területen alapvető: **sok év alatt kialakult egyféle közéleti gondolkodási kultúra a SZIDŐK-ben, ezt pedig az újak szinte öntudatlanul öröklik meg.** Úgy, ahogy ez nagyban, a társadalomban is történik. Ebbe az örökségbe pedig már differenciálhatatlanul simul be más önkormányzatok, ifjúsági civil szervezetek kultúrájának számos összetevője. Szó sincs tehát arról, hogy a 1,5–3 év alatt jelentősen kicserélődő SZIDŐK-nek mindig mindent újra kellene kezdenie – a csere pedig ritkán szakaszos jellegű, inkább folyamatos.

A SZIDŐK-be kerülő fiatalok mások, mint a vegások. A SZIDŐK-be a diákok és a fiatalok egyféle elitje került mindig is: az érdeklődőbbek, az okosabbak, a tájékozottabbak. Ők az átlagoshoz képest gondolkodóbbak, véleményalkotók – ezért is küldik őket a SZIDŐK-be. Ha valami felkeltette az érdeklődésüket, beszélgetéseket kezdeményeztek, képzéseket, kutatásokat, találkozókat sőt konferenciákat, amelyekről rövidesen szó is esik. Ezek eredményeként született meg a város két ifjúsági koncepciója, illetve több ifjúsági cselekvési terve. Fontos azonban az, hogy ezek a fiatalok normális tizenévesek. Legkomolyabb eredményeik története is mindig kamaszos, időnként kifejezetten zúrós. Most egy ilyen történetet mesélek el.

Emlék 2.

A második Orbán-kormány még meg sem melegedett. Az ezzel megbízott oktatási államtitkárság azonban azonnal hozzálátott a közoktatási rendszer „racionalizálásához”.

Az egyik régi munkatársuk szeptember elején megkeresett ennek kapcsán. A kérdése az volt, hogy volna-e olyan tizenhuszonéves „köröm”, amelyik vállalná, hogy véleményt mond a zajló folyamatokról? Mondtam neki, hogy talán a SZIDŐK és segítői.

Másnap 23 szidőkösnek és 6 fiatal felnőtt segítőknek felvettem ezt. Nem lettem vele népszerű, mert már komoly háborgások voltak ebben az ügyben. Abban állapotunk meg, hogy a következő találkozásunkkor elmondom azt, amit erről tudni érdemes. (Mindig az én dolgom volt, hogy a jogi és szakmai dolgokat lefordítsam az értelmes tizenévesek nyelvére.)

Egy délután aztán meglepően sokan estek be a Diák Pincébe – a fiúk egy része némileg másnaposan. Szinte azonnal kipattant a vita (veszekedés) az oktatási reform dolgain. Én szóltam, hogy akkor jegyzetek, de ezt – mint később kiderült – meg sem hallották. Én viszont tényleg jegyzeteltem. Aztán el is küldtem, szinte szó szerint, ami elhangzott. Ott elképedtek, és persze nem igazán tudtak vele mihez kezdeni. A SZIDŐK hírneve azonban ismét gyarapodott. Rám pedig hetekig haragudtak a srácok, mert elküldtem azt, amit nem erre szántak. (Volt képviselő, akit azóta se nagyon láttunk. Ő volt egyébként a leghangosabb másnapos.)

„az átlagoshoz képest gondolkodóbbak, véleményalkotók”

„az érdeklődőbbek, az okosabbak, a tájékozottabbak”

„közéleti gondolkodási kultúra”

Fordítsunk most egyet a tények korongján! A SZIDÖK történetéből könnyű közhelyes sikertörténetet kreálni. Viszont a tényeknek van egy másik arca is. Mindenek előtt az, hogy kezdetben éveken át csak ideig-óráig volt elmondható, hogy egyáltalán van Szentesen ifjúsági közélet. Akkoriban az ifjúsági közélet szisztematikus fejlesztése többnyire egyet jelentett annak állandó újrakészítésével. A fiatalok számára is csak az ügy, ha az érdekeiket érintő olyan helyzet alakul ki vagy olyan kérdés merül fel, amiben úgy érzik, lépniük kell. Közügy, ha például a középiskolás ifjúságnak van olyan közös ügye, amiben érdekük lépni. Egy ilyen mentén már lehetnek olyan mélyebb közös célok, sőt eszmék is, amik ennek az ügynek a közügy voltát elmélyíthetik.

Egy város ifjúsági közölete akkor létezik, ha ilyenek mentén bontakozik ki fiatalok demokratikus gondolkodási és tevékenységi folyamata. A közéletfejlesztés pedig ennek a szakmai segítése.

Tény azonban, hogy a kezdeti években a szentesi fiatalság színe-javának nem volt igénye, sem képessége a demokratikus közéletre. Fejlesztő tevékenységeink kiindulópontja ezért az volt, hogy amit kínálunk, az feleljen meg saját (személyes) igényeiknek és gondjaiknak. Elsősorban ezen igényeik és gondjaik mentén vonódtak be a résztvevők közéleti ügyek intézésébe is. Kezdetben ezek miatt vállalták azt is, hogy demokratikusan intézik ezeket az ügyeket (konkrét tevékenységek szakmailag jól felépített kereteiben).

Azt is lehetne persze mondani, hogy tudatosan manipuláltuk őket. Így értük el, hogy olyan dolgokkal és ügyekkel foglalkozzanak, amikre egyébként nem is volt igényük. Ez annyiban igaz ma is, hogy olyan pedagógiai felépített szocializációs mezőket használunk, amiben ez a fejlesztés nyilvánosan is vallott pedagógiai célunk. Azonban semmilyen kényszert nem gyakorlunk, és erre módunk sincs. Cserébe azzal *fizettünk* jó néhány évig, hogy a közéleti tevékenységek megvalósulásáért hatalmas tervező, előkészítő és szervező munkát kellett elvégeznünk. Egy példa a hőskorszakból.

„ezek a fiatalok normális tizenévesek”

„meglepően érett véleményeket, javaslatokat fogalmaznak meg helyi, országos, uniós sőt globális dolgokról is”

Emlék 3.

Feledvén most az odavezető utat, az 1995-ös Komplex Diák Tábor összkomfortos eufóriába torlott. A résztvevők – az ehhez szükséges minimális szakmai segítséggel – még az 1996-os táborukat is megtervezték.

Azt lehetne hinni, hogy ezután már semmi dolgunk nem volt az 1996-os tábor szervezésével. Ezzel szemben a szervezés a következőket követelte meg tőlünk az újabb sikeres tábor érdekében:

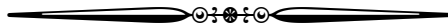
- az összes évközi találkozón – úgyszólván hetente – szó esett erről;*
- négy nagyrendezvényen is szó esett erről (háromszor részletesen);*
- valamennyi igazgató és szervezeti vezető írásbeli anyagot kapott (a segítő tanárok és a diák önkormányzatok külön is);*
- a helyi rádiók és újságok hat alkalommal adtak hírt erről;*
- a tavaszi Igazgatói Tanács ülésén külön napirendi pont volt.*

Ezekhez képest a megjelölt határidőre a tucatsyi GYIKA (Gyermek és Ifjúsági Kerekasztal) csoport közül csak öt csoport képviselőjének jelentkezése futott be, és egyetlen iskolai diákönkormányzaté sem.

Ezt követően 56 írásbeli meghívó ment ki részletes tájékoztatással és újabb jelentkezési lapokkal. Ezért egyetlen újabb jelentkezés volt a „jutalom” (de az ő képviselőjük nem jött el). Nem volt mit tenni, fel kellett venni a telefont 152(!) alkalommal. Mindez összesen vezetett a kívánt szervezési eredményre.

Természetesen az 1996-os tábor is sírva búcsúzással végződött, és hogy „Miért nem tart egy héttel tovább!?”

A szervezés évek múltán már sokkal kisebb munkát jelentett, de még ma is százával kell Facebook üzeneteket küldeni egy-egy szervezés során (aminek nagy részét persze ma már a résztvevők küldik egymásnak).

*„Nem mese az gyermek”
(Arany János: Családi kör)*

A SZIDŐK TÖRTÉNETE RÖVIDEN

A SZIDŐK működési feltételei folyamatosan változtak, maguk a tizenéves fiatalok is változtak, ami a 2000-es évek elejéig 3–4 évente vált mérhetővé, ezután azonban felgyorsult. Mindez korszakokra osztotta a SZIDŐK történetét, amit most ezek szerint mutatok be.

A Gyermek és Ifjúsági Kerekasztal korszaka – 1995 és 1998 között

A Gyermek és Ifjúsági Kerekasztal, a GYIKA a korosztályi civil szervezeteket, diákönkormányzatokat képviselő, illetve az érdeklődő fiatalok kerekasztalaként működött. Elsősorban egyeztető fórum volt, illetve programokat szervezett és forrásokat szerzett.

Vele párhuzamosan született meg az *Aszpirin* diáklap és jelentek meg jelentős városi sikereket arató számai. Az *Aszpirin* számai megtekinthetők a város e-Könyvtárában, és hűen tükrözik a GYIKA működését is.

A GYIKA nem csak közéleti fórum volt, hanem információs és tanácsadó központ is (pl. pályázással, a hadkötelezettséggel és polgári szolgálattal kapcsolatos tanácsadást is végzett). Sikeres támogatási pályázatokot írt ki a szervezeteknek, a fiataloknak és a diákoknak. Egyebek mellett például vezetőképzést szervezett a demokrácia jegyében. Olyan városi szintű programokat indított, mint a Cók-mók börze a szegény gyerekek számára és a Szeretet ünnepi játszóházak.

Lássunk most jellegzetes Aszpirin-részleteket!

MEGVAGYOK ?!

Meg vagyok örülve. De nem tehetek róla. Én próbálok komolyan gondolkodni, amióta anyu megint leült velem. Hallgatom én amit mond, de már a második perc után olyan az arcom, mintha műanyaggal volna leösvé, mintha nem is az én arcom lenne. Sőt! Mintha nem is én lennék én. Csak hallgatom, mintha nem is nekem beszélné:

- Kislányom, ez már a negyedik osztály. Legkésőbb novemberben megkérdezik, hogy hova akarsz menni továbbtanulni? Mít fogsz mondani? De tényleg: mit szeretnél?

" Mit szeretnék? " Az egy dolog, amit szeretnék. Tök jó lenne énekelni, táncolni! Egy másik dolog, hogy ezúgyben jobb, ha befogom a szám, különben úgy néznének rám, mint egy marslakóra.

Amúgy meg mi a választék? Megy a magyar, meg a biosz. Máris el vagyok itélve tanárnak. Én tanár! Jó ég!

Körbe kéne nézni, hogy mi is van még.

Na mindegy, van még idő, még csak október van. Majdcsak lesz valahogy. Csak tudnám, hogy!

"Írj még!
Ne kímélj!
Írj ígét!
Írj létigét!
Miért? (Ki érti rég)
Bírj és sírj, míg élsz!
És nézz, nézd két kez
Néz végig rajtad

**PAD
FIR-
KA**

A sors kisorsolt "

SZENTESI DIÁK LAP
1995. november

A konferenciák korszaka – 1998 és 2002 között

Három év alatt felerősödött a középiskolás diákönkormányzatok képviselőinek szerepe. Zömük a törekvő, jó tanulók közül került ki; ők szerettek volna egy önkormányzatibb működési formát. 1997-ben már azt is tudni lehetett, hogy a következő országgyűlési választásokon a FIDESZ fog győzni, arról pedig hiteles információkat kaptunk, hogy támogatni kívánják a települési ifjúsági önkormányzatokat. Ezért született meg a döntés, hogy a GYIKA alapjain megalakuljon a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat (a SZIDÖK). A végleges döntés az 1998 tavaszi szentesi Országos Közéleti Tanácskozáson született meg, aminek társszervezője volt a GYIKA. Ezt a Tanácskozást támogatta mind a két országos pártpolitikai tömb, és a képviselőik is megjelentek a rendezvényen.

A SZIDÖK már 1999 novemberében társszervezője volt a szentesi *Korosztályi Mentálhigiénés és Drogellenes Konferenciának*, 2000 októberében pedig az újszentiváni *Korosztályi Életmód Konferencia – Életmód kultúrával a drogok ellen* című konferenciának.

A sort a 2001 évi *Drogproblémák, ifjúsági problémák, etikai problémák* tudományos és szakmai tanácskozás folytatta. Ennek munkáját 2002 tavaszának végén a Magyarérsen kifejezetten a SZIDÖK által megszervezett *A tizenéves kortárssegítők tanácskozása* zárta le.

A konferenciák anyagai nyomon követhetők az *Aszpirin* különszámaiban. Tükrözik azt, hogy mindvégig milyen témák voltak a fiatalok érdeklődésének középpontjában. Ezeket most az újszentiváni szekciók címeivel adom vissza:

- Pia, cigi, meg ami kell ...
- Mozgás + egészség.
- Mivel töltik idejüket a tizenévesek?
- A médiák káros hatása.
- Korosztályi kezdeményezések és a felnőtt segítők szerepe.
- Helyünk a közéletben. Létezik-e ifjúságpolitika?
- Devianciák.
- Önértékelési zavarok.

Öröközöld tizenéves témák ezek ma is, a világ minden részén.

A konferenciák minőségét és hatását jelzi, hogy Szentes Város Önkormányzata két egyedülálló döntést is meghozott a SZIDÖK vonatkozásában: egyrészt Európa-szerte példátlanul **2000-ben származtatott jogi személyiségű kisebbségi önkormányzatként ismerte el a SZIDÖK-öt, másrészt beemelte azt Szervezeti és Működési Szabályzatába. Ennek egyébként még mindig érvényes szövegét melékelem:**

Részlet Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatából (1/2015.(II.) Kt. rendelet)³:

X. fejezet

Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat

- 59.§. /1/ Szentes városban demokratikusan választott ifjúsági és diák önkormányzat működik.
- /2/ A Képviselő-testület és bizottságai, a tisztségviselők támogatják az ifjúsági és diák önkormányzat tevékenységét.
- /3/ Az ifjúsági és diák önkormányzat állandó meghívott a Képviselő-testület, valamint a Városrendezési-, Fejlesztési és Idegenforgalmi Bizottság, a Művelődési, Ifjúsági és Sportbizottság üléseire véleményezési és kérdésfeltevési joggal minden, az ifjúságot és diákságot érintő ügyben.
- /4/ A Képviselő-testület éves költségvetési rendeletében határozza meg az ifjúsági és diák önkormányzat támogatásának mértékét.

Az Önkormányzat másik döntése az volt, hogy 2001-ben közhasznú támogatási szerződést kötött a VE-GÁ-val a SZIDÖK projekt támogatására, 860 eFt értékben. Ennek 2006-os változata már 1,31 MFt támogatásról szól.

„mintha nem is az én arcom lenne”

„olyan az arcom, mintha műanyaggal lenne leöntve”

„mivel töltik idejüket a tizenévesek?”

³ <http://www.szentes.hu/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=912> (p.17.)

„mozgás + egészség”

Erre szükség is volt, mert a FIDESZ betartotta az ígérését. Minden évben pályázatot írt ki az önkormányzatoknak a települési ifjúsági közéleti munkájuk fejlesztésére. Ezek komoly és évről évre következetesen fejlődő szakmai követelményeket támasztottak: önkormányzati ifjúsági koncepciót, illetve cselekvési tervek elkészítését. Az ifjúsági önkormányzat fejlesztése mellett alkalmazni kellett ifjúsági referenst, egyre növekvő elvárásokkal. Működtetni kellett a felnőtt és az ifjúsági önkormányzat párbeszédét, emellett minikutatások és programok sorát kellett megszervezni. Hamar kiderült azonban, hogy az Önkormányzat és Hivatala a pénzbeni támogatás fejében úgy gondolja, hogy mindezt elvégezni a SZIDÖK és a VE-GA feladata. Nem erről volt azonban szó! A VE-GA választási helyzetbe került. Vagy nem vállalja ezt, és a saját életére koncentrál Szentesen is, vagy elvállalja ezt a hatalmas munkát. Ha nem vállalja, akkor a SZIDÖK projekt elveszíti fejlesztési forrásait, hosszabb távon az önkormányzati támogatást is. Ha vállalja, akkor azt valószínűleg saját szentesi élete fogja megszenvedni. A SZIDÖK projekt és a SZIDÖK élete azonban ebben az időszakban már olyan színvonalon zajlott, hogy a VE-GÁ-nak nem maradt más választása, mint elvállalni a plusz feladatokat – a SZIDÖK mentorálását.

(Egyre több gondot okozott az is, hogy a VE-GA tizenéves csoportjait a városban nem tudták megkülönböztetni a SZIDÖK projekt más csoportjaitól és különösen a SZIDÖK-től. Ezért a VE-GA 2001 évtől engedte kifutni a vegás tizenéves csoportokat – vagyis a középiskolából távozókat nem pótolta újakkal. A maradék pedig bekapcsolódott a SZIDÖK projekt más csoportjaiba. A VE-GA ettől kezdve annyiban működött Szentesen, mint a SZIDÖK projekt – elsősorban a Diák Pince és a Magyarérsi Képzési és Tábort Központ – üzemeltetője, illetve a SZIDÖK mentora.)

Ennek a korszaknak a záró csúcspontja volt az, amikor Szentes Város Önkormányzata a VE-GÁ-val közösen vitt SZIDÖK projektért megkapta az Év Ifjúságbarát Önkormányzata címet.

A formálisan is önkormányzati munka korszaka – 2002 és 2005 között

„mindig kamaszos, időnként kifejezetten zűrös”

A VE-GA részvételével kidolgozott állami IFJ önkormányzati pályázatok sok éven át jelentős forrást biztosítottak a SZIDÖK projekt-höz is, ugyanakkor jelentős elvárásokat is támasztottak, amiket az Önkormányzat automatikusan a SZIDÖK-re, illetve a VE-GÁ-ra hárított. Nekünk kellett elkészítenünk például az Önkormányzat ifjúsági koncepcióját, cselekvési terveit, az elvárt ifjúságkutatásokat és számos városi ifjúsági rendezvényt. Folyamatosan bizonyítanunk kellett, hogy működik az Önkormányzat és a SZIDÖK közti párbeszéd, ami nem igazán működött, és főleg folyamatosan nem. Ebben egy ideig partner volt a SZIDÖK. Figyelemmel kísérte – fordítói-értelmezői segítségével – a Testület és a Hivatal munkáját is. Önmagának is előterjesztéseket készített, és számos határozatot hozott meg. Egy idő után azonban észrevehetővé vált, hogy egyre kevésbé tetszik nekik mindez, és a fiatalok maguk is megváltoztak.

A 2005-ben megszületett SZIDÖK-kutatások eredményei összegzik legerőteljesebben, hogy megváltozott a közeg, amelyben a SZIDÖK eddig működött. Tovább növekedett a diákság mennyiségi tananyagterhelése az iskolákban, jelentősen növekedett a mindennapi ingerterhelés is az egyre eszetlenebbül rohanó világban. Megjelent – teljesen új színként – egy erőteljes értékvtáltás. Az ún. Y-generáció értékvilága mindinkább megjelent a középiskolákban. Alapvető értéként jelent meg például a majdani sikeres karrier kiküzdése. A mindaddig *aranypedálként* kiutált diákelit mintaadóvá vált. Ők maguk és követőik számára a SZIDÖK ugyanúgy *feleslegessé* vált, mint a leszakadó és devianciára hajlamos *lúzerek* számára. Ezzel együtt csökkenni kezdett a középiskolások száma a SZIDÖK-ben, viszont a változó igényeknek megfelelően egyre több közösségi programhoz kapcsolódóan növekedni kezdett az általános iskolás képviselők, küldöttek és résztvevők száma.

Az egymást követő SZIDÖK-kutatások azt sugallhatják Kedves Olvasóm, hogy ezek nem tizenévesek kutatásai voltak. Megvalósulásuk igazi kamasz feelingjét hűen tükrözi az alábbi történet.

„örökzöld tizenéves témák”

„két srác azonban nem adta fel”

Emlék 4.

Ezeknek a kutatásoknak mindig volt érdekes és konkrét oka, maguk a kutatások pedig gyakran inkább csak kísérő jelenségek, eszközök voltak. Különösen vonatkozott ez az ismétlődő drog- és életmód-feltáró kutatásokra, amelyek középpontjában – így vagy úgy – a diák piálás volt.

A 2004. évi kutatás esetében sem volt ez másként. Amikor pedig erről döntöttek, ismét égnék állt a hajam, mert ebből mindig gondok lettek. Egyrészt ez a terület mindig felborzolta a SZIDÖK-kel éppen a téma miatt ellenséges korhelykedő középiskolások idegeit. Másrészt felborzolta a legkülönbélebb felnőt körök kedélyét, ugyanis a szidőkösök – tekintettel az előbbiekre – tolerálták a 16 évnél idősebbek piálási szokásait.

Ahogy kiderült, hogy a SZIDÖK megint aktivizálta magát a középiskolások által kedvelt négy kocsmában, azonnal be is hívtak az Igazgatói Tanács soros ülésére. Kifogásolták, hogy a diák kutatók sörözgetés közben mélyinterjúznak meg kérdőíveznek. Főleg azonban azt kifogásolták, miért nem lép fel a SZIDÖK a 16 évesnél idősebbek ivászatai ellen is. A szokott módon engem mint vezetőt tettek ezért felelőssé.

Én ismét elmondtam nekik, hogy nem vagyok a SZIDÖK vezetője, és azt javasoltam, menjenek el maguk a pedagógusok ezekre a helyekre sörözni egy kicsit. Itt ők is élő tapasztalatokat szerezhetnek, illetve beszélgethetnek a 16 évesnél idősebbekkel is mint vendég a vendéggel.

Nos, volt, aki el is ment. Aztán másnap névsor szerint behívatta azokat, akiket ott látott – függetlenül attól, hogy mit csináltak és mit ittak ott. A kocsmai kemény magok persze a SZIDÖK-re haragudtak (ezért is). Ennek egyik eredményeként egy dulakodás során az addigi összes felmérőlap a sárban landolt és tönkrement. Másnap úgy ültek össze a kutatók, mint egy vert sereg, és le is mondtak az egészről. Két srác azonban nem adta fel. Felkeresték a középiskolákat, a diákönkormányzatokat. Nem mindenütt álltak velük szóba, de két hét múlva behozták a szükséges számú és minőségű felmérési lapot. Így aztán mégis elkészült ez az anyag is, és így, nagyon kamaszosan készült el.

A közösségfejlesztés korszaka – 2005 és 2008 között

A növekvő számú kiskamaszhoz és közösségi programhoz több idősebb segítő kellett, amit két módon tudtunk megoldani. Felkérésekkel és megbízásokkal bevontuk a Diák Pincébe rendszeresen betérő régi szidőkösöket. Ők jól ismerték ezt a világot, másrészt jelentős részük szakirányban tanult tovább. Megszólítottunk néhány középiskolás karriervágyót is, akik vevők voltak speciális tudások megszerzésére. A SZIDŐK keretében önképzések indultak, kutatási programok bontakoztak ki, pályázatíró, -menedzselő és -elszámoló tanulmányok zajlottak.

„összes felmérőlap
a sárban landolt és
tönkrement”

A SZIDŐK testületi munkája azonban kezdett formálissá válni azokban az ügyekben, amik nem kifejezetten a 12–18 éveseket érintették.

Ebben az időszakban tizenhat önálló csoport, szervezet, együttes, műhely saját rendezvényei zajlottak a Diák Pincében. Ezek mindenféle próbáktól, kézműves műhelyeken, edzéseken keresztül, egyedi kiállításokig, pályázati projektekig terjedtek, miközben közel három éven keresztül itt működött interneteléréssel a Szentesi Ifjúsági Információs Pont is. Legtöbbször és többnyire a legnagyobb létszámmal a SZIDŐK és az Alternatív Játsszóház programjai voltak a Diák Pincében.

„kézműves műhelyek”

Emlék 5.

Éveken át működött a Diák Pincében például a Dobműhely.

Ezt úgy lehet elképzelni, hogy összehordtak a srácok vagy két tucat különböző anyagú, kisebb-nagyobb hordót, festékes dobozt, stb., sőt még egy megviselt, de valódi dobkészletet is. Ehhez szereztek és csináltak egy rakás ütőt. Némi ráhangolás után elkezdték ezt valamilyen alapritmussal ütni, aztán ezek a ritmusok elágaztak és mindenfélék lettek, de az összhang megmaradt köztük. Ebből olyan varázsos örömenek születtek, amiket alig lehetett abbahagyni. Persze állandóan fogytak a dobozok, meg az ütők is, de ki törődött ezzel?! Lett másik.

Később ez beolvadt a Szentesen először általuk ünnepelt Halloween-bulikba és egyszer-egyszer kiköltözött a közterekre. (Ez, főleg eleinte, már nem mindig aratott osztatlan sikert.)

2008-tól szaporodtak a tizenéveseket rosszul érintő gondok, amik értelmetlenül okoztak változásokat. Ezek ismét és ismét váratlan alkalmazkodási kényszereket okoztak, amiket nehézségek árán sikerült ismét és ismét megújulássá tenni.

A folyamatos változások korszaka – 2008 és 2013 között

A Diák Pince valóban a SZIDÖK és különféle ifjúsági csoportok közösségi tere lett. A sajtójuknak érezték, biztonságérzetük fontos eleme volt ez. Bepakolhatták, itt tarthatták a dolgaikat. Szinte mindenkinek volt egy külön sarka – volt, akinek a mobil színpad alatt.

Ezen semmit nem változtatott az, hogy sokasodtak a pince üzemelési problémái. Rossz volt a fűtés, a vízvezetékek vagy az átvezető szennyvízcsövek gyakran meghibásodtak, nagyobb esőzésekkor befolyt a víz. Havonta volt már valami elöntés, ezek miatt a pince kriminálisan nézett ki. A fiatalok otthonérzetének azonban még ez sem ártott. **Ezért is volt kemény sokk, amikor a Földhivatal 2008 őszének végén egyszerűen levágta a Diák Pince fűtését, mert nem tudott megegyezni az Önkormányzattal.** Mivel a szintén rossz elektromos hálózat nem tette lehetővé az elektromos fűtést, így a Diák Pince lényegében használhatatlanná vált. (A teljes megkerülésünkkel tavasszal megvalósított, igen drága gázkazános fűtési rendszerhez pedig sikerült egy típushibás kazánt választani.)

A 2009–2010-es tanév azzal telt, hogy újra pezsgő élet legyen a Diák Pincében, több régi csoport viszont sajnos nem élte túl az eseményeket.

2011 nyaratól azonban újabb csapás érte a fiatalokat: a nyárra tervezett tetőcsere és homlokzati felújítás ugyanis őszi csúszott, és tavasz közepéig tartott. Ennek a csúcspontja az volt, amikor a pince feljáró lépcsősorára rászakadt a földem. Nagy szerencse volt, hogy addigra az őszi nagyrendezvényekre összehordott drága technikai felszereléseket elvittem, ugyanis a pince legtávolabbi részein is vastag, finom por ülepedett le. Mindezt az éppen akkor zajló egyik SZIDÖK Nap résztvevői élesben élték át. A két iskola diákságából összeállt – apait, anyait beleadó – szervező és technikai csapat tagjait azóta sem nagyon láttuk.

Az EU-s pénzből történő felületi pincefelújítás ráadásul nem a 2011–12-es tanév végén kezdődött el, hanem a 2012–2013-as tanév elején. A Diák Pince csak tavasz közepére vált használhatóvá, ami egy újabb tanévi munkát lehetetlenített el.

A fentiek már önmagukban is szinte leküzdhetetlen kihívásokat támasztottak. Megjelentek azonban más, kifejezetten zavaró gondok is.

A SZIDÖK önkormányzatként való sikerességének nem kívánt eredménye volt az, hogy elérte a felnőtt Önkormányzat ingerküszöbét. Javaslatok, kérdések, sőt előterjesztések sorát adta, tiltakozásokat jelentett be – az üzemeltető VE-GA közvetítésével – a Diák Pince ügyében való vesszőfutások miatt. Észrevehetően jelent meg a Bizottsági üléseken, látványosan vett részt városi rendezvényeken, illetve ilyeneket maga is szervezett. (Képgaléria: 23., 24., 25. kép)

Furcsa viták jelentek meg a bizottsági üléseken, és ezek nyomán rendszeresen beszólások hangzottak el. Felszólítások például arra, hogy a SZIDÖK képviselői kapcsolódjanak be a felnőtt képviselők gyakran hangnemében is elfogadhatatlan (politikai) vitáiba. Ezek a viták pedig Szentesen is kezdtek eldurvulni, amikor az őszi beszéd után kitört az országos pártpolitikai háború. Ezt tovább súlyosbította a 2008 végén kipattanó pénzügyi-gazdasági világválság és annak következményei. A VE-GA képviselői egyre többször voltak kénytelenek az Önkormányzat és a SZIDÖK közé állni. 2008 végétől lényegében én lettem a SZIDÖK meghatalmazott képviselője olyan vitahelyzetekben, amiknek a SZIDÖK kiskorú képviselőit nem volt szabad kitenni. Ez pedig további vitákat gerjesztett a felnőtt képviselők köreiből. A VE-GA SZIDÖK-öt mentoráló tevékenysége tehát egyrészt elismert volt, ezért 2008 végén például Szentes Városért Emlékérmet kapott az Önkormányzattól. Ugyanakkor hét hónap múltán a *Szentesi Élet* hasábjain megjelent a *Miért éppen a VE-GA?* című cikk, amiről még lesz szó.

2007-től országos szintű kezdeményezések bontakoztak ki az ifjúságügy szakmai rendezésére azzal a céllal, hogy megszülessen a Nemzeti Ifjúsági Konceptió. Ebben szerepet vállalt a VE-GA, részben azokkal a tapasztalatokkal, amelyek a SZIDÖK projekt és a SZIDÖK kapcsán halmozódtak föl. Lényeges összetevője volt a koncepciónak az ifjúságsegítés szakmai tartalmának meghatározása és a segítőképzés rendszerének kialakítása. Sok vita után ezekben az ügyekben a többséggel szemben foglalt állást

„az eltűnt idő nyomában”.

a VE-GA. Ez azt eredményezte, hogy tapasztalatait teljesen kihagyták a szakmai anyagokból, a SZIDÖK tapasztalataival együtt. Mindez a SZIDÖK segítőire és vezetőire sem hatott jól. A Nemzeti Ifjúsági Konceptiót elfogadta a Parlament mielőtt a második Orbán-kormány átvette volna a hatalmat. Azóta is csak írott malaszt. Az ifjúságsegítő-képzés állami rendszere pedig kifulladt.

Közbevetés:

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök 2006. május 26-án – egy hónappal a választási győzelmük után – zárt ülésen beismerte, hogy alapvető hibákat követtek el (ez volt a fent hivatkozott őszi beszéd). Elismerte azt is, hogy sokat hazudtak. „Nyilvánvalóan végighazudtuk az utolsó másfél-két évet.” A beszéd nyilvánosságra kerülése országos politikai válságot okozott. Következményeit az MSZP és általában a pártpolitikai baloldal máig sem tudta kiheverni. Ezen az alapon pedig a következő választásokon túlhatalomhoz jutott az FIDESZ-KDNP – mind a mai napig és a belátható jövőben.

A fentiek miatt – különösen a 2010-es választásokat követően – a SZIDÖK mind kevésbé végezhetett klasszikusnak nevezhető önkormányzati munkát, és más önkormányzati tevékenységek felé fordult a figyelme. 2011-től pedig megjelentek a középiskolában is a Z-generációs fiatalok, az Y-generációsokhoz képest is megváltozott képességekkel és igényekkel.

A SZIDÖK új kapcsolatokat épített, együttműködéseket alakított ki például a Kertvárosi Ifjúsági Önkormányzattal, a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzatok Társaságával, a marosvásárhelyi Diák Egyeztető Tanáccsal és egy sor más szerveződéssel. Különös hangsúlyt helyezett saját és partnerei nyári táboraiba, és mások táboraiban is vállaltak segítői feladatokat. Mindaz ami történt, felerősítette a képzésekre való igényeket. Rendszeressé váltak a 12–20 fős képzési sorozatok, melyek ötvöződtek a már hagyományosnak mondható közösségi programokkal.

Viták a VE-GÁ-ban a SZIDÖK projekt fenntarthatóságáról:

Valójában nem volt, mert nem lehetett vita erről. Sok év alatt ugyanis erős érzelmi kötődések alakultak ki ehhez a projekthez, illetve különösen a magyartési táborhelyhez. Emiatt a józan érvek leperregtek a vegásokról.

2014 tavaszán ez oda vezetett, hogy amikor határozott javaslatokat tettem, akkor még Anikó is ellenem fordult!

Miről is volt szó?

A két, száz évnél is idősebb ingatlan fenntartása egyre többre került, és sorra jelentek meg halaszthatatlanul elvégzendő munkák. Ezekre évek alatt milliókat fordítottunk, és milliókat kellett volna még fordítani. Miből?!

Ezek terén ugyanis a VE-GA teljesen magára maradt. A Diák Pince félresikerült, uniós pénzből történt önkormányzati beruházása során történtek is azt mutatták, hogy az Önkormányzat és intézményei már-már ellenségesek velünk.

Az erősen lecsökkent számú és volumenű – általában utófinanszírozású – pályázati lehetőségek nagyobb önkormányzati vállalatokat tettek volna szükségessé. Erről azonban szó sem eshetett.

A két ingatlan állapota tehát folyamatosan romlott (a részlegesen felújított Diák Pincéé is).

Az egyre rosszabb helyzetben lévő egyesületek és iskolák világában is határozottabb önkormányzati kiállításra lett volna szükség – például a különféle címeken adott támogatások feltételeinek meghatározásán keresztül. Ezzel szemben még az eddigi kiállítás is gyengült.

Az újabb közoktatási reform pedig 16:00 óráig írta elő a diákok bennmaradását az általános iskolákban. A SZIDÖK-be is csak határozottabb önkormányzati fellépéssel engedték volna el őket péntek délutánonként, illetve egy-egy más alkalommal. Mivel ez (is) elmaradt, az ekkor már jelentős szerepet játszó kistizenévesek nem tudtak úgy részt venni a SZIDÖK életében, mint addig.

A semmibe vett fenti javaslatom a következő volt:

A VE-GA mondja fel a közhasznú támogatási szerződést. A SZIDÖK-kel kapcsolatos adminisztratív tevékenységeket adja vissza a Hivatal ifjúsági referensének vagy valamelyik önkormányzati intézménynek – ahogy ez megannyi településen megszokott –, az ifjúság szakmai munkát pedig egy új megállapodás keretében folytassuk.

A Diák Pince műszaki üzemeltetését adjuk vissza az Önkormányzatnak, amely azért egyébként is felelős az Uniós beruházás miatt. Legyünk itt csupán egy használó a többi között. A Magyartési Tábor viszonylatában pedig legyünk valóban csak bérlői a helynek.

Tudomásul kellett vennem azonban javaslataim teljes hátrítását. Ettől kezdve azonban számomra ez az egész egyre nyomasztóbbá vált. Azt ugyan tudtam, hogy humán téren úgyszólván találunk megfelelő megoldásokat, de a halmozódó műszaki-pénzügyi gondokból éveken át nem láttam semmilyen kiutat!

A szentesi ifjúsági közélet annyi sikeres év után mélypontra került.

A 2013 évi új közoktatási reform pedig nem csak azzal járt, hogy kötelezővé tette az általános iskolások számára az iskoláikban maradási időt 16:00 óráig. Tovább növelte a diákok mennyiségi terhelését, de át is strukturálta az iskolában töltött idejüket: érdemi terhelést helyezett át a délutáni órákra, a péntek délutáni órákra is, ezzel pedig jelentős mértékben lekötötte a szombatjaikat is a szombatokra átsúszó edzésekkel, versenyekkel, más rendezvényekkel és különórákkal. Mindez csaknem ellehetetlenítette a városi ifjúsági közéletben való részvételüket. A kérdés az volt, hogy hogyan lehetséges ebből kiút a szentesi tizenéves ifjúsági közélet számára?

Ifjúság szakmai szempontból két irányban indultunk el.

1. Döntöttünk arról, hogy a lehető legjobban megismerjük a város jelenlegi tizenéves ifjúságát. Kibővíztünk három olyan kutatási programot, amelyek valódi funkciói ennél – a szokott módon – sokkal tágabb körűek voltak: kutatási céljukon kívül az is cél volt, hogy személyes kapcsolatok épüljenek a SZIDÖK felnőtt segítői és az iskolai segítő tanárok között. Céljuk volt annak tudatosítása is, hogy a SZIDÖK projektjeiben való részvétel segítség is lehet a túlterhelt iskolák diákéletében. Számos diák működhet úgy közre a SZIDÖK dolgaiban, hogy azt mint az iskolája diákja teszi.

Arra is jó volt ez, hogy a SZIDÖK segítői, illetve a segítő tanárok és a diákjaik között is másfajta kapcsolatok épüljenek — olyanok, amikre a pedagógiai leépülő iskolavilágban egy igazi peida-gogosz vágyik.

A három kutatási program a következő volt:

- 2014: Az eltűnt idő nyomában.
- 2015: NET-VILÁG – A virtuális élet a tizenévesek mindennapjaiban.
- 2015: Példa(kép) – érték. (A záróanyag 2016 tavaszán készült el.)

2. Élünk azzal a lehetőséggel, hogy gyakorlott felnőtt segítők köre támaszkodhattunk, illetve olyan 12–16 fős SZIDŐK képviselői köre, amely gyerekkora óta szerzett ezen a területen tapasztalatokat.

További képzések mellett új típusú programsor valósult meg a különféle VILÁGNAP-okra alapozva. Magasabb szintre helyeztük a külső kapcsolataink ápolását és a táborok színvonalát is.

A táborok kapcsán készítettünk egy összesítést arról, hogy mik voltak a SZIDŐK addigi részvételi adatai.

Húsz év alatt mintegy ezer tizenéves kóstolt bele a közéleti tevékenységekbe. Közülük 156 képviselőnek és küldöttnek volt ez egyszeri kaland, 214 képviselő, illetve küldött évekig volt részese ennek a tevékenységnek. 14 ifjúsági polgármester és alpolgármester mellett 68-an töltötték be különféle más funkciókat.

A SZIDŐK új korszaka – 2015 tavaszától

Tavasz elején ismét átestem egy kétoldali alhasi műtéten, amiből ezúttal nehezen épültem fel teljesen. Hosszú ideig voltam betegszabadságon. Szellemileg is gondokkal kellett szembenéznem, mert demens jelenségeket produkáltam. Azonban kellő odafigyeléssel végül is ráértem mindenkivel mindent megbeszélni és mindent végiggondolni. Egy kicsit elébeszaladtam a folyó kutatásaink még nem tisztázott eredményeinek is. A 2015-ös nyári táborok – amiket már mások vezettek – egyféle próbáját is jelentették a SZIDŐK új munkastílusának: egy olyan módszeregyüttesnek, ami szervesen épített mindarra, amik a kutatások kapcsán kiderültek. Az alkalmazása pedig az ezek során kialakult személyes kapcsolatrendszerre épült.

A képzések és a VILÁGNAP-ok viszonylatában egyszerre kellett eleget tennünk a következőknek: érdekesnek, ütősnek és színvo-

„érdekesnek, ütősnek
és színvonalasnak
kellett lenniük,
egyúttal azonban rapid
gyorsaságúaknak”

nalasnak kellett lenniük, egyúttal azonban rapid gyorsaságúaknak. Külön figyelemmel kellett lenni arra, hogy 7–10 percenként beépítsünk valami meglepetést, akárcsak egy beszélést vagy minifeladatot, mert az Y-generációsok figyelme elkezdett szétesni. Természetesen kellett elfogadni, hogy rendszeresen érkeznek megszólítások az okostelefonjaikon, amiket halaszthatatlanul meg kell nézni. Természetes, hogy minduntalan kis különbeszélgetések zajlanak. Mindezek nemegyszer összefüggésben voltak azzal, ami éppen köztünk zajlott – de ugyanígy szólhattak egészen másról is. Ha témába vágott, akkor viszont szinte azonnal foglalkozni kellett vele, illeszteni az addigiakba vagy gyorsan tisztázni, hogy miért nem illik oda. Mind az okostelefonos interakcióik, mind a helyi külön-életük és ezek bekapcsolódása az éppen folyó tevékenységeinkbe a velük való személyes törődés elengedhetetlen része.

Ez így összességében pedig csak ebben a körben volt megélhető közösségi élményként is. Ennek a körnek a teljes elfogadást jelentő miliője az, amiért érdemes ide járni és érdemes komolyabb dolgokkal is foglalkozni – pedig egyébként semmire nincs idejük és energiájuk. Egy másik oldala ennek az, hogy mindezekon keresztül, mindezek mellett erős az igényük a nagyon személyes kapcsolatokra. Maguknak az okostelefonos interakcióknak is van egy ilyen karaktere. A megjelenések, kommentek és mindenféle lájkok örvénye fontos a számukra. Ezt kiegészíti a személyes találkozások rövid ideje, ami különféle gyors érintkezések – gyakran futó érintések – ösztönös, érzelemdús rendje, gyakran már-már szertartásos változatokban.

A fiatalok merőben újfajta hálózatai alakulnak így ki. Ezekben – ha bennük van az ember – könnyen segíthető az, hogy a személyes láncolatok mentén többé-kevésbé tudatos és kölcsönös segítői hálózatok alakuljanak ki. A fiatalokat ilyeneként szerető felnőtteknek inkább öröm, mint gond az, hogy a maguk segítő tevékenységeivel kapcsolódjanak ebbe a világba. Mindez persze jelentős terhet is jelent. Mivel azonban a mai tizenévesek nem nagyon hajlandóak osztozni a velük személyesen is törődő idősebbeken – ebből a szempontból (is) önzőek –, sok egymással együttműködő segítő kiscsoportra van szükség, vagyis a segítő láncolatát kell kialakítani, amelyeknek (csak) a végpontjain vannak a bölcs személyiségek. Mindez 2015 őszére kialakult és megkezdődött a SZIDÖK új korszaka.

A 2015. november 20-i SZIDÖK Küldöttgyűlésre a résztvevők kiscsoportokban, saját segítőikkel érkeztek, a helyszínen pedig a lebonyolításért felelős segítőik köre várta őket. A segítő láncolatának végein az iskolák és szervezetek felnőtt segítői voltak, illetve a SZIDÖK felnőtt segítői. A részfeladatok megvalósításában a középiskolás sőt általános iskolás segítőik működtek közre, közösen, jól megszervezett, akciódús formában. Maga a Küldöttgyűlés látványos volt, szinte végig működött a projektor; érdekes de rövid tájékoztatások, kérdések és válaszok (döntések) és események sora volt. Ugyanakkor középpontjában volt egy tágabb rendezvény-, illetve eseménykörnek.

„többé-kevésbé tudatos és kölcsönös segítői hálózatok”

„teljes elfogadást jelentő miliő”

Tekintettel az esemény stratégiai fontosságára, beteszem ide a nap – természeténél fogva kicsit száraz – forgatókönyvét:

[A 2015. november 20-i SZIDÖK Küldöttgyűlés forgatókönyve]

8:30 – beérkezés, regisztráció

Lekabátolás és mindenki odafárad a regisztrációs pulthoz.

9:00 – ismerkedés

Egyszerű játékok:

- *Bumm csiki bummal* kezdünk, hogy mindenki feloldódjon, a kezdeti feszültséget kicsit kilőjük. (Ez egy mozgásos, énekes ritmusjáték)
- Két koncentrikus kör, 3 dolog felsorolása: név, kedvenc film, kedvenc szín (vagy akár a klaszszikus, „Milyen színű a fogkeféd?”). Ha a szemben állók elmondták egymásnak, az egyik kör balra lép, a másik kör jobbra és így tovább, amíg vissza nem érnek az eredeti emberhez.
- *Székfoglaló* játék.
- Egy *Nád a házam teteje*. (Ez egy olyan ének-játék, ahol a résztvevők körben állva el is mutatják azt, ami a szövegben van.)

9:30 – SZIDÖK Küldöttgyűlés

- A levezető köszöntőt mond. Elmondja, mi történt a nyáron, szeptemberben és októberben.
- Ádám ppt-vel együtt elmondja a szegedi MACI civil találkozó tapasztalatait.
- Levi ppt-vel együtt elmondja, hol tart a 2016 évi nyári táboraink ügye.
- Fanni és Bogi elmeséli, hogyan is zajlott le a marosvásárhelyi találkozó a tizenéves helyi „Szemcsék” csoporttal, az élményekkel együtt.
- Anikó elmondja, hogy kb. déltől bemutatkozik és programokat ajánl a születésének huszadik évfordulóját ünneplő „TÖRŐDÉS” Alapítvány. Az ő segítőiket sokan ismerik ebben a körben. Felhívja a figyelmet az ezzel kapcsolatos kiállításra és a szórólapokra is.
- Alíz és Pali ismerteti a lezajlott és folyamatban lévő SZIDÖK-kutatások jelenlegi állapotát. Akik még nem töltötték ki a kutatás kérdőíveit, azok itt és most megtehetik.
- Előterjesztések, döntések.
- A következő időszak kérdései, tervek, teendők, stb. (Pl. most lesz-e még valamilyen pályázatunk?)
- Emléklapot adunk át azoknak, akik évek óta SZIDÖK-ösök, segítők, és akik most fognak érettségizni.
- A Küldöttgyűlés egyéb napirendi pontjába – később – beépül *A gyermekek jogainak világnapja* programrész csoporteredményeinek bemutatása, megbeszélése.

10:45 – A gyermekek jogainak világnapja

Külön az általános iskolásokból és a középiskolásokból alakuljon egy-egy csoport.

Az általános iskolások *A nyuszik jogai* játékkal dolgoznak. A játék lényege, hogy röviden végig kell gondolnia a tizenéveseknek, mire van szüksége egy kis nyuszinak, hogy egészséges és boldog legyen. Később ezeket együtt beszéljük meg. Ezt követően azt tisztázzák, hogy ezek nevezhetőek-e jogoknak. Végül pedig az eddigiek tükrében beszéljük meg, hogy mit is tartalmaz a gyermekek jogainak nyilatkozata.

A középiskolások a gyermekek jogaival foglalkoznak. A játék neve: *A gyermekek jogai*. Először beszélünk magáról az egyezményről, majd a tizenévesek megkapják a 9 jogot, sorrendbe kell tenniük rombusz forma szerint (egy legfontosabb, két fontos, három közepesen fontos, kettő nem olyan

fontos és egy egyáltalán nem fontos). Végül megnézzük, lett-e eltérés a két csoport között, és beszélünk arról, mennyire volt nehéz közös döntést hozni.

A két-két csapat a két külön teremben dolgozik, és erre elég 45 perc. Ha végeztek, megint összegyűlnek mint Küldöttgyűlés, és mindenki bemutatja azt, mire jutott, hogyan érezte magát, mit tanult? Fel lehet tenni a kérdéseket, és meg lehet vitatni azt, amiben nincs egyetértés, illetve külön vélemények vannak.

11:45 – Az általános iskolásoknak kiírt *Mesepályázat* eredményhirdetése

12:15 – A „TÖRŐDÉS” Alapítvány bemutatkozása

12:30 – Meglepetés!

Jöhetnek a torták és a süтик és a társaság kedvelt dalai!

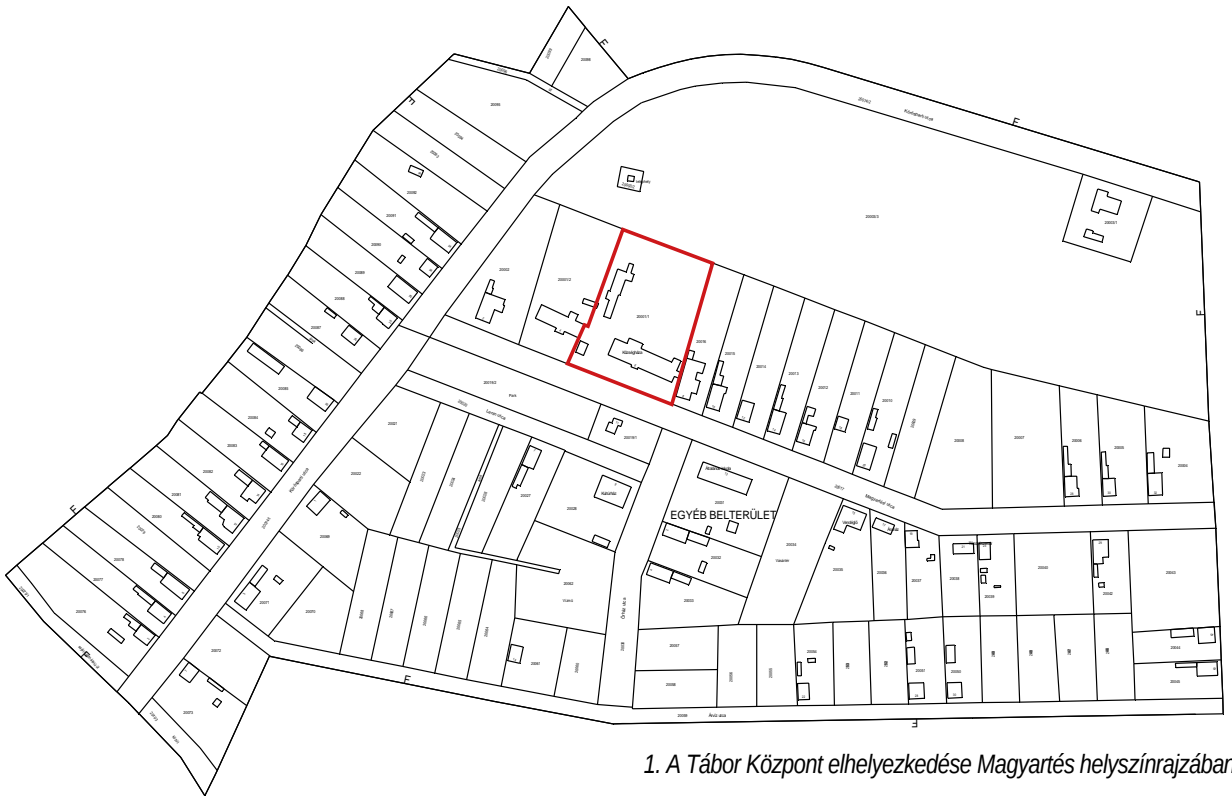
Utána szabad program, kötetlen beszélgetés és bármi, amit az ott lévők együtt vagy külön-külön csinálni akarnak.

Az eseményre meghívót kapott a Polgármester, a Jegyző és Kovács János, az Önkormányzat ifjúsági bizottságának elnöke. Az eseményről hírt adott a városi média, és anyagát megkapta Szentés Város Önkormányzata, Polgármestere, illetve Jegyzője is. **Minden túlzás nélkül elmondható, hogy a SZIDŐK sikeresen és teljes nyilvánossággal kezdte meg élete új és biztató korszakát 2015. november 20-án, a Gyermekjogok Világnapján.**

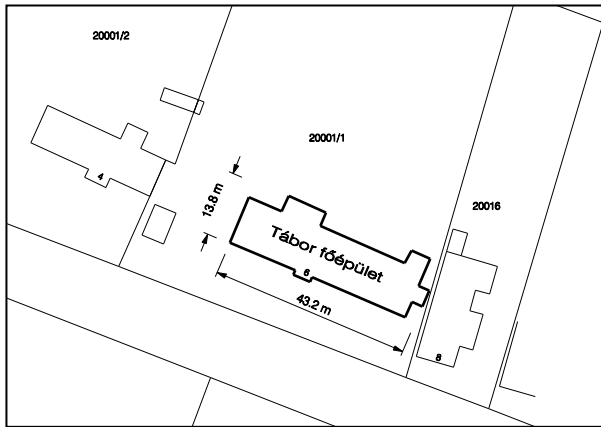
2015. december 18-án Szentés Város Önkormányzata ezek után egyoldalúan úgy döntött, hogy megszünteti a városi tizenéves közéletfejlesztési programot, a SZIDŐK projektet. Megszünteti erkölcsi, anyagi támogatását és közéleti partnerségét. Megszünteti az együttműködését a SZIDŐK projektet üzemeltető és a SZIDŐK-öt segítő VE-GÁ-val is. Elveszi a mindvégig önkormányzati tulajdonú Magyartési Képzési és Tábor Központot és a Diák Pincét. Utolsó döntése pedig az, hogy 2016. január 1-től nem támogatja tovább a SZIDŐK-öt.

KÉPGALÉRIA

(dokumentum fotók, ábrák)

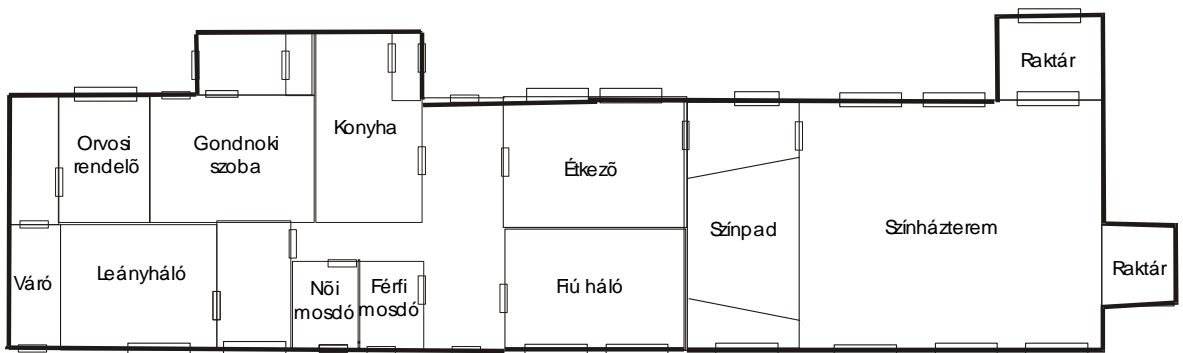
1. A Tábor Központ elhelyezkedése Magyartés helyszínrajzában

2. A Tábor Központ főépületének vázrajza

4. A Tábor Központ bejárati frontja felújítás előtt (1994)

BEJÁRAT

3. A Tábor Központ főépületének alaprajzi vázlata

5. A Tábor Központ bejárati frontja felújítás után (2003)

6. A Tábor Központ hátsó frontja felújítás előtt (1994)

7. A Tábor Központ hátsó frontja felújítás után (2012)

8. A Tábor Központ hátsó telkének rendezése (1994)

9. A Tábor Központ hátsó telke 20 év után (2014)

10. Játék a színházteremben

11. Közéleti diáktábor elméleti előadásán

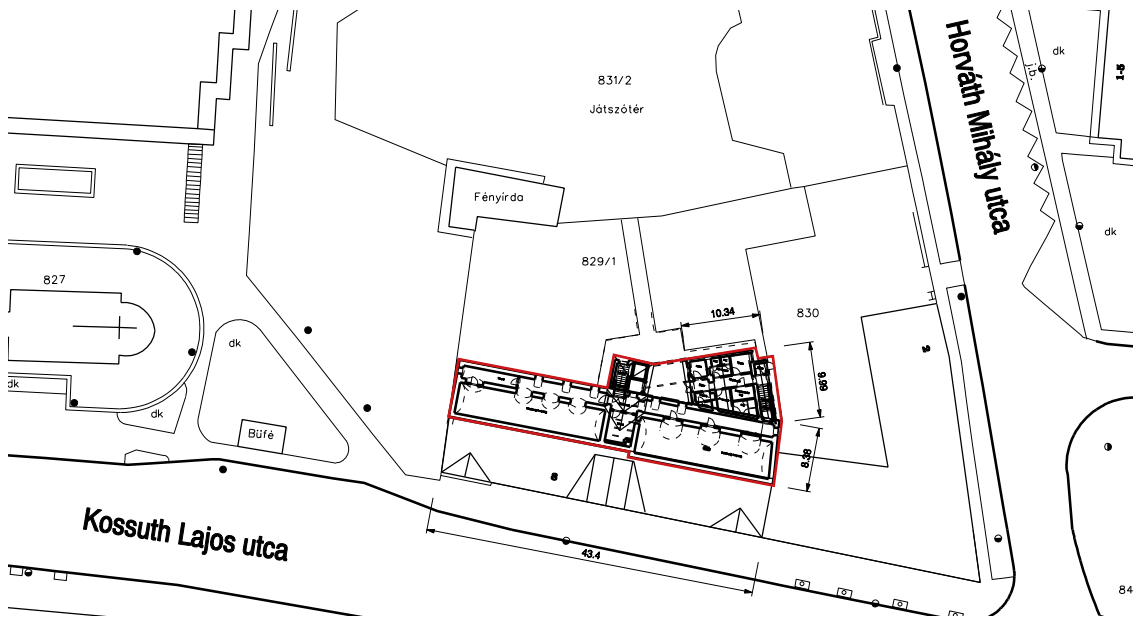
12. Csoportmunka a színházteremben

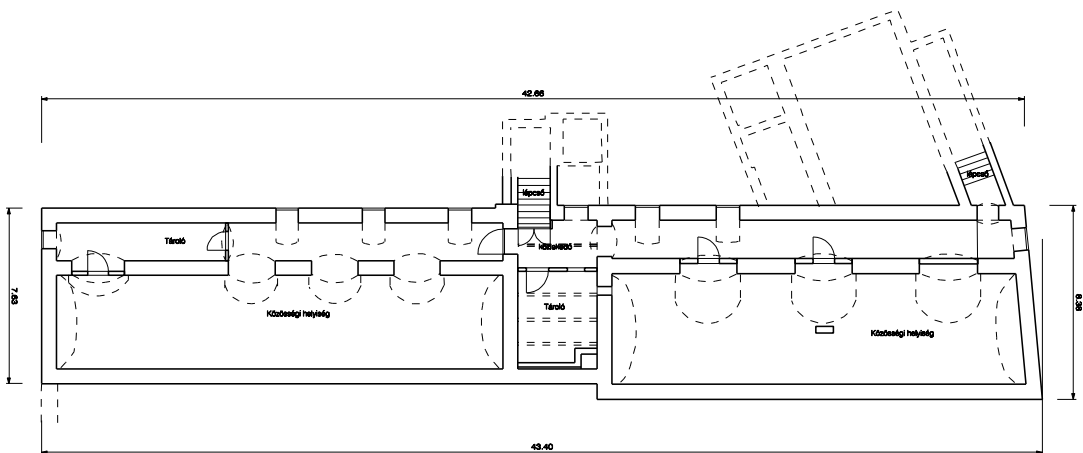
13. Szabadprogram, lazulás a teraszon

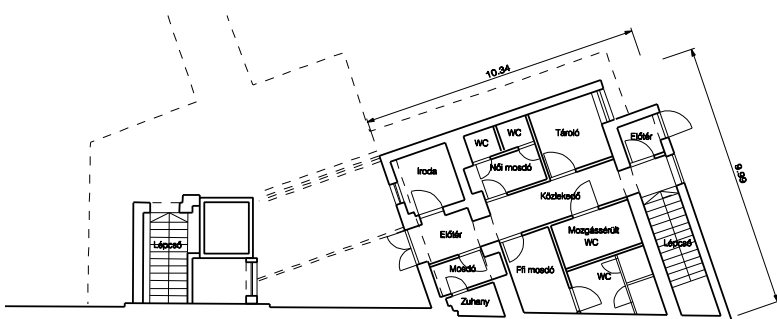
14. Színpadi előadás Magyartés színpadán

15. A Diák Pince elhelyezkedése és körvonal rajza a Kossuth L. u. 8. sz. ház alatt

16. A Diák Pince két nagytermének vázrajza

17. A Diák Pince földszinti (vizesblokk) alaprajza

18. A Diák Pince bejárata (2009)

19. Küldöttgyűlés tagjai csoportmunkában, háttérben a graffiti pályázat nyertes terveivel (2009)

20. Önismereti tréning az Alternatív játszóház keretében (2010)

21. Beszélgetőkör az Alternatív játszóház keretében (2012)

22. Megbeszélés a segítőkkel a Diák Pincében (2015)

23. Küldöttgyűlés a Diák Pincében (2015)

24. Küldöttgyűlés a szentesi Polgármesteri Hivatal Dísztermében (2011)

25. Küldöttgyűlés a szentesi Polgármesteri Hivatal Dísztermében (2013)

„Jövő nem volt és így nem is lesz.
Nem fogjátok beadni nekem így ezt.”
(Fészbuk Dzsenerésön: Az utolsó pecsét)

MI AZ IFJÚSÁG: ERŐFORRÁS VAGY GONDOK FORRÁSA?

„A «lázas», a «dühöngő», a «forradalmi» ifjúság”

„mindenki mindenáron és minél tovább fiatal akar maradni”

A gyermeklét mint önálló életszakasz csak a XIX. században tudatosult, akkor is csak a világ fejlettebb részein. Jogi formát azonban csak a gyermekek jogainak kodifikálásával nyert. A „lázas”, a „dühöngő”, a „forradalmi” ifjúság mind a mai napig inkább művészeti, kulturális, aktuálpolitikai és jobb esetben szociológiai kategória. Önálló társadalmi szereplővé a fejlett gazdasági hatalmak – mindenek előtt az USA – önállósuló piaci szereplőjeként vált mint egyre fontosabb fogyasztói réteg.

Ezzel együtt kezdett kibontakozni az a mára eluralkodó divat, hogy mindenki mindenáron és minél tovább fiatal akar maradni. Ezt nevezi a szociológia juvenalizációnak. Mind több középkorú és idősebb meg is győzi magát arról, hogy ez neki sikerült, ezt ő tudja – és persze a fiatalokat is úgy érti, érzi, mint önmagát.

Nem tudom, hogy Te, Kedves Olvasóm, hogy vagy ezzel, de e sorok írója nem így gondolkodik. Azonban nem csak ez zavar, hanem az is, hogy még az sem tisztázott, hogy életkor szerint kik is tekinthetők fiataloknak.

A Magyarországon 2009-ben elfogadott Nemzeti Ifjúsági Konceptió az alsó korhatár tekintetében a 14 éves kort húzta meg (vagyis a gyermekkor felső határát). Ugyanakkor szerinte az ifjúkor felső határa 35 év – amikor az érintettek már középkorúaknak mondhatók. Ez az életkori lehatárolás kezelhetetlenül mos egybe nagyon különböző igény- és problémavilágokat.

További gondot jelent, hogy egy sor szakmailag, jogilag és költségvetésileg rendezett ágazat van, amelyeknek ifjúsági feladata is van. Ez óhatatlanul veti fel azt, hogy az ifjúsághoz kapcsolódó feladatok nem önállóak, hanem több ágazat között oszlanak meg.

Állandó kérdés az, hogy vannak-e olyan kifejezetten ifjúsági feladatok, ügyek, amik nem sorolhatóak be egyetlen más ágazathoz sem. Ha igen, akkor hol van ezek szakmai, jogi és gazdasági tisztázottsága? Mi azt állítjuk – ma meglehetősen egyedül –, hogy vannak kifejezetten ifjúságszakmai feladatok, ügyek az iskolán kívüli világban. Ezek nem sorolhatóak be egyetlen más ágazat feladatkörébe sem. Ezek közül pedig kiemelkedik a tizenéves ifjúsági közéletfejlesztés, annak megannyi összetevőjével. Ez azonban nincs összhangban az egészen más szempontok szerint meghatározott ifjúsági korhatárokkal! **A gyermekek többnyire lehívott családi és egyéb minták mentén alakuló politikai szocializációja ugyanis már 14 éves kor előtt, az ún. kognitív küszöb átlépése után megkezdődik, nagyjából 12 éves kor körül. Ugyanakkor 18 éves korukban felnőtt jogú választópolgárok lesznek, és egészen más lehetőségeik nyílnak a közéletbe való bekapcsolódásra, a politizálásra. Önálló életvitelre alkalmassá azonban huszoneves – szerintünk 22–23 éves – korukra válnak a fiatalok.**

Ezért (tizenéves) közéletfejlesztési értelemben eddig az életkorukig tartjuk fiataloknak a fiatalokat.

A SZIDŐK tekintetében mindig is azt képviseltük, hogy ez egy tizenéves önkormányzat, ezt azonban a felnőtt önkormányzat ezzel egyáltalán foglalkozó tagjai soha nem fogadták el egyértelműen. A helyi önkormányzatok számára az önálló ifjúságügy a működésük, ezen belül a költségvetésük számára is egy megfoghatatlan ügy volt és maradt. Az önkormányzati törvényben kötelező feladatként ebben a vonatkozásban ennyi szerepel: „sport és ifjúság ügyek”. Az „ifjúság ügyekhez” azonban nincs központi költségvetési forrás, illetve – már évek óta – elkülönített pályázati forrás sem. Amíg ilyen források voltak, legalább szóban úgy kezelték az önkormányzatok a településük ifjúságát, mint a településük jövőjének letéteményesét, fejlesztésének forrását. Így kezelték városirányítási, közéleti-politikai szempontból is.

Jelenleg azonban már általában sincs szükség partnerekre az irányításban, a fejlesztésben. Nincs szükség a települési ifjúsági közéletfejlesztésre sem. A közösen létrehozott és húsz évig fenntartott lehetőségnek véget vetett a mi Önkormányzatunk is. Visszatért, az egyébként a lényegében folyamatosan fenntartott *rendhez*.

Az érintett korosztályok – országosan és helyileg is – ma már ismét inkább terhes kihívásokat és gondok sokaságát jelentik. (Szentesen újságcikkek sora tanúsítja ezt, amint ezt majd láthatják is.)

Összességében kimondható, hogy önmagában véve az „ifjúság ügy” mindvégig csak kivételes helyzetekben létezett az önkormányzatok számára. Ez is hozzájárult a SZIDŐK projekt ügyében hozott tragikus döntésekhez. Ez azonban semmiképpen nem tekinthető mentőkörülménynek Szentes Város Önkormányzata számára. Azért sem, mert egyik alapvetőnek mondott stratégiai törekvése a városi fiatalság felnőttként való megtartása.

Tragikus döntéseikhez kétségtelenül hozzájárult a város mindenkori establishmentjének bizonytalan viszonya a város ifjúságához és a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetséghez. Pusztán a civil volta miatt képtelenek voltak már az 1980-as évek elejétől másként kezelni mint politikai szerveződést, ellenzéki szervezetet. A vezetők ugyanakkor mindig tisztában voltak azzal, hogy a gyerekeket, kamaszokat pártpolitikai kérdések nem foglalkoztatják. Mindig rajtam mint vezetőn próbálták bemérni a VE-GA politikai irányultságát. Rólam azonban tudni lehetett, hogy ugyanúgy elutasítottam az államszocialista diktatúrát, mint azt a kapitalizmust, ami itt lehetett (és lett is). Ezzel azonban a város vezetői nem tudtak mihez kezdeni. Hát még azok, akik nem voltak vezetők... A város középrétegei, a pedagógusok, a szülők nem is látták át a ki-kitörő vitákat, és időnként riadtan tapasztalták meg a VE-GA városi konfliktusait. A társadalompszichológia törvényszerűségei mentén ezekért a konfliktusokért én mint „békétlen”, „mindennel szemben ellenzéki” ember voltam a felelős, illetve a VE-GA.

Különösen 1983 és 1989 között valósággal beivódott ez a városunk tudatalattijába. Óvatosságra intett a VE-GA minden kezdeményezésével kapcsolatban. Az pedig külön is zavaró volt sokak számára, hogy a VE-GA már az 1980-as évek közepén is – idézem – „túl nagy volt egy ekkora kisvárosban”. Az 1980-as évek végétől pedig ráadásul több ezer fős, erős, országos civil szervezetté vált, vagyis a városban megkerülhetetlenné.

„egyre fontosabb fogyasztói réteg”

„egyszerűen ellegyinteni”

„választanod kell köztük”

„inkább terhes kihívásokat és gondok sokaságát jelentik”

„közösén létrehozott és húsz évig fenntartott lehetőség”

Az 1990-es évek elején a liberálisok egyik szellemi és politikai vezetője elég keményen címezte nekem a következőket (ennyi év távlatából természetesen nem szó szerint): „Van két nagy politikai térfél, egymással éles politikai harcban. Nem lehet az, hogy ezen a pályán egy csomó gyerek keresztbe-kasul rohangászik a Te vezetéseddel. Egyszerűen ellegyinteni nem tudnak benneteket, mert ehhez már túl erősek vagytok. Választanod kell köztük, mert a végén mind a két ellenetek fordul és tönkretesznek.” Ez az ember jósnak bizonyult.

Amikor a SZIDÖK ügyében elmérgesedő viták először kerültek a nyilvánosság elé 2009 tavaszán, személyesen megkerestem a két meghatározó párt egy-egy prominens személyiségét. Velük már régóta szinte baráti volt a személyes viszonyom, és eligazodtak a VE-GA dolgaiban ugyanúgy, mint a SZIDÖK viszonylataiban is. Kellemtelenül egybehangzó volt, amit mondtak. Visszacsengett a fülemben a fenti beszólás. Az MSZP-s azt mondta, hogy ő hiába is mondana akármit, a tagságuk számára mi „fideszesek” vagyunk, és veszélyes hatást gyakorolunk a fiatalokra. A fideszes barátunk tökugyan ezt mondta a különbséggel, hogy mi az ő tagságuk számára balosak vagyunk, és a Polgármesterhez meg az MSZP-hez húzunk. Mind a két párt lényegében a maga természetes ellenzékének tekintett engem, a VE-GÁ-t, és emiatt számukra logikusan a SZIDÖK-öt is.

Néhány adat, illetve tény. Húsz év alatt személyesen csak a két Polgármester érdeklődött a SZIDÖK (illetve elődje, a GYIKA) iránt, senki más. Rajtuk kívül – az 1995 őszi magyartési avató bulit kivéve – egyetlen későbbi képviselő (mint egy edzőtábor résztvevője) fordult meg a Magyartési Képzési és Tábor Központban, ahol mindig minden ajtó nyitva van. A Diák Pincében őket és egy alpolgármestert kivéve csak egyetlen önkormányzati képviselő járt, ő is csak az utolsó előtti pillanatban.

A pályázatok és beszámolók sokasága, a két ifjúsági koncepció, az öt cselekvési terv, számos SZIDÖK javaslat, a 14 évet átfogó közhasznú támogatási szerződések dacára az Önkormányzat Képviselőtestülete egyszer sem foglalkozott a SZIDÖK-kel. Az Önkormányzat illetékes szakbizottsága a VE-GA kérésére két esetben foglalkozott a SZIDÖK-kel. Az első esetben minden kérdés és vita nélkül írásban is támogatta a SZIDÖK projektet. A második esetben azonban lezáratlan vita bontakozott ki a SZIDÖK mibenlétéről, a VE-GA segítői szerepéről, amit hosszas levelező vita követett – szintén lezáratlanul. Itt rendre olyan kérdések merültek fel, amikre már sokszorosán választ adtak a megelőző 12 év dokumentumai. A lezáratlan viták

„Éltük tehát a magunk örömeivel és küzdelmeivel gazdag életét”

látszólag azonban mégis nyugvópontra jutottak, hiszen 2008 őszén a VE-GA megkapta az Önkormányzattól a Szentesi Városért Emlékérmet. Ugyanakkor hét hónappal később a *Szentesi Élet* városi lap hasábjain megjelent a *Miért éppen a VE-GA?* című cikk⁴, amit most ide idézek a rá írott válaszukkal együtt.

(A válaszuk – mint minden válaszuk – maximálisan igyekezett *politikus* lenni, a gyerekek és fiatalok érdekében és védelmében.)

A fiatalokat is meg kell kérdezni

Miért éppen a VE-GA?

Szentesi Kistérség Többszörös Társulatának Ifjúsági Koncepcióját május végi ülésén vitatta meg a közpöldsélt-testület. A témafelvező Virág Csiga elöljáróban szólott arról, hogy az anyag a gyermek- és ifjúsági karanténtól 10-től 30 éves korig) célozta meg. Felhívta a figyelmet arra, hogy a demográfiai adatok szerint majdnem kétszeresnyi 18 éven felüli fiatalok beszélhetünk a térségben, mint a 18 év alattiaknál. Az előző kijelentette: jelenleg nincs ifjúsági törvény. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia nem végleges, tehát nem állnak rendelkezésre olyan dokumentumok, amelyekkel igazítani lehetne a koncepciót, csatlakozni lehet. Csak arra lehetett hagyatkozni, amit a megalapozó vizsgálati feltétel a kötettségben.

Judit Balás Tóth arra volt kíváncsi, hogy a diákokban mennyire rögzült már az ifjúsági koncepcióról az a koncepció létezéséről.

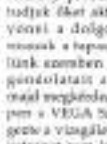
„A válaszok alapján, nem igazán. A válaszokból kiderült, hogy a fiatalok nem igazán tisztában vannak a VE-GA koncepciójával.”

Dr. Rózsáné Ferencz Mária, a művelődési és oktatási bizottság elnöke arról beszélt, hogy a koncepció kiadását tekintve nem tartalmazza az ifjúsági aljzat, oktatásos, művelődési és oktatási bizottságok részéről a közpöldsélt-testület feladatát.

„Ez egy kistérségi ifjúsági koncepciót vitattuk meg. A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el.”

„Köszönöm a pénteki bizottság elnöke részéről a közpöldsélt-testületnek, hogy megengedte, hogy a koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el. A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el. A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el.”

„A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el. A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el.”

„A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el. A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el.”

„A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el. A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el.”

„A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el. A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el.”

„A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el. A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el.”

Léva József

Magyarító koncepciókat is tartalmazó korszerű eszközök

„A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el. A koncepciót a közpöldsélt-testület fogadja el.”

4 A cikk illusztráció, szövege a következő oldalon olvasható. Eredeti dokumentum elérhetősége: http://www.szentesinfo.hu/szentesiele/2009/25_0626/15.htm

Miért éppen a VE-GA? A fiatalokat is meg kell kérdezni

Szentesi Élet, 2009. június 26.

Szentes Kistérség Többcélú Társulásának Ifjúsági Konceptióját május végi ülésén vitatta meg a képviselő-testület. A témafelelős Virág Olga előljáróban szolt arról, hogy az anyag a gyermek- és ifjúsági korosztályt (0-tól 30 éves korig) célozta meg. Felhívta a figyelmet arra, hogy a demográfiai adatok szerint majdnem kétszerannyi 18 éven felüli fiatalról beszélhetünk a térségben, mint a 18 év alattiakról. Az előadó kijelentette: jelenleg nincs ifjúsági törvény. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia nem végleges, tehát nem állnak rendelkezésre olyan dokumentumok, amelyekhez igazítani lehetne a koncepciót, cselekvési tervet. Csak arra lehetett hagyatkozni, amit a megalapozó vizsgálat feltárt a kistérségben.

Antal Balázs Tibor arra volt kíváncsi, hogy a diákönkormányzat részéről mennyien vettek részt a koncepció kidolgozásában, mennyire voltak aktívak? A válaszból kitűnt, hogy a Szentesi Ifjúsági és Diákönkormányzatot mentoráló VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség volt az, amely a kistérséggel megállapodást kötött, hogy elvégzi a megalapozó vizsgálatot.

Dr. Bácskainé Fazekas Márta, a művelődési és oktatási bizottság elnöke annak a véleményének adott hangot, hogy a koncepció tartalmát tekintve nem tartalmazza az ifjúság óhajait, elképzeléseit, amelyekkel saját életüket tudnák megváltoztatni. Nem látni az ifjúsági kezdeményezéseket a programban.

-- Az lenne a jó, ha maguk a fiatalok nyilatkoznának a saját sorsukról - jelentette ki a képviselőasszony. - A VE-GA Szövetség elnökének már elmondtam, hogy nagyobb teret kellene adnia a SZIDŐK-nek, mert véleményem szerint a mentor szervezet segítheti az ifjúság munkáját, de az ifjúsági szervezeteknek önállóan kell dönteni a saját sorsukkal kapcsolatban. Tehát várnánk az alulról jövő kezdeményezéseket. A művelődési bizottság a feladatok elvégzésére egy kistérségi ifjúsági referens státusz létrehozását javasolja.

Kozák János a pénzügyi bizottság elnöke rossz gyakorlatnak tartja azt, hogy évek óta a felnőttek akarják kitalálni, mi a jó az ifjúságnak. - Az ifjúság véleménye nélkül ezt a koncepciót helyesen és jól megfeszülve sem tudjuk igazából jól eltalálni. Nagy szükség lenne az ifjúság közreműködésére. Komoly probléma: hogyan tudjuk őket aktivizálni, bevonni a dolgokba. Talán rosszak a tapasztalata-

ik velünk szemben - vetette fel gondolatait a képviselő, majd megkérdezte: miért éppen a VEGA Szövetség végezte a vizsgálatot? Más szövetséget nem lehetett volna kiválasztani? Félő, hogy a saját megítélésük szerint világítanak rá az ifjúság problémáira.

Földvári Nagy István megdöbbenését fejezte ki a népességfogyással kapcsolatban. A kistérségben a megye átlagának duplája, az országos átlag ötszöröse a fogyás. Mint mondta, igazából a fiataloknak kellene nyilatkozni arról, mi az oka, hogy innen elmennek, mit szeretnének, és mi az, ami itt tartaná őket. Erről nem szól a koncepció.

Dr. Rébéli Szabó Tamás, az ifjúsági és sportbizottság elnöke is egyetértett azzal, hogy az ifjúság véleményét mindenképpen ki kellene kérni. Hozzáfűzte: hívták a diákpolgármestert, jelenjen meg a bizottsági ülésén. Nem jött el. Felvetődik a kérdés: mit akarnak a fiatalok? Távol akarnak lenni, vagy nincs véleményük?

Móra József, a mezőgazdasági, idegenforgalmi és kereskedelmi bizottság elnöke is sajátos problémára hívta fel a figyelmet. Mint mondta, bele kellene írni a koncepcióba, hogy az ifjúság készüljön fel az európai polgári szerepre, hogy megértse az európai fiatalokat. Ehhez nyelvtudásra van szükség. Sok olyan fiatal van, aki azért nem kap diplomát, mert nincs nyelvvizsgálója. El kellene érni, hogy a gimnáziumban a nyelvtanítás legalább egy középfokú nyelvvizsgálóval fejeződjék be. Ilyenkor jönnek azok a megoldások, hogy eszperantó, meg lovári nyelvből tesznek vizsgát a fiatalok. És Európában nem értik meg őket.

- Sok ifjúsági koncepció elkészültét megéltem, a vitákban azóta is szinte ugyanazokkal az érvekkel találkozom: kérdezzük meg az ifjúságot, csak az ifjúság nem válaszol. Lehet, hogy rosszul kérdezzük? Vagy a fiatalság nem akar válaszolni? - hangzott el Szirbik Imre polgármester válaszában, majd kihangsúlyozta: miért éppen a VE-GA? A VE-GA Szövetség az egyetlen szentesi központú országos szervezet. Sok ifjúsági szakértőt nevelt ki. Szentes és környékén a legtöbb fiatal elérő, de nem iskolai rendszerhez kapcsolódó szervezet.

Lovas József

Cikkünk visszhangja

Miért még mindig a VE-GA?

A Szentesi Élet 2009. június 26-i számában jelent meg egy cikk, Miért éppen a VE-GA? címmel (alcím: A fiatalokat is meg kell kérdezni.)

Erre a kérdésre ugyanezen lap tavaly november 7-i számában található választ az érdeklődő olvasó. A választ Szentés Város Önkormányzata adta meg azzal, hogy a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetségnek "Szentés Városért" emlékérmeket adományozott.

Közben a város közeleli és közigazgatási háttérében évek óta vita zajlik, mert a SZIDÖK olyan szintre fejlődött, hogy aktuálisvá vált ügyében a továbblépés. Ez a vita pedig éppen arról is szól, hogy „miért még mindig a VE-GA” kell, hogy ellássa a SZIDÖK mentorálásának nehéz és drága feladatát?

Kezdeti cél volt ugyanis az, hogy a VE-GA egy képviselője, csak egyike legyen azon – formálisan már két változatban is meglévő – felnőtt segítői körnek, amelynek résztvevői többségében a kiskorú SZIDÖK-öt mentorálja. Ezt az álláspontot azonban egyelőre, csak a VE-GA képviseli.

A SZIDÖK történetének 11 évében, csak a polgármester

és az alpolgármester, illetve a köztisztviselői karból a jegyző és az aljegyző vett részt SZIDÖK-üléseken.

Más nem kereste sem a VE-GA, sem pedig a felnőtt segítői kör tőle független, más résztvevőit, hogy tájékozódjon ezen ügyekben illetve, hogy elmondja a konkrét javaslatát. Ilyen javaslatok most sem hangzottak el.

Természetesen a képviselőknek megvan az a lehetősége is, hogy a körzetükben és a környezetükben élő fiatalokat kérdezzék meg a gondolataikról és javaslataikról.

A VE-GA, a „TÖRÖDÉS” Alapítvány és partnerei, illetve a SZIDÖK által közösen készített ifjúsági vizsgálatok ingyenesek és azokat kutató szociológusok irányítják. Ez utóbbi kizár minden „vegás” elfogultságot. Ezek eredményei pedig sok évre visszamenőleg megtalálhatók a művelődési irodánál. Bármelyik érdeklődő állampolgár betekinthez ezekben – igen érdekesek.

Fontos az, hogy az újságban is leírt felvetések a kistérségi ifjúsági koncepció vitája kapcsán hangzottak el. A kistérségi ifjúsági koncepcióhoz azonban a SZIDÖK-nek nincs köze, hiszen nem kistérségi ifjúsági önkormány-

zat. A képviselőjének tehát nem is kellett ezen jelen lennie.

A SZIDÖK a tavasszal tárgyalt városi ifjúsági koncepcióhoz időben leadta a maga anyagát és képviselője jelen volt a napirendi pont tárgyalásán.

Bármilyen fórum is mentorálja a jövőben a SZIDÖK-öt, komoly felelősségei vannak, hiszen többségükben tizenévesekről van szó.

Velük szembeni felelősség például az, hogy nem tehetjük ki őket a felnőtt önkormányzat kemény politikai vitáinak. A másik pedig az a felelősség, hogy a SZIDÖK valóban demokratikus városi önkormányzat legyen.

Ifjúság szakmailag nem elfogadható megoldás az az egyre többet hallott javaslat, hogy a hivatal vagy annak egy megbízottja hívja össze a SZIDÖK-öt havonta egyszer, pl. az ifjúsági házba, hogy első sorban vonzó rendezvényeket szervezzenek.

Minden ilyen vagy hasonló régi megoldást a VE-GA Szövetség számára elfogadhatatlan, mert általában is sérti az önkormányzatiság alapelveit.

A VE-GA Szövetség
Elnöksége

5 Eredeti dokumentum elérhetősége: http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2009/26_0703/16.htm

Külön fejezetet érdemelne a Diák Pince műszaki állapota kapcsán húsz éven át zajló vita- és ügyfolyamat. Az 1994-ben megválasztott Önkormányzat nem tekintette magára nézve mértékadónak az előző testület ígéretét: mindvégig nem csináltatta meg a Diák Pince nyolcvanéves, kifejezetten rossz állapotban lévő víz- és szennyvízhálózatát, illetve csapadékvíz-elvezetését, nem oldották meg a fűtés és a szellőztetés problémáit sem. A jelzett műszaki gondok kapcsán nem csak, hogy senki nem csinált semmit, hanem mindenki rám haragudott. Azért, mert hiszen én vagyok a Műszaki Iroda azon mérnöke, aki ezekhez a problémákhoz ért, miért nem csinálok semmit?!

„a gyerekek és fiatalok érdekében és védelmében”

Vagyis Korom Pál műszaki köztisztviselő dolga lett volna a Diák Pincével kapcsolatos problémákat rendezni Korom Pali VE-GA elnökkel és SZIDÖK patrónussal. Rendre tehát a VE-GA csinálta meg azokat a beruházási és fenntartási munkákat, amiket okvetlenül muszáj volt. Így ment ez húsz hosszú éven át. Voltak esetek, amik azonban teljesen érthetetlenek még az én számomra is. Az új gázkazános fűtési rendszer kiépítése például nélkülünk zajlott – egy típushibás kazán kiválasztásával. Elkészülte után öröm volt, ha egy hónap úgy telt el, hogy nem volt vele gond. A sorozatos javításokat természetesen már a VE-GÁ-nak kellett elvégeztetnie és fizetnie.

Az épület vakolását és tetőcseréjét féléves csúszás után – lebegtetve azt, hogy a következő tavasz végén kezdik meg – bejelentés nélkül, számomra is váratlanul kezdték meg. A tanév kezdete után!

A Diák Pince uniós pénzből történt felújítása pedig tragikomédiába fulladt. Elmaradt ugyanis a problémákat okozó, régi és rendkívül rossz állapotú közművek át- és kiépítése. A lehetetlen helyzet kezelésére a Szentese-Víz Kft., a Városellátó Intézmény és több vállalkozó segítségét kértem. Így sikerült a közműveket – néhány probléma kivételével – rendbe tennünk, az uniós beruházáson kívül.

„nyugvópontra jutottak”

Az ifjúsági ügyek szempontjából rendkívül fontos intézményi kör az iskolák világa.

Most – a történetek után – több tanár beszélgetett velünk, akik megkerestek minket, mert nem értették, hogy mi történt. Sok minderről szó esett, amiben magukat is hibáztatták egy-egy esetben. Abban azonban egyetértettek, hogy nagyon hiányzott az iskolák vezetőinek

egyvalami: az, hogy az elmúlt két évtizedben egyetlen egy határozott kiállítás nem történt az Önkormányzat részéről a SZIDŐK projekt és a SZIDŐK mellett. Számukra jó esetben az volt az összkép, hogy csinálja a SZIDŐK, ami csinál és segítse azt a VE-GA, ahogy tudja! Nekik ezzel nem kell foglalkozni. A felerősödő viták során viszont gyakran hangoztak el olyan kijelentések vezetők és képviselők részéről, amik óvatosságra intették az iskolavezetőket, tanárokat. Amúgy is voltak saját emlékeik a VE-GA „zűrös”, „ellenzéki” múltjából. Az egyes SZIDŐK-programok során is volt olyan eset, ami visszatetszést keltett bennük mind a SZIDŐK, mind pedig a VE-GA tevékenysége kapcsán. Elsősorban akkor, ha kritikus hangot ütöttek meg iskolai ügyekkel kapcsolatban. Egy-egy ilyen esetben azonban inkább visszahúzódtak, és nem bonyolódtak vitákba. Annyira ez az ügy nem volt fontos.

A sok konkrétum felvillantása azonban elfedi a lényegét, amit már ennek a résznek az elején is érzékeltettem. **Szó nincs ugyanis arról, hogy bármiféle tevékeny rosszindulat vagy ellenségesség munkált volna mindemögött. Sokkal inkább az, hogy az ifjúságügynek, az ifjúságszakmának – különösen a közéletfejlesztésnek – nincs előre helye a közgondolkodásban, és nincs helye az ifjúsági civil szervezeteknek sem. Nem tudnak vele érdemben mihez kezdeni, ez egy idegen terület, egyben súlytalan a számukra. Nem érdekes – sokkal fontosabb dolgok mellett – ezen ügyek mentén vitákba és konfliktusokba keveredni, esetleg kötelező intézkedéseket hozni.** Amíg a VE-GA és a SZIDŐK megoldotta a maga problémáit, és a SZIDŐK projekttel kapcsolatos történések nem adtak komolyabb feladatot az Önkormányzatnak, nem igazán lépték át az inger-

„kollektív bölcsesség termékei”

küszöbét. Addig szabadon működhettek a könnyen megadható erkölcsi és szerény anyagi támogatással. Ahogy azonban komolyabb problémákat kezdtek jelezni, abból mindjárt viták keletkeztek, ingerültség és elutasítás.

Ezzel együtt nem kerülhető meg két, egymással szorosan összefüggő kérdés. Ezeket pedig majd az itt olvasható előterjesztések, vi-

ták és döntések dokumentumai alapozzák meg. **Hogyan volt lehetséges az a meghökkentő tudatlanság a SZIDŐK projekt – ezen belül nagy értékű önkormányzati tulajdonú ingatlanok – és a SZIDŐK ügyében, amiről az előterjesztések, a viták és a döntések sora árulkodik? Hogyan és miért történhetett meg az, hogy – az egyébként kíméletlenül egymásnak feszülő pártpolitikusok – érdemi viták nélkül, lényegében egyhangúan döntöttek a SZIDŐK projekt megszüntetéséről?**

Közbevetés:

Kedves Olvasóm!

Nem valószínű, hogy jártas vagy a – magyarországi – önkormányzati munkában. Például abban, hogy hogyan készül és működik egy testületi előterjesztés, ami alapján a Testület dönt. (Pedig a Te településeden is évente több, mint száz olyan döntést hozhatnak, amivel berendezik az életedet.)

Az itt következő első két előterjesztést egy ezen a területen pályakezdő fiatal anyuka írta. Nagyon nem szeretném, ha majd azt hinné valaki, hogy az első előterjesztéseket ő „rontotta el”. Tény, hogy neki kellett ezeket eredetileg megírnia, de úgy kellett ezt megtennie, hogy ilyeneket eddig nem írt, és ő maga sem ért az ifjúság szakmai és a létesítmény-üzemeltetési dolgokhoz. Az előterjesztési javaslatot minden osztálynak és irodának, illetve az érintett intézményeknek is megküldik módosításra, jóváhagyásra, csak így kerülhet a Jegyzőhöz és a Polgármesterhez. Ha minden rendben van, akkor kikül-

dik az összes képviselőnek és bizottsági tagnak, illetve felteszik a netre, hogy mindenki lássa. A bizottságoknak pedig az a feladata, hogy úgy tegyék meg a maguk javaslatát a Testületnek, hogy előbb minden gondot felvetnek, beleértve ebbe azokat a dolgokat is, amik nincsenek benne az előterjesztésben. Tehát mire az előterjesztések a Testület elé kerülnek, egy városi szintű kollektív bölcsesség termékei. Ha mégis rosszak, akkor ott baj van, mert valamiért nem működik a városi szintű kollektív bölcsesség. Ez pedig egyszer sem elfogadható, főleg nem sorozatban. Alapvető feladat ilyenkor feltárni azt, hogyan is történhetett meg ilyesmi. A városi kollektív bölcsesség egyik követelménye az is, hogy legalább az előterjesztések egyszerűen áttekinthetőek, közérthetőek legyenek – ad absurdum egy értelmes tizenéves számára is, ha az őket is érinti.

Ügyeinkben eddig hat előterjesztés, jegyzőkönyv és döntés született. Az Olvasót kímélve ezeknek többnyire nem a teljes szövegét idézem, hiszen a megszólítások, a részletesebb műszaki vagy jogi tudnivalók itt nem érdekesek. **Előzetesen minden határozati javaslat előtt elmagyarázom, miért is fontos az, és mire érdemes figyelned.** A dokumentumokban a kihagyott helyeket pontozással jelölöm, de minden esetben megadom azt a helyet, ahol a teljes dokumentum elolvasható.

„Rendet kell tenni, rendnek kell lenni nálunk!”

(Szörényi–Bródy: István, a király)

A SZIDŐK TRAGÉDIÁJA

A TRAGÉDIA ELSŐ FELVONÁSA

Első jelenet: Előjáték – Az első figyelmeztetéstől a szerződéstervezetig

2015. január 26-án több helyről is azt az információt kaptam, hogy a FIDESZ-KDNP frakció – figyelmen kívül hagyva az érvényben lévő közhasznú támogatási szerződést – kihúzni javasolta a költségvetésből a SZIDÖK projekt támogatását. Ez január 28-án hivatalosan is megerősítést nyert. A VE-GA elnökséggel történt egyeztetést követően még aznap a következő e-mailt küldtem Antal Balázs Tibor frakcióvezetőnek:

[e-mail]

Kedves Balázs!

Ma délután kaptam hivatalos értesítést arról, hogy a FIDESZ-MPSZ és KDNP szentesi frakciója nem támogatja azt, hogy a Szentesi Ifjúsági Önkormányzat illetve mentorszervezete a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség 2015 évben is megkapja Szentés Város Önkormányzata szerződés szerinti közhasznú támogatását.

Azonnal értesítettem erről az országos Elnökség tagjait, hiszen ez erőteljesen érinti 2015 évi tervezett tevékenységeinket. Részint, mert a VE-GA Szövetség országos központja Szentesen van, részint mert két hazai – köztük az ún. "SZIDÖK-projekt" – és egy nemzetközi minta-projektünk is Szentés városhoz illetve kistérségéhez kapcsolódik.

Hangsúlyoznom kell azt, hogy ezeknek a tevékenységeknek van egy mélyebb rétege is, amelyek nem gyermek ügyek és valójában az önkormányzatok – köztük Szentés Város Önkormányzata – számára mindig is ezek voltak az igazán fontosak.

Ezért is kértem az Elnökség felhatalmazását ahhoz, hogy ebben az ügyben képviselhessem őket, amennyiben alkalmat adtok egy személyes egyeztetésre. Ezt a felhatalmazást az imént megkaptam.

Az idén 37 éves VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség elkötelezett az Önkormányzattal közös finanszírozású városi tevékenységei és minta-projektjei mellett, de tény az, hogy ezek a szervezetünk számára évente mintegy kétmillió forintos veszteséget jelentenek.

Ezért, amennyiben az Önkormányzat ezeket be kívánja fejezni, nem ragaszkodunk ezekhez, hiszen például nem képviselhetjük egyoldalúan olyan ügyek költségeit, amikre az Önkormányzat vállalt kötelezettségeket sikeres pályázatában. Az uniós pályázati támogatásból felújított Diák Pince fenntartása és benne a vállalt programok illetve az egyik minta-projekt továbbfejlesztése például ilyen önkormányzati vállalat – amelynek megvalósítását lényegében folyamatosan ellenőrzik is.

A szervezetünk el kívánja kerülni annak a lehetőségét is, hogy az a vád érje, hogy nem ismertette kellőképpen ennek tényyszerű és lehetséges következményeit, ha ezeket a tevékenységeket abahagyni kényszerül.

[...]

Kérem, hogy igazold vissza a tudomásul vételt, mert az Elnökségnek be kell számolnom.

Mivel választ nem kaptam, fideszes barátaink javaslatára küldtem a frakcióvezető Úrnak egy részletesebb levelet is. Erre sem kaptam választ, a kért egyeztetésre sem került sor, viszont a frakció visszavonta javaslatát, így a SZIDÖK projekt megkapta szerződés szerinti támogatását 2015-re is.

A fentiek miatt 2015 tavaszától az eddiginél is akkurátusabban adtunk tájékoztatást az Önkormányzatnak a SZIDÖK projekthez kapcsolódó tevékenységekről. Fontos tudni, hogy a VE-GA honlapja és a felületén a SZIDÖK honlapja – a város honlapjáról is elérhetően – kimerítően tartalmazott minden tudnivalót.

A SZIDÖK-kel és a SZIDÖK projekttel kapcsolatos aktuális tudnivalókat híven tükrözi az a következő beszámoló, amit minden egyes képviselő megkapott egy kísérőlevéllel, egy kutatási és egy, a táborokról szóló melléklettel.

Beszámoló

a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség és az általa mentorált Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat (a SZIDÖK) 2014. 09. 01. – 2015. 08. 31. közti tevékenységéről

A beszámolóban különös hangsúlyt ad az, hogy Szentés Város Önkormányzata, valamint a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség együttműködési megállapodása 2015. év végéig hatályos és napirendre kerül a szerződés további megkötésének ügye.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő városi Diák Pince, a Magyarési Képzési és Tábor Központ kialakítása, üzemeltetése, valamint a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat megalkotása és szakmai segítése ügyében 1992. évtől működik együtt az Önkormányzat és a VE-GA Szövetség. A két ingatlan fenn- és karbantartását, valamint a SZIDÖK menedzselését a VE-GA Szövetség alapvetően a saját eszközeivel és forrásaiból végzi.

A VE-GA Szövetség és a SZIDÖK feladatai 2015. évtől növekednek. A DAOP Városközpont Rehabilitációs Program keretében ugyanis részleges felújításra került a Diák Pince. Az Önkormányzat pedig öt éves fenntartási és üzemeltetési kötelezettséget vállalt a létesítményre illetve a benne folyó ifjúsági közéleti tevékenységekre, amiket jelenleg a

VE-GA Szövetség teljesít. Ez azonban jelentősen növeli a szervezet terheit.

A fenntartás vonatkozásában például a tárgyi időszakban három csapadékvíz betörés, tíz szennyvízcső dugulás következményeit kellett kezelni, két alkalommal teljes körű tisztasági meszeléssel. A hasonló problémák megelőzésére ki kellett cseréltetnünk a teljes keleti oldali szennyvízbekötést – tisztító akna létesítésével – tisztító idomot kellett beépíttetnünk az egyik eresztől a csőre és fel kellett újítatni egy tisztítócsövet.

Szükségessé vált a tűzoltó készülékek felülvizsgálata és a kötelezően elhelyezendő táblák beszerzése, felhelyezése is.

A Diák Pincét a SZIDÖK és kilenc további szervezet illetve csoport használja rendszeresen. Ez hetente 50-70 fő. Tekintettel arra, hogy a nyári három hónapban a kihasználás lényegesen kisebb, így mindösszesen 1.840-en vették igénybe a Diák Pincét.

A SZIDÖK-ben jelenleg 12 képviselő és 42 küldött tevékenykedik.

A SZIDÖK átalakult az elmúlt években. A képviselők és küldöttek száma csökkent (csökkent az iskolák és szervezetek száma) és csökkent a képviselők átlag életkora. A kialakult új helyzet stabilizálódott, de új kihívást jelent az, hogy három középiskolának ismét új fenntartója van.

Mindez átalakítja a működési módot és a tevékenységeket. Folyamatosan erősödik azonban az érdeklődésük az ifjúságot érintő ügyek iránt, elsősorban a digitális rendszerek közvetítésével. Ezért is végzett a SZIDÖK – szakértői segítséggel – eredményes netes kutatást, amelyet mellékletként csatolunk. (2. sz. melléklet)

A SZIDÖK élete jól nyomon követhető a honlapján, amely a város honlapjáról is elérhető. (szentes.hu/Önkormányzat)

A tárgyi időszakban öt alkalommal jelent meg róla cikk a "Szentési Élet"-ben, többször adott hírt róla a "Szentési Gyors", a kutatási programjáról írt a "Délmagyarország" megyei lap.

Jelenleg folyik a SZIDÖK küldöttsége Marosvásárhelyi látogatásának előkészítése, amit az Önkormányzat is támogat. Itt bemutató foglalkozást fognak tartani a Bólyai Farkas Elméleti Lí-

ceum diákönkormányzatának és diák szervezeteinek. Erről külön műsort készít az EMTV, az Erdélyi Magyar Televízió.

Az idényjelleggel üzemelő, 35 férőhelyes Magyarérsi Képzési és Tábor Központban az idén, a tárgyi időszakban 435 fő táborozott. Három tábor volt a SZIDÖK és partnerei saját táborra. Az egyik tábor összefoglaló anyagát mellékeljük. (1. sz. melléklet)

A VE-GA Szövetség és a SZIDÖK patronálja a Budapest XVI. Kerületi Kertvárosi Ifjúsági Önkormányzatot, a Szolnoki Városi Diák Tanácsot és a Marosvásárhelyi Diák Egyeztető Tanácsot.

A napokban tartott bemutató képzést az új, szegedi Klebersberg Összefogás Háza alakuló ifjúsági klubjának az ún. "Szentesi Modell"-ről, a "Szentesi ifjúsági közéletfejlesztési program"-ról.

Szentese, 2015. szeptember 21.

A kialakuló krízishelyzet alapja az volt, hogy 2015. december 31-én lejárt a SZIDÖK projekt kapcsán kötött közhasznú támogatási szerződés. Ezt kellett volna ismét megkötni.

Az előzmények tudatában a VE-GÁ-ban is felmerült a következő kérdés: egyáltalán provokáljuk-e a FIDESZ-frakciót azzal, hogy ismét beterjesztjük az együttműködési javaslatunkat tudván, hogy elletne akarnak szavazni? A valódi helyzetet tisztában lévő kevesek ugyanis tudták, hogy a VE-GA számára anyagilag már évek óta nem volt fenntartható ez a projekt. Próbálkozásaim ellenére arról szó sem esett, hogy az Önkormányzat emelné a támogatás mértékét. Márpedig az már kevés volt, hogy az Önkormányzat évi 1,31 MFt-ot és a közműköltéseket biztosítsa.

Ennél is súlyosabb volt egy etikai probléma: számomra ugyanis egyértelműen erkölcstelen volt, hogy a VE-GA az Önkormányzat háta mögött sőt ellenére működtesse a SZIDÖK projektet és mentorálja a SZIDÖK-öt! Azért is be kellett adni a szerződéskötési javaslatot, hogy etikailag is tiszta képet teremtsünk ebben a fontos városi ügyben.

A benyújtott javaslat lényegében megegyezett a 2011-es szerződéssel. Az ülést megelőzően az alábbi levélben kerestem meg a Polgármestert:

[levél]

Tisztelt Polgármester Úr!

Kedves Imre!

Az Önkormányzat és a VE-GA közötti szerződés előterjesztése elkészült. A Képviselek között azonban jelenleg is van, aki „Vega Klub”-ot emleget és a teljes érdektelensége kereteiben teljesen tudatlan is ebben az ügyben. Így könnyen elképzelhető az, hogy ezt nem fogadja el a Testület.

Pénteken 9:00 órától eleve SZIDÖK Küldöttgyűlés lesz, ami kiegészül a „TÖRŐDÉS” Alapítvány 20 éves évfordulójának megünneplésével. Ezt kiegészítendő összehívtam az Elnökséget és a Szakértői Kollégium képviselőit.

Az igazi kérdés a számukra már az, hogy mi lesz akkor, ha a Testület nem hagyja jóvá a szerződésünket?

Erre vonatkozólag ugyanis eddig semmi nem hangzott el.

A két ingatlanhoz és a bennük folyó tevékenységekhez egészen más a VE-GA viszonya.

1. A Diák Pincét és a „SZIDÖK projektet” a VE-GA alapvetően mindig is a város és a Korom házaspár ügyének tekintette. Rendre vita tárgya volt az, hogy miért költ erre a VE-GA évente milliós összeget. Amennyiben ettől az Önkormányzat megvonja a támogatását, vagy azt jelentősen csökkenti, akkor a VE-GA kész ezt elengedni – lényegében már 2016. január 01-től.

Természetesen akár több hónap alatt és rendezetten adnánk át, mind a műszaki üzemelési, mind pedig a közösségi tér működtetésének feladatait.

Ehhez azonban szükségünk van annak a megjelölésére, hogy ezeket ki veszi át – akinek ettől kezdve komoly költségei lesznek.

Fontos azonban az, hogy a Pince műszaki üzemeltetése heti feladatok ellátását is megköveteli, ha az üzemeltető nem akarja lehetetlen helyzetbe hozni az Önkormányzatot és önmagát.

A humán rendszert is minél hamarabb át kell venni, mert egyébként gyorsan leépül – ráadásul át kell szervezni, mert a mi módszereinkkel és kapcsolat-rendszerünkkel nem fog rendelkezni.

*2. A Magyartési Képzési és Tábor Központhoz egészen más a VE-GA viszonya, hiszen el-
képesztő összegeket költött rá és tengernyi munkájuk van benne.*

Amennyiben a szerződés nem jön létre, az egyetlen elfogadható megoldás a VE-GA számára az, ha megkapja ingyenes használatra, vagyis bármilyen fizetési kötelezettség nélkül.

Nem csak ezért kényszerülne azonban a VE-GA jogi eljárásokra, hanem azért is, mert ez komolyan érinteni a különféle kötelezettségvállalásait is.

Ez pedig minden haszon nélkül sok veszteséget és egyéb kárt okozna minden érintettnek.

A Képviselő-testület 2015. november 27-i ülésének 22. előterjesztését olvashatod most el⁶. **Kedves Olvasóm! Amire figyelned érdemes, az a következő: miközben a támogatási szerződés kifejezetten a SZIDÖK projektről és a SZIDÖK-ről szól, az előterjesztés szövegében, sőt a határozatban sem fordul elő a SZIDÖK neve!!**

[előterjesztés]

Tisztelt Képviselő-testület!

Szentes Város Önkormányzata szerződése a VE-GA Gyermekek és Ifjúsági Szövetséggel 2015. december 31-vel lejár, ezért újabb szerződés tervezetet nyújtott be (4. sz. melléklet).

A megállapodás tárgya: Szentes városi ifjúsági és diák közélet-fejlesztési tevékenységet segítő közhasznú tevékenység tartós támogatása. A megállapodásban érintett ingatlanok:

Városi Diákpince: helyrajzi száma: 829/1/A/3; címe: Szentes, Kossuth u. 8. sz.; az önkormányzat korlátozottan forgalomképes vagyonához tartozik

Magyartési Képzési és Tábor Központ: helyrajzi száma: 20001/1; címe: Szentes-Magyartés, Magyartési u. 6. sz.; az önkormányzat korlátozottan forgalomképes vagyonához tartozik.

A VE-GA Gyermekek és Ifjúsági Szövetség több mint 30 éve működik országos ifjúsági, közhasznú civil szervezetként. Hat regionális központja, hatvan-négy csoportja és 1000 fős tagsága van. Országos központja Szentesen található. Évek óta üzemelteti az önkormányzati tulajdonú Városi Diákpincét és a szintén önkormányzati tulajdonú Magyartési Képzési és Tábor Központot. 1994-1995 óta megközelítőleg 10 millió Ft értékű beruházást végeztek a két ingatlanon.

A DAOP-5.1.2/A-09-2f-2011-0004 számú „Szentes Város Önkormányzata és partnereinek városközpont rehabilitációs programja” pályázat keretében került felújításra a Városi Diákpince. **Szentes Város Városközpont Akcióterület II forduló végleges akcióterületi terve 149-151. oldalai tartalmazzák**

⁶ http://www.szentesinfo.hu/testulet/2015/9/eloterjesztes/vega_szerzodes.pdf

a Diákpincére vonatkozó vállalásokat (3. sz. melléklet). A pályázat megvalósult, lezárult 2014-ben, de a várost öt éves önkormányzati fenntartási kötelezettség terheli, melyben a Városi Diákpince közösségi térként való működtetését vállalta a város. [...]

Fentiek alapján terjesztem be a T. Képviselő-testületnek a Közhasznú Tartós Támogatási Megállapodás kötése a VE-GA Szövetséggel tárgyú előterjesztést és kérem annak megtárgyalását és az alábbi határozati javaslat elfogadását:

[...]

Tárgy: Közhasznú Tartós Támogatási Megállapodás kötése a VE-GA Szövetséggel

H A T Á R O Z A T I J A V A S L A T

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a Közhasznú Tartós Támogatási Megállapodás kötése a VE-GA Szövetséggel tárgyú előterjesztést, és a következő határozatot hozza:

A Képviselő-testület hozzájárul a határozat mellékletét képező szerződés megkötéséhez és felhatalmazza a polgármestert a szerződés aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Szentes, 2015. november [...]

3. sz. melléklet: [...]

T2 Diákpince felújítása, akadálymentesítése

A belvárosban lakók és a belvárost használók körében tett igényfelmérés során kapott eredmény alapján – a többi projektelemhez viszonyítva – kevésbé ismert a Diákpince működése. Az igényfelmérés kiértékelése szerint a kapott eredmény azzal magyarázható, hogy a megkérdezés vegyes korosztályokat érintett, és az idősebbek nyilvánvalóan nem ismerhetik az intézményt. A kapott válaszok alapján megállapítható, hogy a Diákpince felújítása, akadálymentesítése a lakosság által támogatott projektelemek közé tartozik.

A Diákpince kialakítója és üzemeltetője a 31 éves ifjúsági, közhasznú civil szervezet, a VE- GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség, melynek országos központja Szentesen található. Hat regionális központja, hatvannégy csoportja, 1.800 fős tagsága van. A felnőtt segítőinek száma 127 fő.

A szervezet célja a polgári lét kialakításának segítése, a társadalmi béke megvalósítása, a környezet megóvása, illetve a harmonikus, fenntartható környezet kialakítása. Célja a segítségért hozzáforduló fiatalok érdekeinek védelme, az ifjúsági közélet fejlődésének segítése, együttműködve a civil szervezetekkel, az önkormányzatokkal és kormányzati szervekkel. A VE-GA rendelkezik az ifjúsági közéletfejlesztés illetve a települési párbeszéd fórumok, valamint az ifjúsági szolgáltatások fejlesztése intézményi és szakember háttérével.

A szervezet által ellátott legfőbb tevékenységek:

[...]

A Diákpince használók alapvetően három csoportba oszthatók. Vannak olyan szervezetek melyek állandó használói a Diákpincének. Ezek a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség felnőtt és kortárs segítő köre – vagyis az üzemeltető. Létszámuk 15-20 fő. Rendszeres használója a helyiségeknek a Szentesi ifjú-

sági és Diák Önkormányzat (a SZIDÖK) képviselőtestülete illetve bizottságai általában 20-60 fő részvételével.

Itt működik a "TÖRŐDÉS" Szentesi Gyermekek és Diák Alapítvány 3-12 fővel. Az Alapítvány által üzemeltetett Szentesi Ifjúsági és Információs Pont is itt található (a SZIIP). Az állandó használók heti rendszerességgel élik itt a saját életüket, a SZIDÖK erőteljes túlsúlyával.

Itt tevékenykedik az ún. Alternatív Játszóház. Önálló szervezetei, csoportjai, együtteseik és baráti köreiből vannak, ezek működését az Alternatív Játszóházi Fórum hangolja össze. Az elmúlt években átlagosan 15 csoport vett részt heti, havi, illetve negyedéves rendszerességgel a játszóház keretén belül rendezvényeken. A csoportok létszáma alkalmanként 8 és 22 fő között változott.

A SZIDÖK 2011 évben is havi rendszerességgel tartja a Képviselő-testületi, Bizottsági illetve a Küldött-gyűléseit szeptember és június hónap között, lehetőség szerint alkalmazkodva a felnőtt Önkormányzat ülésrendjéhez.

A többi programpontra illetve ezek időpontjaira a használók pályázataik, belső egyeztetései illetve a köztük lévő egyeztetések eredményeként alakulnak ki. A közösségi térnek előre meghatározott éves program-terve nincs és ez nem is lehetséges.

Az állandó használók mellett a közösségi teret esetenként Baráti körök, osztályok, stabilabb és alkalmi csoportok, szervező körök (stb.) is használják, kulcsos-ház jelleggel. Ilyen rendezvényre havi egy-két alkalommal kerül sor, különösen különféle ünnepek kapcsán. A résztvevők számáról azonban a használat jellege miatt nem rendelkezünk adatokkal. Az állandó programok - melyek elsősorban a SZIDÖK, a "TÖRŐDÉS" és a SZIIP által szervezettek, de nyitottak bárkinek, a következők:

1. Kézműves Műhely (12-24 fő részvételével alkalmanként):

Programjuk 2010. évben ékszerkészítés, agyagozás, bőrzés, 2011. évben pedig teatásak hajtogatás táblakép-készítéssel, filcvarrások készítése, origamizás. Ezek általában kapcsolódnak konkrét feladatokhoz illetve a műhely vállal egyedi megrendeléseket is.

2. Kép és média műhely (4-12 fő részvételével alkalmanként)

3. Marionett és drámajáték műhely (15-28 fő alkalmanként)

4. Kutatások (8-116 fő alkalmanként)

2010 évben részvétel előzetes javaslatok kidolgozásában a készülő közoktatási törvény tervezetéhez.

2011 évben részvétel az új közoktatási törvény tervezetének véleményezésében illetve az azt megalapozó szociológiai vizsgálat kidolgozásában.

5. Képzési Műhely (11-18 fő részvételével alkalmanként)

2011 évben Interaktív képzés valósult meg a "Magyar Népmese Napja", valamint az "Állatok Világnapja" alkalmából. Csapatépítő tréninget tartott a SZIDOK tagjainak összesen 4 alkalommal.

2011 évben az alábbi képzéseket tervezzük megvalósítani

- a gyermeki jogokról I.-II.
- Az önkéntesség Európai Éve" címmel
- "Párkapcsolataink" címmel
- Az emberi, állampolgári jogokról
- A "Jövőkép I.-II." képzés
- A "Forrásteremtés"

A fentiek mellett vannak többé-kevésbé állandónak mondható nagyrendezvények, amelyek; részben saját jellegűek, bár nyitottak, részben pedig városi rendezvényekhez kapcsolódnak. A saját jellegű rendezvények, melyek minden évben megrendezésre kerülnek a következők:

- SZIDŐK Téliapó a Kórház Gyermeosztályon.
- Városi Leg-diák választások.
- Graffiti Pályázat.
- Origami Pályázat.
- Művészeti Pályázat.

A Pince csoportjai a VE-GA segítőinek koordinálásában szervező partnerek illetve önálló programok megvalósítói, Ezek a következők a városi rendezvények közül:

Tél úzó

Civil Nap

Bűnmegelőző Nap

Gyermeknap

"A mi városunk" - városi nagytakarítás Parlagfű mentésítés, "Autómentes Nap".

Vannak olyan egyedi nagyrendezvények, amelyek a VE-GA regionális illetve országos életéhez kapcsolódnak. Ezek a regionális tavaszi és őszi találkozó, ahol a Pince csoportjai a vendéglátók.

A Diák Pince felújítása a fent felsorolt tevékenységek zavartalan lebonyolításához és fejlesztéséhez szükséges, ami szervesen kapcsolódik a Belváros megújítási folyamatába. A szervezet a jelenlegi Diák Pincében nem képes eleget tenni a szolgáltatásokat igénybe vevők széles körének, amely meghaladja a jelenlegi közösségi hely kapacitásait (non formális képzések esetében az mintegy 30 fő, közösségi rendezvények esetében - azok típusától függően - 50-70 fő). Az akcióterületi fejlesztések eredményeként, a számos közösségi rendezvénynek, ifjúsági programnak köszönhetően a Diák Pince látogatottságának további emelkedése várható, ezért különösen fontos, hogy a szervezet tevékenységét megfelelő minőséggel rendelkező fizikai keretek között végezhesse.

A körülmények javításával a Diákpincét látogató fiatalok száma várhatóan jelentősen emelkedik, a heti 70 látogató helyett számíthatunk 85-100 főre.

4. sz. melléklet:

KÖZHASZNÚ TARTÓS TÁMOGATÁSI MEGÁLLAPODÁS

(tervezet)

amely létrejött egyrészről Szentes Város Önkormányzata (6600 Szentes, Kossuth tér 6.; képviselő: Szirbik Imre polgármester; törzsszám: 726928; adószám: 15726920-2-06; számlavezető pénzügyintézet: Szentes, Raiffeisen Bank Zrt; számlaszám: 12066007-00372800- 00100007) mint tartós támogató, másrészről a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség (röviden: VE-GA Szövetség; 6600 Szentes, Kossuth u. 17.; képviselő: Korom Pál elnök; bírósági nyilvántartási szám: 60.040/1991/5; végzés sorszáma: 509; adószám: 19083175-1-06; számlaszám: 11735043-20004714) mint támogatott között, alulírott helyen és napon, az alábbi feltételekkel:

1. A megállapodás tárgya: Szentes városi ifjúsági és diák közéletfejlesztési tevékenységet segítő közhasznú tevékenység tartós támogatása, a közhasznú szervezetekről szóló, többször módosított 1997. évi CLVI. tv. 26. §. n./ pontjában, valamint a közigazgatás reformjáról szóló 1100/1996.(X.2.) Korm. határozatban foglaltak alapján.

2. A támogatott VE-GA Szövetség kijelenti, hogy a Szegedi Törvényszék az 509. sorszám alatti VE-GA Szövetséget, mint társadalmi szervezetet Pk.60.040/1991/85. számú végzésével, közhasznú szervezetté minősítette.
3. Szentés Város Önkormányzata, mint tartós támogató, pénzüben tartós adományként a VE-GA Szövetség, mint támogatott részére évente, az éves költségvetésében meghatározott 860.000,-Ft- ot, azaz nyolcszázhatvanezer forintot utal át, félévenként egyenlő részletekben a támogatott számlaszámára.

További eseti támogatások (egyéb források, önkormányzati vagy közös pályázati támogatások) egyedi támogatási szerződésekkel adhatók át.

4. A VE-GA Szövetség a fenti pénzüben tartós támogatást közhasznú céljaira, ezekhez kapcsolódó dologi és személyi kiadásaira használja fel. Együttműködése a támogató Önkormányzattal az Alapszabályában foglalt közhasznú céljai szerint alakult ki a „Szentési modell” megvalósítása, fejlesztése, ezen belül a Szentési Ifjúsági és Diák Önkormányzat (SZIDOK) működése és fejlesztése érdekében. Ezen együttműködés eredményeként vállalt az Önkormányzat, az SZMSZ- ében is rögzített módon, olyan nem kötelező önkormányzati ifjúsági feladatokat, amelyek egybeesnek a VE-GA Szövetség közhasznú céljaival. A közhasznú ifjúsági közélet-fejlesztés referensi és segítői feladatainak ellátását a VE-GA Szövetség oly módon biztosítja, hogy munkaköri leírásban rögzítetten feladatul szabja ezek ellátását alkalmazottjának.
5. A Szentési Ifjúsági és Diák Önkormányzat (SZIDOK) működését Szentés Város Önkormányzata minden évben külön, az éves költségvetésében meghatározott 450.000.- Ft, azaz négyszázötvenezer forint összeggel támogatja, amelynek átutalása a SZIDOK részére, minden első félévében, a 11735043-20028338 számlaszámra történik.
6. Szentés Város Önkormányzata a fenti feladatok ellátásához biztosítja a VE-GA Szövetségnek, az önkormányzati tulajdonú Szentés, Magyartési utca 6. sz. ingatlan illetve a Szentés, Kossuth utca 8.sz. ingatlan pincéjének ingyenes használatát ifjúsági közösségi tér céljaira.

A Magyartési utca 6.sz. alatti ingatlanon - az érvényben lévő megállapodások szerint - a VE-GA Szövetség a Magyartési Képzési és Tábor Központot üzemelteti, saját költségén. A közműköltséget az Önkormányzat fedezi.

A Kossuth u. 8 sz. alatti pincében a VE-GA Szövetség a Diák Pince közösségi teret üzemelteti. A programok költségeit teljes mértékben a VE-GA Szövetség fedezi. A közműköltségeket az Önkormányzat fedezi.

Szentés Város Önkormányzata és partnereinek városközpont rehabilitációs programja keretében a Diák Pince közösségi térnek helyt adó önkormányzati tulajdonú pince részben felújításra került. A felújított pincerész kötelező fenntartását - kivéve az esetlegesen bekövetkező havára esetek következményeinek felszámolását - a VE-GA Szövetség e szerződés kereteiben magára vállalja.

7. A szerződő felek rögzítik, hogy jelen tartós támogatási szerződést legalább öt év terjedelemlre kötik, figyelemmel az 2011. évi CLXXV. tv. 2. §. 27./ pontjára.
8. Jelen megállapodás 2016. január 01-től 2020. december 31-ig tart.

Jelen megállapodást a felek, mint akarattal mindenben megegyezőt helybenhagyólag aláírták.

Súlyosan érdekelt voltam ebben és a tárgyi előterjesztésekben, bizottsági anyagokban, döntésekben, ezért elsősorban mint köztisztviselő elemzem ezeket — önmagukban de összességükben is, mert úgy többet árulnak el.

Második jelenet – Az első előterjesztés tragédiája

A fenti előterjesztés **alapjában hibás**, tudniillik arról kellett volna szólnia, hogy ismét megkösse-e a szerződést az Önkormányzat a VE-GÁ-val, mégsem erről szól. Az egyik lehetséges döntés az lett volna, hogy nem köti meg — ezért erre az esetre is döntési alternatívát kellett volna nyújtania. Erről azonban szó sincs benne, holott a Diák Pince vonatkozásában folyamatos kötelezettségei is vannak az Önkormányzatnak. (Ezt az előterjesztés 3.sz. melléklete kimerítően tartalmazza. A sokszor megrágot városfejlesztési anyag fenti részlete egyúttal arra is rávilágít, miért érthetetlen az ott folyó tevékenységek terén tapasztalható tudatlanság.) Megdöbbenő, de magában az előterjesztésben szó sem esik a SZIDŐK projektről és a SZIDŐK-ról!! Ez több mint érthetetlen, hiszen a szerződés a SZIDŐK projektről szól. **A megalapozott döntési alternatívákhoz tehát az előterjesztésnek tartalmaznia kellett volna a SZIDŐK projekt leírását, a SZIDŐK létrehozásának célját, rövid történetét, az utolsó öt év közös eredményeinek és gondjainak tömör összefoglalását. Szólnia kellett volna arról is, hogy az Önkormányzat 2008-ban kiténtette a VE-GÁ-t ezügyben végzett munkájáért. A problémákat megismerve értelemszerű döntési alternatíva lehetett volna az is, hogy az Önkormányzat emeli erkölcsi és anyagi támogatásának szintjét!**

A visszásságokra magyarázatot nyújt az a tájékoztatás, amit még a bizottsági ülések előtt kaptam a FIDESZ belső köréből. Ez – sajnos nem váratlanul – arról szól, hogy a frakció semmiképpen nem fogja megszavazni az új szerződés megkötését. Ettől azonban abszurdá válik az előterjesztésben az is, hogy tényként kezeli a szerződés megkötését. Miért is?! A többségi frakció álláspontjának lényege az információt adó ember szerint ekkor ez volt: „A VE-GA eddig is megoldotta a SZIDŐK projekt működtetését, nem okozhat különösebb gondot, hogy ezt az Önkormányzat támogatása nélkül is megtegye, ha akarja”. Tehát a FIDESZ-KDNP frakció lényegében azt akarta, Kedves Olvasóm, hogy a SZIDŐK projektet – annak valamennyi elemét – teljes egészében tartsa fenn a VE-GA a saját költségére, ha ez a fixa ideája. Érzelmileg senki nem kötődött jobban a SZIDŐK projekthez, mint én. Nyilvánvaló volt azonban, hogy egy ilyen megoldásba erkölcstelen lenne belemenni.

A testületi ülést megelőző bizottsági üléseken elhangzottak hangfelvételeihez nem férhettünk hozzá (pedig vannak), és a jegyzőkönyveit sem kaphattuk meg. Így meg kell elégednünk azzal, amit a következő előterjesztés összefoglaló sorai tartalmaznak.

A Jogi Bizottsági 2015. november 23-i ülésén elhangzottak meggyőztek arról, hogy dilemmának nagyon is valódi alapja van. Közben az is kiderült, hogy a képviselőknek ennél az ügynél kisebb gondjuk is nagyobb: a városi ifjúság ügyének nincs presztízse a számukra, így ezen a területen továbbra is tájékozatlanok. Számukra például a SZIDŐK azonos a SZIDŐK projekttel, ha ezek egyáltalán jelentenek számukra valamit. Fogalmuk sincs arról, hogy a SZIDŐK projekt a Szentes városi tizenéves ifjúsági közéletfejlesztési program rövidebb neve, ennek pedig a SZIDŐK az egyik legfontosabb eleme. Válatlanul nem tudják, hogy a SZIDŐK projektnek része a Magyartési Tábor és a Diák Pince üzemeltetése, a Diák Pince ifjúsági csoportjainak segítése, továbbá a VE-GA SZIDŐK melletti mentortevékenysége is. Nem tudják, hogy a SZIDŐK projektet Dr. Rébeli-Szabó József polgármester kezdeményezte, aki egyébként a Magyartési Tábor használatára külön is bérleti szerződést kötött a VE-GÁ-val.

Egész este és fél éjszaka órlódtam, reggel pedig arra ébredtem, hogy szerte a VE-GÁ-ból egy sor kérdés érkezett, hogy *na, mi van?!* Fáradtan írtam egy pengés üzenetet a Facebookra, és egy *freudi elütéssel* úgy osztottam meg, hogy észre sem vettem, hogy a zárt csoportunk helyett minden ismerősöm olvashatta, köztük egy sor kolléga és képviselő.

[Facebook-bejegyzés]

A Bizottsági stratégiám arra épül, hogy minden egyes bizottságánál olyan meglepetést okozok, amivel a hülye kifogásokat és vitákat eleve kilövöm – egyúttal tisztázom a jogi álláspontunkat. Tegnap a Jogi Bizottság ülésén padlót fogtak, mert senki sem emlékezett már arra, hogy az eredeti megállapodásokat még '94-ben, Rébeli polgármesterrel kötöttük, méghozzá az Ő kezdeményezésére. Sajátos feelinget adott a dolognak, hogy csak évszámokat emlegettem, mert a

Bizottság fideszes elnöke a fia. Az alapszerződésünket át is adtam, azzal hogy a már elhunyt Józsi bácsi '95-ben VE-GA tiszteletbeli tag lett és ettől könnybe is lábadt a szeme, mert nem könnyű egy városban volt Polgármesternek lenni. Ma az „Ifjúsági” bizottságban a „papírok” tükrében arra helyezem a hangsúlyt, hogy sosem a VE-GA kereste az önkormányzatokat elvárásokkal, miközben az önkormányzatok többször is komolyan a „vízben hagyták” a saját elvárásaik szerinti városi ifjúsági munkánkat. Egyébként tegnap négy perces voltam és ma sem leszek több.

Utólag azt mondom, ennek így kellett történnie, de akkor nagyon ciki volt létezni a Hivatalban. Mintha bomba robbant volna, mindenki erről beszélt. A már említett fideszes barátunk pedig szólt, hogy a Városrendezési Bizottság ülésén arra készülnek, hogy „kinyírnak”. Bosszút akarnak állni rajtam azért, mert „nagy nyilvánosság előtt megsértettem, megaláztam őket”. Vagyis ha eddig nem rólam szólt volna az egész, akkor most már csak rólam fog. Annyira sem érdekel senkit a SZIDÖK projekt, mint eddig. Mindenesetre volt lehetőségem az ülésre technikailag is felkészülni.

A Városfejlesztési Bizottság 2015. november 25-i ülésén Antal Balázs Tibor frakcióvezető, bizottsági elnök mintegy 30 fő előtt emelt hangon, kiakadva vádolt a következőkkel: *Ő nyolc évig volt Magyartés képviselője, és nem is tudta, hogy a Tábor az Önkormányzaté. Én nem hívtam meg, és a tésieket sem engedtem be oda. Kényelmesen berendezkedtünk ott, beültünk a készbe, és azt hittük, hogy örökké a mienk marad.* Megkérdezte az idegenforgalommal foglalkozó kolléganőket, hogy mit tudtak a táborokról. Ők elmondták, hogy semmit. *Szentesen sok civil szervezet van rajtatok kívül is, akik hasonlóképpen próbálkozhatnak az üzemeltetéssel – folytatta.* Megkérdezte az előterjesztőt, hogy hány ilyen szervezet van. Ő válaszolt, hogy 160.

Ezt követően Bujdosó Tamás képviselő hangot adott annak, hogy számára a VE-GA és a SZIDÖK gazdálkodása nem átlátható, nincsenek rendben. Szerinte az önkormányzati támogatásból bérjellegű kifizetések is történhettek.

Hevesi-Tulipán Edit képviselőasszony ezután kérdést tett fel nekem, hogy nem érzem-e én úgy, hogy a VE-GA elnöki tisztem összeférhetetlen a köztisztviselői voltommal. Mindenki dermedten hallgatott. Az egyetlen képviselőbe, aki megpróbált higgadtan hozzászólni, Antal úr ellentmondást nem tűrően belefojtotta a szót. Azzal kezdte ugyanis a mondandóját, hogy *az ő civilszervezete régebben együttműködött a VE-GÁ-val.* Ezért őt Antal elnök úr ebben az ügyben összeférhetetlen helyzetben lévőnek nyilvánította.

Én válaszomban elmondtam, hogy *nem értem, hogyan kerül ide most a magyartési táboroztatás. A táboroknak széleskörű nyilvánossága volt és van, és nem részei az idegenforgalomnak. A táborhelyet egyébként egy romhalmazból alakította ki a VE-GA. A civil szervezetek között pedig köztudottan egyetlen sincs, amely a SZIDÖK projekt továbbvitelére alkalmas lenne. A VE-GA minden önkormányzati fillérrel elszámolt, elszámolásai megtekinthetőek a Művelődési Irodán. Az illetékesek pedig helyzetemet húsz éven át nem tekintették összeférhetetlennek.* Bejelentettem, hogy *amennyiben az önkormányzati támogatás megszűnik, azzal megszűnik a közös SZIDÖK projekt is. A VE-GA Szövetségnek így a Diák Pince üzemeltetéséről is le kell mondania annak rendkívül magas költségei miatt.* Hangsúlyoztam, hogy *a VE-GA – függetlenül a közhasznú támogatási szerződéstől – szerződéses bérlője a Magyartési Képzési és Tábor Központnak.* Felhívtam a figyelmet arra, hogy *2016-ra már több olyan tábort szerveztünk ide, amiket ha nem tudunk megtartani, annak külföldön is visszhangja lesz.*

Ezt követően fogadták el az Elnök Úr javaslatát, hogy *„Pályázatot kell kiírni a városi diákpince bérlésére, hogy más civil szervezeteknek is lehetőséget biztosítsanak. A Magyartési klubház bérletére vonatkozóan a VE-GA 2016. évi nyári táboroztatás befejezésével kell pályázatot kiírni.”*

A helyes értelmezéshez szükséges némi komment, Kedves Olvasóm. **Még célzás szintjén sem esett szó arról, hogy mi legyen a SZIDÖK projekttel és különösen az annak középpontjában lévő SZIDÖK-ekkel, hogy meg kellene vizsgálni a Diák Pince, illetve a Magyartési Képzési és Tábor Központ állapotát, műszaki és humán üzemelését. (A bizottság elnöke maga is beismerte, hogy nem tud ezekről semmit.) Arról sem esett szó, hogy előbb ki kellene vizsgáltatni, létezik-e olyan civil szervezet, ami ezeket az üzemeltetési feladatokat és kötelezettségeket át tudja venni.** Olyan alapos vizsgálatot értek

ez alatt, mint a VE-GA esetében olvasható ebben az előterjesztésben, tudatában a pince működtetésére vonatkozó tudnivalókra, kötelezettségekre.

Helyesbítésként szükséges ide leírni, hogy Magyar térsen van klubház is, de az nem azonos a Táborral. Az Elnök Úr annyira tájékozatlan volt, hogy összekeverte a kettőt.

Az ülésről távozva találkoztam a folyosón Kovács János képviselővel. Ő az ifjúsági ügyekben is illetékes bizottság elnöke, egyben Magyar térs fideszes képviselője. Kértem, hogy segítsen egy normális átmenetet megvalósítani ezekben az ügyekben. Támogassa, hogy a 2016-os táborainkat zavartalanul megcsinálhassuk. **Kijelentette, hogy nem ígérhet semmit. „Magának nem jó a színe” és „ez az egész Szirbik és a maga bulija.”** (Ezt, lényegében ugyanezekkel a szavakkal, több helyen is elmondta; olyan helyen is, ahol ezt rögzítették.)

A testületi ülés az ügyben való döntést végül is elnapolta, arra hivatkozva, hogy nem állt rendelkezésre elegendő információ a megalapozott döntéshez.

Az önkormányzati üléseket követően, elemezve az ott elhangzottakat, a szentesi ügyek képviselőjét a VE-GA Elnöksége Veresné Péter Juditnak adta át, aki a következő levéllel kereste meg Szentes város Polgármesterét⁷:

[levél]

Tisztelt Polgármester Úr!

Az országos VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség, mint a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat mentor-szervezete illetve a Szentes városi Diák Pince műszaki és közösségi tér üzemeltetője eláll az ezekre vonatkozó támogatási szerződés ismételt megkötésére vonatkozó kérelmétől.

Ezeket a tevékenységeket 2016. január 01-től rendezett módon kívánja átadni az utódainak. Döntésünk indokai a következők.

Az ún. „Szentesi modell” illetve a „SZIDÖK projekt” kezdeményezője nem a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség (a továbbiakban VE-GA Szövetség) és nem is Ön volt.

Kifejezetten ehhez a projekthez kapcsolódott a Szentes városi Diák Pince kialakítása is, amelyre vonatkozóan az alapvető döntéseket nem mi hoztuk és a helyet sem mi jelöltük ki.

A SZIDÖK-öt és a Diák Pincét a VE-GA Szövetség a kezdetektől alapvetően városi ügyként kezeli és így vállalt mentor-szervezeti illetve közösségi tér üzemeltetői feladatot.

A műszaki üzemeltetés terén 2007. évben jelentek meg először alig kezelhető havária helyzetek. 2009. évben pedig először került politikai keresztűzbe a VE-GA Szövetség szerepvállalása, ami egy sajtó vitát is eredményezett a „Szentesi Élet” hasábjain.

A VE-GA Szövetség kérésére Korom Pál elnök hivatalos formában, írásban is megkereste Farkas Sándor képviselő urat egy rövid tájékoztatással illetve azzal a felajánlással, hogy szívesen ad részletesebb tájékoztatást illetve válaszol a felmerült és felmerülő kérdésekre, kételyekre. Erre azonban nem került sor.

Ezt követően a VE-GA Szövetség évről-évre, csak a Korom házaspár kifejezett kérésére járult hozzá az üzemeltetői és mentor-szervezeti szerepvállalásához.

2015. év elején a költségvetési viták során a VE-GA Szövetség szerepvállalása ismét politikai keresztűzbe került és a „Szentesi modell” illetve a „SZIDÖK projekt” majdnem elvesztette az Önkormányzat támogatását.

⁷ A levelet csatolták a Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2015. december 18-án megtartott 10. rendes ülése 10. előterjesztésnek anyagához is: <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2015/10/eloterjesztes/ve-ga.pdf> (pp.5-6).

Ez alkalommal a VE-GA Szövetség megbízásából Korom Pál elnök két ízben is írásban kereste meg Antal Balázs Tibor képviselő urat tájékoztatással és részletesebb tájékoztatási illetve egyeztetési felajánlással, amire ebben az esetben sem került sor. Korom úr arra is felhívta a figyelmet, hogy a város honlapján igen részletes anyag található a VE-GA Szövetségről és innen közvetlenül is elérhető a SZIDÖK felülete, amelyik lényegében naprakész.

A Képviselők tavaly ősszel és idén is személyre szóló beszámolót kaptak a VE-GA Szövetség és a SZIDÖK munkájáról. Az idén októberben megküldött beszámoló melléklete egy helyi ifjúságkutató anyag és az egyik SZIDÖK tábor értékelése volt.

Októberi közgyűlésén a VE-GA Szövetség azt a döntést hozta, hogy kéri a Szentés Város Önkormányzatával már többször megkötött tárgyi szerződésének újra történő megkötését.

Azonban arról is döntött, hogy amennyiben ismét politikai viták keresttüzébe kerül illetve amennyiben nem kap ez a tevékenysége egyértelmű önkormányzati támogatást, akkor eláll ettől és 2016. január elsejétől befejezi a mentor-tevékenységét és a Diák Pince műszaki és közösségi tér üzemeltetését.

A Bizottsági üléseken, a tárgyi előterjesztés kapcsán egyértelművé vált az, hogy a VE-GA Szövetség szerepvállalása ismét politikai viták tárgya lett és nem egyértelmű a tevékenységei további támogatása. (Ezek vonatkozó jegyzőkönyvi részeit kérjük megküldeni.)

Ezzel együtt is igen nehezen értelmezhető, jogilag is aggályos hozzászólások hangoztak el a Bizottságok ülésén.

Felmerült például az, hogy a VE-GA Szövetség, valamint a SZIDÖK tevékenysége nem átlátható.

Felmerült, hogy nem átlátható az Önkormányzat által adott források felhasználása illetve hogy azokkal nem számolt el a VE-GA Szövetség valamint, hogy az Önkormányzat támogatásából bérjellegű kifizetéseket is finanszírozott.

Volt képviselő, aki azt is kifogásolta, hogy nem is tudott arról, hogy a tárgyi ingatlanok önkormányzati tulajdonban vannak.

Többször elhangzott kérés volt az Elnök úr felé, hogy adja át más partnerekkel kötött szerződéseinket, megállapodásainkat.

A VE-GA Szövetség minden, a Szentés Városi Önkormányzattal szembeni kötelezettségének kifogástalanul eleget tett, ezt mindenkor és minden esetben elfogadták az illetékesek úgy, hogy ezzel kapcsolatban az egyesületünkhöz soha, semmilyen kifogás nem érkezett.

A Diák Pincével, a SZIDÖK segítségével és a közösségi tér üzemeltetésével kapcsolatos valamennyi dokumentum hivatalos formában is átadásra került a kezdetektől.

A VE-GA Szövetségnek, mint a kategóriájában ma már egyetlen egyesületnek (vidéki központú országos gyermek és ifjúsági egyesület) évente be kell számolnia az országos tevékenységéről és gazdálkodásáról, amit gyakorlatilag évente ellenőriz is valamelyik erre jogosult hatóság, szervezet illetve az illetékes Ügyészség, valamint Törvényszék.

Egyesületünket Szentésen a továbbiakban is Korom Pál képviseli, a lehető legrugalmasabban, de kérjük, hogy azokat a kéréseket, amikben a döntés joga nem az övé, írásban továbbítsák.

Végül szeretném egy egészen más szempontra felhívni Szentés Város Önkormányzata figyelmét.

2016. évben a Korom házaspár nyugdíjba vonul és egyben visszavonulnak az eddigi közéleti szerepvállalásaiktól is.

Ebből az alkalomból egy, a VE-GA Szövetségnél sokkal szélesebb emberi kör kíván Tőlük búcsút venni. Erre értelemszerűen Szentésen fog sor kerülni jövő ősszel, hiszen 38 éve ott dolgoznak a gyermekekért és fiatalokért sokakkal együtt, példátlan teljesítményekkel és eredményekkel.

Ezen a rendezvénysoron olyanok is részt kívánnak venni, akik régi útitársaink voltak és akiket bár az életük messzi vitt, gyakran politikailag is ellentétes oldalakra, de ebben az ügyben egyetértenek.

Kérjük azt, hogy Szentes Város Önkormányzata biztosítsa ennek méltó lehetőségét.

A 2015. december 18-i előterjesztés kiadását követően Veresné Péter Judit a következő levéllel kereste meg a Polgármestert:

[levél]

Tisztelt Polgármester Úr!

Az országos VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség (VE-GA Szövetség) megkapta Szentes Város Önkormányzata 2015. december 18-i Képviselő-testületi ülése 10. napirendi pontja előterjesztési anyagát.

Tájékoztatom arról, hogy mivel Anikót – Koromné Seri Anikót – rendkívül megviseli a kialakult helyzet, úgy döntöttünk, hogy a továbbiakban kizárólag én, Veresné Péter Judit képviselem az országos VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetséget a Szentes városi ügyekben.

A jövő heti Bizottsági üléseken és a Képviselő-testületi ülésen azonban családi okok miatt nem tudok részt venni. Amíg azonban az ügy okai nem tisztázottak, addig ennek álláspontunk szerint nincs is értelme.

Jogi vonatkozású észrevételeinkkel megkerestük Dr. Sztantics Csaba jegyző urat.

Maga az ügy egyre nagyobb érdeklődést kelt.

A VE-GA Szövetség hazai és külföldi partnerei illetve támogatói teljes tudatában vannak annak, hogy a tárgyi létesítményeket mindenre használhatatlan állapotú önkormányzati tulajdonú ingatlanokból építettük át, alakítottuk ki saját beruházásban, a saját kétkezi munkánkkal.

A kialakításuk kifejezetten az ott végzett tevékenységeinknek felel meg és a berendezéseik, felszereléseik, bútorzataik civil szervezetek tulajdonában vannak.

A rendelkezésre álló iratokban semmiféle jogi, pénzügyi és szakmai indoka nincs annak megfogalmazva, hogy mi indokolja azt, hogy ezekben az ingatlanokban ne a VE-GA Szövetség folytassa a továbbiakban is az eddigi, egyedülálló ifjúság szakmai tevékenységeit.

Nincs megindokolva az, hogy ezekben, az általunk kialakított, húsz évig műszakilag és közösségi térként üzemeltetett ingatlanokban miért kell idegeneknek beköltözniük és ott kisebb kihasználtsággal és nagyobb költségekkel tevékenykedniük?

Kérjük, hogy az üzemeltetői-szakmai váltás szorgalmazói szíveskedjenek megfogalmazni az indokaikat a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetségnek, partnereinek és támogatóinak!

Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló anyagokból egyértelművé vált azonban az, hogy nincsenek meg a megfelelő információk a közösségi tér illetve a tábor méreteiről, összetettségéről és működési feltételeiről, lehetőségeiről (például a szükséges egyedi engedélyekről, az ott nem végezhető tevékenységekről és a rendszeresen elvégzendő munkákról) javasolunk ezekben egy helyszíni bejárást illetve tájékozódást az üzemelés egyes kérdéseiben jártas Szentes Városellátó NKft.-nél.

Harmadik jelenet – A második előterjesztés

A 2015. december 18-i képviselő-testületi ülés 10. előterjesztése⁸ jelenti a tragédia kiteljesülését.

Érdemes figyelemmel kíséreni, hogy az előterjesztés végig képtelen különbséget tenni a SZIDÖK projekt és a SZIDÖK között. Ez megjelenik a döntést megelőző vitában és magában a határozatban is. Így lesz a SZIDÖK projekt megszüntetése a SZIDÖK halálos ítélete is egyben – holott a határozatban még csak a neve sem szerepel. A teljes felelőtlenség hű tükre az, hogy közben a SZIDÖK léte és támogatásának önkormányzati kötelezettsége mind a mai napig benne van az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatában!!

[előterjesztés]

Tisztelt Képviselő-testület!

Szentes Város Önkormányzata szerződése a VE-GA Gyermekek és Ifjúsági Szövetséggel 2015. december 31-vel lejár, melyet a Szövetség szeretett volna újabb 5 évre megkötni, ezért közhasznú tartós támogatási megállapodás tervezetet nyújtott be.

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének bizottságai, nevezetesen a Jogi Bizottság, a Művelődési Bizottság, a Városrendezési Bizottság és a Pénzügyi Bizottság legutóbbi ülésén tárgyalta a Közhasznú Tartós Támogatási Megállapodás kötése a VE-GA Szövetséggel című előterjesztést. A Bizottságok az alábbi határozatokat hozták e témában:

Jogi Bizottság

- megtárgyalásra alkalmasnak tartott a Képviselő-testület számára az alábbi kiegészítéssel.

Az előterjesztés utolsó oldalán a „havaria esetek” javítandó „havaria esetek” kifejezésre, valamint a 7. pontban a „legalább öt év terjedelmre” kifejezés kiegészítendő a 8. pontban foglaltakkal (2016. január 01-től 2020. december 31-ig). Ez esetben a 8. pont első mondata elhagyható.

Városrendezési Bizottság

- Pályázatot kell kiírni a városi diákpince bérlésére, hogy más civil szervezeteknek is lehetőséget biztosítsanak
- a magyartérsi klubház bérletére vonatkozóan a VE-GA 2016. évi nyári táboroztatás befejezésével kell pályázatot kiírni.

Művelődési Bizottság

- megtárgyalásra alkalmasnak tartja azzal, hogy a Képviselő-testület további vizsgálat után a Jogi, Ügyrendi és Közbeszerzési Bizottság bevonásával döntsön a kérdésben, továbbá a Jogi, Ügyrendi és Közbeszerzési Bizottság a pénteki rendkívüli ülésén tekintse át a pályázat fenntartására vonatkozó szerződést.

Pénzügyi Bizottság

- javasolja, hogy a Városi Diákpince pályáztatása kezdődjön el
- a Magyartérsi Képzési és Tábor Központ pályáztatása úgy történjen meg, hogy a VE-GA eleget tudjon tenni a nyári táboroztatási kötelezettségének, azt követően kerüljön kiírásra a pályázat

⁸ <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2015/10/eloterjesztes/ve-ga.pdf>

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Bizottságok a pályáztatás mellett döntöttek.

A Bizottsági üléseken a VE-GA Szövetséget képviselő Korom Pál kijelentette, hogy a VE-GA a Városi Diákpincére nem tart igényt a továbbiakban, lemond arról. 2015. december 1-én kelt levelében a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség megerősítette, hogy elállnak a támogatási szerződés ismételt megkötésétől és visszavonják ez irányú kérelmüket, (1.sz melléklet) A Magyarországi Képzési és Tábor Központ esetében viszont 2016. évre már 9 tábor szervezése van folyamatban, melyeket mindenképp szeretnének megvalósítani.

A DAOP-5.1.2/A-09-2f-2011-0004 számú „Szentés Város Önkormányzata és partnereinek városközpont rehabilitációs programja” pályázat keretében került felújításra a Városi Diákpince, mely lezárult ugyan, de a várost öt éves fenntartási időszak terheli, mely idő alatt igazolhatóan közösségi ifjúsági térként kell a Diákpincét működtetni.

A pályázat alapján fontos, hogy megszakítás nélkül, folyamatosan működjön a Diákpince az öt év alatt. A VE-GA Szövetséggel kötött közhasznú tartós támogatási megállapodás 2015. december 31-vel lejár, a folyamatosság biztosítása érdekében az alábbi lehetőségek állnak fent:

1. Az Önkormányzat a Városi Diákpincére kiírt eredményes pályáztatás lebonyolításig meghosszabbítja jelen érvényben lévő szerződést a VE-GA Szövetséggel.
2. A Szentési Családsegítő Központnak, mint már egy közösségi teret működtető önkormányzati intézménynek adja át ideiglenesen 2016. január 1-től a pályázat eredményes lebonyolításáig.

A Diákpincével kapcsolatban felmerül a Szentési Ifjúsági Diák Önkormányzat (továbbiakban SZIDÖK) működtetésének kérdése. Szentés Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzíti a SZIDÖK szervezetet, melyet a VE-GA Szövetség létrehozása óta mentorál. A Szövetség ezt a tevékenységet sem kívánja tovább folytatni. Így vagy automatikusan a SZIDÖK projekt megszűnik, vagy ezt is lehet a Szentési Családsegítő Központhoz csatolni.

A Magyarországi Képzési és Tábor Központhoz a VE-GA Szövetség – Korom Pál elmondása szerint – már szervezés alatt álló táborai miatt ragaszkodna. Erre tekintettel a Városrendezési és a Pénzügyi Bizottság javasolta, hogy a Magyarországi Képzési és Tábor Központ pályáztatása úgy történjen meg, hogy a VE-GA eleget tudjon tenni a nyári táboroztatási kötelezettségének, s csak azt követően kerüljön kiírásra a pályázat.

A Táborra vonatkozóan is 2015. december 31-vel lejár a szerződés, ezért kétféleképp dönthet a Képviselő-testület:

1. A VE-GA-val jelenleg érvényben lévő szerződést meghosszabbítja a 2016-os táboroztatást követő pályáztatás eredményes lebonyolításáig.
2. A Diákpincéhez hasonlóan a Szentési Családsegítő Központnak adja ideiglenes működtetésre az eredményes pályáztatás végéig azzal a megkötéssel, hogy a VE-GA 2016. évi nyári táborait meg tudja tartani.

Fentiek alapján terjesztem be a T. Képviselő-testületnek a Városi Diákpince és Magyarországi Tábor üzemeltetése, valamint a SZIDÖK projekt továbbvitele tárgyú előterjesztést és kérem annak megtárgyalását, valamint az alábbi határozati javaslat elfogadását:

/2015. (...)

Tárgy: Városi Diákpince és Magyartési Tábor üzemeltetése, valamint a SZIDÖK projekt továbbvitele

HATÁROZATI JAVASLAT

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a Városi Diákpince és Magyartési Tábor, valamint a SZIDÖK projekt továbbvitele üzemeltetése tárgyú előterjesztést, és a következő határozatot hozza:

- 1 A Képviselő-testület a Városi Diákpince és a Magyartési Képzési és Tábor Központ működtetésére vonatkozó pályázatadás lebonyolítására felkéri a Jogi, Ügyrendi és Közbeszerzési Bizottságot.
- 2 A Képviselő-testület a Városi Diákpince pályázatban vállalt, folyamatos közösségi ifjúsági térként való működtetése érdekében:

A) változat

A Városi Diákpince működtetésére kiírt eredményes pályázatadás lebonyolításig meghosszabbítja a jelenleg érvényben lévő szerződést a VE-GA Szövetséggel.

B) változat

A Szentesi Családsegítő Központnak, mint már egy közösségi teret működtető önkormányzati intézménynek adja át működtetésre 2016. január 1-től az eredményes pályázatadás lezárásáig, biztosítva az ehhez szükséges humán és pénzügyi erőforrást.

Határidő: azonnal

Felelős: Polgármester

Jogi, Ügyrendi és Közbeszerzési Bizottság Elnöke

3. A Képviselő-testület a Magyartési Képzési és Tábor Központtal kapcsolatban az alábbiak szerint dönt:

A) változat

A VE-GA-val jelenleg érvényben lévő szerződést meghosszabbítja a 2016-os táboroztatást követő pályázatadás eredményes lebonyolításáig.

B) változat

A Szentesi Családsegítő Központnak adja át ideiglenes működtetésre az eredményes pályázatadás eredményes lebonyolításáig azzal a megkötéssel, hogy a VE-GA a 2016. évi nyári táborait meg tudja tartani. Szentes Város Önkormányzata biztosítja az ehhez szükséges humán és pénzügyi erőforrást.

Határidő: azonnal

Felelős: Polgármester

4. A Képviselő-testület a SZIDÖK projekttel kapcsolatban az alábbi döntést hozza:

A) változat

A SZIDÖK projektet 2016-tól nem kívánja tovább működtetni. Az ezzel kapcsolatos Szervezeti és Működési Szabályzat módosítására felkéri a Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjét.

Határidő: 2016. januári képviselő-testületi ülés

Felelős: Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője

B) változat

A SZIDÖK projekt továbbvitelére kijelöli a Szentesi Családsegítő Központot, melyhez biztosítja a pénzügyi erőforrást.

Szentes, 2015. december 4.

Kedves Olvasóm! A második előterjesztés azt tükrözi, hogy az eltelt egy hónap alatt semmilyen előterjesztői és képviselői tájékozódás sem történt ebben az ügyben. **Nem volt egyeztetés arról sem, hogyan segíthető tovább a SZIDÖK működése akkor is, ha megszűnik a SZIDÖK projekt,** pedig erre más településeken sok különféle megoldás van. Változatlanul nem tájékoztattak abban a tekintetben sem, hogy van-e olyan civil szervezet, amely alkalmas a két ifjúsági intézmény üzemeltetési, segítői feladatainak átvételére. Alkalmas-e erre a Családsegítő Központ, amelyet ideiglenes megoldásnak szántak (abban a megalapozatlan hitben, hogy ezekre rövid időn belül lesz civil vállalkozó)? Evidensnek vették, hogy az ezekben a speciális műszaki és ifjúság szakmai tevékenységekben járattan intézmény alkalmas erre. A következő másfél év bizonyította, hogy nem az.

Egy dolog jelentett új fejleményt, de ez is a VE-GÁ-hoz fűződött: Veresné Péter Judit a már idézett levelében részletes írásbeli nyilatkozatot tett. Ennek az a lényege, hogy a VE-GA tevékenysége pártpolitikai viták keresztútjába került, ezért 2016. január 1-től befejezi a SZIDÖK melletti mentortevékenységet és Diák Pince üzemeltetését.

Azonban ebben a levélben sem esett szó arról, hogy a VE-GA lemond a Magyartési Képzési és Tábort Központtól. Erre ugyanis máig érvényes bérleti szerződése van, amit az Önkormányzat önkényesen megszegett. A tábor működését az Önkormányzat amúgy is csak évente mintegy 300 eFt közműköltséggel támogatta.

Az előterjesztés szövegét a VE-GÁ-val ismét nem egyeztették. Ez a szöveg önkényesen adott a számba különféle nyilatkozatokat, melyek módosítására nem adtak lehetőséget, mert **a VE-GA és a SZIDÖK sem a bizottsági ülésekre, sem a testületi ülésre nem kapott meghívót!**

Stratégiai jelentősége van az ügy lényege szempontjából a következőknek: a képviselők egyike sem vette fel, hogy az Önkormányzat kezdeményezzen tárgyalást a VE-GÁ-val – és másokkal – a SZIDÖK további működése segítésének lehetőségeiről. Ez egyértelműen mutatja: **a képviselők képtelenek voltak felismerni, hogy a SZIDÖK további működése alapvető érdeke a város ifjúságának, a városnak. Egész egyszerűen nem is érdekelte őket a SZIDÖK.**

Arról nem is hozott határozatot a testület, hogy nem köti meg az új SZIDÖK projekt szerződést! Vagy azért nem, mert egyszerűen elfelejtette, vagy/és mert egy ilyen döntést meg kellett volna indokolni! Így ennek az elmaradt döntésnek, illetve a meghozott részdöntéseknek semmilyen indoka nem hangzott el és nem foglaltatott írásba.

A mi szempontunkból külön stratégiai kérdés, hogy miért is javasolta a Polgármester azt, hogy „*ne ő – tudniillik az Önkormányzat – működtesse a SZIDÖK-öt?*” Tekintettel arra, hogy ő tudta, hogy ez nem is lehetséges, fontos lenne pontosan tudni, mi és hogyan hangzott el. Talán arra gondolt, hogy a segítői feladatot más lássa el.

Végül is a Jegyző tett konkrét javaslatot. Azonban ő nem a SZIDÖK-re, hanem a SZIDÖK projektre(!) tette a javaslatot azzal az indokkal, hogy a szentesi iskolák már nem az Önkormányzat iskolái. Az az Ő figyelmét is elkerülte, hogy ez egy fontos indok a város számára a SZIDÖK, sőt a SZIDÖK projekt megtartására annak érdekében, hogy a SZIDÖK legalább mint a diákság városi fóruma megmaradjon.

Az utolsó határozati pont („*A Képviselő-testület a SZIDÖK projektet 2016-tól nem kívánja tovább működtetni*”) logikailag is hibás. A SZIDÖK projekt megszüntetése ugyanis megvalósult a korábbi döntésekkel, amelyekben elvették a Diák Pincét, a Magyartési Tábort és megszüntették a VE-GÁ-val való együttműködést. Tartalmilag tehát nem a SZIDÖK projektről szól ez a pont, hanem a SZIDÖK-ről. A helyes megfogalmazás tehát a Polgármester javaslata alapján a következő lett volna: *a Képviselő-testület a SZIDÖK-öt 2016-tól nem kívánja tovább működtetni.*

A zárószavazás egyhangú volt. Ez – az egyre durvább pártpolitikai csaták légkörében – teljesen érthetetlen, és külön indokért kiált. Az ülés ezen részéről a következő rövid jegyzőkönyvet állították össze, végén a 257/2015.(XII.18.) határozattal⁹.

9 <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2015/10/08.htm>

8.) Városi Diákpince és Magyartési Tábor üzemeltetése, valamint a SZIDÖK projekt továbbvitele (10)

Szurbik Imre:

Az előterjesztéssel kapcsolatban írásban van csatolva a Jogi, Ügyrendi és Közbeszerzési, a Pénzügyi és Tulajdonosi, a Művelődési, Ifjúsági és Sportbizottság, az Egészségügyi és Szociális Bizottság valamint a Városrendezési, -fejlesztési és Idegenforgalmi Bizottság véleménye. Az előterjesztés mellé a VE-GA Szövetség levelét csatolták.

Vidovicsné Molnár Zsuzsanna:

Tájékoztatásként közölte, hogy december 15-én érkezett meg a VE-GA Szövetség előterjesztéssel kapcsolatos véleményezése, mely alapján a SZIDÖK projektet saját szellemi terméknek tekintik, nem szeretnék, ha átkerülne a Családsegítő Központba. A Magyartési Táborral kapcsolatosan hoztak egy 1994-ben megkötött szerződést, mely a mai napig életben van.

Kovács János:

A Művelődési, Ifjúsági és Sportbizottság megtárgyalta az anyagot és a határozati javaslat 2. 3. pontjában a B.) változatot támogatta.

Dr. Sztantics Csaba:

A határozati javaslat 4. pontjában kérte, hogy az A.) változatot támogassák azzal, hogy a második mondat maradjon el. Véleménye szerint ifjúsági önkormányzatot nem szabad az önkormányzatnak működtetni, mivel a városnak már csak az óvodai nevelés a feladata, az oktatási szféra elkerült a várostól.

Dr. Rébéli-Szabó Tamás:

A Jogi Bizottság véleménye, hogy a pályázat lebonyolítója a hivatal legyen, a pályázat értékelésében vesz részt a bizottság.

Dömsödi Mihályné:

A határozati javaslat egyetlen változatát sem tudja támogatni, az intézés módjával nem ért egyet.

Dr. Rébéli-Szabó Tamás:

Javasolta a határozati javaslat 3. pontját kiegészíteni a „pénzügyi erőforrást a Szentesi Családsegítő Központnak” szövegrésszel.

Szurbik Imre:

Tájékoztatásként közölte, hogy a város 1994. évi döntésének megfelelően a Magyartési volt Községháza épületében működik az ifjúsági bázis, több mint 20 éve. A VE-GA a rendszerváltást megelőzően indult ifjúsági szervezet, mely a fiatalok életét nagyban befolyásolta. A határozati javaslat 3. pontjában javasolta, hogy legalább a jövő évet vigyék végig, hogy a táboroztatások megtörténhessenek. A diákönkormányzat feladata, hogy a fiatal generációt önálló gondolkodásra nevelje, a közös ügyek intézését végigvigye. A két szervezet működésében nem kis szerepe van a Korom házaspárnak, akik mindkét szervezetet személyükkel összekötik. Véleménye szerint a Kossuth utcai diákpincének továbbra is a diákságot kell szolgálnia. Javasolta, hogy a határozati javaslat 2/b pontját fogadják el, hogy az önkormányzat biztosítson keretet a szentesi diákság kezdeményezésének, de ne ő működtesse a SZIDÖK-öt. A 3. pontban az A) változatot támogatta, és egyetértett a jegyző javaslatával a 4. ponttal kapcsolatosan.

Döntést kért a határozati javaslat pontjairól: [...]

Szirbik Imre:

A határozati javaslat 4. pontjában aki a jegyző úr indítványát támogatja, mely szerint a Képviselő-testület a SZIDÖK projektet 2016-tól nem kívánja tovább működtetni, szavazatával jelezze.

A Képviselő-testület 11 igen szavazattal, 4 tartózkodással elfogadta a határozati javaslat 4. pontját.

Szirbik Imre:

Kérte, aki az így elfogadott határozattal egyetért, szavazatával jelezze. A Képviselő-testület 15 igen szavazattal az alábbi határozatot hozta:

257/2015. (XII.18.)

Tárgy: Városi Diákpince és Magyartési Tábor üzemeltetése, valamint a SZIDÖK projekt továbbvitele

HATÁROZAT

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a Városi Diákpince és Magyartési Tábor, valamint a SZIDÖK projekt továbbvitele üzemeltetése tárgyú előterjesztést és a következő határozatot hozza:

- 1.) A Képviselő-testület a Városi Diákpince és a Magyartési Képzési és Tábor Központ működtetésére vonatkozó pályázatás lebonyolítására felhívja a Szentesi Közös Önkormányzati Hivatalt, a Jogi, Ügyrendi és Közbeszerzési Bizottságot felkéri a pályázatok értékelésére.
- 2.) A Képviselő-testület a Városi Diákpince pályázatban vállalt, folyamatos közösségi ifjúsági térként való működtetése érdekében:

A Szentesi Családsegítő Központnak, mint már egy közösségi teret működtető önkormányzati intézménynek adja át működtetésre 2016. január 1-től az eredményes pályázatás lezárásáig, biztosítva az ehhez szükséges humán és pénzügyi erőforrást.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Jogi, Ügyrendi és Közbeszerzési Bizottság Elnöke

- 3.) A Képviselő-testület a Magyartési Képzési és Tábor Központtal kapcsolatban az alábbiak szerint dönt:

A Szentesi Családsegítő Központnak adja át ideiglenes működtetésre az eredményes pályázatás eredményes lebonyolításáig azzal a megkötéssel, hogy a VE-GA a 2016. évi nyári táborait meg tudja tartani. Szentes Város Önkormányzata biztosítja az ehhez szükséges humán és pénzügyi erőforrást a Szentesi Családsegítő Központnak.

Határidő: azonnal

Felelős: Polgármester

- 4.) A Képviselő-testület a SZIDÖK projektet 2016-tól nem kívánja tovább működtetni.

A döntést követően Veresné Péter Judit a következő levéllel kereste meg az Önkormányzatot és a Polgármestert:

[levél]

Tisztelt Polgármester Úr!

A VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség számára Szentés Város Önkormányzata 2015. december 18-i, rá is vonatkozó döntéseinek – bár rajta kívül eső okokból sem fogadhatja el – üzenete egyértelmű és ezért azokat tudomásul veszi és ezeket tiszteletben tartja.

Ezeket az Alapszabálya értelmében sem vitathatja és ez nincs is szándékában.

A Diák Pince rendezett átadása érdekében mellékeljük azt a beszámoló tájékoztatást, amelyet Labádi-Fébert Andrea pályázati referens kért.

A Magyarorsági Képzési és Tábor Központ vonatkozásban fontos az, hogy 2016. évben van négy elengedhetetlenül elvégzendő munka, amelyeket a VE-GA Szövetség beillesztett a 2016. évi fenntartási tervébe, de ezt most nem végezheti el.

Az egyik a külső vizesblokk felújítása, amely vizesblokk nélkül a létesítmény nem üzemeltethető.

A tetőszerkezet és a héjazat javítását azért nem végeztük el 2015. évben, mert az utóbbi nagy belvizes időszakban megrepedt az épület egyik fala. Az ebből adandó teendőket 2016. évben terveztük mérlegelni.

A másik jelentős munka az, hogy halaszthatatlanná vált az ablakok kezdettől rossz állapotú faszerkezeteinek kellősítése, festése, mázolása és a gittelések megújítása.

2016 őszén halaszthatatlan feladat a szennyvíziszap kiszippantatása a szennyvíz emésztőből illetve az emésztő felső részének elbontása és újrarakása fagyálló téglából, cementhabarccsal.

Az Önkormányzatnak címzett ezen utolsó levelünk végén engedjenek meg nekünk egy szakmai pontosítást. A Szentési Ifjúsági és Diák Önkormányzat megszűnését az Önkormányzat erkölcsi és anyagi támogatásának megszűnése okozza, hiszen a legutóbbi ideig nemzetközi összehasonlításban is példásan jól működött. Ez kitűnik a munkáját tükröző dokumentumokból, a beszámolókból és a sajtóhírekből is.

Az iskolák világa – mint más településeken is – a helyi Önkormányzatoktól távolodott el illetve az egyes iskolák egymástól, de marad a helyi társadalom szerves része.

Ebben a folyamat-rendszerben a SZIDÖK és a tevékenysége csak átalakult. Egyre inkább egyféle híd lett az iskolák diáksága között illetve a diákok és civil szervezetek között.

Ez tükröződött abban is, hogy élénk élet zajlott a Diák Pincében a legutóbbi időig, amely Diák Pince mindenképp előtt a SZIDÖK, a volt és jelenlegi szidökösök, diáktársaik, barátai tevékenységei hátterének alakított ki a VE-GA Szövetség, az erre vonatkozó kérés alapján.

Levelünk végén sikeres új évet kívánunk Szentés Város Önkormányzatának.

A tragédia csúcspontja

Kedves Olvasóm!

Próbáld megnyitni szíved, és átérezni, hogy miért is rettenetes a SZIDŐK projekt felszámolása, miért tragédia a SZIDŐK szenttelen halálra ítéltése a tulajdon felnőtt önkormányzata által.

Azt talán könnyebb velünk átélned, mekkora kitolás az, amit velünk vegásokkal tettek. Húsz éves munkánk eredményét vették és herdálják el teljesen értelmetlenül. Az igazi tragédia azonban nem ez. A VE-GA érzelmileg ugyan padlóra került, de egyúttal megmenekült attól, hogy önmagát élje fel egy már fenntarthatatlan tevékenységben. Ebben az értelemben velünk mint civil szervezet-tel tulajdonképpen jót tett az Önkormányzat.

A SZIDŐK projekt is egyedülálló érték volt, de más keretekben is jól működnek települési ifjúsági önkormányzatok. **Az az igazi tragédia, ahogy Szentes Város Önkormányzata elbánt a SZIDŐK-kel, a város fiatalságának önkormányzatával!** Bizonyosága ez annak, hogy egyszerűen nincs viszonya a városa tizenéves ifjúságához. Ahhoz a fiatalsághoz, akit felnőttként szeretne megtartani, de ami számára nyilvánvalóan idegen; nem erőforrás, hanem gond. A fiatalsághoz, akitől gyorsan távolodik, elidegenedik alapvetően azért, mert nem talál megfelelő válaszokat arra sem, hogy az iskoláit mind elvesztette.

A SZIDŐK-öt az Önkormányzat egy tollvonással megszüntette mindannak, ami húsz éven át volt. Máról holnapra megszüntette mindazt az értéket, amit a SZIDŐK felhalmozott. Megszüntette fórum funkcióját is, ami hovatovább a városi ifjúság, diákság egyetlen közéleti találkozási lehetősége volt. Azt a funkcióját is törölte, hogy feltáruljanak a tizenévesek gondjai és örömei. Annak a lehetőségét, hogy a fiatalok maguk is tenni tudjanak, ha városunkban gondok vannak a fiatalok egyes csoportjaival.

Az Önkormányzat árulása ifjúságellenes, sokszerű, helyrehozhatatlan és tömeges városi értékvesztést okozott és okoz. Ez az igazi tragédia.

Néhány meglehetősen tendenciózus butaságot kell még helyre tennem. A SZIDŐK projekt valóban a VE-GA szellemi terméke. Ezt nem is adhattuk volna másnak, tehát meg sem tagadhattuk az átadását. Maga a SZIDŐK azonban nem a VE-GÁ-é! A SZIDŐK mentorálását azért nem kívántuk folytatni, mert az erre vonatkozó új szerződés megkötését megtagadta a SZIDŐK-ért felelős Önkormányzat. **Ebből azonban csak az következik, hogy automatikusan megszűnik a SZIDŐK projekt, de az semmiképpen, hogy magának a SZIDŐK-nek kell megszűnnie! Az Önkormányzat a kialakított helyzettel teljes egészében visszavette a felelősséget a SZIDŐK sorsáért akkor is, ha ezt nem fogta fel.** Az butítás, hogy a SZIDŐK-öt az Önkormányzatnak lehetett volna vagy kellett volna működtetnie, ha a VE-GA erről lemond. **A város és ifjúsága jól felfogott érdekéből ahhoz mindenképpen biztosítania kellett volna a minimális feltételeket – ha már a SZIDŐK projektet lerombolta –, hogy maga a SZIDŐK tovább tudjon működni! Arról kellett volna döntenie, hogy egy egyszerűbb változatban valaki más segítse tovább a SZIDŐK működését, például az említett Családsegítő Központ vagy az ifjúsági referens, esetleg egy másik civil szervezet.**

„A Képviselő-testület a SZIDŐK projektet 2016-tól nem kívánja tovább működtetni.” Ez az egyhangú és tartalmilag hibás önkormányzati döntés az igazi tragédia.

Egy az alkalmat és a szükségességet felismerő, nagy formátumú Polgármester akaratából húsz évig állt fenn egy lehetőség: az, hogy Szentes Város Önkormányzatai példaadóan jelentős partnerré emeljék a SZIDŐK-öt azért, hogy a tizenéves fiatalok számára Szentes olyan város legyen, aminek az életébe beleszólhatnak, amiért ők is tehetnek, amihez akkor is kapcsolódhatnak, ha megszire kerülnek a városunktól. Ebből a húsz éven át meglévő lehetőségéből ez lett: *„A Képviselő-testület a SZIDŐK projektet 2016-tól nem kívánja tovább működtetni”*.

Egy közvetlen, *pénzügyi haszna* azonban származott ebből Szentés Város Önkormányzatának: megta-
karított 1,31 MFt-ot! Ezt aztán egyazon lendülettel odaadta a sportegyesületeknek, és hogy efelől senki-
nek ne is legyen kételye, oda is íratott a szöveges költségvetésbe a forrás „(VE-GA, SZIDŐK)”. Volt, aki
örült ennek.

Voltak, akik nem? Bizonyára sokan, de kevesek hangja jutott el hozzánk, és még kevesebbek hangja a
képviselőkhöz. A miértek megválaszolása pedig nem az én dolgom.

Ehhez az egész ügghöz egyedül a Polgármester szólt hozzá egyszer-egyszer méltatóan. A Csongrád
Megyei Kereskedelmi és Ipar Kamara pedig a következő nyilatkozatot tette közvetlenül a testületi ülés
előtt¹⁰:

[nyilatkozat]

Ad 10: A Városi Diákpince és a Magyartési Tábor üzemeltetése, valamint a SZIDŐK projekt továbbvitele

Olyan patthelyzet alakult ki, amelynek átgondolatlan nyilatkozatok sorozata az előidézője, és ezért mindenkinek személy szerint kell levonnia a konzekvenciát. Egy elkapkodott előterjesztés van előttünk, hiszen a leírtakból nem láthatjuk, hogy ki mit fog ezután vállalni, teljesíteni és főleg milyen forrásokból. Nem lehet csak úgy feladatokat intézmények nyakába varrni!

Teljesen pártatlanul, nem tudjuk egyik változatot sem támogatni, mert nem értünk egyet az ügyek ily módon történő megközelítésével és intézésével. Véleményünk szerint az ügghöz méltatlan módon került a téma napirendre.

Nem támogatjuk a határozati javaslat egyik változatát sem.

Azok mindegyike az eddig példaértékű tevékenység szétverését szolgálja.

Az országos pártpolitikai háború miatt a szentesi társadalom többsége elfordul a politizálástól. A helyiek már nem is figyelik, mi is zajlik ennek ürügyén a városokban. Ha mégis, akkor vannak a mi ügyünknel látszólag nagyobb cirkuszok. Kezdetben rendre megállítottak bennünket az utcán, hogy *akkor most mi is van*. Lényegében senki nem hitte el azt, hogy ennyi! Az nehezebb volt, hogy megjelentek nálunk szidőkös szülők, mondván hogy **ők tudják, hogy a gyerekek milyen jó volt, de nem engedik egyelőre a gyereket, mert baja lehet belőle**.

Az idő eltelt. Azonban még manapság is vannak, akik most döbbennek meg azon, ami a SZIDŐK-kel történt. Még ma is vannak, akik azt mondják, hogy inkább ne is hívjuk a gyerekeket. *Mi* pedig már egy éve nem hívjuk — azok a szidőkösök hívják egymást, akik úgy döntöttek, hogy adnak a SZIDŐK-nek még egy esélyt. Persze ez már nem az a SZIDŐK. Viszont ez most általuk és alulról szerveződik. Talán van esélyük, ha ilyen öreg emberként már nem is tudok igazán hinni ebben. De előre szaladtam. Messze nem tartunk még itt!

Kedves Olvasóm, ezzel lezárult ennek a kötetnek az első része. A következő részben azzal foglalkozok, mihez kezdett az Önkormányzat a maga kialakított lehetetlen helyzettel. Töreksem a rövidsége, bár az elrontott „darab” átka ezt a történetet is sújtja. Olyan, mint egy rossz szappanopera. Nem tud vége lenni.

¹⁰ A Pálmások Szövetsége és a CSMKIK Térségi Elnöksége véleménye a 2015. december 18-i képviselő-testületi ülés napirendi előterjesztéséhez. <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2015/10/jegyzokonyv/kamarai-palmas-velemeney.pdf> (p.6).

„Vigan vagytok, daloltatok gondtalanul és vidáman
Pedig baj van, egyre nagyobb, tudjátok meg mindahányan”

(FA-játék – VE-GA mese-daljáték)

A TRAGÉDIA MÁSODIK FELVONÁSA

A kialakult helyzet áttekintő értékelése

A FIDESZ-frakció és általában az Önkormányzat kényelmesen hátradőlt, mint akik jól végezték dolgukat. Azt hitték, ezzel vége van ennek a nagyon kényelmetlen ügynek. Annyira így élték meg ezt, hogy határozatokba foglalt vállalásaikat is azonnal elfelejtették, ha egyáltalán komolyan vették ezeket egy pillanatig is. Sem a pincére, sem a tési táborhelyre nem írták ki a pályázatokat, eszükbe sem jutott a Családsegítő Központnak biztosítani a beígért „szükséges humán és pénzügyi erőforrást”. (Hónapokkal később azzal fizette ki Kovács bizottsági elnök úr Gál Antal urat, a Központ vezetőjét, hogy jól megdicsérte azért, hogy folyamatosan üzemeltette a Diák Pincét. Holott azt a lassan baráti körre átalakuló SZIDÖK csinálta egész ápriliséig...)

Ez a történet azonban a SZIDÖK projekt felrúgásának sokkoló tragédiájával éppen csak elkezdődött. Tudhatták volna, hogy ezzel semminek nincs vége, ha fogalmuk lett volna a két elvesztett intézmény állapotáról és azokról a tevékenységekről, amiket és ahogyan ezekben folytatni lehet. Többeknek gondolniuk kellett volna arra is, hogy a VE-GÁ-t nem lehet ilyen könnyen lenyomni, bár lehet, hogy már fogatlan országnak hitték. Engem azonban többségük elég jól ismer! Tudták, hogy nem szeretem, ha belepiszkálnak a dolgaimba. Az ifjúságszakma pedig az *én földem*, és ha oda betörnek és ott rombolnak, azt én kihívásnak tekintem. Képtelen voltam azonban elhinni, hogy minden skrupulus nélkül halálra ítélik a SZIDÖK-öt. Semmiképp nem akartam magam is ürügyet szolgáltatni erre. Ezért sem tettem nyilvános ellenlépéseket. Később foglalkozom ennek részletesebb indokaival, például hogy miért nem vállalhattuk azt, hogy interjúkat adjunk újságoknak.

Kellemetlen, bár érthető, hogy az egész ügyről mindössze egyetlen újságcikk szól. Ezt ide is teszem:

4 **Helyi tükrök** Csongrád, Hódmezővásárhely, Mako, Szentes és környéke **DÉLMAGYARORSZÁG**
2015. 12. 22., keddi

Nem tudják, ki viszi tovább a diákönkormányzatot

SZENTES KRÁLIK EMÉSE

Januártól a VE-GA Szövetség helyett a családsegítő működött Szentesen a városi diákpincét és a magyartérségi képzési központot. A Szentesi Ifjúsági Diák Önkormányzat (SZIDÖK) működése még kérdéses. Ezekről a pénteki ülésén döntött a képviselő-testület.

A szövetség és az önkormányzat öt éves szerződése év végén lejár. A majdnem 40 éves VE-GA egy szentesi alapítású országos társaság szerző

ágzó tevékenységgel: szellemi műhely, ifjúsági program-szervező. A mentorálásával működik a városban a SZIDÖK-projekt, ahol a gyerekek például diákpolgármestert választanak, beleköszölhetnek az önkormányzatiságba, a döntéshozatalba. Mivel a városi testület bizottságai az egyeztetések során arra hajlottak, hogy ne hosszabbítsák meg automatikusan a szerződést, inkább pályáztassák meg a diákpince és a képzési központ működtetését, a szövetség ilyen körülmények között nem akarja a város támogatását. Nem mellékesen szeretnénk a projekt saját szellemi termék, ne működtesse más. A szövetség közgyűlésoének megbízásából íródott Veresné Péter Judit levele, ez olvasható az interneten közzétett határozati javaslat mellett. Véleményük szerint a tevékenységük politikai keresztútjába került. A diákpincét pályázatból újította fel a város, öt éven át kötelező fenntartani, meg kell tölteni étellel, ezért kapja meg átmenetileg a családsegítő. A VE-GA a jövő évi táborait még megtarthatja Magyarországon. Hogy mi lesz az általuk mentorált diákönkormányzattal, még kérdéses. Civil társasághoz kell kerülni, szögezte le Szatmárics Csaba jegyző. Azt biztos: maga a helyhatóság nem kívánja továbbvinni a projektet.

A VE-GA Szövetség szerint a diákpince és a képzési központ saját szellemi termék, nem akarják, hogy más működtesse.

A cikk lényege, hogy a SZIDŐK-ért aggódik mint *diákönkormányzatért*. Az írója tehát megértette az ügy lényegét! Nem tesz világos különbséget a SZIDŐK és a SZIDŐK projekt között, különválasztja azonban a SZIDŐK projekt többi elemétől magát a „diákönkormányzatot”. A nyilatkozó Jegyző maga is különbséget tesz az „diákönkormányzat” és a „projekt” között. Az előbbinek szerinte „civil társasághoz kell kerülni”. A „projektet” viszont „maga a helyhatóság nem kívánja továbbvinni”.

A cikk egyetlen tévedése fogalmi zavarok eredménye. Az, hogy pályázatot írnak ki a „diákpince” és a „képzési központ” működtetésére azt jelentette, hogy a „város” nem kíván együttműködni a VE-GA Szövetséggel. Vagyis megvonja támogatását a SZIDŐK projektől. A cikk pedig azt írja, hogy „a szövetség ilyen körülmények között nem akarja a város támogatását”. Nem volt mit „nem akarni”, hiszen az Önkormányzat azt már megvonta tőle!

Már az 1980-as években is megtapasztaltam, hogyan hat az emberekre, ha hatalomhoz jutnak. Különösen így van ez három esetben.

Az egyik az, ha átmenet és minden gyakorlat nélkül jutnak hatalomhoz. A másik az, ha hatalmuk elsődleges forrása egy külső-felső erő. A harmadik pedig ha a hatalmi helyzetbe jutott emberek nem rendelkeznek a hatalom gyakorlásához szükséges műveltséggel, kultúrával. Ahol a hatalom gyakorlásának meghatározó személyei ilyen emberek, ott a hatalom túlérzékeny és bosszúálló. Személyes sértésnek tekintik, ha valaki nem veti alá magát nekik, ha valaki ellentmond.

A freudi elütéssel közzétett gyonyoros üzenetem és a VE-GA levélben tett nyilatkozata felzaklatta a hatalmuknak frissen tudatába jutott frakciót, ezért mértéket veszített. A képviselők ezért olyan meggondolatlan dolgokat mondtak, amiket eredetileg talán maguk sem akartak. Amit viszont biztosan akartak: engem „kinyírni”. **Azt sem tudták végiggondolni amikor a SZIDŐK projekt ügyében döntöttek, hogy tetteik eszkalációja a városnak ártott, míg a VE-GÁ-t megmentette attól, hogy tönkremenjen egy fenntarthatatlanná tett projektben.**

Az is világossá vált, hogy bármit teszünk ellenük, az hasonló reakciókat vált ki, és a rombolás terjed, a bosszú eszkalálódik. Mindenek előtt meg kellett védeni a SZIDŐK-öt, a szidőkösöket, a helyi vegásokat, sőt a saját családomat és magamat is. Időt – több hónapot – kellett nyerni ahhoz is, hogy meg tudjuk őrizni, ami megmaradt, hogy ki tudjuk menteni a felhalmozott értékeket. Idő kellett a dolgok higgadt végiggondolásához, hogy teljesen át tudjam venni az események irányítását. Nem mondhattam le arról sem, hogy idővel tükröt tartsak az önkormányzatnak ebben az ügyben.

A VE-GÁ-ban eközben teljesen elszabadultak az indulatok. Alig néhányan próbáltak higgadtak maradni, kevés sikerrel. Sokan jogi eljárások megindítását javasolták, hiszen több határozat jogsértő volt. Volt, aki még márciusban is hitt abban, hogy az Önkormányzat rájön, mekkora marhaságokat csinált, és visszavonja a döntéseit. Szerencsére kevesen voltak, akik bizonyos emberek megverésében és pl. a Tési Ház felgyújtásában gondolkodtak – ők szinte azonnal el is szigetelődtek. Sokan gondolkodtak például sajtókezdeményezésekben, hirdetések közzétételében, helyi és nem helyi tüntetésekben, több száz gyertyás lampion elengedésében és művészien megtervezett hackertámadásban. Még februárban is minden erőmet be kellett vetnem, hogy senki ne csináljon semmit, amit az Önkormányzat a maga ellen szóló lépésnek vehetett volna. Azonban ekkor is csak azért járhattam sikerrel, mert felvázoltam, mit tettem már addig és mit fogunk tenni a következőkben együtt.

Önvédelemből szinte azonnal megszüntettük a VE-GÁ-ban zajló folyamatok nyilvánossá tételét. A hatékony ellenlépések sorozatát pedig ugyanolyan féllégális eszközökkel kezdtem meg, mint amire a '80-as években tanítottak meg az akkori hatalmasok.

Mi történt a Diák Pince ügyében a mai napig?

Igazán magam sem értem, Kedves Olvasóm, hogy az erről szóló testületi határozat szerint miért nem írta ki a bérleti pályázatot a Jogi Bizottság, illetve a Hivatal. Legalább hamar kiderült volna, hogy senki nem akarja kibérelni, sőt egyáltalán használni sem.

A határozat persze hibás volt: az üzemeltetést ugyanis – hite szerint ideiglenes jelleggel – a Családsegítő Központnak adta az Önkormányzat. Evidens lett volna tehát, hogy a Központ írja ki ezt a pályázatot, ugyanakkor a Családsegítő nem tekintette magát a Diák Pince vagyongazdálkodójának, és másokra várt. Két – valójában több – szék között a bérleti pályázat kiírása egyszerűen a földre került. Amúgy is volt két zavaró momentum ebben az ügyben: egyrészt a Családsegítő Központ számára hamar nyilvánvalóvá vált, hogy az Önkormányzatnak esze ágában sincs pénzt és embert adni a feladatra. A másik zavaró momentum az volt, hogy összeállítottam egy anyagot a Diák Pince műszaki és humán üzemeltetéséről, ami, bár többen ebből sem értettek meg sokat, helyre tette a feladat valódi nagyságrendjét és várható költségeit.

A pince állapotának felismeréséből az következett, hogy a Műszaki Irodának kellett készítenie egy tisztázó anyagot, hogy akkor most „mi a fenéről is hoztunk egy határozatot”? Erről született a 2016. február 25-i Képviselő-testületi ülés 13. előterjesztése¹¹.

Kedves Olvasóm! Ez már egy színvonalas előterjesztés, abban az értelemben is, hogy hogyan próbál megfelelni az igazságnak és az ezzel szemben álló önkormányzati elvárásoknak. Mire érdemes figyelned? Arra mindenképpen, hogy az uniós forrás felhasználása teljesen eredménytelen volt, mert nem hallgattak rám mint műszaki üzemeltetőre. Ennél azonban fontosabb az, hogy hibás döntései után hónapokkal hogyan szembesült az Önkormányzat arculcsapásként azzal, hogy milyen feladatokat is vállalt át. Olyanokat, amiket a VE-GÁ-nak beláthatatlan ideig kellett volna tovább végeznie, ha az önkormányzat újra megköti vele a szerződést. De lássuk az újabb előterjesztést!

[előterjesztés]

Tisztelt Képviselő-testület!

[...] A Műszaki Iroda elvégezte a Diákpince állapotfelmérését, mely alapján az alábbi tájékoztatást nyújtja a Képviselő-testület részére:

[...] A Diákpince részleges felújítása 2012-ben történt 85%-os támogatási intenzitású DAOP pályázati forrás felhasználásával, a Városközpont felújítási projekt egyik elemeként, az SZVSZ Kit. Városfejlesztési Csoportja bonyolításában.

[...] A részleges felújításra benyújtott pályázat által kitűzött cél az energiafelhasználási paraméterek csökkentése, az esélyegyenlőség növelése, valamint a használati körülmények javítása volt. A 302 m² alapterületen működő közösségi térre fordított nettó 12.651 eFt kivitelezési költség felhasználásával a kitűzött pályázati célok érzékelhetően teljesültek ugyan, de a 42 eFt/m² átlagos ráfordítás nem nyújthatott és nem is nyújtott végleges megoldást a 100 éves épületben működtetett Diákpince tényleges műszaki problémáinak teljes megoldására, hiszen

- a pincszint vizesedésének mértéke csökkent ugyan, de szigetelés hiányában a belső helyiségek falai boltválmagasságig nedvesednek az alápincézetlen utcai épületraktus felől, a fugázás helyenként kipereg, teljes felületükön vizesednek a végfalak felől, a folyosók homlokzati falai vizesednek az udvar felől, a folyosó keleti oldali végfalán a fugák között két helyen szivárog át a talajban elszikkadó csapadékvíz.
- a pincszint belső helyiségének frisslevegő-ellátása javult ugyan, de

¹¹ http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/2/eloterjesztes/vega_pince.pdf

az egy ponton bevezetett friss levegő az egyenletes elosztás és a használtlevegő elszívása hiányában nem öblíti át a teljes pincei légteret, a téli időszakban benyomott hideg levegő pedig előmelegítés hiányában csökkenti a fűtés hatékonyságát és a falak száradási intenzitását.

- a fűtési hálózat energiafelhasználási hatékonysága javult ugyan, de a pinceszinti falak szárítását késleltetheti, hogy a belső terekben a fűtést kevés számú, nagy felületű radiátor biztosítja, ami miatt a hőelosztás nem egyenletes, a folyosókon pedig csak közvetett, a belső terekből kiszivárgó fűtés van.
- a téglapadozat átszellőzik ugyan, de a talajból felszivárgó nedvesség hatására helyenként salétromosodik, és a fugákból kipereg a habarcs. A pinceszinti folyosó mennyezete alatt szabadon szerelt, közös használatú szennyvíz-alapvezetékek találhatóak. Az ezeken gyakran előforduló duguláskor kiszivárgó szennyvíz által szennyeződik a téglapadlóburkolat, aminek a felülete nehezen tartható tisztán.
- az udvari földszintes épületszárnyból a többi épületrész korábbi elbontása után visszamaradt épületmaradvány vasbetonkoszorúval és megfelelő alapozással nem rendelkezik, ezáltal kezd szétnyílni, a homlokzatvakolaton repedések jelentek meg, a nyílászárók némelyike feszül.

A fennálló problémák ellenére, a pályázatból megvalósult részleges felújítás eredményeként a Diákpince az ötéves fenntartási időszakában, tehát viszonylag rövidtávon, elsődleges, másodlagos, majd rendszeres beavatkozásokkal üzemeltethető.

Elsődleges és sürgős beavatkozást igényel a pinceszint mennyezete alatt szabadon szerelt közös használatú szennyvíz-alapvezetékek rendszeres dugulás okának feltárása, megszüntetése, adott esetben a vezetékek szükség szerinti cseréje, vagy kiváltása, az udvari szennyvízhálózat felülvizsgálata és szükség szerinti felújítása. Ez a Társasház költségére elvégezhető munka, mivel a szennyvíz alapvezeték a társasház alapító okirata szerint oszlatlan közös tulajdon.

Másodlagos beavatkozást igényel a belsőterű pincehelyiségek légcseréjének megoldása a (téli időszakban előmelegített) frisslevegő utánpótlás és használt levegő elszívás biztosításával. Ez előzetesen gépészeti szakági tervező bevonását igénylő, önerőből elvégzendő munka. Költsége a gépészeti tervezés után becsülhető meg.

Rendszeres beavatkozást igényel a nedves felületekről lepergő festés, fugahiány, esetleg vakolat pótlása.

Hosszú-távú működtetés esetén szükséges a pince talajvíz elleni szigetelésének, talajnedvesség elleni védelmének esetlegesen gépészeti szellőzőrendszerrel párosuló építészeti megoldása, erre specializálódott szakértő előzetes bevonásával. Szükséges statikus szakértő bevonása a földszinti épületrészen mutatkozó szerkezeti problémák elhárítása céljából.

Tisztelt Képviselő-testület!

[...] Tárgy: VE-GA pince állapotfelmérése

HATÁROZATI JAVASLAT

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületé megtárgyalta a VE-GA pince állapotfelmérése tárgyú előterjesztést, és az alábbi határozatot hozta:

„A” változat

- 1.) A biztonságos működtetés érdekében felkéri a Szentes Városi Szolgáltató Kft. ügyvezetőjét, mint a Szentes, Kossuth u. 8. számú társasházi ingatlan kezelőjét, hogy a társasházi közös tulajdont képező pin-

cei szennyvíz alapvezetékek felülvizsgálatát, cseréjét, szükség szerint kiváltását végeztesse el, az udvari közös szennyvízhálózat szükséges felújításával együtt.

Felelős: SZVVSZ Kft. ügyvezetője

Határidő: 2016. március 31.

- 2.) A rendeltetésszerű használat biztosítása érdekében felkéri a Műszaki Irodát, hogy a belsőterű pincehelyiségek légcseréjének megoldását terveztesse meg, a megvalósításra a kivitelezői ajánlatokat kérje be. A tervezéshez szükséges forrást a 2016. évi költségvetés fejlesztési feladatai között szereplő tervezési feladatok terhére biztosítja.

Felelős: Műszaki Iroda vezetője

Határidő: 2016. június 30.

[...] „B” változat

- 1.) A biztonságos működtetés érdekében felkéri a Szentés Városi Szolgáltató Kft. ügyvezetőjét, mint a Szentés, Kossuth u. 8. számú társasházi ingatlan kezelőjét, hogy a társasházi közös tulajdont képező pincei szennyvíz alapvezetékek felülvizsgálatát, cseréjét, szükség szerint kiváltását végeztesse el, az udvari közös szennyvízhálózat szükséges felújításával együtt.

Felelős: SZVVSZ Kft. ügyvezetője

Határidő: 2016. március 31.

- 2.) A Diákpince hosszú távú működtetésének előkészítése érdekében felkéri a Műszaki Irodát a pince talajvíz elleni szigetelésének, gépészeti szellőzőrendszerrel párosuló talajnedvesség elleni védelmének, valamint a földszinti épületrész mutatkozó szerkezeti problémái elhárításának céljából szakértők, tervezők megkeresésére, szakvélemény és tervek készíttetésére.

A szükséges forrást a 2016. évi költségvetés fejlesztési feladatai között szereplő tervezési feladatok terhére biztosítja,

Felelős: Műszaki Iroda vezetője

Határidő: 2016. június 30.

- 3.) A Képviselő-testület hozzájárul, hogy a Műszaki Iroda az általános iskolák állapotfelmérését március hónapban, míg a középiskolák állapotfelmérését április hónapban terjessze elő megtárgyalásra.

Szentés, 2016. február 11.

Ez az előterjesztés sokkolta picit az Önkormányzatot, felvetve azt a kérdést, hogy **mi lett volna, ha ennek hamarabb néztek volna utána, és ismét a VE-GÁ-ra terhelték volna a maguk feladatait?** Vereiségük nyilvánvaló bizonyítékeként le is vették a napirendről, és a továbbiakban nem is foglalkoztak ezzel. (Senki nem kifogásolta egyébként, hogy önkéntelenül is *VE-GA pincének* nevezik a Diák Pincét.)

A „TÖRŐDÉS” Alapítvány – székhelye szintén a Diák Pincében van – és a SZIDÖK a régi ritmus szerint használta tovább a Diák Pincét. A létszámok sajnos nagyon lecsökkentek, mert az elbizonytalanított szülők és tanárok eltanácsolták a tizenéveseket a SZIDÖK-től. A partnerscsoportok is fokozatosan elhagyták a Diák Pincét. Az Alternatív Játsszóház foglalkozásaihoz szükséges sok szerszámot és anyagot is el kellett szállíttatni. Ezt tette a VE-GA a berendezések és bútorok azon részével is, amelyekre másutt lehetett szüksége. 2016. áprilistól a Diák Pince megszűnt működni mint ifjúsági közösségi tér. **Szentés Város Önkormányzata tehát megszegte és folyamatosan megszegi a Diák Pince legalább 5 évig tartó üzemeltetésére vonatkozó szerződéses kötelezettségét.**

A kialakult helyzet arra sarkallta a többségi frakciót, hogy mindenképpen kerítsenek egy bérlőt. Törekvésük nyolc hónappal később, augusztusban kecsegtette őket látszólagos sikerrel.

Szeptember végére készült el a 2016. szeptember 22-i Képviselő-testületi ülés 21. előterjesztése¹² (és annak eredményeként a 211/2016 (IX.22.) Kt. határozat). **Arra érdemes figyelned, hogy itt már sokkal sarkosabban vannak leírva azok a teendők, amiket a VE-GA feladata lett volna megoldani egy újabb szerződés aláírása esetén. Ezekről eleve tudni lehetett, hogy nincs az az ép értelmű vállalkozó, aki ezeket vállalja. A mai napig nem is akadt ilyen!**

[előterjesztés]

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület a 257/2015 (XII. 18.) Kt. határozatában rendelkezett arról, hogy a Városi Diákpincét 2016. január 1-től az eredményes pályázat lezárásáig a Szentesi Családsegítő Központnak adja át.

A határozatban foglaltaknak megfelelően a VE-GA részéről átadásra került az ingatlan, majd az Önkormányzat szakembereinek bevonásával állapotfelmérés is készült. Ennek során megállapítást nyert, hogy a pince falai erősen salétromosodnak, esőzésekor néhány helyen beázik, valamint a fűtési rendszer nem működik megfelelően. A jelenlegi gázfűtés hibái kijavításra kerültek, azonban a könnyen elérhető távfűtési rendszerre nem lett rácsatlakoztatva a Diákpince. A salétromosodást teljes mértékben nem, vagy aránytalanul magas költségen lehetne megszüntetni. Reális megoldást egy egész pincét átfoogó automatizált szellőzőrendszer kiépítése jelentene, míg a beázások helyén vízzáró vakolatokkal lehetne védekezni. E felújítások forráshiány, valamint a további hasznosítás bizonytalansága miatt ez idáig nem valósultak meg. Az elmúlt években a tulajdonos Önkormányzatnak a Diákpince hasznosításából bevétele nem származott. Bérleti díjat nem számolt fel, a mindenkori rezsi költségeit pedig az Önkormányzat finanszírozta. Az Önkormányzat a VE-GA számára az ingyenes használaton túl pénzbeli támogatást is biztosított.

Az Önkormányzat a DAOP-5.1. 2/A-09-2f-2011-0004 azonosító számú, „Szentes Város Önkormányzatának és Partnereinek városközpont rehabilitációs programja” című pályázaton támogatás nyert a Diákpince, azaz a 6600 Szentes, Kosuth Lajos u. 8. számú ingatlan felújítására (hrs.: 829/1) közösségi térként való hasznosítására. E pályázatban vállalta, hogy azt a továbbiakban is, de minimum 5 évig közösségi térként működteti. A beruházás sikeres műszaki átadás-átvételének időpontja 2012. 12. 17. A pályázat fenntartási időszaka 2015. 12. 09-én kezdődött meg, mely 5 évig tart, 2020. 12. 09-ig.

A pályázat támogatási szerződése nem jelenít meg számszerűsíthető indikátort az igénybevevők minimális számára vonatkozóan, csupán a pályázat részét képező Végleges Akcióterületi Terv tartalmazza, hogy a Diákpincét látogató fiatalok száma várhatóan 85-100 főre emelkedik hetente.

A Szentesi Családsegítő Központ a Diákpince átvételét követően tavasszal levélben kereste meg a város összes gyermekekkel, fiatalokkal foglalkozó civil szervezetét, annak érdekében, hogy megajánlja számukra a Diákpince rendszeres használatának ingyenes lehetőségét, valamint tájékoztatta őket, hogy van arra is lehetőségük, hogy saját hasznosításra vonatkozóan pályázatot nyújtsanak be az Önkormányzathoz. Tekintettel arra, hogy egyetlen szervezet sem kívánt élni egyik lehetőséggel sem, a Családsegítő Központ a túlterhelt Dózsa-ház igénybevevőit igyekezett átcsoportosítani a Diákpincébe.

Az ideiglenes működtető ezt követően felkereste a város összes általános és középiskoláját is, számukra is megajánlva, hogy meghatározott napokon iskolai diákpincéként használják a helyiséget bármely saját rendezvény lebonyolítására. Érdeklődés e területről sem érkezett. Jelenleg a csekély számú alkalmoszerű programok (előadások, Táltos Dobos Kör stb.) mellett rendszeresen csak egyetlen szervezet, a II. Rákóczi Ferenc Bajtársi Klub hasz-

¹² <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/7/eloterjesztes/diakpince.pdf>

nálja a Diákpincét, minden héten, pénteki napon 15.00 - 18.00 óra közötti időtartamban.

2016. augusztusában Fenyő Csaba a Sze-Pa Szolg. 2012. Kft ügyvezetője a Diákpincére vonatkozó pályázati szándékával kereste meg a Családsegítő Központot, mint ideiglenes működtetőt.

Elképzelésük alapján egy olyan ifjúsági klubként működő vendéglátó egyseget szeretnének a Diákpincében hosszú távon üzemeltetni, amelynek az elsődleges célcsoportjai a szentesi diákok, a sportegyesületek tagjai, ifjúsági szervezetek és bármely fiatalokat, fiatal felnőtteket tömörítő szervezet. Számukra kívánnak alkalmanként érdeklődésüknek megfelelő rendezvényeket szervezni, lehetőséget biztosítani arra, hogy önálló közösségi programjaikat meg tudják valósítani, nyugodt, fiatalos és kulturált környezetben...."

„...Vállalja továbbá, hogy a bérleti díj összegének megfelelő értékben arányos ideig tartó elengedésének fejében beruházásokat hajt végre pl. a Diákpince automatizált szellőzőrendszerét kiépíti és elvégzi a legszükségesebb felújítási munkálatokat, valamint bérbeadóval folytatott későbbi egyeztetés alapján esetlegesen megvalósítja a távfűtésre való csatlakozást...."

„...Tekintettel arra, hogy a törvény értelmében a nem nevesített munkálatok tekintetében a bérlő és bérbeadó megállapodása az irányadó, szükséges rögzíteni azt, hogy az Ifjúsági Klub kialakításához kapcsolódó költségek nem számolhatók be a bérleti díjba, míg az épület állagmegóvását, érték növelését szolgáló beruházások, amelyek nem az Ifjúsági Klub kialakításához kapcsolódnak, beszámítandóak a bérleti díjba.

A fentiek alapján javasolt a bérleti szerződés megkötése előtt a teljes beruházási munkálatokról a bérlőnek költségvetést készítenie (amely a piaci áron alapul) és a költségvetés egyes munkanemeiben megjelölni, hogy milyen munkákat kéri beszámítani a bérleti díjba, melyet a bérbeadónak felül kell vizsgálnia.

Az elszámolható beruházási költségek abban az esetben számolhatóak be a bérleti díjba, ha a bérbeadó által kijelölt műszaki munkatárs azokat átvette és leigazolta azok elkészültét. [...]

Tárgy: Városi Diákpince működtetése

HATÁROZATI JAVASLAT

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Városi Diákpince működtetését érintő kérdésekről szóló előterjesztést megismerte és az alábbiak szerint határoz:

1. A Képviselő-testület a 6600 Szentes, Kossuth L. u. 8. sz. alatt lévő 829/1/A/3 hrsz. nyilvántartott ingatlan kezelésével a Szentes Városi Szolgáltató Kft-t bízza meg.

2. Hozzájárul a Képviselő-testület az 1. pontban megnevezett ingatlan Sze-Pa Szolg.2012 Kft-nek Ifjúsági Klub működtetése céljából történő bérbeadásához.

3. A Képviselő-testület a mellékelt bérleti szerződés-tervezetet jóváhagyja és kéri a Szentesi Városi Szolgáltató Kft. ügyvezetőjét, hogy a bérleti szerződést a Sze-Pa Szolg. 2012. Kft-vel kösse meg.

Felelős: Szentes Városi Szolgáltató Kft. ügyvezetője

Határidő: 2016. szeptember 30.

Szentes, 2016. szeptember 8.

[...] HELYISÉGBÉRLETI SZERZŐDÉS

Létrejött egyrészről a Szentes Városi Szolgáltató KFT (6600 Szentes, Vársárhelyi út 12., cégjegyzék szám: 06-09-002175., adószám: 11084024-2-06) – mint bérbeadó – képviselőjében Bernát Éva, másrészről Sze-Pa Szolg. 2012. Kft (cím:....., adószám:.....) – mint bérlő – képviselőjében Fenyő Csaba ügyvezető között az alábbi feltételek mellett.

1. A szentesi ingatlan-nyilvántartásban 829/1 /A/3 hrsz. alatt 309 m² területtel felvett Szentes, Kossuth u. 8. szám alatti ingatlanon lévő Diákpince Szentes Város Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) tulajdonában áll. [...]

2. A bérlő vállalja:

a. a tulajdonos DAOP-5.1,2/A-09-2f-2011 -0004 azonosító számú, „Szentes Város Önkormányzatának és Partnereinek városközpont rehabilitációs programja” című nyertes pályázatának kötelezettségei alapján minimum 2020. 12. 09-ig, a fenntartási időszak végéig az ingatlanban működtetett ifjúsági klub maradéktalanul betölti a közösségi tér funkcióit, megteremti annak lehetőségét, hogy 85-100 fő részére a létesítmény használata biztosított legyen,

b. minden év december 15-ig szöveges beszámolót készít a Projekt Fenntartási Jelentés részeként, melyet a Szentes Városi Szolgáltató Kft. Városfejlesztési Csoportja részére küld meg papír alapon, és a beszámoló mellékleteként csatolja az igazoló dokumentumokat, amely a közösségi térként való hasznosítást alátámasztja (meghívók, plakátok, jelenléti ívek, fényképek, esetleges média megjelenések), [...]

Felek ezt a szerződést, mint akaratukkal mindenben megegyezőt helyben hagyólag aláírták.

De miért is kereste meg a cég Szentes Város Önkormányzatát? Erre ad választ a következő levél¹³

[levél]

Tisztelt Önkormányzat!

A szentesi diákpince hasznos üzemeltetésével kapcsolatosan kaptunk megkeresést az Önök részéről.

Antal Balázs Tibor önkormányzati képviselővel és Gál Antallal a Szentesi Családsegítő Központ vezetőjével, az előzetes megbeszélést követően jeleztük, hogy érdekelne minket a pince üzemeltetése.

Elképzelésünk alapján vendéglátó egységként üzemeltetnénk, főként diákok, sportolók, klubok részére, illetve ellátására, de ezen kívül még rengeteg lehetőség állna rendelkezésünkre.

Tudomásunk van arról, hogy az Önkormányzat a DAOP-5.1.2/A-09-2f-2011-0004 azonosító számú, „Szentes Város Önkormányzatának és Partnereinek városközpont rehabilitációs programja” című pályázaton támogatás nyert a Diákpince, azaz a 6600 Szentes, Kossuth Lajos u. 8. számú ingatlan felújítására (hrsz.: 829/1) közösségi térként való hasznosítására. E pályázatban vállalta, hogy azt a továbbiakban is, de minimum 5 évig közösségi térként működteti.

Az Önkormányzat pályázatban vállalt kötelezettségeit teljesíteni tudjuk és kérjük, hogy a fent nevezett ingatlant üzemeltetésre részünkre rendelkezésre bocsátani szíveskedjenek.

Ismerve az ingatlan adottságait, hiányosságait vállaljuk, hogy a bérleti díj fejében beruházásokat hajtunk végre.

13 <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/7/eloterjesztes/diakpince.pdf> (9.p.)

Volt tehát egy háttérbeszélés, előzetes megállapodás a vállalkozó és az Önkormányzat szereplői között. Így válik érdekessé a jegyzőkönyv Diák Pincére vonatkozó része¹⁴:

[jegyzőkönyv]

18.) Diákpince működtetése (21)

[...] **Antal Balázs Tibor:**

Emlékeztette a jelenlévőket, nemrégén tárgyaltak a Diákpincéről, melyet sokan szerettek volna a VEGA Szövetségnél tartani. Ehhez képest nagy változás történt, a 2016. évi költségvetést nem akarták terhelni a VEGA Szövetségnek adott támogatással. Korábban úgy működött a pinceklub, hogy mindent a város fizetett. Most jelentős változás előtt állnak, a fiatalság számára egy szórakozási lehetőség fog megnyílni, ami a város költségvetését nem fogja terhelni. Ezt a Fidesz frakció támogatja, a jövőben is olyan intézkedéseket fognak hozni, mely a város költségvetését nem terheli.

Móra József:

Az aggodalom nemcsak a diákpincéért, hanem a diákönkormányzatért is szólt, mert a diákoknak szükségük lenne arra, hogy az életre készülve kihasználják a demokratikus lehetőségeket. Jó lenne, ha most is jelen lenne a diákpolgármester és az anyaggal kapcsolatosan el tudná mondani véleményét. Ezzel meg tudnák tanulni a demokráciát, mellyel a jövőben élni tudnának.

Kovács János:

Kijelentette, eddig volt SZIDÖK, minden őket érintő bizottsági illetve képviselő-testületi ülésre meg voltak hívva, de nem találkoztak velük, nem voltak jelen. Kérte fejezze ezt be, mert már harmadik alkalommal kerül elő.

Szurbik Imre:

Kérte, tiszteljék egymást, hallgassák meg képviselőtársuk véleményét, egymást ilyen módon ne utasítgassák."

A határozat szövege előtt kínálgazik néhány megjegyzés.

Ismét nagy eredményként van elkönyvelve, hogy a 2017. évi költségvetést nem terhelték meg „a VEGA Szövetségnek adott támogatással” – ami ugye 1.31 MFt volt (évente). Ez azonban a szokott sikerelés. Az Önkormányzat a támogatást ugyanis nem a VE-GÁ-nak, de nem is a Diák Pincére adta, hanem az egész SZIDÖK projektre és ezen belül a SZIDÖK működéséhez. A megtakarítást pedig – mint ezt már írtam is – egy lendülettel átadta a sportszervezeteknek. Csak éppen míg a SZIDÖK projektnek ez a forrás talán elég is lett volna, addig a sportnak nem igazán segített. Abból az évi sok százezer forintos költségből, ami egyáltalán használhatóvá tette a Diák Pincét, az Önkormányzat semmit nem vállalt.

Érdeemes kitérni egy olyan problémára is, amit eddig kerülgettem, mert nincs értelme személyeskedni. Annál inkább nem, mert Kovács János képviselő úrral magánszemélyként szimpatizáltam. Folyamatosan nem értjük azonban, hogyan talált egymásra az ő személye és a Művelődési, Ifjúsági és Sportbizottság elnöki tiszte. Kovács úr állattenyésztő szakmunkás és sikeres állattenyésztő vállalkozó. Eddig a ciklusig helyi képviselő sem volt, korábban nem foglalkozott művelődési, ifjúsági, civil és esélyegyenlőségi ügyekkel. Sajátos az a megjegyzése, amivel letorkolta Móra képviselő úr teljesen helyénvaló nyilatkozatát. Kicsit tartok is tőle, mert magatartása esetenként olyan, mint egy vudu varázslóé. Itt lényegében azt mondja, hogy a SZIDÖK nincs, később a „volt VE-GÁ-ról” interpellál. Nem is tudom: ha erről a kötetről is azt mondja, hogy nincs, akkor egyszer csak eltűnik?

¹⁴ <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/kezdo7.htm>

Ellentétben azzal, amit állít, a SZIDÖK képviselőjét a jelenlegi Testület idején az általa vezetett bizottság egyetlen ülésére sem hívták meg. Ennek ellenére a SZIDÖK képviselője a tragédia bekövetkezéséig egy-két kivételtől eltekintve jelen volt. Megjegyzem, hogy ez a képviselő azért sem lehetett diák, mert az iskolai elfoglaltságok, illetve az ülések időpontjai úgy változtak meg, hogy az ülések rendre iskolaidőre estek.

Ha Te, Kedves Olvasó visszanezel a kötet első részébe (*A SZIDÖK új korszaka* c. fejezet), látni fogod, hogy Kovács urat személyesen meghívták a regnálása alatt történt egyetlen SZIDÖK Küldöttgyűlésre, amire azonban el sem ment.

A Képviselő-testület 15 igen szavazattal az alábbi határozatot hozta¹⁵:

211/2016. (IX.22.)

Tárgy: Városi Diákpince működtetése

HATÁROZAT

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Városi Diákpince működtetését érintő kérdésekről szóló előterjesztést megismerte és az alábbiak szerint határoz:

1. A Képviselő-testület a 6600 Szentes, Kossuth L. u. 8. sz. alatt lévő 829/1/A/3 hrsz. nyilvántartott ingatlan kezelésével a Szentes Városi Szolgáltató Kft-t bízza meg.
2. Hozzájárul a Képviselő-testület az 1. pontban megnevezett ingatlan Sze-Pa Szolg.2012 Kft-nek Ifjúsági Klub működtetése céljából történő bérbeadásához.
3. Képviselő-testület a mellékelt bérleti szerződés-tervezetet jóváhagyja és kéri a Szentesi Városi Szolgáltató Kft. ügyvezetőjét, hogy a bérleti szerződést a Sze-Pa Szolg. 2012. Kft-vel kösse meg.
4. A végleges bérleti szerződés SzVSz Kft. általi aláírása előtt a Jogi Bizottság véleményezése szükséges, melynél vegyék figyelembe az előterjesztés utolsó három bekezdését.

Felelős: Szentes Városi Szolgáltató Kft. ügyvezetője

Határidő: 2016. szeptember 30.

Az előterjesztés és a döntés híven tükrözi, hogy a Családsegítő Központ nem tudott megbirkózni sem a műszaki, sem a humán üzemeltetéssel. Az ezt előidéző testületi döntés tehát megalapozatlan és elhibázott volt. (Ezt a szerepét azonban most ügyesen átpasszolta a Szentes Városi Szolgáltató Kft.-nek, ez viszont az önkormányzat humán üzemeltetési kötelezettségének végleg betett.) Azonban ez a határozat sem tartalmazza a pincével kapcsolatos problémák és feladatok teljes körét, például azt sem, hogy itt **beruházási-átalakítási tevékenység csak az EU pályázati kezelő szervezet engedélyével lehetséges**. Nincs benne az sem, hogy a Diák Pince székhelye a „TÖRŐDÉS” Alapítványnak, miközben hivatalosan nem szűnt meg létezni a SZIDÖK közösségi tereként sem.

A bérleti szerződést a vállalkozó így akarta megkötni. Vállalta, hogy „*az ingatlanban működtetett ifjúsági klub maradéktalanul betölti a közösségi tér funkcióit, megteremti annak lehetőségét, hogy*

¹⁵ <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/kezd7.htm>

85–100 fő részére a létesítmény használata biztosított legyen”. Ez jól hangzik, de hát nem egészen erről van szó az önkormányzati kötelezettségvállalásban! A szerződés szövegéből kimaradt az előterjesztés azon része, hogy „vendéglátó egységet szeretnének a Diákpincében hosszú távon üzemeltetni”. Másrészt eufemisztikus az a megfogalmazás, hogy „megteremti annak lehetőségét, hogy 85–100 fő részére a létesítmény használata biztosított legyen”. **Vagyis a lehetőséget teremti meg. Ha ezt nem használják ki, az már nem az ő felelőssége! Csakhogy mint az előterjesztésből is kiderül, erre a fiataloknak így, ilyen használati formában nincs szüksége! Persze egy újabb kocsmaként lehet igényük – és ebből akár tényleg lehet bérletdíj-bevétel is. Megválaszolatlan kérdés persze, hogy milyen módon is gondolja a vállalkozó a Diák Pincét jövedelmező „vendéglátó egységgé” tenni?!**

Hol tart a Diák Pince sorsa ma? Kong az ürességtől, és állaga folyamatosan romlik. A pincerész ma nincs jobb állapotban, mint az uniós beruházás előtt. Az Önkormányzat egész egyszerűen nem foglalkozik fenntartási kötelezettségével.

Mi történt a Magyartési Képzési és Táborközpont ügyében a mai napig?

Sokszor felhívtam a figyelmet arra, hogy ehhez a táborhoz erősen kötődik a VE-GA és én is, hiszen tengernyi munkánk van benne. Azt is elmondtam – a freudi Facebook-üzenetben is –, hogy a VE-GÁ-nak érvényes bérleti szerződése van a ház használatára, a Családsegítő Központ tehát jogtalan döntés alapján, jogtalanul kezeli azt. Január 20-án ezt valakik felismerték, és a következő megállapodással próbálkoztak. Trükkös próbálkozás, számos csúsztatással. Nézzük:

[megállapodás-tervezet]

Megállapodás

amely létrejött egyrészről Szentes Város Önkormányzata /6600 Szentes, Kosuth tér 6. sz.; adószám: 15726920-2-06, törzsszám: 726928; KSH szám: 15726920-8411-321-06/ törvényes képviselője: Szirbik Imre polgármester, továbbiakban Bérbeadó,

másrészről VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség /adószám: 19083175-1-06, bírósági nyilvántartási szám: 60.040/1991/5; végzés sorszáma: 509) képviselőként Korom Pál elnök, továbbiakban Bérletelő között a mai napon az alábbi feltételekkel:

Felek között 1994. június 24-én bérleti szerződés jött létre a Szentes Város Önkormányzatának tulajdonát képező Szentes belterület 20001/1/1 hrsz.-ú,

5165 m² alapterületű és a szentesi 20003/3 hrsz.-ú kert művelési ágú 4 ha 565 m² területű gyermek és ifjúsági tábor bérletére vonatkozóan.

A bérleti szerződés határozatlan időre szól, melyet a bérbeadó közérdekű célból felmondhat. Ebben az esetben a felmondási idő a szerződés szerint 3 hónap.

Szentes Város Önkormányzata a 257/2015.(XII.18.) számú határozatában a tábor bérleti szerződését felmondta és a további működtetést pályáztatás útján kívánja megoldani.

A VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség a felmondást elfogadja és a felek a 3 hónapos felmondási időtől eltekintenek és a jelen megállapodás aláírásától számított 15 napon belül Bérlő az ingatlant vissza adja a Bérbeadónak és elhelyezésre, kártalanításra nem tart igényt.

A birtokbaadásról átadás-átvételi jegyzőkönyv készül.

Felek megállapítják, hogy a Városi Diákpincére kötött határozott idejű 5 éves szerződés lejárt és az Önkormányzat azt nem hosszabbítja meg. A Diákpincét szintén pályáztatás útján kívánja tovább üzemeltetni.

Ezen megállapodást, amely felek akaratának mindenben megfelel közös, egybehangzó értelmezés után aláírásukkal látják el.

Szentes, 2016. január 20.

Szirkik Imre
Szentes város Önkormányzata

Korom Pál
"VE-GA Szövetség"

A fenti szöveg egyik értéke, hogy kimondja a bérleti szerződés tényét, miközben önellentmondást is tartalmaz. Ha ugyanis ez a szerződés valóban már felmondásra került, akkor miért van szükség erre a megállapodásra? A Diák Pincére vonatkozó passzus félrevezető, hiszen annak használatára sosem készült bérleti szerződés, tehát az nem is járhatott le. Az is jó, hogy elismeri, a bérleti szerződés a bérbeadó által közérdekű célból mondható fel. Ez a közérdekű cél azonban itt sincs leírva. Mi több, a hivatkozott önkormányzati határozatban szó sincs arról, hogy a bérleti szerződés felmondásra került, és az ezt indokoló közérdekű célt sem fogalmazták meg. A fenti megállapodás pedig már abban az időszakban született, amikor a tájékozottabbak jól tudták, hogy a közérdek éppen az ellen szól, hogy a Tábor Központot elvegyék a VE-GÁ-tól. Ezért is kísérelték meg azt, hogy aláírassák velem ezt a megállapodást.

A következő előterjesztés előtt érdemes tisztázni két igen fontos dolgot.

Az egyik az, hogy amikor a VE-GA a maga által, engedéllyel üzemeltetett táborában a saját tagjait táboroztatja, akkor maga felel mindenért. A közegészségügyi hatóság például nem kötelezheti az engedélyben foglaltakon túl semmire, csak ajánlásokat tehet. Aki ellenben szálláshelyet üzemeltet vagy üzleti célú táboroztatást folytat – ahogy azt a Családsegítő Központ teheti –, arra szigorú szabályok és azonnal teljesítendő hatósági előírások vonatkoznak. Ezt többször is megpróbáltam velük megértetni – sikertelenül.

(Éppen ezért, amikor a Családsegítő Központ átadás nélkül is átvette a táborhelyet, sőt megkapta a parancsot, hogy ott mindenképpen táboroztatnia kell, akkor megkerestem régi hatósági vitapartnereimet, és elmondtam nekik, hogy itt az idő arra, hogy minden vágyuk teljesüljön, amit csak megálmodtak. Nem is haboztak sokat, hanem rendesen odatették magukat, és egy egész listát készítettek gyakorlatilag teljesíthetetlen követelményekkel.)

Lássuk a soron következő, 2016. március 31-i Képviselő-testületi ülés 24. előterjesztését¹⁶.

16 http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/3/eloterjesztes/magyartesi_tabor.pdf

Kedves Olvasóm! Most a következőre érdemes figyelned: arra nagyjából ráébredt az Önkormányzat és a Családsegítő Központ, hogy képtelen lesz üzemeltetni a tábort. Ezért az vált az előterjesztő alapfeladatává, hogy bizonyítsa, az tulajdonképpen nem is használható – függetlenül az érvényes engedélyektől és attól, hogy a VE-GA igen sikeresen használta több mint két évtizedig.

[előterjesztés]

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület a 257/2015 (XII. 18.) számú határozatában foglaltaknak megfelelően a Magyartési Képzési és Tábor Központ épülete a VE-GA részéről átadásra került a Szentesi Családsegítő Központ számára ideiglenes működtetésre „azzal a megkötéssel, hogy a VE-GA a 2016. évi nyári táborait meg tudja tartani”. Bár e határozat rendelkezik arról, hogy a működtetéshez szükséges humán- és pénzügyi erőforrásokat Szentes Város Önkormányzata biztosítja a Szentesi Családsegítő Központ számára, jelenleg az intézmény költségvetésének tervezetében (hasonlóan a Diák Pincéhez) még nem szerepelnek erre vonatkozó lehetőségek. [...]

1. Az épület állapota

Az épület átadásán jelen volt a Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal Műszaki Irodájának szakembere is, akinek részvételével elkészült az épület hasznosításához elengedhetetlenül szükséges felújítási munkák felmérése. Ezen munkák és kivitelezési költségei a következők:

a. Az udvaron, önálló épületben elhelyezett WC-k állapota olyan mértékben megromlott, hogy az nem csak higiéniai, hanem baleseti szempontból is veszélyessé vált.....

A Szentes Városellátó Nkft által készített árajánlat alapján ezen épület elbontása és helyébe azonos funkcióval új építése 5.827 eFt, illetve 6.114 e Ft-ba kerülne, ...Az épület tartalmazna 4 db WC-t, 2 db tusolót és egy szerszámraktárt, melyek a működéshez azért nélkülözhetetlenek, mert az épületben a 28 gyermek részére nemenként csupán egy WC és egy tusoló található, ami kevés a táboroztatáshoz.

b. A főépület konyhájában ... Az erre benyújtott árajánlat 1.354 e Ft,...

c. Az udvaron lévő szennyvíz szikkasztó akna téglafalazata megrogyott, így könnyen beomolhat.... becsült költsége 200 eFt. [...]

A Képviselő-testület 257/2015 (XII. 18.) számú határozatában foglaltak a Magyartési Gyermekek- és Ifjúsági Tábor egészére vonatkoznak. Az ingatlan területén lévő, a VE-GA által felújított, a főépulettől **külön álló kisház sorsa** nem egyértelműen tisztázott. Ezt az épületet a VE-GA nem adta át a Szentesi Családsegítő Központnak, hivatkozva egy régebbi testületi döntésre, mely szerint ez a VE-GA birtokába, esetleg tulajdonába (?) adta az Önkormányzat. A földhivatali átvezetés azonban tudomásunk szerint még nem történt meg, így e kérdés **végleges és jogszerű tisztázása szükséges.** [...]

A Tűzoltóság a helyszíni bejárást 2016. március 23-án tartja, így annak előírásai még nem ismereteseek. Az **ÁNTSZ** már elvégezte ellenőrzését, és **a tábor megnyitásához az épület tekintetében az alábbi hiányosságok pótlását írta elő**, melynek nem teljesítése 1.000.000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal büntethető:

- a gyermekek elhelyezésénél a zsúfoltság megszüntetése,
- 10 főnként nemenként elkülönített tusolók és WC-k kialakítása, elkülönített orvosi szoba kialakítása, melyhez kizárólagos használatú WC-ből, tusolóból és kézmosóból álló vizesblokk csatlakozik,
- konyha folyósó burkolatának cseréje, a megsüllyedt szakaszok javítása,

- konyhában nyitható és jól tisztítható ablak elhelyezése (a vaskazettás fix üvegezés helyett),
- a konyha megfelelő magasságban történő csempézése (fertőtleníthető burkolat).

[...] A szakhatósági előírások teljesítéséhez szükséges források előteremtésének nehézségei, valamint a tervezési és kivitelezési munkákhoz szükséges időtartam miatt a 257/2015 (XII. 18.) számú határozatában foglaltakkal ellentétben a VE-GA Szövetség a 2016. évi nyári táborait nagy valószínűséggel nem tudja megtartani.

2. Az épület berendezése, eszközei

Az épületben jelenleg található felszerelési tárgyak csak részben fedik le az ÁNTSZ előírásokat, sok esetben pótlásra szorulnak ... A Magyartési tábor az e jogszabályokban meghatározott legalacsonyabb „B” fokozatú tábor előírásainak sem felel meg. [...]

Szükséges lenne meghatározni, hogy az épület átadását követően mi legyen a VE-GA szövetség eszközeivel, bútoraival. Javasoljuk, hogy az épület hosszú távú hasznosításának meghatározását követően, illetve annak függvényében történjen egyeztetés a szervezettel. Ennek során kerüljön meghatározásra, hogy mely eszközök és milyen feltételekkel maradnak az épületben, illetve az, hogy a többi eszközt milyen határidővel köteles a VE-GA elszállítani. [...]

Fentiek alapján terjesztem be a Tisztelt Képviselő-testület számára az alábbi határozati javaslatot és kérem a munkálatok elindításához szükséges határozatának meghozatalát.

[...] Tárgy: Magyartési Gyermekek- és Ifjúsági Tábor működtetése

HATÁROZATI JAVASLAT

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Magyartési Gyermekek- és Ifjúsági Tábor működtetését érintő kérdésekről szóló előterjesztést megismerte és az alábbiak szerint határoz:

A/ változat

1. Szentes Város Önkormányzata nem kívánja elvégezni a Magyartési Gyermekek- és Ifjúsági Tábor épületének felújítási munkálatait, az ingatlan értékesítése céljából április hónapban pályázatot ír ki, egyúttal a tábor működtetését - a szükséges feltételek hiányában - határozatlan időre felfüggeszti.
2. Eredménytelen pályázat esetén újabb előterjesztés alapján dönt az épület további hasznosításának módjáról, a saját intézmény útján történő esetleges működtetésről, az ahhoz szükséges felújítási, átalakítási munkálatok ütemezéséről, valamint a felújítás és a működtetés humán illetve pénzügyi forrásainak biztosításáról.
3. A Szentesi Családsegítő Központ vezetője felkéri a VE-GA Szövetséget, hogy 2016. április 20-ig a tulajdonát képező tárgyakat vigye el az épületből, és annak összes kulcsát adja át.

B/ változat

1. Szentés Város Önkormányzata a Magyartési Gyermek- és Ifjúsági Tábör épületének felújítási munkálatait nem kívánja elvégezni, az ingatlan más személy vagy szervezet bérlet útján történő hasznosítására vonatkozóan április hónapban pályázatot ír ki, egyúttal a tábor működtetését - a szükséges feltételek hiányában - határozatlan időre felfüggeszti.
2. Eredménytelen pályázat esetén újabb előterjesztés alapján dönt az épület további hasznosításának módjáról, a saját intézmény útján történő esetleges működtetésről, az ahhoz szükséges felújítási, átalakítási munkálatok ütemezéséről, valamint a felújítás és a működtetés humán illetve pénzügyi forrásainak biztosításáról.
3. A VE-GA Szövetségnek az épületben lévő berendezési tárgyainak és eszközeinek átvétele vonatkozásában
 - a. nem kíván tárgyalni a VE-GA-val, ezen eszközökre nem tart igényt, ezért a Szentési Családsegítő Központ vezetője által felkéri a Szövetséget, hogy 2016. április 20-ig a tulajdonát képező tárgyakat vigye el az épületből, és annak összes kulcsát adja át;
 - b. megbízza a Családsegítő Központ vezetőjét, hogy folytasson tárgyalásokat a VE-GA Szövetséggel az Önkormányzat számára hasznosítható bútorok és eszközök átvételéről.

C/ változat

1. A Képviselő-testület a 257/2015 (XII. 18.) számú határozatában foglaltakkal ellentétben nem kívánja megpályáztatni a Magyartési Gyermek- és Ifjúsági Tábör hasznosítását.
2. Tudomásul veszi, hogy jelen műszaki feltételek nem megfelelőek a tábor balesetmentes, és a jogszabályi előírásoknak megfelelő működtetéséhez, ezért felkéri a Szentési Közös Önkormányzati Hivatal Műszaki Irodáját, hogy készítessen költségbecslést az épület legszükségesebb, a hatósági előírásoknak megfelelő felújítására, egyúttal a tábor működtetését határozatlan időre, de legkésőbb a működéshez szükséges felújítási munkálatok elvégzéséig felfüggeszti.
3. A költségek ismeretében elkészített újabb előterjesztés alapján, a májusi képviselő-testületi ülésen dönt az épület további hasznosításának módjáról, a saját intézmény útján történő esetleges működtetésről, az ahhoz szükséges felújítási, átalakítási munkálatok ütemezéséről, valamint a felújítás és a működtetés humán-, illetve pénzügyi forrásainak biztosításáról.
4. Felkéri a Szentési Családsegítő Központ vezetőjét, a Szociális Iroda vezetőjét, valamint a Szentési Közös Önkormányzati Hivatal pályázati referensét, hogy a felújításokhoz felhasználható pályázati lehetőségeket kísérje figyelemmel.
5. A VE-GA Szövetség épületben lévő berendezési tárgyainak és eszközeinek átvétele vonatkozásában
 - a. nem kíván tárgyalni a VE-GA-val, ezen eszközökre nem tart igényt, ezért a Szentési Családsegítő Központ vezetője által felkéri a Szövetséget, hogy 2016. április 20-ig a tulajdonát képező tárgyakat vigye el az épületből, és annak összes kulcsát adja át;
 - b. megbízza a Családsegítő Központ vezetőjét, hogy folytasson tárgyalásokat a VE-GA Szövetséggel az Önkormányzat számára hasznosítható bútorok és eszközök átvételéről.

Ez az előterjesztés is tele van hibákkal. A teljesség igénye nélkül a következőket említtem: az udvari vizesblokk lebontása és bővített újraépítése szükségtelen, és erre nem is készült szakvélemény. A létesítményben nemenként nem egy WC és egy tusoló van. A létesítmény *megfelel* a jogszabályi feltételeknek, ezek alapján, valamennyi hatóság hozzájárulásával kapta meg működési engedélyét. Az erdei iskolaként való hasznosítás ötlete szakmailag eleve komolytalan volt.

Idézem tehát a 2016. március 31-én megtartott ülés jegyzőkönyvének részletét és a 80/2016.(III.31.) határozatot¹⁷:

[jegyzőkönyv]

24.) Magyartérsi Gyermekek- és Ifjúsági Tábor működtetése (24)

[...] **Dr. Rébéli-Szabó Tamás:**

A kis ház jogi sorsának megoldása mikorra várható?

Bujdosó Tamás Károly:

Ha az önkormányzat a VEGÁ-nak adta oda a tábort üzemeltetésre, akkor ő hogyan adhatta tovább más szervezetnek? Hogyan kerülhettek oda más szervezet bútorai?

Dömsödi Mihályné:

A magyartérsi lakosok hogyan viszonyulnak az épülethez? Szeretnének-e ott programokat szervezni, felújítási, hasznosítási elképzelésük van-e?

Lencséné Szalontai Mária:

A Képviselő-testület előző ülésén bizta meg a Műszaki Irodát, nézzen utána, hogy az ingatlan nyilvántartásban hogyan áll a dolog, ez folyamatban van. Valószínűsíthető, hogy a VEGA társszervezete a Marosvásárhelyi Kulturális Központ Egyesület. Kölcsönösen kerültek oda bútorok, amely az egyeztetés kapcsán ki fog derülni. Erről a képviselő urat tájékoztatni fogják. A helyiek sok programot szerveznek ott.

Kovács János:

A Művelődési Bizottság a határozati javaslat „C” változatát javasolja elfogadásra azzal, hogy a Képviselő-testület kérje fel a Műszaki Irodát, a Szociális Irodát és a Szentesi Családsegítő Központot, vizsgálják meg az ingatlan erdei iskolaként történő hasznosításának lehetőségét.

Antal Balázs Tibor:

Felépítményre volt-e engedély? A VEGA és az önkormányzat között volt-e szerződés? Véleménye szerint hiányzott a jó gazda gondossága az önkormányzat részéről. Ezek után felvetődik az is, hogy a többi bérbe adott ingatlannal hogy bánnak a bérlők? Kérte az önkormányzatot, hogy hathatósan lépjen fel abban, ne forduljon elő még egyszer olyan, ami a VEGA Szövetséggel történt.

Móra József:

Az erdei iskolára szükség van, megfelelő pályázatokkal az ingatlan felújításra kerülhetne. A Zsoldos Ferenc Szakiskola tanulói szakmai gyakor-

¹⁷ <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/kezdo.htm>

lat keretében az épület felújítását elvégezhetnék. Az érettségi feltétele a közhasznú munka, amelyet itt is le lehetne tölteni.

Dömsödi Mihályné:

A magyartési lakosoknak az épületre szükségük van. A felújítást el kell végezni. Az erdei iskola megvalósításával egyetértett. Bízunk abban, hogy találnak rá pályázatot.

Szibrik Imre:

A VEGA-nak számos nemzetközi kapcsolata van, rengeteg pályázatot bonyolított le, a VEGA értékes tevékenységet végzett. Az önkormányzatnak véges a költségvetése.

Döntsenek abban, hogy május végéig a tulajdonos elvigye a bútorát vagy az önkormányzat azt megvásárolja.

Kérte a képviselőket, aki egyetért azzal, hogy az önkormányzat nem tart igényt a bútorzatra és felkéri a tulajdonost, hogy azt szállítsa el, szavazzon.

A Képviselő-testület a javaslatot 14 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta.

Kérte a képviselőket, aki a határozati javaslat „C” változatát támogatja, kiegészítve azzal, hogy vizsgálják meg az erdei iskolaként történő hasznosítás lehetőségét, szavazzon.

A Képviselő-testület a javaslatot 15 igen szavazattal elfogadta és meghozta az alábbi határozatot:

80/2016. (III.31.)

Tárgy: Magyartési Gyermek- és Ifjúsági Tábor működtetése

HATÁROZAT

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Magyartési Gyermek- és Ifjúsági Tábor működtetését érintő kérdésekről szóló előterjesztést megismerte és az alábbiak szerint határoz:

1. A Képviselő-testület a 257/2015 (XII.18.) számú határozatában foglaltakkal ellentétben nem kívánja megpályáztatni a Magyartési Gyermek- és Ifjúsági Tábor hasznosítását.
2. Tudomásul veszi, hogy jelen műszaki feltételek nem megfelelőek a tábor balesetmentes, és a jogszabályi előírásoknak megfelelő működtetéséhez, ezért felkéri a Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal Műszaki Irodáját, hogy készítessen költségbecslést az épület legszükségebb, a hatósági előírásoknak megfelelő felújítására, egyúttal a tábor működtetését határozatlan időre, de legkésőbb a működéshez szükséges felújítási munkálatok elvégzéséig felfüggeszti.
3. A költségek ismeretében elkészített újabb előterjesztés alapján, a májusi képviselő-testületi ülésen dönt az épület további hasznosításának módjáról, a saját intézmény útján történő esetleges működtetésről, az ahhoz szükséges felújítási, átalakítási munkálatok ütemezéséről, valamint a felújítás és a működtetés humán-, illetve pénzügyi forrásainak biztosításáról.

4. Felkéri a Szentesi Családsegítő Központ vezetőjét, a Szociális Iroda vezetőjét, valamint a Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal pályázati referensét, hogy a felújításokhoz felhasználható pályázati lehetőségeket kísérfje figyelemmel.
5. A VE-GA Szövetség és az egyéb, tábort használó szervezetek épületben lévő berendezési tárgyainak és eszközeinek átvétele vonatkozásában nem kíván tárgyalni a VE-GA-val, ezen eszközökre nem tart igényt, ezért a Szentesi Családsegítő Központ vezetője által felkéri a Szövetséget és az érintett szervezeteket, hogy 2016. május végéig a tulajdonát képező tárgyakat vigye el az épületből, és annak összes kulcsát adja át.

Határidő: 2016. május 31.

Felelős: Családsegítő Központ

- 6.) A Képviselő-testület felkéri a Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal Műszaki Irodáját, a Szociális Irodát és a Szentesi Családsegítő Központot, vizsgálják meg az ingatlan erdei iskolaként történő hasznosításának lehetőségét.

Határidő: 2016. májusi képviselő-testületi ülés

Felelős: SZKÖH Műszaki Irodája
SZKÖH Szociális Irodája
Családsegítő Központ

Látszik, hogy az előterjesztés nem könnyítette meg a képviselők dolgát, másrészt – és nem véletlenül – tálcán kínálta az érvet, hogy azért nem tudnak vele mihez kezdeni, mert olyan rossz állapotban van. Az előterjesztés tehát megfelelkezik arról, hogy 2015. december 31-ig a hatóságoknak nem volt érdemi kifogása az intézmény ellen. Az ügy tárgyalása 15 perc alatt megtörtént, a szavazással együtt.

Öt hónappal az ügy kezdete után sok olyan kérdés hangzott el, ami változatlanul hihetetlen tájékozatlanságot árult el — a válaszok egy része sem volt jobb, például még mindig tévesztik a magyartési tábort és a magyartési művelődési házat (másutt: klubházat). Van, aki még mindig azt firtatta, volt-e engedélye a tábornak, és volt-e üzemeltetési szerződése. Kérdés volt az is, mit szól ehhez az egészhez a tési lakosság, és van-e valami szándékuk ezzel az épülettel. A kérdésre a választ a kérdező szájába adja a jegyzőkönyv: „a magyartési lakosoknak az épületre szükségük van”. Az előterjesztő válasza: „a helyiek sok programot szerveznek ott”. Mind a két válasz természetesen a *művelődési házra* vonatkozik, és nem a táborhelyre.

Az előterjesztő azt nem mondta el, hogy még 2015-ben ebben az ügyben volt egy kifejezetten dühös hangulatú falugyűlés. Azt sem mondta el, hogy a falunak megfelelő a felújított művelődési ház, és semmi szándékuk sincs a VE-GA tábormal.

Bujdosó képviselő – két éven át szidökös volt – azt találta megkérdezni, hogy „*hogyan lehetséges az, hogy az Önkormányzat tulajdonában lévő épületben romániai bútorok vannak tárolva?*” (A jegyzőkönyvbe persze már nem ez került.) Az előterjesztő azt válaszolta, hogy az erdélyi szervezet „valószínűsíthetően” társszervezet, és ezért vannak ott az ő tulajdonukban lévő dolgok is. Móra képviselő azt javasolta, hogy meg kell próbálni ott a jövőben önkormányzati erdei iskolát csinálni. Kovács képviselő – aki eddig néma volt, pedig ő az illetékes bizottság elnöke és Magyartés képviselője – ezzel egyetértett. Ezt követően előbb egyrészt megszavazták, hogy a VE-GA ürítse ki Magyartést május 31-ig, utána pedig a C határozati javaslatot, vagyis hogy ebben az évben nem lehet ott táboroztatni.

Ezek lényegében szintén **egyöntetű** szavazások voltak!

Lássuk a magyartési ügyben a 2016. június 22-i Képviselő-testületi ülésre született – egyelőre utolsó – előterjesztést¹⁸ és a 164/2016.(VI.22.) határozatot¹⁹. **Mire érdemes most figyelned, Kedves Olvasóm? Az előző előterjesztés megemésztése sem volt egyszerű, de most elszenveték annak a sokkját, hogy milyen feladatokat és mekkora költségigénnyel vettek át a VE-GÁ-tól felelőtlen meggondolatlansággal. Itt a kalkulált összegek a legérdekesebbek: különösen az, hogy az üzemeltetés a legjobb esetben is több támogatást követelne meg, mint amit az egész SZIDŐK projekt kapott!!**

[előterjesztés]

Tisztelt Képviselő-testület!

[...] 1) **Épület átalakításánsk, felszerelésének tervezett költségei**

A Műszaki Iroda szakemberei elkészítették az épület részleges átalakítására, felújítására vonatkozó költségbecslést, mely a „B” fokozatú tábor hatósági előírásoknak megfelelő kialakításához nélkülözhetetlen munkák elvégzését tartalmazza. **Ennek bruttó költsége 17 464 316 Ft.** A részletes számítások az 1. sz. mellékletben [...]

Szükséges kiemelni, hogy e költségbecslés az épület eddigi funkció szerinti hasznosítás alapján készült, így csupán a szezonális üzemeltetéshez szükséges átalakítási munkákat szerepelteti.

Nem tartalmazza az egész éves működtetés elengedhetetlen elemét **a fűtési rendszer kiépítését**, amelyre esetlegesen egy későbbi, második ütemű fejlesztés keretében kerülhetne sor.

[...] Tekintettel arra, hogy a Képviselő-testület határozatának megfelelően a VE-GA szövetség elszállította eszközeit, a felújítási költségek mellett az épület működtetéséhez elengedhetetlenül szükséges eszközök, bútorok beszerzésével is számolni kell (2. sz. melléklet).

Épület átalakításának, felszerelésének tervezett költségei összesen:

Tervezési költségek 254 000 Ft (áfával)

Átalakítás felújítás 17 464 316 Ft

Bútorok, eszközök 5 029 735 Ft

Összesen: 22 748 051 Ft

2) Működtetés

A fenti átalakítást és felújítást követően az épület alkalmassá válik a fűtési szezonon kívüli időszakban gyermek-, ifjúsági és egyéb csoportok fogadására.

[...] Az iskolák tanítási időszakának kezdetén és végén (amikor a fűtés nélküli épület már alkalmassá válik), olyan tematikus képzési helyszíneként is használható lesz az épület [...]

E lehetőség tartalmában megegyezik ugyan az erdei iskolák tevékenységével, azonban jogilag nem tekinthető annak, mert ahhoz a jelenleginél lényege-

18 <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/6/eloterjesztes/magyartes.pdf>

19 <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/6/index2.htm>

sen szigorúbb tárgyi és személyi feltételek biztosítása mellett, különböző akkreditációs eljárásokon is részt kellene venni sikeresen. [...]

A fenti programok szervezése és lebonyolítása tehát az igénylő szervezet feladata lenne, melyhez a működtető intézmény segítséget tud nyújtani a már kipróbált rendszerek megajánlásával (pl. étkeztetési lehetőségek, programajánlatok, túraútvonalak, szükséges eszközök biztosítása stb.).

Ezen túl a működtető feladatai lennének még:

- a jelentős méretű udvar és az előkert rész gondozása, az épület karbantartása, fogyóeszközök pótlás, bútorzatának, eszközparkjának tervezett, a képviselő-testület által jóváhagyott fejlesztése,
- alapszintű technikai ügyelet biztosítása a táborok ideje alatt felmerülő kisebb problémák elhárítására;
- hatósági engedélyek beszerzése és az előírásoknak való megfelelés fenntartása,
- a jelentkező igények fogadása, segítségnyújtás a táborok szervezésében, megvalósításában,
- turnusváltáskor az épület takarítása, mosatás, előkészület a következő csoport fogadására,
- a településen élőkkel kapcsolattartás, annak feltérképezése, hogy mely lakók, háztartások és milyen feltételek mellett vállalnák gazdaságuk, falusi életük, vagy a környék fontosabb természeti értékeinek bemutatását.

Működési költségek

A működési költségek jelentős része a felújítást követően, azaz leghamarabb a 2017. évtől kezdődően lesznek relevánsak. Ezek számított összege a következő: [...]

Éves várható működési költség összesen: 3.136 eFt/év

Tervezett bevételek

[...] Feltételezhetően a Tábor működtetése önkormányzati támogatás nélkül nem lesz megvalósítható

[...] A térítési díj meghatározásánál fontos szempontnak ítéljük, hogy az az igénylők számára kedvező legyen, így javasoljuk, hogy annak összegét az önköltség alatt határozza meg a Képviselő-testület. Javaslatunk:

- 1-2 napos igénybevétel esetén 800 Ft/nap/fő
 - 3 vagy több nap esetén 600 Ft/nap/fő
- Ez esetben a 2017. évben 6 db 6 napos és 20 fős táborral számolva **432 eFt bevétel tervezhető** [...]

3) Pályázati lehetőségek

[...] Megvizsgálandó, hogy a CLLD projektek keretében a már meghatározott fejlesztési elképzelések mellett felújításra kerülhet-e a magyartési ingatlan. E pályázat első lépéseként egy helyi akciócsoport (HACS) elkészíti a Helyi Fejlesztési Stratégiát (HFS), melyben kizárólag a kultúra és a közösségépítés területére lehet megfogalmazni projekteket. Szentesen megalakult a HACS és június 30-ig kell elkészítenünk a stratégiát. Amennyiben a stratégiánkat alkalmasnak ítélik a megvalósításra, akkor 800 millió forintot tudunk lehívni Szentesre és a külterületi településrészekre.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az anyag megtárgyalására és a következő határozati javaslat elfogadására:

[...] Tárgy: Magyartési Gyermek- és Ifjúsági Tábor felújítása, működtetése

H A T Á R O Z A T I J A V A S L A T

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Magyartési Gyermek- és Ifjúsági Tábor felújítását és működtetését érintő kérdésekről szóló előterjesztést megismerte és az alábbiak szerint határoz:

A/ változat

1. Szentes Város Önkormányzata 2016. évben fel kívánja újítani a Magyartési Gyermek- és Ifjúsági Tábort, ezért a 2016. évi költségvetés terhére 17.464 e Ft-ot, valamint 254 eFt-ot az átalakítás tervezésére és kiviteli munkáira, valamint a 2017. évi költségvetésben a működtető szervezet számára 5.030 eFt-ot a szükséges bútorok és eszközök beszerzésére biztosít.

Az átalakítási munkák befejezésének határideje: 2016.12.31.

Felelős: Műszaki Iroda vezetője

Bútorok és eszközök beszerzésének határideje: 2017.04.31.

Felelős: Működtetéssel megbízott intézmény vezetője

2. A felmerülő költségek esetleges csökkentése érdekében felkéri a CLLD projektek keretében létrehozott helyi akciócsoportot, vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégiába beépíthető-e a Magyartési Gyermek- és Ifjúsági Tábor átalakítása, felújítása, eszközbeszerzése, esetlegesen programjainak, vagy működtetésének költségei. Határidő: 2016.07.10.

Felelős: a CLLD projekt HACCS vezetője

3. Megbízta a intézményt/szervezetet, hogy az átalakítási munkálatokat szakmai közreműködésével segítse, valamint a tábor működtetését 2017.05.01. napjától kezdődően lássa el. Ehhez a Képviselő-testület az intézmény/szervezet 2017. évi költségvetésében 3.136 eFt működési költséget biztosít, és hozzájárul ahhoz, hogy e forrás terhére 6 hónapra 1 fő táborfelügyelőt, 0,5 fő udvaros/karbantartót, illetve 0,5 fő takarítót foglalkoztathat megbízásos jogviszonyban.

Határidő: 2017.05.01.

Felelős: működtetéssel megbízott intézmény vezetője

B/ változat

1. A Képviselő- Testület megállapítja, hogy a jelenlegi költségvetésben nem áll rendelkezésre a felújításhoz szükséges forrás.
2. Felkéri a Szentesi Családsegítő Központ vezetőjét, a Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal pályázati referensét és érintett irodavezetőit, hogy a felújításokhoz felhasználható pályázati lehetőségeket kísérelje figyelemmel.

Lássuk a döntéshozatal dokumentumának részletét²⁰:

²⁰ <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/6/index2.htm>

20.) Magyartérsi Gyermekek- és Ifjúsági Tábor felújítása, működtetése (19)

A Képviselő-testület 15 igen szavazattal az alábbi határozatot hozta:

164/2016. (VI.22.)

Tárgy: Magyartérsi Gyermekek- és Ifjúsági Tábor felújítása, működtetése

HATÁROZAT

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Magyartérsi Gyermekek- és Ifjúsági Tábor felújítását és működtetését érintő kérdésekről szóló előterjesztést megismerte és az alábbiak szerint határoz:

1. A Képviselő-testület megállapítja, hogy a jelenlegi költségvetésben nem áll rendelkezésre a felújításhoz szükséges forrás.
2. Felkéri a Szentesi Családsegítő Központ vezetőjét, a Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal pályázati referensét és érintett irodavezetőit, hogy a felújításokhoz felhasználható pályázati lehetőségeket kísérelje figyelemmel.
3. A felmerülő költségek esetleges csökkentése érdekében felkéri a CLLD projektek keretében létrehozott helyi akciócsoportot, vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégiába beépíthető-e a Magyartérsi Gyermekek- és Ifjúsági Tábor átalakítása, felújítása, eszközbeszerzése, esetlegesen programjainak, vagy működtetésének költségei.

Határidő: 2016. július 10.

Felelős: a CLLD projekt HACS vezetője

A felújítási-átépítési költségvetés korrekt, tartja az általam megadott irányt, de nincs benne több fontos dolog: például a kapuk, a kerítések és egyes fák veszélyes állapota vagy a nagyterem rohadó ablakkereteinek cseréje. A telek és a betegház státuszának rendezése is elmaradt. **Van egy pontja, ami önmagában is érdekes: évi 2 millió Ft önkormányzati támogatást kalkulált szükségesnek a táborhely üzemeltetéséhez. Eddig az egész SZIDŐK projekt kapott évi 1,31 millió Ft támogatást, aminek ez csak egy eleme volt!**

Talán lehetséges a felújítás CLLD pályázat terhére való megoldása, mert az egyre nagyobb ciki miatt ezt a FIDESZ pártvonalon is szorgalmazni fogja. Bármilyen furcsának is tűnhet, de ez érdeke a VE-GÁ-nak! Mindenek előtt azért, mert annyi munkánk van a táborban, hogy rossz lenne végignézni, ahogy tönkremegy. Ilyen pipec intézményben pedig a felvázolt árákért szívesen táborozunk ismét *a saját táborhelyünkön vendégként* is – de ez most már csak két-három tábor jelentene évenként.

Érdemes lenne végre a város valódi érdeke szerint gondolkodnia az Önkormányzatnak. Egyrészt érdemes-e ennyi pénzt ölni beruházásba és üzemeltetésbe egy üdülésre alkalmatlan falucskában? Érdemes-e úgy üzemeltetni, hogy egyszerre csak egy osztálynyi tizenévesnek jó – de hivatalos erdei iskolának nem –, és csak nyáron, hat-hét táborral lehet kalkulálni. A helyzet tényleg az, hogy ezt a helyet csak olyan szervezet tudja jól üzemeltetni, kihasználni, mint a VE-GA. Azonban csak úgy, ha az ő nevére szólnak az engedélyek.

Hol tart ma a táborhely ügye? Kihalt, és az állaga igen gyorsan romlik. Az elgondolt felújítására és használatára még megalapozatlan remények sincsenek!!

Az Önkormányzat vég-telen utójátéka

Készül az Önkormányzat újabb ifjúsági koncepciója, ehhez pedig készülgetnek ifjúság szakmai szempontból érdektelen felmérések, melyek fő kérdése az, hogy mit is szeretnének a fiatalok Szentesen. Az eredmény persze főleg az, hogy *több koncertet*. Ráadásul ez szembe megy azzal a problémával, hogy „sokszor látni olyan „vonulást”, ahol 14–15 évesek tajtrészezen indulnak az éjszakába” (Át kell gondolni az ifjúsági koncepciót, Szentesi Élet, 2016. 07. 01.²¹).

A Polgármester tartja régi megközelítését, amit a *Szentesi Élet* vele készült interjúja tartalmaz (A fiatalok itthon tartása is cél, 2016.07.15.²²). A teljesség igénye nélkül sorolok fel néhányat az ő szempontjaiból: korszerű munkahelyek létesítése, megfelelő fizetés, építési lehetőségek vagy lakások, illetve a gyermeknevelés jobb feltételeinek biztosítása. És végül: kötődés városunkhoz, otthonunkhoz, rokonainkhoz. Azért vettem ez utóbbit önkényesen utoljára, mert itt kell megállnunk gondolkozni, hiszen itt érhető tetten az a gond, ami a vita lényege közöttünk: ez a kötődés ugyanis nem fiatal felnőtt korban alakul ki – a kamaszkor végéig alapvetően el is dől ennek a kötődésnek a tartalma, vagy nyilvánvalóvá válik a kellő kötődés hiánya.

Egy önkormányzati ifjúsági koncepciónak az a lényege, hogy mihez kíván kezdeni a város 12–23 éves kamaszaival, fiataljaival. Minden mással – ideértve a polgármester által fent is felsoroltakat – külön ágazati stratégiák foglalkoznak.

Ifjúság szakmai szempontból mi lehet egy önkormányzati ifjúsági koncepció lényege annak érdekében, hogy a fiatalok itthon maradjanak? Móra képviselő nyilatkozatát ajánlom figyelmükbe (*Párbeszéd szükséges a jó ifjúsági koncepcióhoz*, Szentesi Élet, 2016. 07. 29.²³): „...az érintettek, a fiatalok, egyesületek, civil szervezetek, intézmények közötti párbeszéd megteremtése alapvető feladat”. (A felsorolásból – talán az újságíró hibájából – épp maga az *Ifjúságbarát Önkormányzat* maradt ki.) **Valóban intézményes párbeszédre van szükség, egy erre kialakított párbeszéd fórum kereteiben. A modern világban így lehetőséges az, hogy a város egymást követő kamasz korosztályai képviselőiken keresztül önmaguk számára is megfogalmazódó kisgenerációkká válhassanak. Így lehet városi identitásuk, vagyis tartalmas kötődésük a lakóhelyükhöz is.** Persze lehet úgy dönteni – Szentes Város Önkormányzata így döntött – hogy neki ilyen nem kell.

Móra képviselő párbeszédben gondolkodó megközelítésére mintegy válaszul, a fenti újságban megjelent *Problémák a városközpontban*²⁴ című cikkel hirdetett harcot két képviselő „a szórakozni vágyó fiatalok és a hajléktalanok” (így együtt!) állandó és már-már elviselhetetlen rendbontásaival szemben. Ez a „harc” a sajtóban is megélt több fordulót, most pedig győzelemre áll, mert a renitens ifjak és hajléktalanok padjait felszedezgetik, hogy ne tudjanak leülni az inkriminált helyeken. Ennek tart tükröt a *Délmagyarország* 2016. 11. 17-i számában a *Zajos a környék? A megoldás: tűnjön el a pad! Vigyázzba állítják a szentesieket a képviselők* című cikk. A kibontakozó *padharc* talán helyet kap az Önkormányzat ifjúsági koncepciójában is.

A harc azonban ennél komolyabb formát is öltött a 2016. szeptember 22-i képviselő-testületi ülésen. Idézem az Aljegyző válaszána egy részletét²⁵: „Amennyiben nem volt helyes a tevékenységünk, hogy egy pezsgő, fiatalos, színes várost építsünk, ha ezt Önök tehetetlenségnek ítélik meg, akkor előkészíthetünk rendeletet a vendéglátóhelyek akár 22 órától történő bezárására vagy arra, hogy közösségellenes magatartásnak minősítsük a padokon és lépcsőkön üldögélést a fiatalok számára. Lehetünk nyugdíjas, csendes város is. Várom utasításukat.”

21 http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2016/pdf/sze20160701_26.pdf (3.p.)

22 http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2016/pdf/sze20160715_28.pdf (4.p.)

23 http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2016/pdf/sze20160729_30.pdf (4.p.)

24 http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2016/pdf/sze20160729_30.pdf (5.p.)

25 http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/7/eloterjesztes/i_kozigazgatasi.pdf (p.2.)

Időn túli közjáték:

Most a már leírtakat javítgatom, és elértünk a tragédia első évfordulójához. Nekünk eszünkbe sem jutott felidézni. Nem így tett azonban Kovács bizottsági elnök úr és magyartési képviselő. Beadta a következő – évfordulós – interpellációt: „Magyartésen a volt VE-GA épülete előtt egy kopjafa állt, amely eltűnt. Nézzenek utána, hogy magántulajdonban volt-e vagy ki vitte el?”

Felgyógyultunk már, és ezt mi sem mutatja jobban, mint hogy a válasz megfogalmazásából vidám este kekedett ki. Én azonban késhegyig védtem a válaszra kötelezett kollégámat, és a válasz végül ez lett: „A kopjafa a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség tulajdonában van, a „VE-GA” név a kopjafa teljes szélességében felvésésre is került. A kopjafát az épület kiürítése során a VE-GA Szövetség távolította el és jelenleg a tulajdonában lévő közösségi házban tárolja. A kopjafa ismételt kihelyezése esetén szükség lesz a kopjafának és az elhelyezését biztosító fém perselynek a felújítására is. A VE-GA Szövetség nem ellenzi a kopjafa ismételt felállítását, azonban a szükséges javítási munkákra nem tud forrást biztosítani.” Most egyesek azzal zrikálják az agyamat, hogy írjak K. J.-nak, hogy adjon erre pénzt a képviselői keretéből. Hátha ad...

„Ifjú szívekben élek s mindig tovább”

(Ady Endre: Ifjú szívekben élek)

AZ ESEMÉNYEK AZ ÉN OLVASATOMBAN

„A nagyok semmit nem értenek meg maguktól, a gyerekek pedig belefáradnak, hogy örökös-örökké magyarágassanak nekik.”

(Saint-Exupéry: *A kis herceg*)

EGY ÉRTELMEZÉSI KERET

Sok-sok oldal után visszakanyarodom ahhoz, mi is a feladatom ennek a könyvnek mind a két kötetével: az, hogy azt próbáljam meg visszaadni, hogyan is vezetem én a VE-GÁ-t, hogyan hozom döntéseimet szinte napról napra, hogyan segítem mások gyerekeit, hogy felnőtt emberré tudjanak válni a szó minden értelmében.

Már ezekben a kérdésekben is sok fontos dolog van, amiknek én teljes mértékben tudatában vagyok. Először is annak, hogy én a VE-GÁ-t vezetem, Kedves Olvasóm! A SZIDŐK projektnek és különösen a SZIDŐK-nek soha nem voltam, mert nem is lehettem vezetője. A SZIDŐK projektet nem mi kezdeményeztük, megvalósítására – a feladatok és a felelőségek megosztására – szerződéseket kötött velünk Szentés Város Önkormányzata. A SZIDŐK-ért így a teljes felelősség mindvégig az Önkormányzatot terhelte. A VE-GA feladata a segítői (mentor) szerep és a hivatali teendők ellátása volt.

Hogy mit jelent számomra a vezetés és a segítség feladata, azt részletesen leírtam két dolgozatban. Ezek a VE-GA honlap *Levelek* rovatában is olvashatók²⁶. Az egyik címe *Én, az „ifjúságszervezeti vezetés” és a VE-GA*²⁷, a másiké pedig *Korom Pali, az ifjúság segítése és a VE-GA*²⁸.

Eddig minden történést a SZIDŐK projekt nézőpontjából vizsgáltunk, én viszont a VE-GA vezetője vagyok, a VE-GÁ-ért viselek felelősséget, ezért most azt szükséges áttekinteni, mit is jelentett, jelent a SZIDŐK projekt és a hozzá kapcsolódó dolgok a VE-GA számára.

A VE-GA az ún. rendszerváltás hajnaláig, 1987-ig Szentés kistérségi civil szervezet volt. Résztvevőinek nagy többsége természetes módon szétszóródott, ahogy végeztek a középiskolákban: elmentek továbbtanulni, sorállományú katonák lettek, elkezdtek dolgozni. Csak kevesen maradtak meg ezt követően mint az újabb tizenévesek segítői. 1986 nyarától azonban megkezdődött egy folyamat, ami 1987-től nagyon felerősödött: egyre többen jelentek meg a VE-GA kereteiben az ország minden részéből, és 1990-re egyértelműen országos szervezetté váltunk. Ezzel együtt azonban megkezdődött egy másik folyamat is: egyre többen maradtak meg szervezetünk kereteiben főiskolásként, felnőttként is. Ez 1992–1993-ban már fokozódó gondokat okozott. Én magam sem tudtam, mihez lehet felnőttekkel kezdeni a VE-GA kereteiben. A többség eleinte ragaszkodott ahhoz, hogy a VE-GA a saját – már felnőtt – kapcsolataik szervezete. Az a hely számukra, ahol régi kapcsolataik megmaradnak, ahol – hogy úgy mondjam – szabad kamaszok maradhatnak. Ők minden külső szerepvállalást, segítői tevékenységet elutasítottak. Ez persze azt is jelentette volna, hogy a VE-GA nem lesz hivatalosan is társadalmi szervezet, és hogy együtt öregszik meg a tagságával. Ez nyilvánvalóan csapda volt, és a VE-GA behalt volna, arról nem is beszélve, hogy én és felnövekvő társaim nem azt vállaltuk, hogy magunkkal és az „öregekkel” törődünk, hanem azt, hogy tizenévesekkel foglalkozunk. Ezek után világos volt számomra, hogy valami olyan *hivatást* kellene a VE-GÁ-nak találni, ami megfelel értékeinek, tudásának és tapasztalatainak – ez megmaradásának egyetlen lehetséges útja. Az kínált valamiféle kiutat, hogy sokan szerepet vállaltak demokratikus ifjúsági kezdeményezésekben mint vegások.

Ezzel is voltak azonban gondjaink, ezek a kezdeményezések ugyanis két irányban indultak el az 1980-as évek végén:

A. Egyik részük az iskolai diákönkormányzatokat akarta megalakítani és erőssé tenni a középiskolákban és a főiskolákon.

26 <http://www.ve-ga.hu/hu/konyvtar/levelek>

27 <http://www.ve-ga.hu/hu/levelek-vii/69-en-az-ifjusagszervezeti-vezetes-es-a-ve-ga>

28 <http://www.ve-ga.hu/hu/levelek-vii/68-korom-pali-az-ifjusag-segitese-es-a-ve-ga>

B. Másik részük a diákjogok kimunkálásában és érvényesítésében látta a demokratizálódás útját.

Az első kezdeményezés esetében nem volt reális, hogy a középiskolákban erős diákönkormányzatok szülessenek. Szemben a főiskolai szférával csak néhány helyen lettek ilyenek, ennek pedig az volt az egyik alapvető oka, ami miatt a B. pontban említett diákjogok ügye is elbukott nyolc évnyi küszködés után. Ez az ok pedig a pedagógustársadalom jellemzőiben keresendő, ugyanis az sem volt demokratikus, sőt inkább volt poroszos, antidemokratikus; számukra már az iskolai diák-önkormányzás ügye is nemszeretem feladat volt, a diákjogok erőltetését pedig – nem megalapozatlanul – velük szembeni ellenségességként élték meg.

Minderre az 1995-ös liberális közoktatási törvény tette fel a koronát, ami erőteljesen (diák)jogi alapokra helyezkedett, ugyanakkor nem tette kötelező pedagógiai feladatá az iskolai demokrácia fejlesztését. Erről az a véleményem, hogy ez egy érthetlenségig durva stratégiai hiba volt.

Anikó kezdeményezése, hogy a településeken kellene ifjúsági és diákönkormányzatokat létrehozni, visszhangtalan maradt. Ezt akkoriban még én sem támogattam.

C. A harmadik figyelemre méltó kezdeményezés évekkel később az volt, hogy a helyi önkormányzatok által elkötelezetten támogatott gyermek- és ifjúsági önkormányzatok szülessenek meg hazánkban. Ezt reálisnak láttuk községi méretű településeken, városokban azonban nem. Nem csak azért, mert ekkora méretekben már nem lehetett lebonyolítani egy ifjúsági önkormányzati választást, hanem azért sem, mert nem lehetett ezek működését megvalósítani az iskolák és az iskolai diákönkormányzatok nélkül, hiszen a tizenévesek alapvetően diákok. Azt pedig ifjúságszakmai okokból eleve elutasítottuk, hogy választói joggal rendelkező felnőtt emberek alkossanak települési ifjúsági önkormányzatokat.

A vitát azonban nem is mi döntöttük el, hanem Szentesen Dr. Rébéli-Szabó József polgármester. Ő Anikó fenti javaslata mellett tette le a voksát.

A SZIDÖK projekt elemeinek teljes körű műszaki és humán kiépítése felnőtt feladat és tevékenység volt. Azonban a VE-GÁ-t nem csak ez mentette meg a csendes elhalástól. Az erre rákattanó vegások ugyanis gyakran kezdeményezőként kapcsolódtak be más településeken is ilyen jellegű projektekbe. Ilyen volt például a vegások részvétele a debreceni Jövőműhely projekt Diákműhelyének létrehozásában és segítségével. Hasonló tevékenységei épültek ki felnőtt vegásoknak és vegás csoportoknak Hódmezővásárhelyen, Szegeden, Újszentivánon és valamivel később Szolnokon is, illetve számos községben.

Különösen fontosnak ítélem meg ezek mellett a VE-GA új típusú tevékenységét Erdélyben, amelyben már partner volt a SZIDÖK is (és ma is az). Komoly kezdeményezések valósultak meg Temesváron és Nagyenyeden, végül azonban a marosvásárhelyi és körtvélyfjai kapcsolatok bizonyultak időtállóknak a VE-GA és a SZIDÖK számára.

Ezek a tevékenységek átalakították és bizonyos értelemben felnőtté tették a VE-GÁ-t, ugyanakkor ezek mentén újabb tizenéves vegás csoportok is alakultak, sőt a növekvő számú vegás családok gyerekeinek egy része is vegás lett az 1990-es évek végétől.

Azt is le kell írnom azonban, hogy 1995 végétől jelentős vegás körök kezdtek lázadni ez ellen: azok spontán lázadása volt ez, akik a maguk VE-GÁ-jához ragaszkodtak, és elutasították mindazt, amit SZIDÖK projektként és *a hozzá kapcsolódó dolgok*ként itt megfogalmaztam. Ilyen körök voltak az „öreg-gek”, a „munkás tagozat” meg azok, akik ragaszkodtak az iskolai diákönkormányzatok, a diákjogok ügyéhez és az ezt képviselő szervezetekhez. Ezzel kezdődött meg a VE-GA ún. hosszú válsága, melynek során sokan mentek el a VE-GÁ-ból. Az is gondot okozott, hogy a válság miatt túlzottan is feloldódott a VE-GA a SZIDÖK projektben és *a hozzá kapcsolódó dolgokban*. Ennek az volt az egyik következménye, hogy a VE-GA identitív központjává egyre inkább Szentes és a Magyartrési Képzési és Tábor Központ vált, és az maradt akkor is, amikor Szentesen etikai okokból megszüntettük a VE-GA tizenéves csoportjait.

Mindazzal, amit ebben a kötetben leírtam – beleértve ebbe az előbbi sorokat is – a VE-GA túlzottan kiszolgáltatottá vált Szentes Város Önkormányzatának. Túl későn ismertem fel ezt, és amikor felismertem, évekig nem tudtam igazán mihez kezdeni vele. Amikor pedig 2014 után tenni próbáltam ellene, már tehetetlen voltam. Az egyetlen mentségem, hogy magam sem gondoltam, hogy az Önkormányzat így vet véget közös projektünknek, és hogy halálra ítéli a város Ifjúsági és Diák Önkormányzatát.

Minap beszélgetésbe bonyolódottam egy városi személyiséggel, aki azt állította, hogy „*minderről fogalma sem volt egyik érintett testületnek sem*”. Akik ezért szerintem nem is hibáztathatóak. A helyzet azonban nagyon hasonló ahhoz, amit a jogi ismeretek hiánya kapcsán szoktak mondani: a jogismeret hiánya nem ment fel a jogi következmények alól. Az, hogy a mindenkori testületek nem voltak tudatában annak, aminek tudatában kellett volna lenniük, nem mentő körülmény a számukra. Különösen azért nem, mert a kiskorúakat pozitív diszkrimináció illeti meg! Szerintem evidens, hogy mások gyerekeit érintő kérdésekben csak különös felelősségérzettel szabad dönteni.

A VE-GA és a vegás gyerekek azért váltak kiszolgáltatottá Szentes Város Önkormányzatának, mert a VE-GA komolyan vette a vele kötött szerződést *etikai értelemben* is. **Szentes Város Önkormányzata tehát jogszerűen nézve de erkölcsi szempontból is felelős azért is, amit a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség ellen követett el. És ez alól a felelősség alól sem lehet kibújni!**

Mi a helyzet ma a VE-GÁ-val Szentesen?

A 38 éves, országos VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetségnek nem volt más választása, minthogy elhagyja Szenteset, a szülővárosát. Ezzel azonban visszavonhatatlanul megszűnt a város két meghatározó tizenéves és civil közösségi terének működése is. Megszűnt a VE-GA más helyi civilszervezeteket segítő tevékenysége is: a képzések, tanácsadások, együttműködések a programokban, pályázatokban. A VE-GA éves beszámolóit is sok ilyenről adnak számot.

Megszűnt a VE-GA városi ifjúság szakmai munkája és az ezen a területen való segítő tevékenysége a helyi szervezetek, iskolák, az Önkormányzat és intézményei felé. Hűen tükrözi ezt az Önkormányzat új ifjúsági koncepciójának nehézkessége és alacsony színvonala.

A civilek számára amúgy is nagyon nehézé vált körülmények között a SZIDÖK és a VE-GA városi sorsa intő jellé vált a szülők, a fiatalok, a szervezetek számára: baj lehet ebből! Mindez nem múlhat el következmények nélkül, és ez máris tapasztalható, hiszen létezik negatív multiplifikációs hatás is. Egy-két év múlva pedig azt is meg lehet vizsgálni, mi lett a 2015 novemberében említett 160(!) helyi civil szervezettel és főleg a fiatalok szervezeteivel.

„A semmi ágán ül szivem,
kis teste hangtalan vacog,
köréje gyűlnek szelíden
s nézik, nézik a csillagok”

(József Attila: Reménytelenül)

ŐRLŐDVE

A második Orbán-kormány nagyon megszigorította a civil egyesületek működési feltételeit mind jogilag, mind anyagilag. Jogilag lényegében újjá kellett építeni magukat a szervezeteknek, a VE-GA is hónapokig dolgozott ezen. Meg sem tudom mondani, hány hiánypótlást küldtünk az illetékes törvényszéknek, mire egy év múltán megkaptuk az új bejegyzést. Szigorúan jogi szempontból nézve ez akár jogos is lehetett volna, rengeteg volt ugyanis a valóságban nem is működő szervezet. Sokkal több volt azonban az olyan szerveződés, amely nagyon is működött, és csak muszájból hordozta magán az egyesületi csigaházat. Ezek is tömegesen szűntek és szűnnek meg, pedig pótolhatatlan értéket jelentenek a lassan formálódó demokráciában. Számos professzionálisan működő, de nem igazán *civil* szervezetnek persze nem volt és ezután sem lesz gond társadalmi egyesületként létezni.

A szigorítás pénzügyileg azt jelentette, hogy – különösen ifjúsági vonalon – lényegében megszűntek a pályázati lehetőségek, az elérhető uniós pályázatok pedig nem a magyar vidéki és ifjúsági civil szféra adottságaiból és igényeiből indulnak ki – idegenek a mi számunkra is. A nagy léptékű állami üdültető táboroztatás kiépítését követően pedig nem lehet már civil szaktáboroknak forráshoz jutni. Ami pedig a települési ifjúsági önkormányzatokat illeti, lényegében minden érdemi támogatási forma megszüntetésre került.

A 2014-es őszi önkormányzati választásokon Szentes lett azon néhány város egyike, ahol maradt a szocialista polgármester, míg a testületben egy erős konzervatív többség alakított frakciót. A 2015-ös költségvetés összeállításának idején megkerestem a Polgármestert, és felvettem, hogy rengeteg műszaki gond van a két önkormányzati tulajdonú közösségi térrel, ezért jelentősen emelni kellene az Önkormányzat támogatását. Megmondta, hogy erről szó sem lehet, örülünk, ha az új többség nem bontatja föl a szerződésünket. Azt javasolta, keressünk más forrásokat.

Egy hónappal később érkezett a hír, hogy a FIDESZ-frakció ki akarja húzatni a SZIDÖK projekt 2015-ös támogatását a költségvetésből. Ezt akkor még sikerült kivédnünk, de nem lehetek tévképzeteim arról, mi várható ősszel, a 2016-os költségvetés összeállítása kapcsán.

Ezzel kezdődött meg 2015. február végén életem legnehezebb éve. Tudtam, hogy a humán gondokra fogunk találni megoldást. Mindig találtunk, mert ez ifjúságszakmai kérdés. Pénzügyi téren azonban nem láttam kiutat; a több éves alulfinanszírozás után már milliókra lett volna szükség! Makacsul kerestünk forrásokat, azonban csak néhány elvarázsolt uniós pályázati lehetőséget találtunk, és ezek sem létesítményekre vagy táboroztatásra szóltak. Életemben először rendre felébredtem éjszaka közepén is, leizzadva.

Valószínűleg ez is szerepet játszott abban, hogy meg kellett operáltatnom magam egy olyan kétoldali gonddal, amivel már régóta éltem együtt. Ráadásul nagyon lassan gyógyultam fel. Mi több, olyan dolgokat tapasztaltam magamon, amihez hasonlót Édesapámnál láttam a halála előtti években. Percek estek ki az életemből, másodpercekig nem tudtam, hol is vagyok most. Megfürödtem úgy, hogy töröltem azt, hogy az előbb már megfürödtem.

Őszre valamennyire összeszedtem magamat. Ekkor bontakozott ki a SZIDÖK projekt és a SZIDÖK megújulása. Nem volt azonban egy perc nyugalmam sem, mert előttünk tornyosult annak a problémája, hogy a SZIDÖK projekt pénzügyileg fenntarthatatlan. A Polgármester október végén behívott, és elmondta, el kell döntenünk, hogy ismét meg akarjuk-e kötni a SZIDÖK projektre vonatkozó szerződést. Ha igen, akkor be kell adnunk az erre vonatkozó javaslatot. Nem rejtette azonban véka alá, hogy ezt a többségi frakció el fogja utasítani. Ha tehát a VE-GA egyedül is folytatni akarja ezt, akkor be se adja a javaslatát, így elkerülhetjük mindazt a következményt, amivel egy testületi politikai vita járhat.

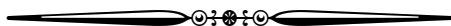
Ebből a VE-GÁ-ban és a SZIDÖK-segítők körében komoly viták pattantak ki; Anikó is ellenezte, hogy beadjuk, mindenképpen meg akarta tartani ugyanis a SZIDÖK projektet, és – mint kiderült, nem alaptalanul – attól is félt, hogy a magyartési tábor is elveszíthetjük. A SZIDÖK-segítők attól tartottak – szintén nem alaptalanul –, hogy egy kitörő pártpolitikai cirkusz a SZIDÖK-öt is maga alá temetheti. Ezeket a később történetek tükrében én nem mértem fel jól, viszont a költségeket annál inkább.

2016-ban a Diák Pince halaszthatatlan műszaki munkáira legalább hatszázezer forintot, a tési házra pedig legalább 1,9 MFt-ot kellett volna költenünk. A közműköltségek átvállalása pedig – különösen a Diák Pince drága fűtése miatt – további 1,4 MFt kiadással járt volna. Ez összesen 3,9 MFt kiadást jelentett volna csak 2016-ra, 2017-re pedig jól megalapozottan kalkulálva minimum 2,9 MFt-ot. Két év alatt tehát minimum 6,8 MFt költséget, amiben egy fillér programköltség sincs.

MIBŐL?!

Legalább ekkora gondot okozott nekem valami más is, amiről korábban már írtam: számomra egyértelmű volt, hogy etikailag sem helyes a SZIDÖK projekt egyoldalú működtetése és a SZIDÖK egyoldalú segítése. Annál inkább nem, mert azzal a VE-GA – egy társadalmi szervezet – magára vállalta volna a SZIDÖK-ért azt a teljes felelősséget, ami egyes-egyedül Szentes Város Önkormányzatát illeti.

Magam döntöttem tehát arról, hogy beadom a SZIDÖK projekt további közös működtetésére vonatkozó szerződésjavaslatot. Ennek következményei pedig sajnos beigazolták mindazokat a félelmeket, amiktől valamennyien tartottunk. Ezért azonban nem az enyém és nem a miénk a felelősség: a következményekért egyes-egyedül Szentes Város Önkormányzatáé a felelősség.

*„Miért mindent tőlem vártok,
Jelet és Igét?
Hát nincs elég, akinek épp ez a dolga
és ezért kap jó fizetést?”*

(VE-GA Rockcsoport: VE-GA béke-rockjáték)

ÖNMAGAMMAL ELLENTÉTBEN

Tudatos életemben először 2016 januárjának utolsó dekádjáig nem tudtam normálisan gondolkodni. Utólag és mások megnyugtatóására sokszor azt mondtam, hogy az egyik szemem sírt, a másik meg nevetett. A valóságban azonban szó sem volt nevetésről, sokkal inkább kínlódásról.

Tény, hogy nagyon megkönnyebbültem: a VE-GÁ-t ugyanis már nem csak anyagilag kezdte felélni, hogy magára maradt a SZIDÖK projekttel. Azonban még emiatt az érzés miatt is árulónak éreztem magam. Belül komoly szégyenérzettel küszködtem. A december 18-i döntések ostobasága miatt heves dührohamaim voltak, amiket muszáj volt eltitkolnom. Mosolyognom kellett! A neandervölgyi és a józan értelmiségi ember ütközött bennem hetekig. Egyik énem az öléstől sem riadt volna vissza, a másik meg akár megalkuvásokra is képes lett volna a gyerekekért. Tisztára skizofrénia volt. Hasonlót sem éltem meg soha.

Azonban nekem tartanom kellett magam.

A november vége és január közepe között hozott döntéseim, a különböző levelek, szóbeli kezdeményezések nem józanul végiggondolt dolgok voltak, inkább – nem tudok erre jobb kifejezést – etikai alapú reflexek. A bennem dúló viharok ellenére rendre megjelent bennem, hogy ezt és ezt a dolgot meg kell tennem, hogy ne ronthassanak tovább a helyzeten, hogy megfelelő hídfőket tudjak kiépíteni arra az időszakra, amikor tudatosan is át tudom venni a kezdeményezést.

A sors fanyar humora, hogy volt ennek az időszaknak egy pozitív következménye is számomra: valahogy felébredt tőle az agyam. Demens dolgaim eltűntek, visszafordult az a leépülési folyamat, amit 2015 tavaszán észleltem.

A következőkben naplóból idézem fel a 2015 novemberétől 2016 január közepéig velem történeteket.

Közeleg a 2015. novemberi testületi ülés.

Behívott Szirbik. Beszéltünk előbb egy sor városstratégiai ügyről (naperómű, Petőfi Szálló, új vízművek, új szennyvíztelep, stb.). Utána megkérdezte, hogy *mi lesz ebből a SZIDÖK-ügyből?* Azt válaszoltam, hogy nagyjából az, amit le is írtam neki e-mailban. *Mit fog csinálni a VE-GA?* – kérdezte.

Én mondtam, hogy – ahogy írtam is – a SZIDÖK projekttel a SZIDÖK-öt is muszáj lesz elengednie, ha az Önkormányzat ahelyett, hogy jobban támogatja, megvonja tőle a támogatását. A Diák Pincével csak bajunk és költségeink vannak már, mert magunkra hagyott vele nemcsak az Önkormányzat, de a Hivatal és az SZVSZ Kft. is. Így elengedjük, hiszen ezt elsősorban a város ügyének tekinti a VE-GA. – *A magyartési házzal más a helyzet* – mondtam. *Miért?* – kérdezte. *Azért* – válaszoltam én – *mert ott csak a falak az önkormányzatéi. Ha azt is elveszik, abból valamikor a jövő ősszel akár per is lehet. Egy ilyen per pedig politikai perré fog válni. Szerintem az MSZP-seknek jól meg kell gondolniuk, mire és hogyan szavaznak. Szívesebben perelnék ugyanis a többségi frakciót, ha úgy alakul.*

November 18.

Az asztalomon megtaláltam az előterjesztést. Ki vagyok akadva! Még ilyen fércmunkát! Atyaég! Hagyták, hogy egy ezen a területen pályakezdő és szakmailag hozzá nem értő fiatalasszony írja meg egyedül. Egy megveszekedett szó sincs benne se a SZIDÖK-ről, se a SZIDÖK projektről, pedig a szerződés pont ezekről szól. Mi lesz ebből?

Egy fideszes barátunk szerint semmi! A frakció ezt már eldöntötte!

2015. november 23.

Most volt a Jogi Bizottság ülése.

A többségi oldalról kulturált ellenségesség, és az egész körben egyértelmű zavar.

Elmondtam, hogy *a SZIDÖK projekt fenntarthatatlan az Önkormányzat támogatása nélkül. A Diák Pince növekvő üzemelési gondokkal küzd, és üzemeltetése minimum az eddigi támogatást feltételezi, ez azonban a kötelező önkormányzati fenntartás teljes idejére nem lesz elég.* Senki nem nézett a szemembe.

Azzal gondoltam egy kis súlyt adni a mondandómnak, hogy elmondtam a következőt is. *A SZIDÖK projekt létrehozása az első Polgármester hatására történt. Vele kötöttük meg az alapszerződést a magyartési projektre is.* Abban biztos voltam, hogy erről nem tudnak. Erre K. ügyvéd meglepődve fel is nézett.

Végül is egyhangúan azt döntötték, hogy tárgyalásra javasolják az új szerződés megkötését.

Utána egy másik fideszes barátunk elkapott a folyósón és behívott egy irodába. Elmondta, hogy *azt csinállok, amit akarok, de az új szerződés megkötését nem fogja támogatni a FIDESZ-frakció. Már tavasszal döntést hoztak arról, hogy a SZIDÖK-öt meg kell szüntetni, és el kell venni a VE-GÁ-tól a Diák Pincét meg a Magyartési Tábort.* Amikor megkérdeztem, hogy miért, akkor azt mondta, hogy *szerintük én Szirbik embere vagyok, és ezek a mi kettőnk ügyei.*

Tagadom, de persze ideges vagyok és dühös.

Most írtam a Szélmalomharcosokra²⁹ a következő rövid tájékoztatást, némi éllel:

29 Zárt VE-GA csoport a Facebookon

A Bizottsági stratégiám arra épül, hogy minden egyes bizottságánál olyan meglepetést okozok, amivel a hülye kifogásokat és vitákat eleve kilövöm – egyúttal tisztázom a jogi álláspontunkat. Tegnap a Jogi Bizottság ülésén padlót fogtak, mert senki sem emlékezett már arra, hogy az eredeti megállapodásokat még '94-ben, Rébéli polgármesterrel kötöttük, még hozzá az Ő kezdeményezésére. Sajátos feelinget adott a dolognak, hogy csak évszámokat emlegettem, mert a Bizottság fideszes elnöke a fia. Az alapszerződésünket át is adtam, azzal hogy a már elhunyt Józsi bácsi '95-ben VE-GA tiszteletbeli tag lett és ettől könnybe is lábadt a szeme, mert nem könnyű egy városban volt Polgármesternek lenni. Ma az „Ifjúsági” bizottságban a „papírok” tükrében arra helyezem a hangsúlyt, hogy sosem a VE-GA kereste az önkormányzatokat elvárásokkal, miközben az önkormányzatok többször is komolyan a „vízben hagyták” a saját elvárásaik szerinti városi ifjúsági munkánkat. Egyébként tegnap négy perces voltam és ma sem leszek több.

„mintha rám szakadt volna a plafon”

November 25.

Ma azzal keltem, hogy vajon mi jöhet még? Rossz érzéseim voltak a délutáni városfejlesztési bizottsági üléssel kapcsolatban.

A városfejlesztési bizottság ülése nem is lehetett volna rosszabb. Ha nem hinnék abban, hogy mindennek oka van, és az intelligens ember mindent képes előnnyé változtatni, ami a hátrányára van, akkor most totál a padlón lennék.

Az egyetlen, aminek most örülni tudok az az, hogy nem Anikó ült ott, mert Őt mentő vitte volna el, az biztos.

Az egész hihetetlenül rosszul kezdődött még akkor is, ha már tudtam, hogy esélyünk sincs.

Egy órával az ülés előtt megint félrehívott a fideszes barátunk. Tök kiakadva elmondta, hogy *botrány van, mert kiírtam az üzenőfalra néhány sort a tegnapi bizottsági ülés kapcsán.* (Azt, amit hitem szerint a Szélmalomharcosok felületre írtam.)

Atyaég, ez hogy lehetséges? Ahogy mondani szokták mintha rám szakadt volna a plafon.

Most már ürügyük is van – mondta –, és villámgyorsan csináltak is egy szerezpóztást, hogy hogyan nyírnak ki.

Ennyire hülye lennék, hogy amit tegnap felírtam, azt az idővonalamra tettem fel? Persze mindig is szórakozott ember voltam, meg totál fel is voltam zaklatva. Szóval nem értettem a dolgot, de azt igen, hogy ez aztán tényleg jól felpaprikázta őket.

Mindenesetre a zsebembe tettem felvételre állított telefonomat.

Mentve a menthetőt – beelőzve az előterjesztőt – elmondtam, hogy nagyon sajnálom azt, hogy *egy zárt VE-GA csoportnak szánt üzenetem nyilvánossá vált. Ha valakit ez megsértett, akkor bocsánatot kérek. De most nem rólam van szó, hanem gyerekek és tizenévesek sokaságáról, nem csak Magyarországon. Mivel látható, hogy a SZIDÖK projektet egyértelműen nem fogja támogatni a többségi FIDESZ-KDNP frakció, ezt a VE-GA elengedi. Magyartésre viszont van egy alap bérleti szerződésünk, és a 2016-os nyári táborokat meg kívánjuk tartani. Annak pedig igen rossz üzenete lenne országosan, de több helyen külföldön is, ha ezeket vissza kellene mondani.*

Antal bizottsági elnök úr – és a többségi frakció vezetője – szabályosan leordított, és butaságokat beszélt. „Ő nyolc évig volt Tés képviselője, és nem is tudta, hogy a Tábor az Önkormányzaté. Én

nem hívtam meg, és a tésieket sem engedtem be oda. Kényelmesen berendezkedtünk ott, beültünk a készbe, és azt hittük, hogy örökké a mienk marad.” Látványosan kikérdezett a két városmarketinges kolléganőre, hogy őket kerestük-e valaha. Ők válaszoltak, hogy nem. (Egy lesújtó körbenzés.) Majd az előterjesztő civil és ifjúsági referensnek címzett egy kérdést, hogy hány civil szervezet van Szentesen. Ő azt válaszolta, hogy 160(!). Ismét egy lesújtó körbenzés – de engem ismét kihagyott.

Ezt követően Bujdosó képviselő vetette föl azt, hogy *ő úgy gondolja, hogy az elszámolásaink nem átláthatóak, nincsenek rendben, és – a szerződés ellenére – bérjellegű kifizetések is történhetnek.*

Hevesi-Tulipán Edit képviselő meg az összeférhetetlenség gyanúját vetette fel nekem címzett kérdésében.

A bizottsági üléseken általában sok minden elfogadhatatlan stílusban hangzik el, hiszen itt nincs TV, rádió és újságírók. A jegyzőkönyvekbe meg úgy is az kerül csak bele, amit engednek beletenni. Ennek a dolognak azonban olyan indulati tartalma volt, ami padlóra vitte a jelenlévő vagy harminc embert.

Egyedül egy független képviselő mert kiállni mellettünk. Elmondta, hogy *itt egy olyan szervezet tevékenységéről van szó, amivel az ő civil szervezetük is többször működött együtt, sikeresen és jól.* Antal letorkollta, hogy *ebben az ügyben ő hallgasson, mert elfogult.*

A szavazásnál leszavazták az előterjesztést, és visszautalták a jogi bizottsághoz.

Itt azonban nem ért véget a délután. A folyósón belebotlottam Kovács Jánosba, a Művelődési és Ifjúsági Bizottság fideszes elnökébe. Megszólítottam azzal, hogy *a helyzet egyértelműen világos számomra.* Mint illetékes bizottsági elnököt és tési képviselőt arra kérem, hogy *segítsen egy normális átmenetet megvalósítani ezekben az ügyekben. Támogassa azt, hogy a 2016. évi nyári táborokat zavartalanul megcsinálhassuk.*

Ő azt válaszolta, hogy *nem ígérhet semmit. Két okból sem. Az egyik az, hogy „magának nem jó a színe” és „ez az egész Szirbik és a maga bulija”.* A másik meg az, hogy *a tésieket sem engedtem be a táborokba.* Én megkérdeztem, hogy *ezt honnan veszi, mert ez nem igaz.* „*A magyartésiek mondták*” – és ezzel otthagytott.

November 26. csütörtök van.

Most, másnap reggel – Antal felszólítására – munkaidőben beállított az irodámba X., hogy *azonnal kéri a VE-GA 2016-os táboraink szerződéseit – 2015 novemberében!*

Írtam egy levelet Rébéli-Szabó Tamásnak, a jogi bizottság elnökének, és telefonon is beszélünk. Bocsánatot kértem tőle, egyben az ő figyelmét is felhívtam arra, hogy a tábor központra kötöttünk egy szerződést az édesapjával, ami ma is érvényben van. Neki is elküldtem a 2016-os már leegyeztetett táborok listáját.

Ma szóltak, hogy másnap nekem kell kiállnom mint előterjesztőnek.

Még ez is!

Most írok egy amolyan búcsúbeszédet – úgy érzem, jó is, odavaló is. Ezt terveztem elmondani:

Tisztelt Képviselő-testület!

Tisztelt Polgármester Úr!

Igen rövid kiegészítést kívántam tenni, de közben szóban és írásban is több kérdés érkezett hozzám, amikre válaszolnom kell.

Azzal kezdem, hogy a tárgyi egyeztetések során a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség többször került abba a helyzetbe, hogy az Elnökségnek, sőt a közgyűlésnek azonnali döntéseket kellett volna hoznia. Ez természetesen lehetetlen, hiszen az ország sok pontján élnek, és megvan a maguk hétköznapi munkája, élete.

Egy döntést azonban meghozott az Elnökség: ennek értelmében a VE-GA Szövetség 2016. január 1-től lemond a városi Diák Pince üzemeltetéséről, és azt rendezett módon át kívánja adni kiválasztott utódjának. Ennek alapvető indoka – és ez már sok éves probléma –, hogy még önkormányzati támogatással is irreális anyagi terhet jelent.

Ezzel azonban véget ér egy 25 éves együttműködési folyamat, aminek középpontjában a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat, a SZIDÖK állt.

Kérdésekre tömören válaszolva:

A SZIDÖK-ben ez idő alatt valamivel több mint ezer tizenéves kóstolt bele módszeresen közéleti tevékenységekbe. Közülük csak 156 képviselőnek illetve küldöttnek volt ez egyszeri kaland, 214-en viszont évekig voltak részesei ennek a tevékenységnek. A 14 ifjúsági polgármester és polgármester-helyettes mellett további 68-an töltötték be különféle funkciókat.

A rekorder egy máris sikeres fiatal szentesi vállalkozónő, aki gyerekként kapcsolódott be, de ma is számíthatnak rá a tizenévesek.

Jobban érinti az országos VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetséget a Magyarországi Képzési és Tábor Központ sorsa. 1994-ben egy évek óta kiürített, romos házat kapott meg az akkori Önkormányzattól. Az épületet egy széleskörű városi partneri körrel megmentettük, átalakítottuk, és húsz év óta üzemeltetjük. Ott minden a mi kezünk nyomát őrzi az első villanykapcsolótól az utolsó szögig. Ez idő alatt kevés híján tízezer gyerek és fiatal táborozott itt, elsősorban többségükben szentesiek, környékeliek és szidőkösök, illetve a partner szervezetek fiataljai. Táboroztak itt a mieinkkel együtt olaszok, franciák, németek, szlovákok, lengyelek, törökök és természetesen a legnagyobb számban erdélyi gyerekek és fiatalok. A cserekapcsolatok során a mieink is voltak Franciaországban – többször is –, Olasz- és Németországban, illetve sokszor és sokan Erdélyben. Táborozási rekorderünk egy fiatal erdélyi férfi, aki 11 éves korában táborozott itt először, és utána 14 éven át mindig – felnőttként már mint segítő.

Azonban rövidesen nem csak ez a 25 éves korszak ér véget – és ez is érinti a tárgyi előterjesztés érdemét.

37 éve már annak, hogy a családjunk körül itt Szentesen kialakult ez a szervezet. Anikó, a feleségem és én megöregedtünk, megfáradtunk, és ez a digitális világ sem a mi világunk, ahogy az ezen a héten is kiderült. 2016. évben nyugdíjba megyünk.

A VE-GA elnöki posztjára aspirálók közül azonban – a VE-GA országos volta ellenére – egy szentesi, kettő pedig Szentesen végzett, ma már nem is olyan fiatal ember. A VE-GA országos központja tehát valószínűleg Szentesen marad.

Befejezésként itt is elmondok néhány kért adatot:

A VE-GA Szövetségnek a legutóbbi jelentés szerint összesen 959 fő tagja van. Ehhez azonban szükséges azt tudni, hogy az erdélyi vegásoknak külön csoportjai vannak, mert idegen állampolgárok nem lehetnek egy magyarországi szervezet tagjai. Másrészt a VE-GA az elmúlt években hozott két nagyon fontos etikai döntést.

Először azt, hogy 14 évnél fiatalabb gyerek csak abban az esetben lehet nyilvántartott tag, ha legalább az egyik szülője is az. Másodsor pedig hogy 18 évesnél fiatalabb is csak akkor lehet nyilvántartott tag, ha ehhez a szülei hozzájárulnak.

Szentesen az is fontos, hogy 2001-től – azért, mert a SZIDÖK az Önkormányzat SZMSZ-e szerint is kisebbségi önkormányzat lett – a VE-GA ugyancsak etikai-összeférhetlenségi okokból megszüntette helyi ifjúsági csoportjait.

A VE-GA Szövetség gazdálkodásáról a következőt tudom mondani:

Önálló csoportjaink többsége helyi alapítványok, szociális szervezetek és más szervezetek kereteiben gazdálkodik. A Szövetség egészének mérlegében ezek gazdálkodása nem jelenik meg. Kiemelkedő jelentősége van a szervezet gazdálkodásában az önkéntes tevékenységnek – a jogszabályok teljes körű betartásával –, illetve az egyéni költségvállalások rendszerének. Ezért a tagdíjfizetés – jogilag rendezett formában is – egy szűkebb kör kötelezettsége, de számukra is inkább jelképes aktus. Ezen információkkal együtt lehet értelmezni azt, hogy az országos VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség 2014. évi főkönyvi kivonata szerint az összes bevétel 3.642 eFt, ebből az éves tagdíj 22 eFt. Összes kiadás 3.916 eFt, ebből a közhasznú tevékenység ráfordításai 3.903 eFt, melyből személyi jellegű kiadás 1.410 eFt.

Mivel más lehetőségünk erre Anikóval nem lesz, szeretnénk köszönetet mondani mindenk előtt az érintett szentesi családoknak, volt és jelenlegi tizenéveseknek. Köszönetet mondunk a segítő iskolavezetőknek és a segítő pedagógusoknak. Köszönetet mondunk a két, minket valóban partnerként kezelő Polgármesternek, a Képviselőknek. Nem utolsó sorban köszönetet mondunk minden közalkalmazottnak és köztisztviselőnek, akik segítettek minket a gyermekek érdekében.

Köszönöm.

Utoljára legutóbbi vizsgáimon éreztem olyasmit, mint ma, a testületi ülés előtt. Kár volt.

A jogi bizottság elnapoltatta az előterjesztést, és újat javasolt új információk felmerülése miatt. Megszavazták anélkül, hogy bármit is tisztáztak vagy pontosítottak volna.

Így a hozzászólásomat nem mondhattam el. Gyanítom, hogy az elnapoltatásnak ez is egy célja volt.

Közben meg működtetjük a VE-GA agyközpontját online, mert ez az egész helyzet folyamatos kihívást jelent.

J. és Z. idejönnek holnap, mert nekik kell átadnunk a szentesi ügyek intézését.

Itt volt J. és Z.

Nagyon nehéz volt csendet és nyugalmat teremteni, miközben a még mindig beteg Anikó néha elsírta magát, és mindannyiunk lelke lázadozott.

Nem is annyira engem, mint inkább Őt kell kivonni az első vonalból.

A következő információkat adtam, és a konzultációk eredményeként a következőkről állapotunk meg:

- Így vagy úgy, de meg fogják szüntetni a SZIDÖK projektet, a SZIDÖK-öt meg átadják valaki másnak.
- Január 1-től át fogják adni a Diák Pincét a Családsegítő Központnak ideiglenes üzemeltetésre, és pályázatot írnak ki az üzemeltetésére – de a csoportjaink maradhatnak ott.
- El akarják venni a tési házat is valahogy, de – legalábbis egyelőre – az a helyzet, hogy a nyári táborainkat megtarthatjuk.
- Mindegyikünknek nagyon pontosan meg kell értenie a következőt: a többségnek fogalma sincs arról, hogy mit tesz, de ez nem is érdekl. Eleve képtelenek különbséget tenni a SZIDÖK projekt és az ennek csúcán lévő SZIDÖK között. Számukra ez az egész Korom Pali ellen – a Szirbik ember ellen – szól.
- Semmiképpen nem lehet azonnal visszalőni, mert az további meggondolatlan lépésekre nyújthat nekik lehetőséget. Amúgy is alapvetően fontos, hogy a VE-GA nem keveredhet pártpolitikai háborúba a szentesi tizenévesek feje fölött.

Elveink szerint folyamatosan biztosítanunk kell a lehetőséget arra, hogy mindenki az arcát megőrizve jöhessen ki ebből. Különösen a SZIDÖK maga –, és persze mi se veszítsük el a miénket.

Hülye viszont nem vagyok. Elkezdem egy nagyon is lehetséges akciósor előkészítését. Azt sem rejtetem véka alá, hogy ezt nagyon végig fogom gondolni, és sok konzultációt készítek elő. Egyrészt mert ők az erősek. Másrészt mert előre látható, hogy ez a megkezdett folyamat eszkalálódhat.

Megállapodások:

- Kell egy közgyűlés vasárnap, amelyen Anikó és én nem leszünk jelen. Az eredményéről J. küld levelet a Testületnek.
- Leváltanak engem a szentesi ügyek intézéséből, és J. lesz helyettem a szentesi VE-GA képviselő.
- Válaszolnak a bizottsági üléseken felmerült buta megjegyzésekre, de a lehető legkulturáltabban.
- Indoklást kérnek a várható döntésekről, mert eddig egyetlen indok sem hangzott el a SZIDÖK projekt ellen.

A VE-GA most már mindent abból a szempontból is mérlegel, hogy az Önkormányzat várható döntései a későbbiekben per tárgyát is képezhetik.

A fentiek szerint kidolgozott és megírt levelet J. 2015. december 1-én, kedden elküldte a Közgyűlésnek

„belső erőt az igaz ügy
érzése ad”

„csak lényegünk marad,
ha megőrizzük”

December 2.

Ó, istenáldotta jóga alapú technikák! Néha ugyanis elszabadul bennem a düh. Így azonban rendre sikerül tőle elzárni magam, hogy valamennyire érdemben tudjak gondolkodni. A munkahelyemen nem vesznek észre semmit, pedig lesnek. Még senkinek sem esett le, hogy ebből a jövő év végére sokaknak baja lehet. Egyébként semmit nem találnak, mert gyakorlatilag alig iktattak valamit rólunk az elmúlt húsz évben, és azok az akták sincsenek már meg. Keresik például azt a bérleti szerződést, amit még Rébéli-Szabóval kötött meg a VE-GA, és amit ő maga is írt mint ügyvéd.

Egyre inkább úgy gondolom, hogy időt kell nyernünk. Azt kell elérnünk, hogy senki ne tegyen olyan lépést már a jövő év elején, ami minket a nyílt konfliktus beállásának kényszerébe sodor, akkor ugyanis már nem tehetünk úgy, mintha mi sem tudnánk, mi csoda iszonyatos kárt okoznak, hogy ami általuk történik, az a szó szoros értelmében sokkoló, tömeges értékvesztés – vagyis egy város tragédiája. Egyben számunkra is tragikus értékvesztés, súlyos vagyoni és nem vagyoni kár.

Mindenképpen idő kell átlátanom azt, hogy mi is történhet; mi az, ami etikus, mi lehet a jogi mozgásterünk. Közben arról sem szabad lemondanunk, hogy valahogy megszakadjon ez a spirálisan kibontakozó tragédia. Legalább a SZIDÖK-nek legyen esélye túlélni ezt valahogy.

Az elmúlt napokban megkerestem a VE-GÁ-n belül és kívül egy sor barátunkat, akik képesek ezen ügyrendszerünk egyes részeit megismerni, értelmezni, végiggondolni lehetőségeinket és a lehetséges következményeket. Erre kértem őket, és hogy beszélgesünk a szerintük lehetséges mozgásterünkről. Ennek kapcsán többen is arra kértek, hogy próbáljam viszonylag röviden összefoglalni mindazt, amit erről fontosnak látok. A mai napon megírtam ezt, és el is küldöm.

December 4. Mától végre elmegyek szabira.

Érdekes az én szabijaim ügye. Végig úgy volt, hogy a két szidőkös tábor alatt nem leszek szabin, de mindig azon voltam, különben nem tudtam volna kivenni a 36 napot (még így sem sikerült soha). Az idén még a minden évben szokásos augusztusi egy hét-tíz nap szabimat sem tudtam kivenni, mert állandóan jött egyik ügy a másik után, kérésekkel, hogy most ne, hogy most se menjek.

Igazi szabin, pihenésként egy napot nem voltunk Anikóval, pedig bizony már nem vagyunk fiatalok – és ezek szerint normálisak sem.

December 6.

Hogy ez a szabi se legyen pihenés, épp ma kaptam meg a következő képviselő-testületi ülésre szóló előterjesztést. Nincs benne semmi meglepő, mégis megsiratta Anikó és A. is.

A SZIDÖK projektnek véget vet a testület!!! Ennél is tragikusabb az, hogy a SZIDÖK-nek is feladja az utolsó szánt kenetet saját felnőtt önkormányzata!

Nem bírom felfogni, miért és hogyan képesek ezt megtenni. Sírni tudnék, annyira nyilvánvaló: a SZIDÖK sem jelent nekik az égad-

ta világon semmit. Talán ott rontottuk el, hogy teljesen ingyen, kétszen kapták, és ezért nem értékelik semmire. Ilyen az ember...

A Diák Pincét átadják ideiglenes üzemeltetésre a Családsegítő Központnak, megadva nekik egy státuszt és a költségeket.

A Tábor Központ viszonylatában két alternatíva van megfogalmazva: vagy már januártól átadja a Családsegítőnek (az előbbieik biztosításával), vagy a nyári táboraink végéig marad a VE-GÁ-nál. Kilóg azonban a lóláb, mert az viszont benne van, hogy mindkettő üzemeltetésére pályázatot kell kiírni. A dolog úgy, ahogy van hülyeség, mert ha egyszer a VE-GA megtarthatja az előkészített táborait, akkor miért is viselné a város a tavaszi költségeket?

December 12.

J. mint ezzel meghatalmazott, küldött egy levelet december 10-én a Testületnek, és egyet a Jegyzőnek. A Testületnek írt arról szól, hogy a döntési variációk változatlanul híján vannak minden indoknak, másrészt kulturáltan felveti, hogy nem rendelkeznek elegendő információval, és felajánlja az ebben való segítségnyújtást. A Jegyző figyelmét felhívta arra, hogy a SZIDŐK projekt VE-GA brand, amit más nem folytathat csak úgy és ezen a néven. Felajánlotta, hogy a VE-GA támogatja ennek egy egyszerűbb módon lehetséges folytatását. Megküldte a tési bérleti szerződés hiteles másolatát is, megemlítve, hogy az változatlanul érvényben van.

Tekintettel arra, hogy változatlanul nem mérték fel az üzemeltetés költségeit, a mai napon három lépést tettem.

Anikóval és A.-val megkezdjük egy Diák Pince üzemeltetési anyag összeállítását, ami a rémálommá váló állapotok miatt nem is egyszerű feladat. Írásban megkerestem a Családsegítő vezetőjét is, hogy legyen körültekintő, mert itt nem annyi költségről van szó, mint amiről ő tud. Párhuzamosan megkerestem a Szentés Városellátó Kft. velünk mindig partnerként bántó vezetőjét, hogy ő is figyeljen oda, mert könnyen a nyakába kaphatja az összes fenntartási munkát mindkét ingatlanál. (Ő és munkatársai – fizetség ellenében – gyakran segítettek ki minket korábban, így tisztában van a várható jelentős költségekkel.)

Ma december 15-e, kedd van.

Be kellett mennem dolgozni, mert nagyon felhalmozódtak az ügyek. (Mi lesz, ha elmegyek nyugdíjba?!) A munkahelyi dolgaimat négy óra alatt rendbe tettem, viszont beszabadultam egy boldokházába.

Fideszes barátunk megint elkapott (tudta, hogy be fogok jönni, és szerintem kifejezetten rám várt). Izgatottan mondta, hogy *minden a számunkra legrosszabb módon fog egyelőre lezárulni, de legyen észnél, és ne lőjek vissza azonnal! Úgy készítik elő az ügyet, hogy ha visszalövünk, felfüggesztetnek a munkavégzés alól. A VE-GÁ-ról meg azt fogják mondani, hogy „a baloldali VE-GA ugyanúgy nekiront a városának, mint az MSZP Magyarországnak”.* Ez még nekem is sok volt.

És ezzel nem volt vége.

„megteremtsük ebben az ügyben emberi viszonyaink új egyensúlyi állapotát, a békét”

„megőrizhetik az arcukat, önmaguk hiteit és meggyőződéseit”

Ahogy visszamentem az irodámba, egy tési küldöttség várt, ráadásul olyanok, akik eddig nem is szimpatizáltak velünk. Ki voltak akadva azon, hogy Kovács többször is kinn volt Tésen, sőt még falugyűlést is összehívatott. Azt akarta, hogy a *falu képviselői kérjék vissza a „VE-GA Házát”, mert akkor megszűnik a VE-GA szerződése, és megint a falué lehet a saját háza. „Mit csináljunk vele, Pali?”* – kérdezték tőlem elkeseredve. *„Majd idejön valami idegen vagy valami valóság. Vagy néhány év, és összedől*

„nem érhet emiatt bántás egy ártatlant sem”

„minden a mi kezünk nyomát őrzi; miénk minden, ami ott van”

„minden a mi tengernyi munkánk eredménye”

az egész, ha maguk nem lesznek ott.” (Idézet a hangfelvételtől.) Rém hangosak voltak – szerencse, hogy alig volt a Hivatalban valaki –, és nagyon kellemetlen volt az egész. Gyorsan hazamentem. Bevallom, menetben megittam egy felest. Otthon pedig ugyanennek egy másik variációjával várt Anikó, teljesen kiakadva: *„csináljak már valamit!”*

Később felhívtam egy falubeli vegás fiataalt. Elmondta, hogy *már a Téliapó ünnepélyük kapcsán elhangzott egy s más, amit nem igazán fogott fel, aztán valóban azt kérte Kovács, hogy legyen egy falugyűlés, amit meg is tartottak.* Tudomása szerint nyolcan voltak ott, köztük kettő még nem felnőttkorú fiatal. Olyan kérdéseket tett fel Kovács, hogy *igaz-e, hogy a vegások nem szokták beengedni a táborokba a fiatalokat?* Elmondták, hogy *az ellenkezője igaz.* Megkérdezte, *szoktunk-e segíteni?* Elmondták, hogy *igen.* Egy fiatal nő azt is elmondta, hogy *segítettünk az egyesületük alakításában, meg átadtuk a falu általunk összegyűjtött emlékeit, a tábornyitó szociodráma tábor anyagaival és több tízezer forinttal.* Kovács ettől egy kicsit ideges lett, és azt mondta, hogy *mégis az lenne a jó, ha a falu visszavenné a tábort, és maga használná.* Erre elmondták, hogy *még a felújított Ifjúsági Ház is egy kicsit sok nekik. Nem tudnának mit kezdeni egy akkora házzal, mint a VE-GÁ-é. Táboroztatni pedig nem tudnak, mert nem is értenek hozzá. Egyébként is milyen lenne, ha beköltöznének egy olyan házba, amiben minden a mi munkánk nyomait őrzi.* Ebben mind egyet is értettek, Kovács meg dühösen elment.

És még mindig nem volt vége ennek a napnak.

Próbáltam szunyadni egyet, amikor megszörrent a mobil. Dr. Chomiak Waldemár fideszes képviselő keresett, hogy szeretné megnézni a Diák Pincét a Szociális Bizottság ülése előtt (aminek ő az elnöke). Tegnap még örültem volna, hogy valamelyikük legalább beteszi oda a lábát, de most úgy hiányzott, mint himnuszba a balsors. De legalább megnézte, és le is döbbször is. A méretein is, méretes gondjain is. Tény, hogy igen alapos volt. Amikor elment, én a másik ajtón jöttem föl, amiről nyilván nem tudta, hogy az is a Pince egyik ajtaja. Éppen mobilozott, és azt hallottam, hogy *„Mindjárt odaérek. A Korom úr úriember volt”.*

Ez volt az első este, amikor órákba telt, mire elaludtam. Soha még egy ilyen szar napot!

Ma, december 18-án van a sorsdöntő testületi ülés napja.

Szerintem egyetlen komoly kérdés van: nem gondolják-e meg magukat az utolsó pillanatban, és a nyári táborokat sem engedik megtartani, mert akkor nagyon nagy baj van. Idő kellene mindenképpen.

Anikó hánykolódik, képtelen elhinni, hogy felrúgják a SZIDÖK-öt, és hogy figyelmen kívül hagyhatják az érvényes bérleti szerződést. Ugyanakkor azt már megtanulta, hogy „ezek” csapatban bármire képesek, mert úgy érzik, bármit megtehetnek.

Anikó az egyik pillanatban el akar menni a testületi ülésre, a másik pillanatban meg nem. Én is sík ideg vagyok, bennem van az egész tegnapi nap, de tartom magam.

Végül abban maradunk, hogy én lemegyek a Pincébe valószínűleg az utolsó előtti péntek délutáni SZIDÖK-re, ő meg úgy osztja be a délutánt, hogy nézi az ülést a TV-ben.

Lementem a Pincébe, de hisztis voltam, reszketett a kezem. Soha nem voltam még így, és csodálkozom is egy kicsit magamon. Megöregedtem! És már nem szeretek harcolni. Pedig ha még a táborokat sem fogják hagyni, az azonnali háborút jelent minden fronton. Tartottuk magunkat a szereposztásunkhoz, de hiba csúszott a dologba: Anikó éppen a tábor kapcsán tartott szavazást nem tudta normálisan figyelni, és úgy értette, hogy nem csak elveszik tőlünk a tábort, de a nyári táborokat sem engedik megtartani. Ezzel állított le a Diák Pincébe.

Padlót fogtam! Az adrenalin majd kicsapott a fejtetómön. Aztán ahogy elmesélte, amit tudott, kiderült, hogy nem volt más előterjesztés, és amit megszavaztak, abban ugyan tényleg elvették a házat, de a táborokat megtarthatjuk. Csakhogy ezek után papíron szerettem volna látni ezt, mert ugyan ki hisz „ezeknek”.

Már a gyomrom is kikészült (mi van Korom a híres nyugalmaddal!), és a részletek elmeséltetésével próbáltam elterelni a figyelmemet. Ezek közül egy volt fontos: a Jegyző kapta feladatul, hogy indokolja meg, miért is nem kell már az Önkormányzatnak a SZIDÖK. Szegény Jegyző úr valami olyat talált mondani, hogy az iskolák már nem az önkormányzat iskolái, és ezért a SZIDÖK működése is szükségtelen. Megáll az eszem!

Hazafelé megint ledobtam egy felest. (A második kísértésének férfiasan ellenálltam.) Vasárnap azt mondtam Anikónak, hogy nem lesz nyugtunk, amíg nem lesz egy papírunk arról, hogy megtarthatjuk a nyári táborainkat. Azt is kérje meg írásban, hogy a Jegyző küldje meg az ominózus városfejlesztési bizottsági ülés hivatalos hanganyagát. Írt egy e-mailt a Jegyzőnek, és hétfőn telefonon is szólt.

Felhívta Anikót K., a Délmagyarország újságírója, és erőteljesen érdeklődött a SZIDÖK sorsa iránt. Nagyon szeretett volna egy nyilatkozatot. *Ő is ott volt az ülésen, de számára sem volt tiszta, miről is döntöttek.* Anikó elmondta, hogy *egyrészt mi sem vagyunk képbén, másrészt pedig a VE-GA Közgyűlése elvi határozatot hozott: a VE-GA nem háborúzik a szentesi gyerekek feje fölött az*

„szelídek maradunk”

Önkormányzattal, és ezért egyelőre nem nyilatkozhatunk. Ezt követően már könnyebb volt lerázni a másik két médiát is.

„tisztá szívvvel és szívből,
vagyis a bölcsesség
igényével”

December 22. Ma, kedden megjelent K. újságcikke a Délmagyarországban – kifejezetten jó. A Jegyző úr is írt: megtarthatjuk a táborokat, és a hangfelvétel meghallgatható a jegyzői irodában. Azt nem tudjuk persze, hogy fel is vehetjük-e, de legalább a karácsonyunk békés lesz.

Áradnak a karácsonyi üdvözlések, jókívánságok, a pótunokák fotói. Ha valamiért, ezért nagyon megéri. Nagyon jó így szeretve lenni. Olyanok is beállítanak még Budapestről sőt külföldről is, akikre nem is gondoltunk – részben azért sem, mert vitákkal váltunk el valamikor. Ezek a viták mindig arról szólnak, hogy a szeretet nevében fontos dolgokról nem hallgathatunk. Nekünk el kell mondani, amiket mások nem mondanak el, és talán nem is tudják, vagy nem tudatosítják.

Felhívott öcsém is, aki rutinos könyvelő és könyvvizsgáló. Mindenben segít, ha kell. Ez azért is nagyon jól esett, mert a családom igazán soha nem tudott megbékélni a vegázással. Másokhoz hasonlóan nem nagyon értik, egyáltalán mi ez és minek ez.

December 28. Most, karácsony és újév között sem mondhatjuk el, hogy lenyugodtunk volna, de legalább nem vagyunk annyira a plafonon, és ez önmagában is komoly teljesítmény. Tegnap még az volt a meghatározó ötlet, hogy partnerszervezeteink valamelyike pályázzon a tési tábor bérlésére, velünk tudott vagy nem tudott szerződésben. Végiggondoltuk azonban a dolgot: ott minden a mi kezünk nyomát őrzi; miénk minden, ami ott van. A puszta falakon kívül minden a mi tengernyi munkánk eredménye. Képtelenség, hogy valakik csak úgy beköltöznek ebbe a világba. Állandóan Keőcherepyék jutnak az eszembe, akik beköltöznek a Kárpáthyházba, egy számukra gyökeresen idegen világba, egy idegen otthonba. Én/mi ezt soha nem tudnánk megtenni!

Végigjártam magamban etikai forogatókönyveink egyikét – a Máté evangéliuma szerintit.

1. Mindent elvesztettünk, lenulláztak bennünket, mindenünkből kiforgattak. Csak lényegünk marad, ha megőrizzük. Innen lehet és kell újra elindulnunk.
2. Lázadozunk és sírunk, miközben vigasztalnak és vigasztalunk.
3. Legyűrjük a magunkban ébredező gyűlöletet. Nem magunkért, hanem a gyerekekért haragszunk. Belső erőt az igaz ügy érzése ad. Nem keressük a visszavágást, az erőszakot, szelídek maradjunk.
4. Mindenek előtt ügyünkben való hitünk alapján és nemes eszmék szerint keressük az igazságot, ami másként nem is lelhető meg. Ha pedig ezek másként nem menthetőek, akkor kell az igazság jogi és gyakorlati vonatkozásaival foglalkoznunk. Mindenképpen vállalnunk és gyakorolnunk kell azonban a magunk felelősségét.
5. Mindent elkövetünk, hogy elleneink is olyan megoldást találjanak, amiben megőrizhetik az arcukat, önmaguk hiteit és meggyőződéseit.

„ügyünkben való hitünk
alapján és nemes
eszmék szerint keressük
az igazságot”

6. Alapvetően etikai nézőpontból vizsgáljuk ezt az egész ügyet, és ezek szerint hozzuk meg a döntéseinket tiszta szívvel és szívből, vagyis a bölcsesség igényével.
7. Alapcélunk, hogy megteremtjük ebben az ügyben emberi viszonyaink új egyensúlyi állapotát, a békét akkor is, ha ez tragikus értékvesztés után valósul meg.
8. Mindezeknek megfelelően mindezekért vállalnunk kell az egyértelmű kiállást, ha üldözni is fognak érte. De nem érhet emiatt bántás egy ártatlant sem.

És kezdve az elsővel: mielőtt a fenti utat be nem jártuk, nem harcolhatunk mindazért, ami a miénk úgy, hogy ne veszítsük el a lényegünket. Praktikusán: a VE-GA nem pályázhat a saját létesítményeire anélkül, hogy a maga lényegét ne veszélyeztesse. Másrészt ha egyszer a kinyírásunk a cél – és az –, akkor írhatunk akármilyen jó pályázatot, akkor sem nyerünk. (Ezt a tudást nem tesszük ki az ablakba, mert időt kell nyernünk!)

Anikó időről időre a legváratlanabb okokból sírdogál. Mindenről de mindenről Magyartés jut az eszébe.

Szilveszterkor mi voltunk legkisebb unokánk pásztorai, ami mindig fárasztó, mindig nagyon jó, és most egyféle gyógyszer is volt: kivont bennünket a gyötrődésből. Én még csak ki tudom terelgetni magam az agyam „őrült zongora” (Diderot) zakatolásából, Anikó azonban nagyon nehezen. Bennem meg ettől gyűlik az indulat, pedig nem szabad meggyűlölnöm őket, mert az megmérgez, és nem enged gondolkozni. Pedig ez az én erősségem.

2016. január 4-én, hétfőn bementem dolgozni, és szinte azonnal megkeresett Zs., hogy meg kell csinálni a Pince és Magyartés átadását. Meg sem említettem, hogy a VE-GA még semmi határozatot nem kapott, ráadásul visszavonta a képviseleti jogomat. A főnököm meg engem küldött le az iktatóba, hogy keressem elő a hivatali tési dossziét. Na ez a totális összeférhetetlenség!

Persze beidegeltem magam – én hülye!

Otthon Anikó először mászott belém igazán. „*Mindenről Te tehetsz!*” – kiabálta. És valahol igaza van.

Tegnap, január 9-én, szombaton elszabadult bennem a gyomorideg. Ezt csak fokozza, hogy nem tudom, miért, illetve hogy miért pont most, amikor ez az őrült cirkusz lassan két hónapja tart. Éjszaka hasmenéssel ébredek. A tornám alatt hányingerem van. A reggelit alig tudom letuszkolni, és míg nem iszok ebéd előtt egy háromcentest, rossz érzések vannak az egész hasamban. „Ezeknek” tényleg sikerül kinyírniuk. Egy barátom azt mondta telefonon, igrak egy kicsit többet. De én nem fogok csak ezért rászokni a piára. Odakint zuhog az eső.

A január 15-i, pénteki SZIDŐK-találkozó meglepően jól sikerült. Foglalkozás nem volt, csak néha felpörgő, néha lenyugvó beszélgetés. Épp húszan jöttek le. Lenézett több szülő és három pedagógus is. Senki nem ért semmit, és mi nem is mondhatunk semmit. Mondtuk, olvassák el a *Szentesi Életet*: soha ennyit nem írtak rólunk, de most indoklási kényszerük van. Most, miután a VE-GA

„vigasztalnak és vigasztalunk”

„mindenről de mindenről Magyartés jut az eszébe”

már írásban is kilótt néhány indokot, az új érv az, hogy az a demokratikus, ha más szentesi civileknek is lehetőséget adnak a Diák Pince és a Tési Ház hasznosítására. Bla-bla.

Anikó attól tartott, hogy máris minden összeomlott a Diák Pincében is, és azt hitte, csak háromban leszünk A.-val. Így aztán most örömeiben nedvesítette össze a vállamon az inget. A baj az, hogy nekem tök mindegy, hogy Anikó miért sír, engem felzaklat. Egész életemben semmi más nem zaklatott fel igazán.

„ami egyszer és mindenkorra a miénk”

Január 16. Másnap A. ellenőrzése során felfedezte, hogy csöpög az egyik baromfibolt felé eső szennyvízcső, vagyis külső szakasza megint eldugult. Nem is szólt, hanem nekiállt ő a dugulás elhárításnak, felmosott és fertőtlenített. A dolgról tájékoztatta a Családsegítőt mint új gazdát. Hadd szokják!

Január 17. Ma meg – vasárnap délelőtt van – betört a Pincébe a csapadékvíz. Még ez is! Utat talált a frissen elkészített vízzáró vakolat két picicéjén.

Január 18. Ma is úgy ébredtem – olyan szarul –, ahogy fentebb már leírtam, és megnyugodni sem tudtam másként. Egyszerűen nem tudok normálisan gondolkodni. Egyik agyi mókuserékbe kavarodok a másik után.

Engem a Pince igazából Anikó miatt érdekelt. Az én fejemben elvben rend van, és a SZIDÖK-öt mindig is a város ügyének tartottam. Tudom, hogy ez egy olyan tragédia, ami nem múlhat el következmények nélkül az Önkormányzatra nézve. Tiszta ügy.

De Tés az más. Én és sokan mások a szó szoros értelmében a belünket dolgoztuk ki azért, hogy megmentjük és használhatóvá tegyük a házat, amikor pedig bekövetkezett a két hatalmas vihar, magunkra maradtunk, hogy csináljunk, amit akarunk, a város nem tud pénzt, de még pályázati önrészt sem adni.

Azt sem tudom elhinni, hogy a frakció azt hagyni fogja, hogy a Kisház a miénk maradjon, ha kiderül, hogy kvázi a miénk. (Ebben az ügyben is konspirálni kell, hogy ne derüljön ki túl hamar.) Közben meg hülye vagyok, mert ha elvonnék, akkor az biztos nyereség lenne egy kártérítési perben, és egyébként se kell nekünk.

Az a baj, hogy végig gondoltam azt a hat munkát, amiket mi idén terveztünk elvégezni, és eszembe jutott az eddigi tengernyi munka. És bevillan, hogy idegenek laknak abban, ami a miénk; ami egyszer és mindenkorra a miénk. Hát ezt rohadt nehéz kibírni, túlélni. És hol van még az a közel tízezer volt táborozó? Arcok, élmények már-már végtelen sora...

Valahogy le kell nyugodnom, különben bekattanok.

„a Kisház a miénk maradjon”

„Mint később megértette, csak az tudott négy szemközt maradni a homokvidék némaságával, aki össze tudta mérni a pusztá nagyságát tulajdon lelkével.”

(Csingiz Ajtmatov: Az évszázadnál hosszabb ez a nap)

A MÉLTÓ TEMETÉS KEZDETE: AZ ELSZÁMOLTATÁS ÉS A JÖVŐÉPÍTÉS STRATÉGIÁJA

Tehát Kedves Olvasóm, 2016. január utolsó dekádjáig nem voltam képes stratégiai gondolkodásra.

Kovács képviselő novemberi megszólításán kívül talán egyetlen lépésem volt még stratégiai jellegűnek tekinthető: hogy nem kevés küszködés árán elfogadtattam a frakcióval, hogy a 2016-os táborainkat még Tésén kell megtartanunk. Ha mégis józan egyeztetések kezdődtek volna, akkor ez komoly törekvésem maradt volna. Még január legelején is azt kértem a Családsegítő vezetőjétől, hogy titkoljuk el azokat a tési gondokat, amik megkérdőjelezhetnék a táborok megtartását. Józan tárgyalásoknak azonban még a gondolata sem merült fel a másik fél részéről. Sőt, a január 12-i tési bejárás záróakkordjaként Kovács képviselő parancsba adta, hogy ott a Családsegítőnek táborokat kell csinálnia. Így, bár táboroztatási szándékunkat még hónapokig képviseltem következetesen, valójában már eszem ágában sem volt Tésén táboroztatni.

Segített a hozzám illő szellemi munkában, hogy közben megértem a táppénzre. Az orvosi rendelő előszobájában is szembesültem azonban történetünk városi közéleti-politikai visszhangjával. Az itt is megjelenő közvélemény már belefáradt a többségi frakció által kezdeményezett cirkuszok sorába. „*Jobb lenne, ha Szirbik elmenne nyugdíjba, mert ez rossz a városnak.*” Minket (engem) is hibáztatnak, mert szerintük – többen régi ismerőseim voltak – *tény*, hogy Szirbik embere vagyok, és a VE-GA is *mindig* élvezte Szirbik személyes támogatását. Ennyi!

Január vége felé már érzelmileg is azonosultam azzal a felismeréssel, hogy a többségi frakció megmentette a VE-GÁ-t a megszűnéstől azzal, hogy kilökte a szentesi csapdából, megadva a VE-GÁ-nak a továbblépés, egy új korszak megkezdésének lehetőségét. Akár még örülhettem is volna ennek, ha nem lett volna a SZIDÖK-kel történt tragédia.

Nekiálltam tehát stratégiám kimunkálásának.

Letisztáztam magamban a következő három stratégiai célokat:

I. Alapvető célom lett a VE-GA megújulásához, illetve a SZIDÖK más módokon lehetséges továbbéléséhez a legjobb feltételeket biztosítani.

II. Ennek sajátos inverzeként stratégiai célnak kellett meghatároznom azt, hogy az Önkormányzatot előbb vagy utóbb szembesítsem döntéseinek a várost sújtó következményeivel.

III. El kell érni, hogy a magyartési táborhelyen lévő, 2012-ben testületi határozattal a VE-GÁ-nak adott Kisház (volt Betegház) a VE-GA tulajdonába kerüljön. Csak ettől várhattam azt, hogy a VE-GA kérvényvonalasai is békésebb vizekre eveznek.

Az egyes szám első személyben történő megfogalmazásaim sem most, sem a későbbiekben nem véletlenek. Arra kényszerültem ugyanis, hogy mindezt magamra vállaljam, az eleve kevés belső egyeztetést pedig szinte konspirálva folytassuk. Ennek a legfontosabb oka az volt, hogy egyedül én kerültem már – helyel-közzel – egyensúlyba, én tudtam az ügyrendszer egészéről már távlatosabb igénnyel gondolkodni. Közben nem akartam a VE-GA közvéleményét sem tovább sokkolni, ami önmagában is eszkalációt okozott volna. A kommunikáció pedig a neten nem volt lehetséges. Kiderült ugyanis, hogy ellenfeleinknek van olyan hackere, aki ki-bejárt a felületeinken.

I. Tehát alapvető stratégiai célom lett a VE-GA megújulásához, illetve a SZIDÖK más módon való esetleges továbbéléséhez a legjobb feltételeket biztosítani.

Ennek keretében taktikai célokat határoztam meg, középpontban az értékmentéssel.

I.1 Kulcsfontosságú eleme ennek a hozzánk tartozók és közösségeik megőrzése.

I.1.1 Törekedni arra, hogy tovább élhessen a SZIDÖK egy egyszerűbb változatban, mások menedzselésében. Az erről való szakmai egyeztetést többször is felajánlottam. Ennek a törekvésnek fontos eredménye volt, hogy a fiatalok tovább tartották pénteki összejöveteleiket, befejezték a tavaly megkezdett *PÉLDA(KÉP) – ÉRTÉK* kutatást, és az elkészült anyagot mindenhová eljuttatták, miközben további négy hónap telt el. **Különféle indokokra hivatkozva azonban a SZIDÖK továbbélésének gondolatát mindenki egyeztetés nélkül utasította el azzal, hogy ez nem a feladatuk.** Míg ez véglegessé nem vált, addig etikai okból nem tehettem lépéseket a szidőkösök kimentésére. Amikorra pedig ez egyértelművé vált, előbb a szülők, majd pedig a pedagógusok tágabb köre is megzavarodott: elkezdtek félteni a gyerekeket, diákokat tőlünk – ezt kínos beszélgetések hosszú sora tanúsította. Ilyen körülmények között a hozzánk legjobban kötődő másfél tucat fiatal sikerült megtartanunk a helyi tizenéves közélet számára.

I.1.2 Meg kell tartanunk magunkat kettőnkét egészségben és egészségben. Ez nagyon nehéz volt, és még manapság sem könnyű. Belebetegedtünk ebbe az egészbe, és most lábadozgatunk. Önmagában eredmény, hogy nem kaptam rá sem a piálásra, sem a nyugtatókra, altatókra. Közben életem legsikeresebb foyókúráját valósítottam meg, pedig eszem ágában sem volt fogyózni. Kényszerítettük magunkat az egészséges életmód megtartására, a rendes alvásra, étkezésre, és arra, hogy természetes nyugtatókat és altatókat használjunk, ha az elkerülhetetlen volt. Folyamatosan megbeszéltük a gondjainkat. Beszélgettünk ezekről másokkal is. Igyekeztünk higgadtak és módszeresek maradni.

I.1.3 Odafigyeltem rá és tettem azért, hogy úrrá ne legyen rajtunk és a vegásokon a gyűlölet, ami a megélőjét rontja meg elsősorban.

Ezért arra is ügyeltem, hogy a vegások mértékadó személyiségei, csoportjai lehetőleg ne egy időben és ne egy térben szembesüljenek az új fejleményekkel. Lehetőséget teremtettem arra, hogy az állandóan képződő erős indulatokat valamilyen cselekvésekben vezethessék le. Közben meg kellett oldani az ingatlanok méltóságteljes kiürítését és a búcsúzás egymást követő stációit, megakadályozva ennek nagy fantáziával kigondolt szívatós változatait is.

I.2 Azonnali feladat volt az alapjaiban már megtervezett táborok új, megfelelő körülmények közé való átmentése és adaptálása – illetve megújítása. Ebben a tekintetben pedig koncentrálnom kellett a két SZIDÖK táborra, hogy maradjon idő és lehetőség a SZIDÖK valamilyen átmentésére. Ez volt az egyik olyan tevékenység, ami értelmes feladatrendszert adott a tragédiában legjobban érintett tizenéveseknek és felnőtteknek.

I.3 A minden áron való időnyerés egyik legfontosabb célja a SZIDÖK, a SZIDÖK projekt és az ezeket segítő VE-GA szellemi termékeinek kimentése volt.

Azt tisztességesen be kell látnunk, hogy a bekövetkezett tragédia nélkül ezek többsége elveszett volna az utódainknak, az utókornak. Az a sűrű élet, amit éltünk és élünk, ellehetetlenítette volna ezek rendezett megőrzését, feldolgozását. **Az azonnali kiürítési parancsok azonban ezek tömeges elvesztésével fenyegettek.** Rendezetlenül szétszóródtak volna, kilószám elégettük volna ezeket. Pusztá felmérésük, leltározásuk is hónapokig fog tartani; végleges helyükre való eljuttatásuk, biztonságba helyezésük pedig nagy feladat lesz. Kordokumentumok, dokumentációk, adminisztrációs anyagok és dolgozatok sorát kell össze- és elrendezni, valamilyen módon letárolni, digitálisan is feldolgozni. Mindehhez kapcsolatokat kell kiépíteni a Levéltárral, a városi e-Könyvtárral. Együtt kell dolgoznunk azokkal a netes szakértőinkkel, aki felteszik a YouTube-ra és a Google elkülönített, fizetős felületeire az anyagokat.

I.4 Fontos cél forrásaink újjá- és átrendezésének feladatrendszere is.

Megváltozik ugyanis bevételeink, kiadásaink és finanszírozási módjaink struktúrája is. Megváltozik a partnereinkkel való együttműködés szerkezete, tartalma is. Külön kérdés volt az is, hogy mi lesz eddigi bejártott pályázataink sorsa, hiszen ezeknek mindig egyik súlyponti eleme volt az Önkormányzat által megszüntetett SZIDÖK projekt.

I.5 A Diák Pincében és a Tési Táborban nagy mennyiségű, sok millió forint értékű mindenféle eszköz (bútor, berendezési tárgy, konyhai felszerelés, szerszám, kézművesműhely-anyagok, stb.) halmozódott fel. Alapvető taktikai cél volt ezek kimentése is a továbblépés, a megújulás anyagi feltételeként.

Ezt a vagyont is állandóan fenyegette a lelkiismeretlen einstand, elsősorban a rövid kiürítési határidőkkel megalapozva. Néhány hetes határidőkkel ugyanis esélyünk sem lett volna ezek elszállítására, főleg télen. Azt sem tudtuk még, miként és hová is szállítsuk el. Amit ott hagyunk volna, azt el is veszítettük volna – efelől nem is hagytak kétséget. Ráadásul az új gazda alatt az egész hamar tönkrement volna.

I.6 Önálló célom maradt az Önkormányzattal való konfliktusrendszer fejlődése során a mozgásterünk állandó vizsgálata, figyelemmel a lehetséges, számunkra is kedvezőbb kimeneti lehetőségekre.

Ennek fontos eleme volt a jogsértések elemzése, illetve ezek tükrében egy vagy több per lehetőségének vizsgálata. Ezek főbb elemei a következők.

I.6.1 Ma is érvényben van a tési tábor bérleti szerződése, amit nem mondott fel az Önkormányzat – lényegében azért nem, mert nincs rá indokunk. Állításukkal ellentétben nem került az intézmény átadásra a Családsegítő Központnak, amely azt így jogellenesen kezeli.

I.6.2 A tési Kisház (volt Betegház) ügye tragikomikus abszurdba fordult: megrekedt egy sokszorosan jogsértő folyamatban. (2012-ben az Önkormányzat határozatot hozott arról, hogy az elvégzett munkák részleges ellentételezésére a VE-GA tulajdonába adja. Azonban ez a döntés a jelen ideig nem került végrehajtásra, illetve végrehajtásra.)

I.6.3 Valamennyi vonatkozásban – a várost is súlyosan érintő – többszörös érték- és érdeksérelem, illetve anyagi károkozás valósult meg és valósul meg a jövőben. Előrelátható, hogy az Önkormányzat megszegi a Diák Pincével kapcsolatos, öt évig tartó kötelezettségvállalását.

Meg kell oldanunk, hogy fenntartsuk a kontrollt a (volt) SZIDÖK projekt valamennyi elemének sorsa felett. Együttal bekapcsolódunk a folytatásokba.

I.6.4 Sajátosan jogsértő Kedves Olvasóm az a tény, hogy a SZIDÖK a mai napig önálló fejezetben szerepel az Önkormányzat SZMSZ-ében, az általa helyi rendeletben vállalt támogatási kötelezettséggel.

I.7 Önálló cél vezetési és menedzselési feladataink rendszerszerű átadásának megkezdése utódainknak. Ez jelenleg is zajlik, elsősorban a táboroztatási ügyekben. Ezzel együtt tisztáznom kell az örökséget – például úgy, ahogy ezt most is teszem.

II. A másik stratégiai célnak azt kellett meghatároznom, hogy az Önkormányzatot szembesítsem a SZIDÖK projektre és a SZIDÖK-re vonatkozó döntéseinek tragikus következményeivel.

Még hozzá úgy, hogy nemes felháborodásában ne hagyja letarolja a maradékainkat is. Ezen belül fontos, hogy bár az ellenfelünk eredetileg a többségi frakció, ebben az ügyben azonosult velük a teljes Testület. Tehát nagyon is reális lehetőség, hogy a rájuk célzott kritikát úgy állítsák be, hogy az az egész várost támadja.

II.1 Azonnali – egyetlen hét volt rá – célom volt megakadályozni, hogy két létesítményünkbe szinte azonnal bérlelőket telepítsenek, erre ugyanis határozott törekvés volt. Ez a SZIDÖK és a VE-GA azonnali és megalázóan totális vereségét hozta volna. Megoldhatatlan lett volna a szellemi és vagyoni értékmentés, a méltó kiürítés és a búcsúzás. Ez elkerülhetetlenül váltotta volna ki az ügy eszkalációját, mert a VE-GA beperelte volna az Önkormányzatot. Ebből pedig lehetetlen lett volna jól kijönni, még a per, a perek esetleges megnyerésével is.

II.2 Ugyanakkor – a józan egyeztetések elmaradásával – taktikai célom lett, hogy az Önkormányzat és a Hivatal oldaláról is megakadályozzam a tragikus döntések részleges visszavonására utaló törekvéseket. Egyedül a SZIDÖK ügyében tettem magam is ajánlatokat, de erre mindenki süket és vak volt. A VE-GÁ-nak pedig már nem volt érdeke ez, és esetleges perpozícióinkat is rontotta volna.

II.3 Célom volt/lett a sok év során elmaradt önkormányzati beruházások fölös kikényszerítése.

II.4 Fontos és hosszabb távú célom az apró, elsősorban kommunikációs visszacsatolások rendszerének kialakítása és működtetése. Fontos volt, hogy ha majd a számvetésekre kerül sor, senki ne mondhasa sem a városnál, sem a VE-GÁ-nál, hogy bármit is ne tudott volna.

II.5 A Könyv II. kötete megírásának önálló céljává vált az értékek rendezett kimentése mellett az is, hogy peren kívül is lehetővé tegye az erőteljes szembesítést a történetekkel.

Közbevetés:

Az olvasónak talán zavaró, hogy azt lehet érezni, ugyanazokat a gondolatokat ismétlem – bár mindig másként, bővülő tartalommal és értelmezéssel. Kedves Olvasóm, fontos a megértésed, mert ez számomra – aki a leginkább vitte el a balhét – pszichés öngyógyítási folyamat is. A tragikus történések újra és másként való felidézése eleve koptatja azok sokkoló érzelmi tartalmát; segít feldolgozni és a megélt folyamatába beilleszteni (beszürkíteni) a frissen átélt történéseket. Tehát ez az írás öngyógyítás is – és ez eleve célja is volt.

Az első stratégiai céloom köréhez (az adott körülmények között és azok alakításával a legjobb feltételeket biztosítani a VE-GA megújulásához) a következő gondolataim kapcsolódnak.

Soha semmivel nem maradtam ennyire egyedül, mert Anikó legalább mindig velem volt. Ő azonban máig képtelen ezt az egészet feldolgozni. Csak akkor nyugodna meg – hiszi ezt ő –, ha nyilvánosan „le tudnánk nyomni ezeket”. A legváratlanabb helyzetekben és pillanatokban áraszt el szemrehányásaival. „Térdre estél előttük, pedig jobb állva meghalni!” „Betojtál attól, hogy kirúgnak!” „Nem harcolsz, mert megöregedtél, és már nem az vagy, akibe beleszerettem!” „Gyáva vagy!” És persze sír. Sokat sír. Stressztűrő képessége egyelőre nulla. A maradék türelem (ami soha nem volt Anikó erőssége) is eltűnt belőle.

A vegás értékek megőrzése kapcsán a következők voltak fontosak.

Volt néhány jellegzetes értékrendű tevékenység, ami mindig jellemző volt a VE-GÁ-ra. Ilyenek voltak például a keleti küzdősportok, általában a keleti nézetek jelenléte, a túrázás, a vízitúrázás, a táborozás, a kézművességek, drámajátékok, mindenféle zenék a népzeneiktől a kemény rockig. Ezeket rajtunk kívül is sokan csinálták. Volt és van azonban néhány olyan tevékenység, amiket más (ifjúsági) civil szervezet nem csinál: ilyen a nemes sci-fi érdemi jelenléte Bradburytól Jefremovig, Ridley Scott-tól Tarkovszkijig; ilyen a tudományos igényű (ön-)kutatások, vizsgálatok, elemzések folyamata.

Ennek egy mély vonulatát jelenti a szerveződések, csoportok és sokszor az egyének identitásának vizsgálata több szempontból, számos európai tudatforma megkülönböztetésével. Az egész alapjaként pedig folyamatosan formálódott, gazdagodott egy jellegzetes világnézet, annak kamasz- és felnőtttrágú változataiban: ezt nevezzük **békeideológiának**. Erre épült fel az ún. **vegalógia**, ami annak az egyik szempontrendszer, ahogy a vegások rendezik a dolgaikat.

A béke fogalmának egy konkrét értelmezése nagyon jól fejezi ki a VE-GA lényegét: **a béke a mi fogalmaink szerint az emberi viszonyrendszerek egyensúlyi, harmonikus állapota, belső világtól egészen a globális világig. A VE-GA ezért minden emberi viszony szinten közös győzelmekre törekszik, az egyéni és a közösségi autonómiák harmóniájára. Mindennek – etikai – középpontjában a (felebaráti) szeretet és a (személyre szóló) törődés elve áll.**

A VE-GA a mai napig megőrizte tizenéves jellegét, és azt, hogy tevékenységeinek zöme erre a korosztályra irányul. Az ország számos helyén élő, már felnőtt vegások persze gyakran meghatározzák az ő segítségükkel folyó tizenéves tevékenységeket. Közben saját, önálló kapcsolatrendszereik is alakulnak a VE-GÁ-n belül, más civilekkel, kollégáikkal és lakóhelyi szomszédaikkal. Mindez időnként megkérdőjelezi nemcsak a VE-GA világnézeti alapjait (1) és a vegalógiát mint viszonyulási módot (2), de néha a vezetés, az irányítás és a menedzselés itt megszokott módjait is (3).

1. Világnézetünk szempontjából a helyi hétköznapok rejtik azt, hogy ennek legmélyebb rétege egyértelműen baloldali, de polgári és keresztény. Központi nevelésfilozófiai kategóriánk, az alapvető pedagógiai célunk pedig ebből adódóan az *alternatív bér munkás*.
Mindez azonban azt is fedi, hogy világnézeti szempontból a mi felnőttjeink többsége is éppúgy konzervatív keresztény alapállású, mint a vidéki magyar társadalom többsége. A felnőtt vegások kisebb hányada liberális vagy polgári radikális alapattitűdű. **Ez alapján jött létre az a konszenzus, hogy alapvető közös célunk az egyéni és csoportos önállóság kialakulásának módszeres és praktikus segítése. Működő, de nem zökkenőmentes konszenzus van abban is, hogy a VE-GÁ-ban nem adunk teret ideológiai és pártpolitikai vitáknak.**
2. A vegalógiát mint a dolgokhoz való viszonyulási módunkat és módszertanunkat feszítik azok a konkrét tevékenységek, amiket különféle helyeken, emberi rendszerekben, sokféleképp végzünk. Más civileknek, kollégáknak, lakótársaknak, barátoknak, szülőknek nagyon nehéz a vegalógiát eladni. Főleg nehéz bizonytalan tudással, kidolgozatlan artikulációval – hiszen ezeknek a dolgoknak a megtanulása nem kötelező tananyag a VE-GÁ-ban. Úgy gondolom, ezt nem is kell erőltetni. Erősíteni kell azonban a munka- és gondolkodási kapcsolatokat szervezetünk fejlesztési központjával, amit egyelőre még én vezetek.
Úgy lehetett a VE-GÁ-t az 1990-es évektől fejlődve megőrizni, hogy kialakult egy, az egész VE-GÁ-t összetartó elvi, módszertani, fejlesztési központ. Fizikai értelemben ez a Magyaréti Képzési és Tábort Központ lett. Emberi értelemben ez lett a táborot üzemeltető, illetve itt képző és táboroztató vezetői-segítői csoport. Ez azonban alapvetően a SZIDŐK mentorálására jött létre. Ehhez pedig a vegások nagy része mindvégig kritikusan viszonyult. Különösen a már középkorúak, akiknek a VE-GÁ-val szemben az igényei is eltérőek voltak. A VE-GA ezen felnőtt körei számára gyakran nemcsak a SZIDŐK projekt maradt idegen. Idegen maradt a SZIDŐK-öt segítő, gyorsan fejlődő tevékenység, sőt a SZIDŐK kapcsán a VE-GÁ-ba kerülő fiatal felnőttek is. Ezt az idegenkedést még fokozta is több tényező. Az egyik a fenti felnőtt csoportok relatív ifjúság szakmai elmaradása, a másik pedig az „öregek” hangsúlyozottan családalapú közösségépítése a tizenéves tevékenységek kárára. Mindez pedig sokféle – többnyire passzív – ellenálláshoz és lehetetlen helyzetekhez vezetett.
3. Az ellentmondások növekedésével felerősödött néhány veszélyes folyamat.
Volt és van, aki egészében kérdőjelezi meg, hogy az a helyes (filozófiai szintű) viszony a valósághoz, amit meghatározóan én képviselek. Ez akár igaz is lehet, de más javaslat nincs. Sőt van, aki szerint ilyesmi nem is kell! Egészen egyszerűen értékes tevékenységeket kell mindenkinek végeznie a maga hivatásában, és ezek szerint kell civil együttműködéseket kialakítani. Mások eltávolodnak, kivonulnak a vegás tevékenységből, és más kapcsolatokat építenek.
Ezzel együtt fel sem merül a leváltásom, az utódlásom kérdése – azért sem, mert fejlesztési és szellemi központunk – minden ellentmondás ellenére – szentesen volt és van, Anikóval mint vezető menedzserrel és velem mint vezetővel. Ennél is fontosabb azonban az, hogy szeretnek bennünket.
Abban tehát az a komoly – és hibás – konszenzus alakult ki, hogy a VE-GA létének alapvető feltétele a vezetésünkkel működő szentesi fejlesztési központ – különösen a Magyaréti Képzési és Tábort Központ. Miközben tehát az Önkormányzat hibájából a SZIDŐK projekt és elemei fenntarthatatlanok lettek, egyes elemei a VE-GA egészének identitásalkotójává váltak. A VE-GA és jövője tehát kezelhetetlen csapdába kerültek.
Ezt a csapdát menthetetlenül lezárni látszott két dolog: egyrészt a VE-GA képtelen lett volna olyan döntést hozni, hogy felmondja a SZIDŐK projektet. Különösen a tési házat lett volna képtelen saját döntéséből visszaadni, mert ezzel mintegy önmagát is feladta volna. Másrészt az látszott lezárni ezt a csapdát, hogy józan ésszel senki nem gondolta volna, hogy ezt az együttműködést az Önkormányzat mondja fel.
Az Önkormányzat így az együttműködés felmondásával egy, a létét fenyegető csapdából mentette ki a VE-GÁ-t, lehetővé téve túlélését, megújulását. Közben azonban azzal is fenyegette, hogy megsemmisítő csapást mér a VE-GA lényegére: a rá egyedülállóan jellemző, a lényegét adó értékrendre, erkölcsiségre. A haragnak, a negatív érzelmeknek, sőt a gyűlöletnek egész áradatát szabadította el ugyanis a VE-GÁ-n belül.

A VE-GA – történetében először – a legmélyebb emberi ösztönökből fakadóan kész volt felrúgni a békét, és bármilyen áldozattal kész volt valamiféle háborúra. Az pedig még most is komoly veszélyeket rejt magában a VE-GÁ-ra és jövőjére nézve, hogy nem tisztázódott, hogy az általános felindultság mennyire más elgondolásokat takart. Az sem tudatosodott még igazán, hogy a külső háború törvényszerűen válik belsővé, és az eredmény a szétesés, a totális vereség.

Néhány elgondolásom és tevékenységeim a **II.1–5.** taktikai célkörökben:

- Felmértem azon intézmények, cégek, csoportok és személyek körét, akiket megkerestem, mert feltehető volt, hogy valamilyen szerepeket vállalhatnak két létesítményünk elfoglalásában. (Ez néhány nap alatt két tucatnyi ember konkrét nyomás alá helyezését jelentette.) A már meglévő dokumentumok alapján tudatosítottam bennük a létesítmények kritikus műszaki állapotát és az ehhez fűződő jelentős költségeket. Azt is megértettem velük, hogy a VE-GA és partnerei barátságtalan gesztusnak tekintenek, ha valakik beköltöznének a mi intézményeinkbe.
- Folyamatosan hangsúlyozom mindenkinek, hogy több jogsértés történt a ránk nézve rendkívül sérítő eljárások során. Különösen a tési tábor viszonylatában, ahol jelenleg is jogsértő helyzet áll fenn.
- Folyamatosan kérjük azóta is a VE-GÁ-nak állítólag megküldött meghívókat, illetve a bizottsági és testületi ülések jegyzőkönyveit, hangfelvételeit. Ezeket persze nem adják ki, mert egyrészt nincsenek szinkronban az elhangzottakkal, másrészt vállalhatatlan dolgok hangzottak el ezeken. (Közben persze élnek azzal a gyanúval, hogy én is készítettem hangfelvételeket.)
- A tési tábor gyors bérbeadásának megakadályozására – eldöntve, hogy semmiképpen nem fogunk ott táboroztatni – januárban megkerestem az ÁNTSZ-t. Ismertettem a táborhely **önkormányzati(!)** táborozásra **teljesen** alkalmatlan állapotát, kérve az azonnali helyszínelésüket.
- Közben differenciálódott az ügyeinkhez való viszony, erről már egy más összefüggésben írtam. Tétova javaslatok hangzottak el egy esetleges egyeztetésre, a hibás döntések részbeni kompenzálása képp. Ehhez pedig a VE-GÁ-ban is lettek volna partnerek. **Én azonban egyedül azt a lehetőséget hagytam nyitva, hogy partnerek lennénk a SZIDÖK utódjának segítségével, a mentor szerepet azonban már nem vállalva.** Csakhogy mindkét oldalról éppen ezzel nem kívántak foglalkozni.
- **Az érintetteknek többször felhívtam a figyelmét – írásban is – minden tennivalóra és azok költségeire.** Én persze tudtam ezeket, de mindenki mást igen rosszul érintettek. Különösen akkor rúgtak magasra a költségek, amikor megpróbálták komolyan venni a tési tábor erdei iskolává alakításának ötletét. Persze azzal tisztában voltam, hogy egyeseknek a Pincével és a tési táborral való kínlás egyáltalán nem hiányzik. Így aztán ők akarva-akaratlan partnereim voltak a költségek *pontosításában*.

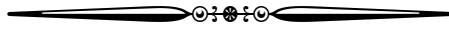
A fent leírt stratégiai és taktikai céljaimat vagy teljesen megvalósítottuk, vagy erőteljesen előre haladtunk azok megvalósításában.

Külön szükséges itt arról szót ejteni, hogy a **III.** stratégiai cél megvalósításaként 2016. szeptemberére sikerült elérnem, hogy a magyartési táborhelyen lévő Kisház (volt Betegház) a VE-GA Szövetség tulajdonába került. Valljuk meg, hogy ez az ügy lényege szempontjából már-már komikus fejlemény volt, viszont sokak számára – Anikó számára különösen – valósággal gyógyír lett. Eleinte nem lelkesedtem ezért, mert gyakorlatilag nem kell nekünk. Attól is tartottam, hogy ellenségeink rájönnek erre, ez pedig a hülyeség egy újabb fordulóját szabadíthatta volna ránk. Aztán megértettem, hogy **erre sok vegásnak és szidőkösnek lelkileg van szüksége**, és én magam is kötődöm Magyartéshez, az ottani emberekhez.

A türelem és a konspiráció magasiskoláját valósítottam meg megannyi készletelés rendszerének felépítésével, érzelmdús érvelésekkel, szelíd zsarolásokkal. Az érintettek együttműködését így is csak hónapok alatt tudtam elnyerni. Ahhoz is hónapok kellettek, hogy minden papír és elszámolás elkészüljön – de elkészültek.

Az eszkaláció kiküszöbölése folyamatosan komoly feladatot jelentett, hiszen az a VE-GÁ-n belüli problémák és konfliktusok eszkalációját is maga után vonta volna, és így elősegítette volna felszámolásunkat. Mindenek előtt időre volt szükségünk a feldolgozó mantrázáshoz. Két dologra kellett különösen koncentrálnom: mindenképpen meg kellett gátolnom, hogy kialakulhasson egy (20-30 fős) kritikus tömeg a VE-GA egészére hatni képes felnőttekből, körökben ugyanis már szabályozhatatlanul szabadul-

tak volna el az indulatok, a rájuk jellemző kreativitással. Ugyanebben a körben értelmes és vigasztaló kimeneti lehetőségeket kellett felmutatni, konkrét feladatokra bontva ezeket. Minden egyes indulat-javaslatot különválasztottam – a tartalmilag megegyezőket is –, és külön-külön beszélgettem, leveleztem mindenkivel a magáéról.

*„Hiszen erre vártunk, s ma újra összegyűltünk”
(Demjén Ferenc: Legyen ünnep)*

TALÁLKOZÓ A DIÁK PINCÉBEN 2016. FEBRUÁR 20-ÁN

A VE-GA kibővített gyűlését a fentiek miatt csak február 20-ra voltam hajlandó összehívni. A vezetést azonnal kézbe vettem. Szigorúan én vittem a szót, és korlátoztam az indulati megnyilvánulásokat.

Délelőtt részletesen elmondtam a történeteket és elemeztem vélhető okaikat, de mindenütt saját hibáinkra és felelősségünkre helyeztem a hangsúlyt. Nem tértem ki a büntető és szembesítő ötletek sokasága elől, de ragaszkodtam ezek rendezett megbeszéléséhez, és időben odáztam ezek megvalósítási alternatíváit. Külön elemeztük a perek indításának lehetőségeit és veszélyeit. Közben folyamatosan hangsúlyoztam, hogy a felperesnek személy szerint nekem kellene lennem, évekig tartóan, rossz egészségügyi állapotomban.

Délután átvezettem a beszélgetés fonalát a praktikus teendők sorára. Ez a beszélgetés igen eredményes volt, és önmagában is nyugtató hatású. Eddigre sikerült tisztáznunk, hogy kulcsfontosságú táborainkat át-helyezzük Tompahátra, a magyartési teljes berendezést pedig elszállítjuk Marosjára. Ütemeztük az értékmentés folyamatát, módjait, felelőseit. A magyartési berendezések elszállításának időpontját pedig május 7-ben határoztuk meg. Sikerült a felmerült veszélyes magyartési búcsúzási ötleteket is erre az időpontra koncentrálnom, bízva abban, hogy az általuk elgondoltnál lényegesen nagyobb munka majd nem teszi ezeket lehetővé.

Van egy másik távlati lehetőség is, amit korábban már említettem, és ami szintén pozitív kimenetet adhat: ez az a nem kért ajándék, hogy a frakció és a Testület kiszabadította a VE-GÁ-t a szentesi csapdából, így lehetővé vált a VE-GA továbblépése egy új fejlődési pályára. Az Önkormányzat által kialakított konfliktusrendszer mindemellett lehetővé teszi egy új típusú egység kihordását is, mert közös erőfeszítést követel az értékmentés és a kiürítés folyamatában. Óvatosan, de erősítettem ezt az alakuló egységet – érzelmi szelepként is – egy nevesített ellenségképpel (hogy legyen kit konkrétan is utálni).

A VE-GA túlsúlyos szentesi fejlesztési központja megszüntetésével szükségképpen fognak kialakulni a területi, kapcsolati és szakmai alapú divíziók. Ezek önálló vezetésűek lesznek. Az már nem az én dolgom, hogy ezek létrehozna-e egy új, közös döntési fórumot, egy formálisan is valódi szervezeti demokráciát egy új koordinátorral.

„Bárhogy lesz, úgy lesz,
A jövőt nem sejthetem,
A sors ezer rejtelem,
Ahogy lesz, úgy lesz”

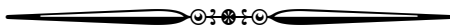
(Evans Raymond – Jay Livingston – G. Dénes György ford.: *Ahogy lesz, úgy lesz*)

GONDOLATOK A MAGYARTÉSI TÁBORRAL FOGLALKOZÓ TESTÜLETI ÜLÉS KAPCSÁN

Nagyon fontos volt időben közölni, hogy a tési berendezések jelentős része a Marosvásárhelyi Kulturális Központ Egyesület tulajdonában van. Az Egyesületnek az irreális kiürítési határidőt módosító kérelme kinyírta a berendezésünk elkobzásáról, einstandolásáról szóló kósza ötleteket. Nem tudatosodott a képviselőkben, hogy csak az ÁNTSZ előírásai alapján minimum 8 millió Ft-ot kellene költenie az Önkormányzatnak a tési táborra ahhoz, hogy újból üzemeltethető legyen. Plusz még ötmillió egy új berendezésre, hiszen ostobán lemondtak a kifejezetten oda készített berendezésről.

Érdekesség, hogy az ülést követően ketten is beültek hozzám a mértékadó – engem ezer éve ismerő – szereplők közül. Elmondták, hogy nem értik, hogyan viselhetem ezt az egészet ilyen jól, hónapok óta. Mind a kettő hangot adott annak a gyanújának, hogy a történetek valamiért megfeleltek nekem. Azt nem mondhattam, hogy jó színész vagyok, ezért beismertem ezt (pedig közben is fáj a szívem a SZIDÖK-ért). Az egyikük jól fel is háborodott, mert szerinte manipuláltam az Önkormányzatot. Én azt mondtam, hogy erről szó sem lehetett – azt azonban szeretem, ha az én ügyeimben az történik, amit én akarok.

A testületi ülés után megkerestek az erdei iskola Tésen való megvalósíthatósága kapcsán is. Tudtak ugyanis arról, hogy vagy tíz évig voltak Tésen erdei iskolák is³⁰. Állami oka volt annak, hogy miért lett ennek, illetve ezeknek vége általában, és külön Magyar téren is. A magyartési tábort a jelenlegi követelményeknek megfelelően csak irreálisan nagy költségekkel lehetne erdei iskolává átépíteni. Ennek azonban még így is csak akkor lenne értelme, ha lennének ezt igénylő, és ezt a tantervükbe beépítő iskolák.

„Most múlik pontosan,
Engedem hadd menjen”
(Kiss Tibor: *Most múlik pontosan*)

A MAGYARTÉSI KÖZPONT KIÜRÍTÉSE – KÉT TÖRTÉNET LEZÁRÁSA

Vasárnap, 2016. május 8-án – lezárult két korszak. Egy 38 éves, hihetetlenül érdekes és gazdag korszak a VE-GA és a mi kettőnk életében. Egyúttal lezárult a SZIDÖK projekt 22 éves története is.

A történet záró szakasza négy héttel előbb kezdődött, amikor Péterrel és barátaival kiürítettük a tési ház padlásteréből az ott felhalmozott nagy mennyiségű építési anyagot. (Ezt elsősorban az udvari vizesblokk rekonstrukciójára és a szennyvízszikkasztó bővítésére szántuk.) Egy héttel ezután a szűkebb Korom család szedte össze és csomagolta be az ott lévő és közhasználatban volt könyveit, plakát anyagát, adathordozóját és technikai berendezését. Ezeknek is máshol lesz ezután helye. Közben Anikó és A. mázsányi do-

30 Kosztolányi Istvánné: *Az erdei iskola hasznos könyve – A szentesi Klauzál Gábor Általános Iskola erdei iskola programja* – Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.

kumentációt szállított be a Levéltárba, és még mindig maradt több helyen legalább ugyanannyi. Egyeztettünk derekegyházi barátainkkal is arról, hogy egy kis teherautónyi táborfelszerelést május második felében elszállítunk Tompahátra, ahol az idén a SZIDÖK két tábora és a kisgyerekesek Családos Tábora lesz.

Bő egy héttel a dátum előtt mindent szétszedtünk és összecsomagoltunk, amit Marosjára szántunk. Nyolc órát dolgozott ezen Jucó, Nóri és Szerá; a tizenéves Évi, Dóri és Sára, valamint Péter, Csaba, Szeki, Robi és V. Zoli. Sokat segített Gábor és Andi is.

A munka végén a Nagyteremben Nóri és Jucó halkán és gyönyörűen elénekelték *A nap nyugodni tér* című dalt.

Végül pedig május hatodikán, pénteken háromórás kemény munkával dugig megpakoltunk egy közepes méretű kamiont. A munka részesei voltak Jucó, Alíz, Péter, Robi, K. Zoli, M. Zoli, Maya, Matyi, Gergő, Levi ugyanúgy, mint Gábor és P. Endre. Közben Andi és segítők sütöttek, főztek. A munka befejeztével pedig megettük a gyümölcslevest, a milánói makarónit. A szülinaposok, illetve Anikó és én egy finom tortát is kaptunk. A szülinaposok közül a tíz éves Mózi mondott búcsúzó köszöntőt. Elbúcsúztatta a Táborunkat, és kifejezte azt a reményét, hogy az új helyek is jók lesznek. Nagyon eltalálta a szavakat.

Végül bent a Nagyteremben elénekeltük az *Aranyágon ül a sármany*, Anikó pedig a *Most múlik pontosan*.

Másnap, szombaton elment a kamion. Vele ment K. Zoliék autójával Zoli, Mózi, Maya és Robi. 7:10-kor indultak el és 17:50-kor értek a geryeszegi White Horse panzióba. Itt Sz. Ibolya várta őket, aki itt foglalt nekik helyet. A Marosvásárhelyi Kulturális Központ Egyesület vendégei voltak. Kinéztek még a 6 km-re lévő Marosjára, hogy hogyan s mint fognak lepakolni. Utána jött a vacsora, illetve Sz. Brigitta és Előd mind a négy gyerekkel, egészen 10:00 óráig. A könnyek mellé már befért egy kis felszabadult nevetés is.

Másnap reggel le- illetve bepakoltak a 2018-ban megszűnő iskola egy már kiürített tantermébe. Segített tíz helyi székely – némi székely sörök társaságában. Az iskola – idézem Robit – „*egy része alig van jobb állapotban, mint a tési ház volt, amikor először láttuk*”. Lesz tehát vele munkája majd a helyieknek és a környékbeli magyar-holland alapítványnak.

Az mindenesetre biztos, hogy a bútorokat azok tudják a legjobban összerakni, akik szétszerelték. Ha majd tehát hívnak, akkor elme gyünk mi is, festékekkel, csiszoló- és csavarozógépekkel.

Az elmúlt héten CD-n kiküldtük az utolsó SZIDÖK-ös kutatás anyagát is *PÉLDA(KÉP) – ÉRTÉK* címmel. A kísérőlevelében elbúcsúztunk az iskolavezetőktől és a segítő tanároktól azzal, hogy a VE-GA a továbbiakban is szívesen lesz partner különféle ügyekben. Az anyag végén is van egy érdekes, a SZIDÖK szerepeit összefoglaló búcsú-rész.

Ezzel lezárult a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat (a SZIDÖK), a Szentesi városi Diák Pince, a Magyartési Képzési és Tábor Központ, valamint a VE-GA szentesi üzemeltető és mentor csapatának – vagyis a SZIDÖK projektnek – nagyszerű és egyedülálló története.

„most múlik pontosan”

„a nap nyugodni tér”

Közzjáték 1.:

Most 2016. május 20. péntek, öreg este van. Még mindig nincs fenn a szentesi honlapon a Pincére és a Magyartésre vonatkozó pénzes előterjesztés, holott ma már tegnap fel kellett volna tenniük. Szenvednek rendesen. Borzasztóan ciki, hogy amit megúszhattak volna 1,31 millióból, arra most a sokszorosát kell(ene) elkölteniük – és ez csak a kezdet. Az üzemeltetésről meg egyelőre szó sem esik, pedig mindig egy beruházás megoldása az egyszerűbb feladat, és az üzemeltetés az igazi kihívás.

A többségi frakció saját ülésén még olyan kétségbeesett javaslat is elhangzott, hogy eljárást kellene indítani a VE-GA ellen! Volt (van) ugyanis, aki szerint a VE-GA felelős azért, hogy ennyire rossz állapotban volt a két ingatlan, amikor elvették tőlünk.

Közzjáték 2.:

Ma – 2016. május 27-én – még ötven napom van a nyugdíjazásomig, bár dolgozni összesen már csak 16 napot fogok. A Hivatalban és az intézményeknél állandóan azt mondja mindenki, hogy „úgyis maradsz szakértőként”. Formálisan azonban még semmiféle ajánlatot nem kaptam.

Nem tudom.

Közzjáték 3.:

Ma, 2016. június 2-án egy képviselő és az illetékes köztisztviselő is megkérdezte tőlem lényegében ugyanazt. Ez pedig a következő volt: „Készítjük az új ifjúsági koncepciót, és ezért kérdezem Pali, hogy ugye van még SZIDÖK?” Atyaúristen! Elmúlt már több mint egy fél év, és még mindig nem értenek semmit az egészségből. Mondtam, hogy a SZIDÖK úgy döntött, hogy van. Szervezik a nyári táboraikat. Közben a költségvetés-módosítás kapcsán látom, hogy szövegszerűen tartalmazza, hogy a SZIDÖK-től és a VE-GÁ-tól elvett pénzből pótolják ki a sportegyesületek támogatását.

„Újra itt van, újra itt van, újra itt van a nagy csapat”

(Bródy János – Szörényi Szabolcs: Újra itt van)

A TOMPAHÁTI SZIDÖK-TÁBOROK KAPCSÁN

Ahogy megtudtam, hogy a Tábor Központot is elveszik a VE-GÁ-tól, eleve erős ellenérzés volt bennem azzal szemben, hogy ott csináljuk meg a 2016-os táboraikat. Ez az érzésem, a tragédia decemberi bekövetkezése után csak erősödött. Valahol ízléstelennek éreztem, hogy a saját helyünkön táboroztassanak bennünket idegenek. Volt – nem megalapozatlanul – olyan érzésem is, hogy úgyis ki fog-

nak találni valamit, hogy az utolsó előtti pillanatokban megtorpedózzák a táborainkat. Ennek ellenére nem adtam fel a dolgot eleve. Vártam, hogy komolyabb egyeztetések kezdődnek ebben az ügyben is. Nem kezdődtek.

Ezért – szigorúan konspirálva – már februárban megkezdtük a táborok áthelyezési folyamatát a derekegyház-tompaháti Bagoly Szállásra.

Az otthonlét kialakítása a tompaháti Bagoly Szálláson

Nem lesz igazán megélhető, hogy miért is fontos ez, ha vissza nem térünk egy kicsit arra, mit is jelentett nekünk a magyartési táborhely.

Másnak elképzelhetetlen kaland már az is, ahogy a két kezével építette meg a magyartési táborhelyet több mint száz ember. Az ezzel kapcsolatos számtalan sztori egy része már el is szakadt a köznapi valóságtól, és legendává nemesedett. A tábortüzeknél ezeken át hagyományozódik a történet a gyerekeknek, akik egy része ezt később – ez a *később* ma is van – már szinte saját történeteként adja tovább.

Abban a házban még a repedések és a pókok is a mieink. A sajátunk a tengernyi összehordott cucc még most is, hogy már Marosjárdán vannak. Összesen közel százan nyírták két-három hetenként a 2000 m²-nyi füvet, metszették az általunk ültetett hatvan fát, a sövényt, a bokrokat. A fákat és virágágysainkat még a 40 fokos nyarakon is napról-napra, órákon keresztül locsoltuk, hogy meg ne haljanak a mostoha és száraz földben. Mint egy magánháznál, állandóan jelentkezett a tennivalók sokasága, csakhogy itt három, összesen 500 m²-nyi, és több mint százéves házról van szó.

Már az építkezésnél is fontos volt a kapcsolat Magyartés lakóival, fiataljaival. Nélkülük nem ment volna. A táborok számukra nem igazán voltak azok – a saját falujukban –, de a gyerekek mindvégig bejártak, az idősebbekkel pedig sajátosan együtt éltünk. (Különösen addig, amíg megvolt a „könyvtár”, a kommunikációs intézmény – vagyis a falu kocsmája.) Itt és így valósult meg a táborok, nyári egyetemek, találkozók, erdei iskolák sokasága. Több mint 300 ilyen eseményt éltünk meg itt, együtt és másokkal. A táborozó gyerekek és tizenévesek többsége többször táborozott itt – és sokan most is táboroznak mint felnőtt segítők.

„a könnyeink és mosolyaink akkor is ott lesznek, ha már a falakat is elbontja az idő és az emberi ostobaság”

Mindezekkel együtt mi is beköltöztünk a falakba. A könnyeink és mosolyaink akkor is ott lesznek, ha már a falakat is elbontja az idő és az emberi ostobaság.

„abban a házban még a repedések és a pókok is a mieink”

Így kellett máshol új otthonra találnunk. Azzal a kihívással, hogy legyen az bármilyen jó, mindig össze fogjuk hasonlítani a miénkkel, amihez képest persze semmi nem lehet elég jó.

Én azonban Kedves Olvasóm, nem engedhettem ennek. Fontosabb az, hogy túléljük, ami történt, és máshol, máshogy folytatni tudjuk úgy, ahogy az hozzánk méltó.

Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, alapvetően három dolgot láttam szükségesnek.

Az egyik az, hogy kimentsük a magunk szép, identitásalkotó emlékeinek mindazt, amit Magyar-és nekünk jelentett – hogy megmaradjon a számunkra élőnek mint a múltunk kincse.

A megsebzett VE-GA azonban még nem tart itt. Nem tudott, és még most sem tud ebben partner lenni. Én azonban kitartóan próbálkozom ezzel. Egyelőre talán jobb is volt így. A háritás helyzetében ugyanis nem is tudott igazán viszonyítási pont lenni Magyar-és.

A másik szükséges feladat volt olyan helyet találni, ami egészen más, de mégis hasonló feltételeket tud nyújtani. Nem lehetett messze, hiszen a VE-GA központja még Szentesen van ugyanúgy, itt él még mindig a SZIDŐK, és ide kötődnek a SZIDŐK partnerei is. Kis és befogadó faluban kellett lennie, messze a világ kihívásaitól. Harmincegynéhány fősnek kellett lennie, és otthonosnak, ami könnyen belakható a számunkra. Még nem is tudtuk igazán azt, hogy mennünk kell Térsről, amikor két fiatal felnőttünk már hírt adott egy ilyen helyről: a derekegyház-tompaháti Bagoly Szállásról.

Valljuk meg, az a hely modernebb és színvonalasabb, és megfelel a mi követelményeinknek. Egyetlen hibája, hogy nincs saját közösségi helyisége, nagyterme. Van viszont mintegy 150 m-re egy szintén felújított művelődési ház nagyteremmel.

A harmadik feladat az volt, hogy a rendelkezésre álló öt hónap alatt megalapozzuk a Bagoly Szállás számunkra otthonossá tételét. Ezt pedig több lépcsőben és praktikusán oldottuk meg:

Még a VE-GA február 20-i gyűlése előtt, 17-én kimentünk négyen a Bagoly Szállásra megismerkedni mindennel és mindenkivel. A helyi alpolgármester jó szívvel fogadott bennünket. Nemcsak az épülettel ismerkedtünk meg, hanem a Művelődési Házzal és azzal a hölgygel is, aki később nagy segítségünkre volt. A sors kegyeibe fogadott bennünket, napsütéses, meglepően meleg idő volt, ami az ember kedélyét is jelentősen javítja. **Persze hogy összehasonlítottunk, a hely mégis tetszett. A falucska is, a Művelődési Ház is, és a bennünket fogadó, nekünk köszönő, barátságos emberek is.**

Február 20-án eldöntöttük, hogy három taborunkat tartjuk meg a Bagoly Szálláson: a két SZIDŐK-tábort Maya és Annamária vezetésével, illetve a kisgyerekesek Családos Táborát Jucó vezetésével.

Anikó, én és ők március 8-án alapos bejárást tartottunk a táborthelyen a hely üzemeltetőjével, bizonyos értelemben a hely hasonló „lelkével”, mint ami Magyar-és én voltam. Utána bementünk Derekegyházra, ahol beszélgetésünkbe bekapcsolódott a Polgármester is. Az egyeztetések eredményeként teljes körű megállapodás született.

„a tábortűznél egyik régi dal hangzott el a másik után”

Április 29 – május 1-én három napos vezetői minitábort csináltunk a Bagoly Szálláson 12 táborvezetővel és segítővel. Hamar kilóttuk a bánkódás és az összehasonlítás csapdáit, amiben ismét segített az, hogy nagyon szép idő volt. Ennek záróakkordjaként többen bekapcsolódtak a falucska ünnepébe is. Nagyon jó bevezető lett ez a táborokhoz. Magam is megnyugodtam, ami – őszintén – nagyon rám is fért.

Közben Szentesen még a gondolatát is rejtenünk kellett annak, hogy a VE-GA és én mint VE-GA elnök egyáltalán még létezzünk. Természetesen még a látszatát is kerülnünk kellett annak, hogy másutt fogunk táboroztatni. Bármilyen felboríthatja ugyanis az itt kialakult igen kényes és relatív egyensúlyt. Pedig ha ez borul, akkor az ismét kiszámíthatatlan és szélsőséges reakciókat válthat ki.

„Így kellett máshol új otthonra találnunk”.

A tompaháti SZIDÖK-táborok szakmai kialakítása

2015 november elején Marosvásárhelyen, a SZIDÖK és partnerei találkozásán kidolgoztuk a két tizenéves tábor vázát, főbb vonalait. Eddig azonban nem is gondoltam arra, mennyire evidens módon építettük ezeket a táborokat a magyartési körülményekre. Nem gondoltam arra sem, hogy mennyire szimbiózisban létezik együtt a falu, az épített környezet a benne élő humán infrastruktúránkkal, és lesz így a társaság egy *otthona*. Keserű az is, hogy mennyire másként élnek meg ezt a lányok/nők, illetve a fiúk/férfiak azzal együtt, hogy nagyon széles a megélés spektruma (hiszen más a kötődésük is). Általában nem túlzás azt mondani, hogy a nők maguk az *otthon*, míg a férfiak számára az *otthon* fenntartási feladat.

Nem mindegy annak a társaságnak a mérete sem, amely az adott intézményben – *otthonban* – létezik, akiktől ez egyáltalán *otthonná* lesz. Tágabb körben, amiben ez az *otthon* is egy szűkebb szociális mező, nem mindegy, hogy mekkora és milyen az a szociális mező, aminek ez az *otthon* is fontos alkotója. Egy néhány fős család ha lakást cserél, azt könnyebben hever ki, mintha egy nagyközség vált *otthont*. Különösen akkor tragikus teher ez, ha ezt értelmetlen kényszerre kell megtennie. Ennek alapvető oka pedig az – a fentiek alapján –, hogy a nagyközség identitásának, azonosságtudatának és érzelmeinek szerves alkotója egy ilyen *otthon*. **Az ettől való megfosztás rombolja az identitást elsődlegesen azzal, hogy ellentmond a „mert kell egy hely” lelki parancsának. Mindezt az ellenségeink nem tudják, de ösztönösen nagyon is érzik, ezért is fosztottak meg bennünket ezektől.**

„Összesen közel százan nyírták két-három he-
tenként a 2000 m²-nyi
füvet”

Azért foglalkoztat ez a téma, mert egy egyelőre idegen helyen, száműzve kell megcsinálnunk azt a két tábort, amelyeknek *nem ez a helye*. Itt nem fog működni a helyünket húsz évig otthonunkká tévő megannyi megszokás, feltétlen reflexszel, önkéntelenül végzett és ezzel biztonságot adó tevékenység. Eddig a tábori regeneráció csak annyit jelentett, hogy az összejött társaság minél hamarabb otthon legyen a helyen, az eltervezett tevékenységekben és egymás között. Csakhogy most a hely nem a mi otthonos helyünk lesz. A számunkra feltétlen reflexekkel helyreállt szokások, biztonságot adó önkéntelen tevékenységek itt nem adekvátak a helyel. Itt más, még ismeretlen dolgok lesznek. Egy még idegen helyen egymással is idegebbek vagyunk, és nem csak azért, mert egy ideje már nem találkoztunk. Saját magunkat is idegenebbnek érezzük egy még idegen helyen.

Soha ilyen fontos nem volt a tábori regeneráció, mint most lesz. Másnak kell ugyanis lennie, többnek a megszokottnál, a megszokottan otthonosnál. Itt alapvető kérdés lesz az is, hogy hogyan tudjuk a leggyorsabban, egyben természetes módon otthonunkká tenni ezt az idegen helyet. Azt a helyet, amibe – magába az épületbe – nem lehet majd úgy a magunk közösségében elkülönülni, mint eddig. Használunk kell ugyanis nap mint nap a falu közösségi házát is, mert csak ott van nagyterem. Ott pedig nem zárkozhatunk be teljesen. Nyitott programokat is kell csinálni, hogy ne legyünk, ne maradjunk ellenséges idegenek. Sőt megfontolandó, hogy ne vonjunk-e be néhány hasonló korú falubeli résztvevőt jobban is a táborok életébe. Ezzel együtt is komoly kérdés az, hogy megőrizhető-e ott és így a másutt, más helyen – *otthon* – öszszeszövődött társaság.

Van egy más metszete is a VE-GA életének, amiből nézve ez a komoly kihívás egyúttal talán egy pozitív kimenet kulcsa is lehet: könnyebben települhet át ugyanis egy otthonból egy másikba felnőttkorú emberek közössége, mint gyerekeké, illetve kamaszoké. Ugyanakkor ez utóbbiak jobban tudnak kötődni egymáshoz és a segítőkhez. Ezt a kötődési igényt mi normális körülmények között inkább gyengíteni szoktuk az önállóság javára, főleg azzal, hogy az egymásközi kapcsolataikat igyekszünk fejleszteni. Erről persze nem is szabad lemondanunk, hiszen ez a VE-GA elsődleges pedagógiai célja. Ugyanakkor most fel kell majd erősíteni a segítőkhez való személyre szóló kötődés szálait is. Elsősorban talán kicscsoportos programokkal nyújtva erre lehetőségeket. Ennek nélkülözhetetlen alapja azonban az, hogy a felnőtt segítőknek olyan harmóniában kell együtt dolgozniuk, ahogy ez eddig ritkaság volt, és ráadásul Pali bácsi állandó jelenléte nélkül.

A 2016-os tompaháti tizenéves táborok voltak az elsők, amiket már nem én terveztem. Ezzel szemben – különösen a 10–14 éveseknek szervezett *Image* tábor nagyon feldobták a lehetőségét és szükségességét annak, hogy leírjam, miként is gondolkodom én ezekről a táborokról általánosabban és mélyebben. Ez azért is nagyon jól esett nekem, mert ebben már semmilyen szerepet nem játszottak a történetek. Amiket most fogok leírni, az alapvetően azért fontos, mert azt adja vissza valamennyire, hogyan gondolok én végig egy tizenéves tábort. **Éppen ezért az itt következő írás (a) felnőtteknek szól!**

Az Image tábor nevelési koncepciója

Neked, Kedves Olvasóm, a következők arra nyújtanak módot, hogy egy kicsit beleláss abba, mi is a lényege a mi nevelési tevékenységünknek. Azt ugyanis senki nem gondolhatja, hogy ilyen sok éven át, évi több száz tizenéves táboroztatása megvalósítható mélyebb nevelési koncepció nélkül. Ezt most a nyáron Tompaháton megvalósult *Image* tábor tükrében vázolom fel mint előzetes alapvetést.

I.

Ez a tábor rokonságban van a mai idősebbek négy évvel ezelőtti *Divat és reklám* táborával. Az eltelt idő alatt azonban a tizenéves világ hangsúlyai megváltoztak, másrészt annak a tábornak a résztvevői jellemzően 12 évesek voltak, míg a mostaniak kicsit idősebbek. Tavaly ezzel a társasággal az életmódról szóló táborban a testünkön kívüli dolgoknak a testünkre való hatásával foglalkoztunk. Most a saját külsőnk – a bőrünk – lesz az a határfelület, amin belüli belső dolgaink lesznek lényegesek.

A Test – Szellem (Gondolkodás) – Lélek emberi hármasságon belül a test vonatkozásában most a testünk egészére kell tekintettel lennünk két szempontból.

I. Az ép lélek kifejlődése ép testben sokkal könnyebb.

II. Amíg nem érzem jól magam a bőrömben, addig szellemileg sem tudok jól teljesíteni (lásd Maslow piramisát).

Főleg a lányok persze már tavaly is szerettek volna ismét a divattal foglalkozni meg lelkizni, mi azonban már akkor is azt mondtuk, hogy a külsővel csak jövőre és célirányosan fogunk foglalkozni, hogy valóban *rólunk* szóljon. A lelkizésnek pedig próbálunk majd konkrétabb kereteket adni.

Közelítsük meg most ezt a tábort először a neve felől!

Az *image* (imidzs, imázs) fogalom arculatot jelent, de egyben jó hírnevet is. Összességében kedvező képet valakiről.

Ezekre a kérdésekre lenne jó majd választ találni:

1. Mít is mutasson például ez a *kép*?

Egyes szám első személyben: engem! Azt az *engem*, aki egyelőre a magam számára is rejtély vagyok. Rejtély mint személyiség, de rejtély mint individuum (egy-én) is – de erről majd egy kicsit később.

2. Miért mutassa azt, amit?

Azért, hogy szeressenek! Annak szeressenek, aki vagyok/lehetek. (Fogadjanak el és be, értékeljenek, legyenek nekik fontos, foglalkozzanak velem!)

3. Kik is legyenek azok, akik szeressenek? (No, ez egész lista lehet, sőt listák.)

4. Honnan indulok én most mindebben? (Onnan, ahol szocializációs folyamataim eredményeként éppen tartok – de hol is tartok?)

5. Milyennek látnak most mások, és milyen is szeretnék lenni magamnak/másoknak?

6. Milyen külső jegyeim alapján alkotnak először *képet* rólam? Egyáltalán mit látnak, hallanak, éreznek (illat, tapintás, íz), érzékelnek a bennem élő *odaátról* is?

7. Ezekből mik az enyéme, mit örököltem a családomtól, mik azok, amiket lehívtam, és honnan hívtam le ezeket magamnak? (Miért tetszettek?)

8. Kikhez tartozom én, és miért?

9. Van-e máris jellemző stílusom, ahogy én másokhoz viszonyulok? Milyen az?

Az a fő kérdés, hogy hogyan tudom a legjobb képet adni magamról úgy, hogy az ne legyen hazug. Hogyan hozzam ki a talán még nem is ismert erősségeimet? Hogyan rejtsem a szintén nem igazán ismert gyengeségeimet úgy, hogy egy vonzó, de igaz Én (én-egész) és én (tudatos én) legyek? Valahogy a belsőmnek kell találkoznia a környezetemmel a *felületeimen*, de úgy, hogy annak *tükreiben* legjobb önmagam mutakozzon meg magamnak és másoknak. Hamisítások nélkül, nem valaki mássá sminkelve. Egyrészt tisztába kell jönnöm magammal önmagam előtt (*mások tükreiben*). Másrészt azzal is tisztába kell jönnöm, hogy kik fontosak a számomra, és nekik mi a fontos akkor, amikor rám néznek. Mind a kettőnek lehet sajátos SWOT analízise is (erősségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek). A feladat persze nem egyszerű, hiszen egy test, egy szellem (gondolkodás) és egy lélek összjátéka vagyunk. Emberi lényegünk abból fakad, hogy ebben az összjátékban azért igyekszünk tudatos lénynek lenni. Gondolkodunk! Így érhetjük el mivoltunk olyan mély rétegeit is, amikben ösztöneink korlátlan szabadságot keresnek maguknak – és az okos korlátozásuk talán a legnagyobb kihívás az *énünknek*. Egész-séges tizenévesek esetében már ennek is lehetnek olyan mélységei és küzdelmei, amelyek csak azokra tartozhatnak, akikkel erre kölcsönösen ki-választódnak. Kifejezetten nem baj, ha ez egy erkölcsileg stabil, bölcs felnőtt.

II.

Az imázs szempontjából a (1.) testi, a (2.) szellemi-gondolkodási és a (3.) lelki adottságok azok, amiket érdemes tisztázni és megmutatni mint önmagamát másoknak.

1. A testi adottságok

Ami a testünket illeti, az most elsősorban egy *megjelenítési felület*. Kinézetében, mozgásában, adott jelzésein fontos. Ami a testen, a test által való megjelenésünket illeti, ennek is több rétege lehet. Ilyen a testi adottságok sora: az alak, a forma, az egyes testrészek milyensége, különös tekintettel a fejünk valamennyi

összetevőjére, illetve a kezekre és a lábakra. Újabb sajátos rétege a testünknek az arc, a mimika, a szemjáték és a beszéd. De *beszél* egészében maga a test is (testbeszéd), és az öltözék, a smink, a kiegészítők is. És beszédes mindaz, amit és ahogy használunk, fogyasztunk.

Mégis talán a legbeszédesebb rólunk mindaz, amit teszünk és nem teszünk, amiket csinálunk és nem csinálunk, az alkotásaink. Mindezeknek vannak jellegzetes lány és fiú specialitásai, amikre külön is figyelünk érdemes.

2. A szellemi-gondolkodási adottságok

Ezen a téren most elsősorban az fontos, ami az iskolákban és az iskolaszerű kihívásokban jelenik meg (szak-, nyelv-, sport-, ének-zene körök). Nemcsak abban az értelemben, amit ezek értékelnek, hanem abban az értelemben is, amit kifejezetten nem.

Ennek központi – valamilyen módon mérhető – kategóriáit mindenféle Q-k reprezentálják. Ilyen az intelligencia, a kreativitás, a kombinációs, variabilitási, koncentrációs és analóg képességek, az intuíció sőt a memoriter képességek is. Ezekkel el lehet játszani millió teszt segítségével. Hozzá kell ehhez tenni azt, hogy ezek egy része már határos bizonyos lelkinék – ezen belül emocionálisnak – gondolt és mondott képességekkel. Nehéz hová sorolni az olyan *szellemi* képességeket is, mint a tehetséget, a fogékonyságot, a kitarító vizsgálatra és elemzésre való képességet.

Természetesen ebben a vonatkozásban is vannak jellegzetes lány és fiú jegyek, bár – mivel én ebben csak igen korlátozottan hiszek – ezek inkább nőiesnek és férfiasnak *gondolt* specialítások.

A környezet sokra becsüli, ha valaki nem vagy nem csak okostojás, nem csak briliánsan szellemi, de intelligens szellemes is. És még valami! A sokféle okoskodáson túl az intelligencia talán legfontosabb fokmérője az, hogy mit tudunk kihozni mások és magunk javára az ellenünk csinált helyzetekből. Én úgy gondolom, hogy az az igazán intelligens, aki ilyen helyzetekből is jól tud kijönni.

3. A lelki adottságok

Ez utóbbi megjegyzésem is utal arra, hogy a lélek (psziché) viszonylatában sok gond jelenhet meg már a fogalmi értelmezés terén is.

Popper Péter pszichológus, egy játékosan és tragikusan bölcs ember az élete végén arra jött rá, hogy ő maga sem tudja igazán, hogy mi is a lélek. (Mindjárt írt is erről egy bölcs könyvet: *Ingóvány*).

Sokszor maguk a pszichológusok – közülük a bölcsek – sem okvetlenül azonosítják a pszichét a lélekkel. Úgy általában pedig számukra is főleg a betegségeiben jelenik meg kézzelfoghatóan a lélek, illetve a psziché. Mi azonban nem vagyunk lélekgyógyászok, hogy így foglalkozzunk a lélekkel, bármi legyen is az. Inkább azonosítjuk azt a személyiség belső világával, amivel azért könnyebben tudunk kezdeni valamit. Ez lenne az a bizonyos *Én-én*, amiről már írtam. Aki rejtély számomra is mint *személyiség*, de rejtély mint individuum (egy-én) is.

A dolgunk így sem egyszerű, hiszen a személyiség fogalmát is sokféleképpen fogalmazták meg a hozzáértők (és a nagy írók, filmesek). Én úgy gondolom, hogy a *személyiségnek* mindenképpen van két kettős metszete.

1. Minden személyiség *Én* és egyben *én*.

Az *Én* a végtelen, ezért teljesen soha fel nem fogható *én*-egész, az *én* pedig a tudatos *én*-rész.

Talán a jóga kísérletezik a legeredményesebben azzal, hogy az *én* határait mind mélyebbre tolja, de számára a tudat nem több mint eszköz a nirvána eléréséhez. Egy európai számára talán az őszinte és mély elmélkedés az, ami a *mások tükrében* önmaga mélységeibe vezet. Ezekben a mélységekben pedig legalábbis megbocsátónak kell lennünk magunkkal. Csendes derűvel kell kezelnünk mindent, amit ott találunk, és ami első látásra akár elborzasztónak is tetszhet. Az is az intelligencia fokmérője, hogy kulturális és erkölcsi habitusunk hogyan képes kezelni atavisztikus ösztöneink háborgásait. És mennyivel inkább tartozunk ezzel másoknak, főleg tizenéves lelkeknek!

2. A személyiség másik lényeges kettős metszete az, hogy egyszerre társadalmi és egyéni.

Ágyazódik egy adott (hagyományrendszerű) kultúrába, ami nélkül szétesik, elpusztul. Ugyanakkor teljesen egyedi önmaga is. Ha ekként nem tud megvalósulni annak, aki, akkor képtelen a boldogságra. Társadalmi mivoltában a személyiségnek állandóan meg kell küzdenie individualista túlzásaival, hogy igazán egyedi önmaga lehessen. Önmegvalósulása folyamatában meg kell valósítania a harmonikus (boldog) lé-

tet. Alapvetően társadalmi és egyéni mivoltában is etikai feladat ez, ami erkölcsös emberek köreiben valósítható meg.

III.

A VE-GA fejlesztő rendszerei annyiban foglalkoznak a test dolgaival, amennyiben *ép lélek* sokkal könnyebben alakul ki *ép testben*. (Utána már nem ez a jellemző viszony, hiszen *ép lélek* egy beteg vagy fogyatékos testtel is elboldogul.)

A VE-GA fejlesztő rendszerei csak annyiban foglalkoznak a szellemmel, a gondolkodással, amennyiben az ember tudatos, alkotó lény, tudata pedig akaratlanul is meghatározó hatást gyakorol a testére, egészségére és egészségére, vagyis lelki életére is.

A VE-GA alapvetően személyiségfejlesztéssel foglalkozik. A személyiség önállóságának fejlesztése egyrészt azt jelenti, hogy a személyiség önálló alkotója legyen környezetének, másrészt önálló alkotója, szabályozója legyen önmagának.

A pedagógiai cél

Kedves Olvasóm – ha velem vagy még – most körbeviszlek Téged egy kicsit gondolkodásom mélyebb világában, aminek nélkülözhetetlen részét jelentik vívódásaim Tarkovszkijjal. **(Ha ez már túl megterhelő, akkor pihenj egy kicsit, míg ez véget nem ér.)**

Tarkovszkij nehezen felfogható gondolkodói és filmes világának központi problémája a személy és a világ konfliktusa, az a harc, amiben a (kül-)világ megpróbál beköltözni a személyiségbe, azt a saját játékszerévé tenni, a személy pedig küzd önmaga érvényességéért, hogy élete meghatározója önmaga (belső) világa legyen. A *világ* fegyverei ebben a harcban az anyagi javak, a hatalom, a politika, a sokféle fenyegetés és mézesmadzag. A személy eszközei mindennek előtt az a hagyomány és értékvilág (örök emberi értékek), amelyekbe magzati korától belenőtt, és amelyek magja a személy lényegi ideáit megjelenítő (transzcendens) erkölcsi normák egysége.

A személy és a világ konfliktusa Tarkovszkijnál mint **az egyénen belüli személyiség (perszona) és az (elidegenedett, európai) individuum belső konfliktusa jelenik meg**. Így vagy úgy, de egyféle tudathasadásként. Az individuum háttérben az a (kül-)világ van, amelyben a széthulló tradíciók (transzcendens hagyomány és értékvilág) és a modern civilizáció mindent eldöntőnek látszó harca zajlik.

Hét nagyívű filmje a mai fiatalok számára gyakorlatilag nézhetetlen, pedig az életmű csodálatos végiggondolása ennek a problémának. Sokan tudni vélik, hogy szerette volna még megfilmesíteni a *Hamlet* saját felfogású változatát. Hamlet mint az első európai individuumok egyike a hagyományok és a tradicionális értékek szerint cselekedett: pusztított és teremtés nélkül tette ezt.

Talán nem lényegtelen, hogy az északi társadalmaknak éppoly erőteljes addíciós hagyományaik és értékviláguk volt és van, akárcsak az oroszoknak. Az északi tradíciónak szerves alkotója egyféle demokratizmus, aminek az orosz teljesen híján van. Ezek a társadalmak eleve fejlettebbek voltak, és nyitottak a polgárosodásra – egyúttal az elidegenedésre.

Tehát a (transzcendens) hagyomány és értékvilág elfogadása is lehet pusztító, ha ez az új embertípussal már nem adekvát. Az embereknek egészségükben kell kiküzdeniük a maguk érvényességét, a maguk közösségeiben. Így tudnak létrehozni egy új, szerves, a valóságos világgal adekvát kultúrát, hagyomány- és értékvilágot.

Tarkovszkij filmjeiben mindig egy teljesen magányos egyén küzd önmaga érvényességéért, személyiségéért. Ez annyira magától értetődő, hogy igazán fel sem tűnik, és teljesen szinkronban van Tarkovszkij alapállásával. Szerinte az egyéneknek előbb önmagukban kell rendet teremteniük – mintegy kivonulva a hétköznapi világból –, és ebből fakadó, mintegy záró feladatuk közösségeik együttes kialakítása. Filmjeiben végül mégis eljutott addig, hogy nem lehet a hétköznapi világból kivonulni, és úgy gondolta, hogy a kettőben együtt kell élni. Műveiben az is megjelent, hogy új kultúrát, hagyomány- és értékvilágot kell kialakítani. Nem jutott azonban dűlőre önmagával abban, hogy **ez csak olyan egyénnel lehetséges, akiben megvalósul a lelkes személyiség és az individuum szimbiózisa**. Nem lehet fenntartani ennek a ket-

tősségnek a tudathasadásos állapotát. Ugyanúgy nem lehet, ahogy nem lehet fenntartani az egyének tömegének szembenállását sem a mindennapi világgal. **Csak a lelkét és a szellemét tudatosan kezelő személyiség és az önző individuum harmonikus egyesülése teheti az egyént önállóan is cselekvésképesé, autonómmá – egyúttal képessé a másokkal való együttműködésre. Éppen ez a VE-GA pedagógiai célja.**

Tarkovszkij eljutott addig – és ezzel teljes mértékben egyetértünk –, hogy etikai alapon kell új kultúrát létrehozni. Olyan kultúrának kell ennek lennie, amely minden szempontból élőnek tartja meg, illetve élővé alakítja át kapcsolatainkat és a világunkat.

Legmélyebb rétegükben erről szólnak a mi tevékenységeink, táboraink – köztük az *Image* tábor is.

A modern emberi személyiség

A modern emberi személyiség *szerkezete* csak egy értelmezési, fogalmi keret. Nélkülözhetetlen azonban egy olyan ember számára, aki bölcs partnere szeretne lenni egy tizenévesnek a személyisége neki megfelelő alakításában. Azt azonban, hogy mire és milyennek született, nem tudhatjuk. Nekünk felnőtt segítőknek három dolog az igazán fontos. Az egyik az, hogy úgy legyen képes boldogságesejú önmaga lenni, hogy egyben szervesen ágyazódjon az adott társadalomba, annak kultúrájába, hogy meg tudjon küzdeni az elidegenedés megannyi kísértetével. A másik az, hogy olyan autonóm személyiség legyen, aki önálló alkotója személyiségének és környezetének. A harmadik pedig annak tudatosítása, hogy mindez alapvetően etikai feladat, ami erkölcsös emberek közösségeiben valósítható meg.

A személyiség egy önállóan létező dolog, aminek van inputja meg outputja. Másképpen fogalmazva: van egy hatásrendszer, ami formálja (1), és van egy másik, amivel pedig ő formál (2).

1. Az őt formáló hatásrendszer fő elemei természeti, környezeti (épített környezeti) és társadalmi elemek.
2. Amivel ő formál – amiben mint személyiség *láthatóan* is megvalósul/megnyilvánul –, az a kommunikáció, a munka és az alkotás.

A dolgok befogadására és a személyiség *kifelé* történő megnyilvánulásainak motorjaként működik a személyiségben egy szükséglet–igény halmaz (A). Ezt a halmazt rendezi a személyiség belső motivációs rendszere (B), amivel együtt alkotják (A+B) a személyiség ösztönző rendszerét, ami nem véletlenül tartalmazza az *ösztönt* is.

Ehhez képest a személyiség láthatóbb rétegeiben *kifelé* történő megnyilvánulásainak olyan szabályozói is vannak, amik már jobban meg- és kiismerhetők. Ezek közül a legfontosabb az intelligencia (1), a vérmeérséklet (2), a jellem (3) és az európai tudatformák szerinti szellemi tartalmak (4).

1. Az intelligencia fogalmával, mérésével sokan foglalkoztak.
2. A vérmeérséklet is régóta és sokat elemzett fogalom.
3. A jellem fogalmából talán az emberi tartást és az akarakterőt helyes kiemelni.
4. A tudatformák szerinti szellemi tartalmak hosszú európai fejlődés termékei. Klasszikus európai tudatformák például a kultúra, a politika, a filozófia, a jog, a hit, a vallás, a tudomány, a világnézet, az erkölcs és a nemzeti identitás. Fő fegyvereink csak ezek lehetnek a modern személyiségeért vívott harcunkban, de nagyon meg kell tanulnunk disztingválni. Nem lehet szabadon szőrfőzni köztük.

A sok fontos tudatforma közül itt és most kettő kívánczik kiemelésre:

- 4.1. Az erkölcs, illetve filozófiai tudománya, az etika.
- 4.2. A világnézet.

Érett személyiség esetében valamennyi tudatforma egyéni tartalmainak legteljesebb befoglaló kerete az egyéni *identitás*, amelyben szimbiózisban él az európai személyiség (lélek és szellem) és az önző individuum (egy-én).

A kamasz lázadás

A tizenéves kor egyik legjellegzetesebb folyamatrendszere az, amit a köznyelv úgy nevez, hogy kamasz lázadás. A környezet számára ez úgy jelenik meg, mint konfliktusok végtelen sorának tűnő összeférhetetlenség. Egy normális kamasz sokszor nehezen kezelhető vagy egyenesen kezelhetetlen, időnként saját maga számára is alig elviselhető. A köznyelv ezt úgy magyarázza, hogy a kamasz ebben az időszakban hordja ki az egyéniségét, keresi a helyét, a céljait és a feladatait – identitását annak valamennyi met-szetében.

Kicsit mélyebbre tekintve a lázadási szituáció kiinduló pontja az, hogy a gyerekekre környezete ráaggatja különféle jellemzőit, vagy ő maga hívja le azokat a környezetéből, általában mindenféle kulturális skatulyával. Ezek egyre esetlenebbül állnak a hormonok által is feltuningolt tizenévesen, ő azonban mindinkább ön- és én-tudatára ébred. A fogalmi gondolkodást lassan elsajátító tizenéves végül lelöki, sőt időnként lerobbantja magáról a rá nem illőnek érzett dolgok halmazát. Nagyon látványos a *Zabriskie Point* című Antonioni-film jelenete, amikor a korai Pink Floyd zenéjére ezek a dolgok perceként át szóródnak szét mindenfelé. Végül nagyrészt ezekből a visszahulló dolgokból formálja ki az alakuló egyéniség az ön-maga szerinti önmagát.

Az ebbe való beleszólás két dolgot feltételez: egyrészt a segítő alapos és mély önismeretét, a másik feltétel pedig annak ismerete, hogy az illető kamaszra mit is pakolt a családja, az iskolája, a környezete. Ebben persze egy adott kultúrkörben sok az általánosság. Ezt egyénekenként színezik, gyengítik és erősítik jó és rossz tapasztalatok. Tudomásul kell vennünk azt is, hogy ebben a folyamatban mindig keletkeznek az egyénnel szemben új elvárások, beosztások, elkönyvelések, skatulyák. Ha elfogadást, elismerést, sikert akarnak, akkor be kell illeszkedniük, alakulniuk kell. Ebben az időszakban főleg a különböző kortárs csoportokba és csoportokhoz. A családok látványos gyengülésével ez a hatás napjainkra még fel is erősödött. Ne korlátozzátok ezt a dolgot a tizenévesekre! Itt vannak például a fiatal szülők: hiába is nevelnék a picinyeiket másként, nem tehetik ezt a közszokások ellenére, legyenek azok bármilyen ostobák. Formál minket a mindennapi társadalmi-gazdasági-kulturális világ. Formálja a (kül-)világ az individuumunkat. Az individuumunkon keresztül alakít bennünket személyiségünk ellenére is.

Mi van belül? Ki vagyok én mint tökéletesen egyedi egyéniség? Az az egyéniség, akinek önálló akarat, jelleme van. Akit sajátos vérmeleglet, mindenféle adottságok jellemeznek. Egyéniség, akinek egyedi szimpátiái és aszimpátiái vannak, sajátos ösztönélete, boldogságai és szorongásai, vágyai és félelmei. Egyéniség, akinek animusza/animája van, valamint hite, humora és képessége a katartikus megtisztulásra. Csupa olyan vonásom mindez, amit nem adhatok ki csak úgy a (kül-)világnak, holott ez a lényegem! Ugyanakkor *mások tükre nélkül* meg sem ismerhetem ezeket.

A felnőtt emberré válás alapvető folyamata ez, ami azonban veszni látszik. Az egymást követő sok évben megtörtént vizsgálataink furcsa tényről tanúskodnak: sok és egyre több esetben valójában nincs is *kamasz lázadás*. Abban az értelemben nincs, hogy a tizenéves egészen egyszerűen „lelöki, sőt időnként lerobbantja magáról a rá nem illő dolgok halmazát”.

A sikerorientált diákok mintaadóvá válásával, a lúzerek szegregálásával, a tizenévesek és szüleik fogyasztói alkuival, valamint a közösségi oldalakra való feltelepüléssel a lázadások elmaradnak. Önmagában a drogozást, a részegeskedést, a korai promiskuitást és hasonlókat ugyanis nem tekinthetjük annak. Talán a legbántóbb változata ennek a munkának mint alapvető emberi értéknek önmagából való kifordulása, prostituálódása. „*Menj el dolgozni, tanuld meg, hogy mi a munka, és cserébe arra költheted a pénzt – hiszen Te kerested meg –, amire akarsz.*” A munka kapcsán csőstül kapja a tizenéves a társadalmi mintákat, „tanulja az igazi életet”, miközben személyisége még vagy tíz évre van a felnőtt kortól.

A már eleve (kül-)világ-vezérelt individuum és az eleve széteső személyiség konfliktusa tudat alatt zajlik a tizenévesben. Az elidegenedés legszomorúbb bizonyítéka az, hogy nemcsak hogy nem valósul meg az individuum és a személyiség konfliktusa majd szimbiózisa, de talán még csak nem is találkoznak. A kamasz lázadása egyre többször elmarad vagy formális. Ha mégis megtörténik, akkor egyre gyakrabban ún. kommersz visszaépülés történik. Ez egy szempontból azért lehet jobb: lehet tudatosabb.

Eszközeink, szerepeink

Milyen eszközeink, szerepeink lehetnek, vannak? Van-e eredménye a munkánknak, és az valamilyen megnyugtató módon mérhető-e? Megkerülhetetlen az a kérdés is, hogy volt-e, van-e értelme annak, amit csináltunk és csinálunk.

Abban Tarkovszkijnak és Poppernek – és sokan másoknak – igaza van, hogy a világegyetem legnagyobb titka az emberi lélek. Minden egyes ember útja a végtelenből a végtelenbe vezet, és maga is egy végtelen mikrokozmosz. A fenti kérdéseket – eltekintve azoktól, akik az embert munkaerőnek tekintik, és annak nevelik a gyerekeinket – mindenki felteheti magának, aki gyerekekkel foglalkozik. Hatásunknak megnyugtató mérési lehetősége nincs. Hála érte a jó égnek, hiszen éppen azt szeretnénk, hogy autonómak legyenek (és ekként alternatív bérmunkások)! Egy régi barátom aranyköpése szerint pedig „az életnek nem értelme van, hanem története. Kinek-kinek jobb vagy rosszabb, szebb vagy csúnyább”. Amit csinálok, annak az ad értelmet, hogy én magam élem meg szépnek, jónak, fontosnak és hasznosnak. Rejtő Jenő írta talán *A három testőr Afrikában*ban, hogy „együtt voltunk”. Az, akivel együtt voltunk, döntse el maga, hogy neki etől szebb volt-e, jobb volt-e, hasznos volt-e és – legalább – fontos volt-e?

Ami eszközeinket és szerepeinket illeti, azt felleltározni sem kis feladat.

Az általunk létrehozott és használt intézmények, módszerek egyedülállóan impozánsak, és egyedülálló rendszert alkotnak; vázai egy olyan általunk alkotott és élő szocializációs mezőnek, amihez hasonlót sajnos túl keveset ismerünk.

A mi világunk kompatibilis a hétköznapi világgal. Megmutatja azonban a tizenéveseknek, hogy másként is lehet élni, gondolkodni és cselekedni ebben a világban. Ebben a világban pedig a legfontosabb eszközünk önmagunk vagyunk, valamennyien olyannak, amilyenek vagyunk, egyénenként is és a közösségeinkben is. Fényévekre vagyunk a tökéletestől, de kit érdekel ez, hiszen így vagyunk – sokszor természetes észrevétlenséggel – nélkülözhetetlenek azoknak, akikkel éppen törődünk. Nem dolgozunk őket *eredményesen formálni*. Egyszerűen csak önmagunkat adjuk nekik egy ideig, miközben kísérik velük egymást. Akinek ez nem melegíti meg eléggé a szívét, az inkább ne foglalkozzon gyerekekkel.

Az Image tábor tervezése

Ami az *Image* tábort illeti, itt az ideje az eddigiekből fakadó programötleteket lejegyzetelni.

Kiváló alapozó megközelítés lehetne a *PÉLDA(KÉP) – ÉRTÉK* kutatás, amiben fő érdemei A. és Anikó mellett a SZIDÖK-nek vannak.

Ami még talán fontos lehet, az a hibás minták felmérése, ezek szerepének meghatározása a megismerésben, illetve a hamis imázsunk kialakításában. Ezek a minták ugyanis vagy fogyasztói, vagy ezzel inverz nélkülözői („pedig ez nekem is jár”) minták. *Felületeiken* ezeket jelenítik meg a tizenévesek mint önmagukat.

A CSALÁD alapvetően az önző egy-én, a gyenge identitású (fogyasztói) individuum határozatlan mintáinak egyvelegét adja. Nem nevel, hanem *átengedi* a társadalmi hatásokat, és így a családban is a társadalmi környezet szocializál.

AZ ISKOLA alapvetően szolgának (mindent elfogadó megvalósítónak) szocializál, és ebből is adódóan sokféleképpen szegregál.

A TÁRSADALOM (A MÉDIA) kontrollálhatatlanul manipuláló hatásrendszer és (lehívható) mintakínálat.

Nem véletlen tehát, hogy általában kommersz módon megy végbe az eleve ritkán és korlátozottan *robbanó* tizenévesek *újra felépülése* saját egyéniségéig.

A tábori programötleteket erőteljesen befolyásolhatja az a személyiség szerkezet, amiről írtam. Ennek ugyanis éppen az a lényege, hogy ennek mentén szedhetőek össze és rendezhetőek a személyiség tartalmai. A leírt személyiségalkotókat címszavakként és tematikákként is felfoghatjuk, megfelelő programokat keresve ezekhez. Arra is jó ez, ha magát vizsgálja valaki, de arra is, ha valaki másra fordítja a figyelmét.

Van azonban néhány fontos dolog, ami eddig nem merült fel. Ilyen az, hogy milyen a testünk szaga, illata tisztán és kánikulában vagy izzadságos munka közben. A természetes anyagok illatának játékos, vak nyomozását én azért szeretem, mert a természetes (növényi és ásványi) anyagok jobbák a szagunk alakítá-

sához (akár fogyasztva), mint a másokat átverő, magunkra kent illatanyagok. Az izzadás és más testi (egyben lelki hatású) dolgok is gondot okozhatnak.

Egészen más vizsgálatot igényel valaki autonómiájának vizsgálata, amihez szintén van egy ritkán használt forгатókönyvünk.

A tábor konkrét programját két nagyobb ívű tevékenységre építeném föl, és ezeket bizonyos fokig össze is lehet szőni.

Az egyik a Probléma Feltáró és Kezelő Hét (PFKH) problématerképező és kulcsprobléma-kiválasztó szakasza, a másik pedig a csoportalakítások dinamikus megközelítése. Ennek folyamatában létrehozható a négy csoport úgy, ahogy szoktuk.

A PFKH problématerképező szakasza után lehetne csinálni egy szociometriás felmérést, és annak szimpátiaviszonyai szerint újraalakítani a csoportokat.

A zárónapon egy újabb szociometriás felmérés eredményeként meg lehet beszélni, hogy milyenek is gondoltuk magunkat és másokat, és hogy ez mennyire jött be. Persze állandóan hangsúlyozva a pozitív megközelítést, illetve az én-nyelv fontosságát!

Ebbe a keretbe lehet beilleszteni az ön- és én-megismerést, illetve a mások megismerését szolgáló gyakorlatokat. Lehet tisztázni, hogyan akadályozzák ezt a sztereotípiák, a skatulyák, és hogy mik is azok.

A gyakorlatok lehetnek csoportosak – háromféle értelemben is.

1. Egyrészt cikizhetik egymást, egymás tagjait pl. kifigurázással, hözöngéssel.
2. Lehetnek kritizáló és megvédő játékok – pl. a *Kör közepére állok (ülök)* játék egy változata.
3. Lehet azonban a lányok és a fiúk külön nagycsoportjának beszélgetése is – pl. a lányokról és a fiúkról (akár gyertyás beszélgetéssel).

Lehet feladat a bemutatkozás (írásban, szóban „kikiáltással”, Facebookon, stb.) vagy bemutatás. Mind-ez lehetséges interjú keretében is (pl. casting-játék). Lehet stylist-játékokat csinálni – normális humorral is akár.

Jó kreatív drámajáték téma lehet a tavaly felmerült *leégés* (cikis szituáció) mint jól eljátszható, komoly és humoros tartalmakkal bíró fogalom.

Az Image tábor

Az *Image* táborban a résztvevő 10–15 éves gyerekek között a legnagyobb számban az erdélyi partnerszervezet tagjai vettek részt. A tábor egy hete alatt a következőkre keresték a választ: milyenek látják ők saját magukat? Ténylegesen mit is mutatnak meg magukból, milyenek látják őket mások? Hogyan lenne jó változtatni ezen úgy, hogy még kedvezőbb legyen az a benyomás, amit mások látnak, ha rájuk néznek, ha beszélgetnek vagy játszanak velük. Ez nagyon fontos, hiszen mindannyian azt szeretnénk, hogy figyeljenek ránk, hogy foglalkozzanak velünk, és hogy szeressenek.

Elmerültek ilyen fontos részletekben, mint például a következők:

Milyen a látható alakunk, a testünk a fejtetőnkől a két lábunk kisujjáig. Sokat mutat meg az arcunk, az arckifejezéseink, a tekintetünk és még a beszédünk is. Sokat árul el rólunk a mozgásunk, ahogy öltözünk, és az is, hogy milyen dolgokat szeretünk használni és miket szeretünk enni, inni.

Ezek persze mások lehetnek a fiúknál és a lányoknál.

Sokat számít az is, hogy miben vagyunk jók az iskolában, sportban, szakkörökben és itt a táborban is.

Az sem mindegy, hogy mennyire tudunk jól kijönni másokkal. Miben vagyunk okosak, miben tudunk leginkább segíteni? Mekkora az akaraterőnk és a kitartásunk?

A tábor során sokan felismerték, miben lehet és érdemes változtatniuk magukon. Mindezt sok játékkal, sok beszélgetéssel és nevetéssel. Sok minden mellett mindehhez névjegykártyák is készültek és, cserélődtek a külső és a belső tulajdonságok. Az is kiderült, hogy *Micimackó és barátai* közül *Micimackó* vagy *Malacka* áll-e közelebb a személyiségükhöz. A munkát jól kiegészítették a kézműves műhelyek és a sokféle sport, amikbe bekapcsolódtak a helyi fiatalok és gyerekek. Nem maradt el a *Ki-Mit-Tud* és a mini drámajátékok előadása sem.

A gyerekek, az életkorukra is jellemző rugalmassággal egy-két nap alatt túltették magukat azon, hogy nem Magyarországon vannak. Kicsit elfelejtették a már régi *otthon*-t. Ebben a segítők mellett az is sokat segített, hogy a Bagoly Szállás körül tényleg élnek baglyok. Több fajta és sok is, akiket meg lehetett lesni.

A Választások tábora

Erre a táborra már a 2015 novemberi marosvásárhelyi találkozón megkezdődött a komoly felkészülés, ahol szinte minden leendő táborozó részt vett.

A 16–19 éves rutinos magyarországi és erdélyi ifjúsági vezetők sem igazodnak el könnyen abban a világban, amiben élnek. Zavarja őket, hogy egyre többször kell választanunk, döntenünk mindenféle dolgokban, de gyakran nincsenek képből. A környezetünkben persze mindenki nagyon is tudja azt, hogy nekik(!) mit is kellene választaniuk. A felnőttek ugyanis nagyjából egyetértenek abban, hogy mi jó nekik, hogy kell kinézniük, mit kell csinálniuk. A média meg sugallja, hogy mit kell enni, inni, viselni, nyomogatni, hogy sikeresek legyenek. A pártok pedig még erre is rátesznek egy lapáttal azért, hogy majd rájuk szavazzanak.

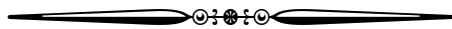
Eközben csak két dolog nem derül ki:

1. Mit gondolnak a tizenévesek, szerintük mi az, ami nekik valóban jó, amit valóban szeretnének, amit akarnak?
2. Mi az, ami kifejezetten nem tetszik nekik? Mikkel és kikkel vannak gondjaik? Mi az, amit nem szeretnének, és amit nem akarnak?

Ebben a táborban ennek a kettőnek a kiderítésével próbálkoztak, először külön-külön, majd néhány csoportban. Akik véleményeikben közös pontokat találtak, választási csoportokba rendeződtek, megfogalmazták saját programjavaslatukat, és jelöltet állítottak. Az volt a céljuk, hogy végül a saját jelöltjük győzzön.

Nem lehet mindent elviccelni, de azért persze jól érezték magukat a táborban, hiszen a legkomolyabb dolgokat is lehet humorral, iróniával kezelni. Mindazok a programok megvalósultak itt is, ami az *Image* táborban. A *Ki-Mit-(nem)-Tud* és a mini drámaműhely produkciói nemegyszer művészi színvonalúak lettek.

Az idősebbek nem tudták úgy elfelejteni Magyarországot, mint a kisebbek. Néha elszomorodtak a beszélgetések, főleg amikor a tábortűznél egyik régi dal hangzott el a másik után. Nagyon hiányzott a saját színházterem, ami a lelke volt a régi háznak.

„Hazára minden embernek szüksége van, persze, nem olyanra, amilyenek a primitív, mellődöngető hazafi képzeli, olyanra sem, mint a vallásé, vagyis holmi túlvilági haza bágyatag ízelítőjére, nem, az embernek olyan haza kell, ahol talaj, munka, barátság, pihenés és szellemi befogadóképesség egyetlen természetes, kiegyensúlyozott és rendezett egészet, sajátos és egyéni világmindenséget alkot. A haza legjobb meghatározása: a könyvtár.”

(Esterházy Péter)

ÉRTÉKMENTÉS A VÁROSI E-KÖNYVTÁRBA ÉS A LEVÉLTÁRBA

A Szenté Városi Könyvtár keretében működik az e-Könyvtár Szenté. Ennek a digitális helytörténeti múzeumnak vállalt feladata a város és vonzaskörzete dokumentumainak gyűjtése, digitalizálása. Célja, hogy az itt lévő anyagokat minden érdeklődő használhassa oktatási, kulturális és tudományos célokra. Huszonkét év alatt a SZIDÖK projektben számos anyag született, amelyek egyértelműen értékes helytörténeti dokumentumok is. Azzal kerestük meg az e-Könyvtár kezelőit, hogy ezeket szeretnénk ide felten-

ni. Ők ebben partnereink lettek. Így egy önmagában is jelentős értékmentő munka kezdődött el: fel kellett mérni ezeket az anyagokat, rendezni és feltehető állapotba kellett hozni őket. A következő anyagok kerültek fel az e-Könyvtárba máig:

- *Ifjúsági igény és probléma listák Szentes kistérségben* – ifjúságkutatás;
- *Az eltűnt idő nyomában...* – ifjúságkutatás;
- *NET-VILÁG* – ifjúságkutatás;
- *PÉLDA(KÉP) – ÉRTÉK* – ifjúságkutatás;
- *Szentes Város komplex külterület-fejlesztési koncepciójának előkészítése* – a VE-GA és a Szege-di Tudományegyetem közös tervezésű-szervezésű szimpóziumának kiadványa.

Előkészítés alatt álló anyagok:

- *Az Aszpirin diáklap számai 1995 és 2011 között;*
- *Derűre ború* – verseskötet, a SZIDÖK egyik graffitipályázatának képeivel díszítve;
- *Az ifjúságsegítés módszertára* – a SZIDÖK és partnerei tapasztalatai alapján;
- *A közösségfejlesztés módszertára* – a SZIDÖK és partnerei tapasztalatai alapján.

További anyagokat most készítünk elő, és ilyenek elő fognak kerülni a levéltári munka során is.

Szentesen négy helyen tároltuk a VE-GA és a SZIDÖK dokumentumait. Ezeknek csak kisebb hányadát iktattuk, azokat, amelyeket valamilyen (jog)szabály miatt iktatnunk kellett. Ezeket azonban külön rendszerekben iktattuk, így nem derülnek ki egyébként fontos keresztkapcsolataik. A rendelkezésünkre álló idő alatt esélyünk sem volt arra, hogy ezeket, illetve a dokumentumok teljes körét legalább leltározni tudjuk. Számunkra egyértelmű volt, hogy ez a dokumentumtömeg, illetve ennek önálló szegmensei egyedi értéket jelentenek. Én sem tudtam azonban, mihez is lehetne ezekkel kezdeni, hogyan kellene megvalósítanunk az értékmentést. Januárban megkerestem a Csongrád Megyei Levéltár Szentesi Levéltárát, akik partnerek voltak ebben az ügyben. Egy sor szakmai információ és tanács mellett azt ajánlották, hogy eleve semmit ne dobjunk ki, ugyanis nem tudhatjuk, hogy szakmai és kutatási szempontból mik lehetnek értékek. Azt javasolták, hogy dobozoljunk be mindent úgy, ahogy tudunk, és szállítsuk be hozzájuk, ahol a későbbiekben az iratokat rendezni tudjuk. Ehhez biztosították a megfelelő helyet és munkafeltételeket.

Elmondani is nehéz, mit jelentett ez nekünk akkoriban sőt még most is. Azért is írom ezt, mert – és ezen már mosolyogtunk, amikor már tudtunk mosolyogni – a levéltárban nem tudták, hogy miről és főleg mennyi anyagról van szó. Amikor Anikó bevitte az első dobozokat, még ők mosolyogtak, hogy csak ennyi – aztán amikor egymás után két kisteherautó dobozzal állított be, akkor meg Anikó mosolygott, hogy ennyi! Már annak kivételével, ami még mindig a lakásunkban van – és ez csak a Szentesen lévő anyag.

Az elsődleges levéltári munkánkat csak októberben tudtuk megkezdeni, de azonnal látszott, hogy még ez is több hónapig fog tartani. Nagyon nehezen kezdtük el, mert tartottunk tőle. Ahogy azonban elkezdtük – elsősorban Anikó –, kiderült, hogy van ennek varázsa. Csakhogy ez sem használ a gyors és hatékony munkának, az ember ugyanis lépten-nyomon olyan papírokba botlik, amik rabul ejtik, amiket el kell olvasni, amik felidéznek dolgokat, amiket valahol már el is felejtettünk. Fontos persze, hogy ezek a papírok a VE-GA szentesi kezdeteitől őrzik a történeteket. A SZIDÖK projekt és a SZIDÖK dokumentumai a teljes dokumentumhalom kisebb hányadát jelentik.

„Súgd meg nekem, tudod, így ígérted rég
A nagy titkokat, amit egy kisgyerek nem ért
Hiszen annyi minden volt, amire nem jutott idő
Pár pillanat, most hogy legyen múlt, jelen, és jövő”
(Berkes Gábor – Valla Attila: Tábortűz)

A SZIDŐK MANAPSÁG

Alapvető stratégiai célunk volt, hogy lehetőség szerint megkíméljük a szidőkösöket annak a következményeitől, ami történt. Ehhez megfelelő feltételeket nyújtott a következő: a Diák Pince üzemeltetését 2016. január 1-től átvevő Családsegítőnek fogalma sem volt, hogy mit kezdjen vele. Eleve úgy gondolták – mert ők sem értettek az egészből semmit –, hogy ott minden úgy folyhat tovább, ahogy eddig. Így a SZIDŐK egy ideig úgy működhetett, mintha mi sem történt volna. Tavasz végére kialakult egy középiskolásokból és fiatal felnőttekből álló SZIDŐK vasmag, amely ragaszkodott önmagához mint SZIDŐK-höz. Erősítette őket ebben a SZIDŐK változatlanul meglévő partneri köre szerte az országban, illetve Erdélyben. Ezért is lehetett sikeres a SZIDŐK két nyári tábora, bár a fiatalabbak táborában már alig volt szidőkös. A volt SZIDŐK égése alatt kialakult egy rendkívül magas színvonalú, széleskörű kapcsolatokkal rendelkező, egymással szoros baráti kapcsolatban lévő diákelit. Ez meg is látszik mellékelt programlistájukon, amihez képest az általuk megélt valóság több, is kevesebb is. Most ősszel [2016] már inkább úgy élik meg a helyzetet, hogy ők az őrzői egy olyan új lehetőségnek, ami valamilyen módon talán a SZIDŐK utóda lehet Szentesen.

Lássuk a SZIDŐK 2016. évi programjait:

Január:

- 15. *Kinek mit jelentett a SZIDŐK – hogyan tovább?* – programozott beszélgetés
- 22. *Holocaust emléknep* – interaktív foglalkozás
- 29. *Vidd, ami tetszik!* – könyvaukción a Városi Diák Pincében az ott felhalmozott könyvekből

Február:

- 05. Farsangi interaktív játék és kézműves foglalkozás
- 12. *Ki vagyok én I.?!* – tesztes foglalkozás
- 19. *Ki vagyok én II.?!* – tesztes foglalkozás
- 26. *Jövőkép* – gondolatébresztő műhelymunka

Március:

- 04. *Mi az, ami jó, és mi az, ami rossz* – interaktív játék
- 11. *Szervezet, csoport, közösség* – a nyári tábor beszélgetős összegzése
- 18. *Húsvétolás* – készülődés a húsvétra, kézműves foglalkozás
- 21. *Tavasz az SBO-n* – kézműves foglalkozás a városi kórház sürgősségi osztályán
- 25. Tojásfaállítás a Luther téren

Április:

- 01. *Bolondok napja* – interaktív játékok
- 15. *Anime délután a Városi Diák Pincében* – jelmezes happening
- 22. *A Föld napja* – műhelymunka
- 29. *A PÉLDA(KÉP) – ÉRTÉK* szidőkös ifjúságkutatás lezárása

Május:

- 06. *Európa Nap* – interaktív játékok az Európai Unió ünnepe alkalmából

Június:

- 10. *Jön a nyár* – kézműves foglalkozás

Július:

Nyári táborok *IMAGE*, illetve *VÁLASZTÁSOK* címmel Bagoly Szálláson

Szeptember:

21. *Alkoss Te is közösséget!* – konferencia Hajdúnánáson (a SZIDÖK bemutatkozásával)

29. A települési ifjúsági önkormányzatok megyei szakmai műhelyfoglalkozása Szegeden – bemutatkozott a SZIDÖK

30. *A Magyar Mese Napja* – mesekérdőív és vezetett beszélgetés *Miért fontosak a mesék?* címmel

Október:

21. *Az origami világnapja* – az origami története – ajándéktartó dobozok készítése

Részvétel a *Délmagyarország* napilap jótekonysági kampányában. Adománygyűjtés az SZTE Neurológiai Klinika Stroke Osztálya részére.

29. *Szentesi történet: Mit kell/érdemes tudni a SZIDÖK-ről* – ifjúsági műhelytalálkozó Újszentivánon

November:

11. Megemlékezés Radnóti Miklósról. Koszorúzás a Városi Könyvtárnál. Vezetett beszélgetés a koról, amiben élt.

11. Gyertyagyűjtés a Nagy Háború befejezésére emlékezve.

18. *A gyermekjogok világnapja* – interaktív játék.

December:

09. *Az emberi jogok világnapja*

16. Készülődés a karácsonyra – kézműves műhely, filcdíszek készítése

Ismét túlléptem a kötet vállalt időkeretét. Azért tettem, mert a megmaradt szidőkösök úgy döntöttek, hogy 2016. december 31-ig lezárják a SZIDÖK hivatalos honlapját a következő üzenettel:

Kedves támogatóink, barátaink és szidőkösök!

Többen érdeklődtetek, hogy mi van velünk, a SZIDÖK-kel.

Az van, hogy az Önkormányzat 2015. december 18-án a következőképpen döntött:

A Képviselő-testület a SZIDÖK projektet 2016-tól nem kívánja tovább működtetni. (257/2015.(XII.18.) KT. Határozat)

23 évvel ezelőtt az Önkormányzat akarta, hogy legyünk. Adta hozzá a Diák Pince, a Magyartési Tábor Központ akkor még romos ingatlanát és évente valamennyi pénzt. Szerződött a VE-GÁ-val, hogy segítsen minket ifjúság szakmailag. Most, 22 év után elvette a Pincét, a Tési Tábor, és elküldte a VE-GÁ-t. Hogy miért, azt senki nem tudja, nem érti.

Az idei nyári táborokban úgy döntöttünk, hogy adunk még egy esélyt az utódainknak jövő tavasztól. Addig mi tucatszerűen meg néhány felnőtt segítők próbálunk egy más utat keresni a SZIDÖK-nek.

Az Önkormányzat 2015. decemberi döntésétől tanácsstalanok voltunk, hogy mit csináljunk. Ezért itt a honlapunkon nem is jelent meg semmi azóta sem.

Azóta dolgainkról a „face oldalunkon” adtunk és adunk tájékoztatást. Persze óvatosan, egyelőre arcok nélkül.

Ezzel az üzenettel pedig egyelőre le is zártuk a honlapunkat.

Amennyiben a továbbiakban is kíváncsi vagy ránk vagy csatlakozol hozzánk, kattints ránk: <https://www.facebook.com/pages/Szentesi-IDÖK>.

Van-e szerintem realitása, Kedves Olvasóm, annak, hogy valamilyen úton-módon talán lesz utóda a SZIDÖK-nek? Mivel ez alapvetően nem rajtunk és nem is a tizenéveseken múlik, azt kell írnom, hogy erre én most nem látok lehetőséget. Ez azért is gond, mert a SZIDÖK-höz kötődtek és kötődnek a tizenéves partner szervezeteik, csoportjaik, illetve más hasonló tizenéves önkormányzatok és azok maradékai. A SZIDÖK megszűnésével ezek a kapcsolatok is leépülnek, miközben számukra is megszűnik a SZIDÖK mint kapaszkodó. Ez pedig könnyen járhat azzal, hogy hosszabb távon a SZIDÖK és partnerei nyári táborai is megkérdőjeleződnek. Így működik a felelőtlen rombolás logikája.

„Most elmondom, mid vagyok, mid nem neked.

Vártál ha magadról szép éneket,

dícsérő éneked én nem leszek,

mi más is lehetnék: csak csönd neked.”

(Cseh Tamás – Bereményi Géza: Csönded vagyok)

SZIDŐKÖSÖK A SZIDŐKRŐL

Azt tanultam a SZIDŐK-ben, hogy nem kell mindenkinek megfelelni, és hogy inkább olyan emberek társaságát keressem, akik elfogadnak úgy, ahogy vagyok. Sőt nekik meg bírtam mutatni igazi valómat. – **18 éves**

A SZIDŐK azért volt fontos, mert egy olyan ifjúsági réteg is hallathatta hangját, és úgy érezhette, ráhatással van az őket érintő dolgokra, akiket egyébként nem szoktak meghallgatni. Hogy is várhatjuk el, hogy 18 évesen ezek a fiatalok felelősségteljesen szavazzanak az országot érintő kérdésekről, ha nem tanultak még meg egy közösségen belül sem dönteni?

Fontosnak tartottam tizenévesen, és azóta még inkább, hogy legyen egy hely, ahol a fiatalok összeülhetnek, fontos dolgokról beszélhetnek kötetlenül, tabuk nélkül, ahol önmaguk lehetnek.

Megtanultam meghallgatni másokat, elgondolkozni arról, hogy nem csak az én véleményem van a világon. – **21 éves**

Szerintem azért volt fontos a SZIDŐK, mert egy sajátos színt adott a városnak, saját, önálló programokat (Bűnmegelőzés, Mikulás futás, közös programok más városi DÖK-ökkel). Megjelenítette az ifjúságkutatások és képviselői révén a valódi ifjúsági igényeket és gondokat a városi Önkormányzat és a felnőtt világ számára is.

A benne résztvevő tizenéveseknek azért volt fontos, mert valóban számított a véleményük! Megtanulhatták, mi az a közélet, és maguk is kipróbálhatták magukat benne rizikó nélkül. Együttal szabadon szervezhettek programokat, tevékenységeket érdeklődésüknek megfelelően, saját helyen, a Diák Pincében, amit otthonosan belakhattak!

Én megtanultam benne az együttműködést, figyelmet mások véleménye, gondolatai iránt, a közösségi munkát, a fegyelmezett megvalósítást.

Megtudhattam, mi az a közélet, mit jelent a multikultúra, milyen ideológiai irányzatok vannak.

Önismeretet és önmegfogalmazást adott. Az érzést adta, hogy nem vagyok egyedül a világban.

Külső motivációra (☺), de belső indíttatásra is bábáskodtam a SZIDŐK születésénél. Kihívás volt és élmény a heti programokat szervezni. Érdekes volt pontosan nyomon kísérni, kit mi érdekel, hogyan lehet becsempészni a közélet fontosságáról szóló programelemeket az elsöre vonzóbbnak tűnő programokba.

Szerettem a teaházak kötetlen beszélgetéseket, a képzések keretében zajló programozott beszélgetéseket, ahol ismereteket és tudást kaptunk, ugyanakkor fontos volt az önálló, saját gondolatok megfogalmazása. Szerettem a Diák Pincébe szervezett születésnapokat, szilveszteri bulikat, táncházat, szombat délelőtti törő felkészítő órákat...

Egy keret (SZIDŐK), egy hely (Diák Pince), ahol érdekes emberek töltöttek együtt értékes időt, családi hangulatban, önmagukat, a jelent és a jövőt építve. Nekem ezt jelentette a SZIDŐK! – **36 éves, alapító résztvevő, később segítő**

A SZIDŐK-ben jöttem rá igazán, hogy hova és milyen közösségbe akarok tartozni. A képzésekkel pedig kitágult a világképem, és jobban megismertem önmagamot is.

Számomra egy olyan közösség is volt, ahová örömmel mentem, ami jobb volt, mint egy átbuzizott péntek. Egy hely, ahol otthon voltam. Egy társaság, amiben mindenkit ismertem és szerettem, egy hely, ahol úgy éreztem, tehetek valamit másokért, és ebben segítséget kaptam.

Amikor először mentem le a Pincébe, a küldöttgyűlésre, nagyon féltem, hogy mi lesz. Úgy gondoltam, beülök majd a sok komor tizenéves közé, és folyamatosan napirendi pontokról kell majd szavazni, amiről fo-

galmam sincs. De mikor végre megtaláltam a bejáratot és lejutottam a Pincébe, teljesen más fogadt. Beszélgető, vidám emberek mindenhol. Olyan nyitottan és jókedvűen fogadtak, mintha mindig is oda tartoztam volna. Egyszerűen csak jól éreztem magam, és nagyon sajnáltam, hogy olyan hamar el kellett men- nem, és alig vártam, hogy újra péntek legyen. – **20 éves, résztvevő, később segítő**

A SZIDÖK-ben összejárhattunk a barátainkkal, és rendkívül jó hangulat mellett például pályázatokat írtunk, és beszélgettünk a mindennapi életről. Itt mindenki jól érezte magát.

Köztük tanultam meg, hogy álljak ki magamért, éljek a jogaimmal, ne hagyjam magam becsapni, és még rengeteg hasznos dolgot az életről. – **18 éves**

Egy olyan ifjúsági közéletfejlesztési lehetőséget nyújtott a város és az iskolák számára, amit semmi más, semmilyen más formában nem tudott volna.

Adott a fiataloknak egy nyitott és befogadó közösséget/közeget.

Megismerkedhettek egymással más-más korosztályok és iskolák tizenévesei, ezzel is növelve egymás elfogadását, jobb megértését. Az aktívabb résztvevők bepillantást nyerhettek az aktív állampolgárság dolgai- ba és abba, hogy ennek milyen hasznossága van.

Olyan dolgokról hallhattak, olyan dolgokat tanulhattak, amit az iskolában nem. Az életre nevelt.

Azt hiszem, nekem a legtöbbet adta önmagamról egész eddigi életem során. Tanultam itt szervezést, kom- munikációt és önérvényesítést is. Fejlődött az együttműködési készségem, a problémákat képes vagyok máshogy is értelmezni, kezelni. És a világlátásomra is hatással volt. Úgy érzem, sokkal több lettem a SZIDÖK-vel.

Mindig kérdezik az embertől még az iskolában, hogy mi akar lenni. Erre én sosem tudtam a jó választ. Nekem erre még az iskola után sem volt önazonos válaszom. A SZIDÖK azonban megadta rá a választ: emberekkel, tizenévesekkel foglalkozni, a problémájukkal, örömeikkel foglalkozni. Velük lenni.

A SZIDÖK nekem barátokat, sőt egy újabb családot adott. Nekem való programokat. Mosolyt az arcom- ra. Egy biztos helyet, a Diák Pincét.

Egészeben: önazonosságot.

A SZIDÖK nekem azt a munkát jelentette, amit teljes szívemből és lelkemből, örömmel és kifogyhatatlan lendülettel végezhettem. Ha többé már nem is lesz ilyen lehetőségem, hatalmas ajándék, hogy mindezt megtapasztalhattam. Köszönöm! – **31 éves, ma ifjúságsegítő**

Rengeteg olyan hasznos dolgot tanultam itt, amit máshol nem tanítanak. Pl.: megtanultam kisebb cso- portokat vezetni.

Az a hely volt számomra, ahol igazán önmagam lehetek. – **17 éves**

A SZIDÖK azért volt fontos, mert összetartotta és összehangolta a diákönkormányzatokat. Végre volt egy hely a városban – a Diák Pince –, ahol a tizenévesek értelmes dolgokat csinálhattak, értelmes dolgok- ról beszéltek/terveztek, és nem kezelték senkit gyerekként. Kellemes péntek délutáni programokat/rendez- vényeket csináltunk magunknak mi és mások is. Létrehozott egy sor új közösséget.

Megtanultam önállóan és másokkal együtt gondolkozni, dolgokat megcsinálni. Le tudtam győzni a lám- palázasságom. Megtanultam nevetni a hülyeségeimen, és nem letörni miattuk. Megismertem önmagam, a személyiségem.

Ez nekem nagyon fontos volt, mert sokáig keresgettem a helyem. Ebben a közösségben megtaláltam. Elfo- gadtak olyannak, amilyen vagyok és sok törődést kaptam a többiektől, ezért mindig vártam a péntekeket. Kipróbáltam magam ifjúsági polgármesterként is, amit nagyon szerettem.

Az önképzőkör! Igaz, nehéz volt felkelni szombat reggelente, de amiket ott együtt tanulgattunk, az mindig egy kicsit másképp láttatta velem a világot, nagyon elgondolkodtatott.

Az összes tábor. Nem tudnék kiemelni kedvencet. – **21 éves, volt ifjúsági polgármester**

Nekem a SZIDÖK abból a szempontból is fontos volt, hogy megtanultak a nagyobb tizenévesek gyere- kekkel együtt dolgozni, és megtanulták a tizenévesek tényleges segítségét is. Nemcsak játékokban és prog- ramokban, hanem lelkileg támaszt is nyújtottak egymásnak.

Itt kaptam meg azt a közösségi morált, ami megalapozta a személyiségemet, illetve olyan sok mindent, ami már az életem része, és fel se tűnik. De mégis itt tanultam meg.

Azt hiszem, elmondhatom, hogy a kamaszkoromat ebben a társaságban töltöttem. Ezekről az emberektől, felnőtt segítőtől lettem olyan, amilyen ma is vagyok. Lelkileg és fizikailag is pozitív irányban terelgettek. Nagyon szerettem a SZIDÖK-öt. Adott egy célt, magammal szemben is egy elvárást, hogy ifjúsági polgármester legyek, és hogy ezt a munkát hasznosan töltssem el. Ne csak én legyek büszke magamra, hanem a segítők, a környezetem és a szüleim is. – **26 éves, volt ifjúsági polgármester**

A SZIDÖK azért is fontos volt, mert pályázatokat írt ki, és minden iskolát és azok tanulóit is megismertette egymással.

Nekem azt is megtanította, hogy a felnőttek élete nem egyszerű, de kis odafigyeléssel megkönnyíthetjük azt. – **19 éves, volt ifjúsági polgármester**

A SZIDÖK segített új embereket, új közegeket megismerni.

Az életben való fontos témákat, nézeteket segített új, más oldalokról megvilágítani, esetleg bemutatni.

Itt fontosnak érezhette magát az ember.

Megtanultam közösségben jobban kiteljesedni.

Megtanultam, hogy mindenki értékes a közösségben (még én is).

Megtanultam más szemszögből meglátni a világot. – **18 éves**

Szerintem a felnőtt önkormányzat nem vesz minket komolyan, és nem is érdekelnék igazán őket. Pedig véleményem szerint minden településnek fontos egy olyan ifjúsági közösség, ahol a fiatalok közéleti dolgokkal foglalkozhatnak. A fiatalokat sem érdekli igazán a közélet, ezért is kell folyamatosan felhívni ezek dolgaira a figyelmüket. Igaz, engem is csak azóta érdekel, mióta konkrét feladataim vannak.

Régen egyébként visszahúzódtam, és nem tudtam az emberekkel beszélgetni. Mióta az ifjúsági önkormányzatban tevékenykedem, rengeteg személlyel kerültem kapcsolatba. Főként amióta megválasztottak ifjúsági polgármesternek, meg kellett tanulnom jól kifejezni magam. Szerintem elsősorban a kommunikációs képességem fejlődését köszönhetem a SZIDÖK-nek.

Mindenféleképpen egy közösséget biztosított nekem a SZIDÖK, ami független. Mármost se nem politikai, se nem iskolai, se nem családi. A SZIDÖK egy biztos pont az életemben, az itt lévőkre is mindig számíthatok. – **18 éves**

Végsősoron itt kaptam meg az életcélokat. A SZIDÖK nélkül valószínűleg olyan tanulmányokat végeztem volna és olyan munkát végeznék, amit nem szeretek, ami nyűg lett volna. – **26 éves, volt ifjúsági polgármester**

A SZIDÖK-ben a dolgokat többnyire mi magunk valósítjuk meg együtt, a saját szabályaink szerint. Sehol másutt nincs igazán lehetőségünk erre. Már csak ezért is megérte „szidökösnek” lenni...

Közben megismertem száz és száz embert, belepillantottam a „nagyok” munkájába, és eközben jól éreztem magam. Persze mint minden diáknak, nekem is voltak olyan időszakaim, amikor úgy éreztem, hogy ez is csak egy teher, amit cipelnem kell a többivel. De azt mondom: megérte!

Diákpolgármesterként számtalan lehetőség és kihívás tárul fel az ember előtt. Legyen ez egy közéleti diák-tábor, egy kortárssegítő konferencia, az Alternatív Játsszóház vagy egy diák képzőművészeti kiállítás megnyitója. Ezek lehetnek akár mindennapi dolgok is, mégis olyanok, amelyek után az ember számos dologgal gazdagodik, legyen az eredmény akár győzelem, akár vereség. – **19 éves, volt diákpolgármester**

Én a SZIDÖK-ben hallottam először arról beszélgetni embereket, hogy mi is a demokrácia. Hogy mi tesz egy közösséget demokratikussá.

Arról tanulni, hogy hogyan lehet kitalálni, megvalósítani egy saját programot, csapatban dolgozni, meccseket lejátszani, azt igazából én csak a SZIDÖK-ben tudtam megtapasztalni. Ennek következtében a demokráciáról is egészen más fogalmaim alakultak ki.

Nekem a SZIDÖK nagyon sokat adott. Tanulási lehetőséget, kapcsolatokat más városokban vagy akár Erdélyben élő fiatalokkal, akiket másképpen nem ismertem volna meg. Impulzusokat olyan helyekről,

ahol másképpen, de mégis működőképesen jöttek létre ifjúsági önkormányzatok vagy diákszervezetek. Egy szocializációs közeget, ahol lehetnek értékesek olyan dolgok is, amelyek az iskolai közegben akár cikinek is számíthatnak. Egy olyan helyet, ahol a tudás is egy megbecsült dolog volt, de nemcsak jegyekben, iskolai versenyekben vagy általános stréberségben manifesztálódhatott, hanem kapcsolatban és közös projekteken.

Az élmények közül izgalmasak voltak a mentálhigiénés konferenciák, és jó bulik a LEG-diák választások. Jó volt látni, ahogy idővel a leendő polgármesterek és alpolgármesterek is ügyesedtek, felnőttek a feladataikhoz. Szerettem a Diák Pince otthonosságát, az ott tartott képzéseket, önképzéseket és beszélgetéseket. A Mikulás környékén tartott kórházi fellépéseinket. Nehéz itt is konkrétumot megragadnom, mert számomra ez inkább egy flow volt, egy folyamat, ahol nem is annyira az élményekben, hanem sok kis mindennapi részleten keresztül volt folyamatosan mozgásban és alakulásban valami. Ez az atmoszféra a kedvenc élményem a SZIDÖK-ről. – **30 éves résztvevő, majd segítő**

Egy városnak azért lenne fontos a SZIDÖK, hogy bármi, amit ők az ifjúságért tesznek, olyan legyen, ami valóban kell is az érintetteknek. De úgy látom, manapság ez általában kevésbé érdeke egy város vezetésének, mint az, hogy a saját dolgaikat rányomják a fiatalokra, mikor milyen céllal.

A fiataloknak azért fontos, mert a fiatalok – régen én magam is – azt hiszik, hogy nincs lehetőségük beleszólni a körülöttük és a velük történő dolgokba. Majd a felnőttek, a város, az iskola eldönti, hogy ők mit csináljanak. Egy jól működő ifjúsági vagy diákönkormányzat lehetőséget ad arra, hogy a fiatalok valahol elmondják igényeiket, ötleteiket, és akár ők, akár a megválasztott képviselők ezeket a megvalósítás felé is tovább vigyék.

Másrészt nagyon jó tanulási lehetőség. A küldöttgyűléseken résztvevők például ízelítőt kaphatnak abból, hogy milyen is a demokrácia. Milyen egy választás, egy gyűlés, milyen kiállni a saját érveink mellett, hogy lehet kompromisszumokat kötni – hogy szülehetnek jó döntések.

A közös ügyek mentén pedig barátságok alakulnak ki. Ha valamiért(!) valakik együtt tesznek dolgokat, akkor az igazabb kapcsolatokat hoz létre.

Én is tanultam és gyakoroltam szerepelni, kiállni mások elé.

Emellett barátokat jelentett nekem, helyeket, ahova mindig mehettem, embereket, akikhez bármikor fordulhattam és fordulhatok a mai napig. A SZIDÖK kapcsán kerültem táborok sorába Magyarásra, ami még több ilyen kapcsolatot hozott. – **25 éves résztvevő, majd segítő**

A SZIDÖK összefogta a fiatalokat, és (ön)tudatosságra ösztönözte. Részt vettek Szentes közéletében, ami által szorosabbra fűzték kapcsolatukat a városunkkal úgy, hogy kevésbé valószínű az, hogy máshol teledpednek le. Az iskolák közötti kapcsolatteremtésben is segített.

Életre szóló barátságok, szerelmek szövődtek. Megértették a demokratikus elveket, és gyakorolták magukat ebben. Megtanulták kifejezni véleményüket.

Mindig volt egy biztos pont, egy hely a számukra, ahova bármikor mehettek, ami biztonságérzetet adott. Egy olyan közösségbe tartozhattak, amit ŐK választottak.

Én is megtanultam kiállni önmagamért és másokért. Rájöttem, hogy szeretek segíteni másoknak, csoportban dolgozni és segíteni/irányítani egy csoport munkáját. Pályaválasztásomban is irányt mutatott.

Ifjúsági polgármesterként például beszédeket kellett tartanom nagy közönség előtt, amely a későbbi egyetemi tanulmányok alatt is nélkülözhetetlen segítséget jelentett. A kommunikációról többet és másképp tanultam, mint az egyetemi tanulmányok alatt összesen.

Egy mindig elfogadó közeget is jelentett a SZIDÖK, ahol mindig önmagam lehettem, úgy szerettem és fogadtak el, ahogy vagyok. Egyúttal izgalmas színtér volt, ahol sokkal nyíltabban beszélgettünk bármilyen témában.

A legszebb emlékem az, amikor ifjúsági polgármesternek választottak, ami hatalmas sikerélmény volt. És mindenki együtt örült velem.

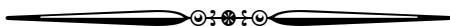
A SZIDÖK számomra sokat jelentett és jelent. Szidökösnek lenni: ez egy életforma. Rohanni, pezsegni, beszélgetni, tudni, hogy számíthatsz a barátaidra, és segíteni. Segíteni másoknak a problémáik kezelésben, ami jó dolog. – **27 éves, volt ifjúsági polgármester**

A SZIDÖK azért volt fontos, mert volt egy érdekképviseleti szerv, ahol a tizenévesek, a diákok elmondhatták a véleményüket, ötletelhetek, szavazhattak. Ezekből a döntésekből pedig sok meg is valósult ill. figyelembe lett véve. Mindemellett fontos kiemelni a más városok ifjúsági önkormányzataival való együttműködést.

A SZIDÖK nekem a Diák Pincével mosódik össze. Akár egyenlőségjelet is tennék közéjük. A Pince számtalan dolognak adott otthont. Rendezvényeknek, baráti összejöveteleknek, kézműves műhelyeknek, különféle tréningeknek. Vagy egyszerűen csak egy közös pont volt péntekenként a barátokkal. – 26 éves

Amikor a legelső alkalmakkor mentem, izgultam, hogy mi lesz, és mikor kiderült, hogy engem jelölnek alpolgármesternek... szinte a világból ki tudtam volna szaladni. Büszke voltam, hogy része vagyok egy ilyen dolognak, és ilyen fontos szerepet játszok benne. Miután megválasztottak, úgy éreztem, ezek után nekem minden menni fog. Élveztem a programokat, amikor kiültünk a Kossuth utcára, és kérdőíveket töltöttünk meg matricákat osztottunk.

Kedvenceim közé sorolom azt, amikor Mikuláskor báboztunk a gyerekeknek, és persze azt, amikor kimondták a nevem a választásokon. Nem fogom elfelejteni, hogy mennyire idegeskedtem, és égett a fülem az izgalomtól. És bár úgy éreztem, hogy ezek után én szerves része vagyok ennek az egésznek, ez mégsem volt mindig teljesen így... Köszönöm az élményeket és a barátokat! – 14 éves

„Megtanultam, hogy a vihar nem mindig csak mostoha idő, és a tűz valami újnak a kezdetét jelentheti ... megtanultam, hogy az élet valójában nem kudarcokról és sikerekről szól, hanem arról, hogy jelen legyünk abban a pillanatban, amikor nagy dolgok történnek, amikor minden megváltozik, önmagunkat is beleértve”

(Cynthia Hand: Angyalfény)

A TÖRTÉNET LEZÁRÁSA A VE-GA 2016. OKTÓBERI TALÁLKOZÓJÁN

Hosszú idő után először jöttünk úgy össze, ahogy régen. Rengeteg dolog és beszélgetnivaló halmozódott föl. Így aztán ez egyszerre volt VE-GA-gyűlés és ifjúságszakmai műhelytalálkozó. Az egész majd három nap tartott jókedvvel, bőséggel.

Az volt a legszomorúbb pillanat, amikor a SZIDÖK-ről szóló előterjesztést hallgattuk, illetve beszélgettük meg.

Listáztuk a 2017-es és hosszabb távú gondjainkat és teendőinket. Megvitattuk egyébként az elmúlt és a jövő évi táborok, illetve a 2017-ben szükséges és lehetséges találkozók dolgait. Különösen sok szó esett arról, hogy jelentős változások indultak meg az országban számos téren. Számunkra a legérdekesebb az, hogy sok településen hiányként jelent meg az önkormányzat számára az, hogy semmilyen kapcsolatuk nincs az ifjúság képviselőivel. A legnagyobb kihívást azonban azok a változások jelentik, amik a művelődés, a közösségi művelődés területén látszanak kibontakozni. Egyetértettünk abban is, hogy máris kibontakozóban van az új digitális forradalom. A tizenéves ifjúság körében egyre meghatározóbb a Z nemzedék, de már itt áll a kapuk előtt az alfák korosztálya is.

Vitákkal vegyes beszélgetés bontakozott ki arról, hogy mi jelenleg a legfontosabb feladat. Én következetesen képviseltem a következőt: nem tudunk egységes viszonyt kialakítani a változásokhoz és a teendők-höz az eddiginél tartalmasabb, tudatosabb közös nevező nélkül. Ezt a jelenlévők elfogadták, később mások is. Ezért 2017. februárjától megvalósul egy levelező távképzés a következő tematikával (feltüntettem azok neveit is, akiknek munkáit kifejezetten ajánljuk ezekhez):

1. A mai globális kapitalizmus fő jellemzői. (J. Naisbitt: *Megatrendek*)
2. A társadalmi szocializáció folyamatrendszerének lényege a VE-GA szerint.
3. Az emberi rendszerek vezetésének ún. vezetési nyolcása. (W. D. Hitt: *A mestervezető*)
4. Az egyéni és csoportos autonómia. (Dr. Kozéki Béla: *Önállóság, önfegyelem – autonómia*)
5. Alternatív bémunkásként élni.
6. Az emberi lét céljához, a boldogsághoz vezető út lényege a VE-GA szerint.
7. A VE-GA kiindulópontjai a tudatos közösségfejlesztéshez. (Szatmáriné Balogh Mária – Járó Katalin: *A csoport megismerése és fejlesztése*)
8. Rangúsági elv pro és kontra.
9. A kultúra, a műveltség és az érték fogalmak lényegi tartalma és összefüggései.
10. A törődés-elv lényege a szeretet-elv tükrében.
11. A jézusi etika mai lényege a boldogságmondások tükrében (*Máté evangéliuma – Gyökössy Endre: A növekedés boldogsága*)
12. A kommunikációs szintek felvázolása Honti László nyelvi játéka alapján és segítségével.
13. Az emberi személyiség általános fejlődési folyamatai (Dr. Buda Béla: *A személyiségfejlődés és nevelés szociálpszichológiája*)
14. Az emberi személyiség egy vázlatos struktúrája (Dr. Kelemen László: *Pedagógiai pszichológia*)
15. A – legalább felnőttangú – egyéniség mint az etikai személyiség (perszóna) és az individuum szimbiózisa (A. Tarkovszkij).
16. Eysenck személyiségtipológiája az intro- és extrovertált, illetve szilárd és bizonytalan dimenziók mentén.
17. Ranschburg J. Micimackó személyiségtipológiája (*Nyugtalan gyerekek – Hiperaktivitás és agresszió a serdülőkorban*).
18. Európai tudatformák és a disztinkválás kérdése.
19. Történelmi törésvonal a magyar társadalmi gazdaságban.
20. Tizenévesek felnőtt segítésének etikája.
21. A kulturális-kommunikációs nyelvi kódok jelentősége a kommunikációban (Bernstein).
22. A tizenévesek értékrendjének minőségi átalakulási folyamata és annak stációi hazánkban a XXI. század kezdetétől.
23. A puffertevékenység fogalma és gyakorlata.
24. A találkozások regenerációs feladata.

A levelező távképzés résztvevői köre és tematikája fejlődhet, és kiegészül személyes találkozók sorával.

Irány a közös jövőnk!

EPILÓGUS

„akiknek van szeme a látásra”

Ez a kötet a SZIDÖK projekt méltó temetése azok számára, akiknek van szeme a látásra és van füle a hallásra.

A méltó temetés mindannak felmérése, rendezése, amit a SZIDÖK projekt, a SZIDÖK és az őket segítő VE-GA a városnak adott. Amit sikerek, félsikerek, néha szomorúság valamint tengernyi közös gond, öröm és főleg munka során adott. Mindannak felidézése, ami segít az utódaiknak és másoknak jobban, méltóbban élni az életüket.

Erőt adhat jobbá válni, erőt adhat egy másként való újrakezdéshez. A SZIDÖK projekt és a SZIDÖK méltó temetésének része a története és a tragédiája felidézése. Része mindannak az értékek a felmérése, rendezése, ami a léte kapcsán létrejött, amit sokan hoztak létre, tizenévesek és felnőttek. Része azonban a másként való továbblépés lehetőségeinek körvonalazása is.

Mindennek megpróbáltam eleget tenni. Azt is megfogalmaztam, hogy ez a történet csak egy csepp a jelen globális tengerében, de ebben a cseppben tükröződik maga a tenger is.

Amit leírtam, egy kisváros kis története. Egy kisváros ifjúságának nem is tudatosult tragédiája. Tengernyi kisváros létezik azonban a világban, tengernyi, talán kevésbé nyilvánvaló tragédiával. Nem Szent Város Önkormányzata ugyanis az egyetlen, amelyik nem tud partnerként kezdeni valamit a felnövekvő ifjúsága képviselőivel. Amely nem tud partnerük lenni abban, hogy generációként fogalmazódjanak meg a maguk számára is. Olyan generációként, amely két lábbal áll a maga talpán, a saját otthonában, és így tekint a való világra. Amely tudna és akarna *globálisan gondolkodni és lokálisan cselekedni*, mert olyan emberi identitást és tartást hordott ki otthon, ami egyszerre *hazai és globális* – ebben a sorrendben.

„a magára maradt
Fiú kötelessége a
kiszáradt fa jelképes és
szertartásos öntözése”

„mint kopjafa őrzi a múltat, a jelent és a jövő lehetőségét”

Tarkovszkij *Áldozathozatal* című filmjében a magára maradt Fiú kötelessége a *kiszáradt fa* jelképes és szertartásos öntözése. Ez a fa mint fa sírkereszt, mint totemfa vagy mint kopjafa őrzi a múltat, a jelent és a jövő lehetőségét. Figyelemfelhívó és figyelmeztető tilalomfa is! Ne haljon meg minden fa, és ültessetek új fákat!

Itt és most nem a fejezet elejére írok ki egy idézetet, hanem az egészet záró dalként a *Késő!* című VE-GA béke-rockjátékból:

*Késő lesz, ha nem lesz egyetértés!
Késő lesz, ha nem lesz Szövetség!
Vállalja el a magából lett életet,
Vállalja el, aki életet ad!
Ha eltaszítja gyermekét, mindent eltaszít.
Akkor eltemeti, mert mindent eltemet!
Vállalhatja ezt, aki életet ad?
Vállalhatja ezt, aki életet ad?
Késő lesz már! Késő, késő!
Nincs mire várni! Késő, késő!
Nincs mire várni, késő lesz má-á-ár!*

„ebben a cseppben tükröződik maga tenger is”

Egy érintett utószava

„ideje van a ragaszkodásnak,
ideje van az elengedésnek,
ideje van a sírásnak,
ideje van a nevetésnek”

(magyartési közmondás)

"kiteregettük a ruháinkat
száradni, mint otthon"

[vége]

2015 őszén voltunk Tésen utoljára. Akkor még nem tudtuk, hogy ez lesz az utolsó alkalom. Csak mi négyen. A Veres család. Apa füvet nyírt, Anya pakolt a kézműves szekrényben, a lányok kószáltak a kertben, szedték az óriásira nőtt füveket, belehempergettek a zöld puhaságba – ki sem látszottak belőle. Etették a szomszéd kecskéket, kézműveskedtek, vágta, ragasztottak, rajzoltak. Letakarítottuk a műanyag székeket, fellocsoltuk a teraszt és egymást, aztán kiteregettük a ruháinkat száradni. Mint otthon. Elsétáltunk a gátra, körbecicajoztunk a falut. A kisboltban vásárolt konzerv-babgulyást ettük. Este tábor tüzet gyújtottunk, amiről a lányok megállapították bölcsen, hogy mivel most nincs tábor, ez egy családtűz. Sokat beszélgettünk az éppen hogy csak elmúlt nyárról, a családi táborról és a gyerektáborról, az élményekről, a többiekéről, a barátokról, és arról, hogy jövünk majd máskor is csak úgy ide, tenni-venni, táborozni. Mert együtt lenni jó. Csendesen, lassan, békésen, magyartésiesen. Távol minden zajtól, várostól, mocsoktól, pörgéstől, idegbajtól. Most pedig kereshetünk magunknak (is) egy másik helyet. És keresünk is. Veletek együtt.

Miután végigolvastad, végiglapoztad a könyvet, Kedves Olvasó, álljon itt pár gondolat egy másik szereplőtől.

A *Méltó temetés* sokféle könyv. Olvasható *dokumentumregényként, naplóként, tragédiaként*, de mostanra akár képeskönyvként is átlapozhatod újra meg újra.

Amikor 2017. szeptember 24-én először vettem kezembe a kéziratot, még nem tudtam bögés nélkül beleolvasni. Mostanra már gyógyulóban vagyok. A képek

válogatása és szerkesztése során sokat nevettem. A lényeg azonban az, hogy *nem egyedül* nevettem, mint ahogy sírni sem egyedül sírtam.

Pali könyve sokunk közös munkája által a *mi könyvünké* vált. Ez így méltó, hiszen sokunk munkájának állít emléket, és hitet, erőt és reményt ad a folytatáshoz.

Az én önként vállalt feladatomból az volt, hogy találjak egy jó nyomdai előkészítőt, és segítsek a vele való kapcsolattartásban. Ennek során azonban szembesültem a könyv szó-szó-szó jellegével, és azzal, hogy a kiválasztott dokumentum jellegű képek nem oldják kellően a betűözönt. Emlékeztem a 2008-as SZIDÖK-tábor gazdag fotóanyagára, hiszen én magam is vendége voltam az akkor egy éves lánnyal.

Lett egy elképzelésem, aminek ötletét megosztottam Palival, akit ez ekkor már – lássuk be – nem igazán érdekelt, ő mostanra a másik kötet írásával van elfoglalva. Lényegében szabad kezet kaptam, *tegyek belátásom szerint*. Körbekérdeztem azokat, akikről tudtam, hogy ismerik a könyv szövegét, és elmondtam nekik mit tervezek. Megkaptam az elmúlt kilenc év SZIDÖK-táborainak fotóit, és előkerült pár kép 1994–95-ből is.

Körülbelül 1500 fotót néztem át, válogattam, jegyzeteltem ki, és tanultam meg felidézhetően, aztán nekifogtam a szöveg olvasásának. Idézeteket kerestem benne, amelyekhez kétféleképpen társítottam fotókat: egyik esetben azonos értelmű kapcsolatokat teremtettem szöveg és kép között, a másik esetben a szövegkörnyezetből kiemelt idézetet és a fotót úgy kapcsoltam össze, hogy mind a szöveg, mind a kép más értelmet kapjon. Ezzel a *szabad asszociációs módszerrel* a fotók sajátos hangulatot teremtenek a szöveggel párhuzamosan haladva. Kezdetből az volt a célom, hogy bemutassam a szidőkös fiatalok életvidámságát, azt a fiatalos, kreatív és tiszta látásmódot, ami az ő sajátjuk.

Létrehoztam egy Facebook csoportot, ahol a szöveget már ismerő csapattal megosztottam ezeket a *szövegkép párokat*, és ebből egy olyan közös munka bontakozott ki, ami a gyógyulási folyamat része is lett – remélem nem csak számomra. Azonnali visszajelzések és hozzászólások születtek, és beindult az emléklavina is („*Jé, ez a Gergő lábujja, én vittem kötözésre!*”).

A többiek aggódni kezdtek: *nem túl humoros mindez a könyv témájához?* Őszintén szólva, engem is foglalkoztatott ez a kérdés. A zsigereimben éreztem, jó úton járok. Amikor a könyv második fejezetéhez értem, akkor jöttem rá, hogy az abban kibontakozó tragédiához valóban nem illenek képek. Azt a felnőtt világ attribútumai tagolják: előterjesztések, jegyzőkönyvek, határozatok, levelek, újságcikkek. A harmadik fejezethez érve emlékek idéződtek fel bennem a szentesi dráma tagozaton szerzett filmesztétika tanulmányaimból – Ingmar Bergman *Fanny és Alexander*ének képi világáról. *Ott az első fejezetben a nagycsalád életvidám karácsonyi közegébe csöppenünk, tele élénk, mély, vörös, meleg, bensőséges, ételtel teli színekkel. A második részben a gyerekek elkerülnek a paplakba, ahol lényegében nincsenek színek, minden szürke, fakó, hideg, reménytelen és kegyetlen. A harmadik részben a gyerekek visszakerülnek a családjukhoz, de addigra a színek már visszafogottabbak, pasztellesebbek, szomorkásabbak lesznek, megfakulnak, mint a gyerekkoruk.*

A többieknek is tetszett a terv, így a *Mi könyvünk* első részének (a SZIDÖK története) képi világa színes, életszerető, változatos, humoros vagy éppen lírai, amilyenek a szidőkös fiatalok és az ő fotóik. A második részben (a tragédia) nincsenek képek, csak hivatalos dokumentumok. A harmadik részben (Pali szubjektív szenvedéstörténete, búcsúzás és újrakezdés) újra vannak képek, de ezek fekete-fehérek, mennyiségük mértékletesebb, hangulatuk visszafogottabb, lírai, tartalmuk azonban reményteli.

Remélem, ez a könyv egészében és részleteiben is segíti mindazok gyógyulását, akik először szereplői, később elszenvedői, végsősoron pedig örökösei is ennek a történetnek.

Veresné Péter Judit
2017. november

FORRÁSOK

Bérleti szerződés (in: *A Magyartési Képzési és Tábort Központ* fejezet), az eredeti dokumentum a szerzőnél megtalálható.

Újságcikkek:

Lovas József: *Miért éppen a VE-GA? A fiatalokat is meg kell kérdezni* (in: *Szentesi Élet*, 2009.06.26., http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2009/25_0626/15.htm)

VE-GA Elnöksége: *Miért még mindig a VE-GA? Cikkünk visszhangja* (in: *Szentesi Élet*, 2009.07.03., http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2009/26_0703/16.htm)

Majzik Attila: *Át kell gondolni az ifjúsági koncepciót* (in: *Szentesi Élet*, 2016.07.01., http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2016/pdf/sze20160701_26.pdf)

Szirbik Imre: *A fiatalok itthontartása is cél* (in: *Szentesi Élet*, 2016.07.15, http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2016/pdf/sze20160715_28.pdf)

Cseh-Lakos Ilona: *Párbeszéd szükséges a jó ifjúsági koncepcióhoz* (in: *Szentesi Élet*, 2016.07.29., http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2016/pdf/sze20160729_30.pdf)

Problémák a városközpontban (In: *Szentesi Élet*, 2016.07.29., http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2016/pdf/sze20160729_30.pdf)

Králik Emese: *Nem tudják, ki viszi tovább a diákönkormányzatot* (In: *Délmagyarország*, Szentes, 2015.12.22.)

Králik Emese: *Zajos a környék? A megoldás: tűnjön el a pad! Vigyázzba állítják a szentesieket a képviselők* (In: *Délmagyarország*, Szentes, 2016.11.17.)

Előterjesztések, jegyzőkönyvek, határozatok:

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatából (1/2015.(II.) Kt. rendelet): <http://www.szentes.hu/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=912>

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2015. november 27-i ülése, 22. előterjesztés: Közhasznú Tartós Támogatási Megállapodás kötése a VE-GA Szövetséggel: www.szentesinfo.hu/testulet/2015/9/eloterjesztes/vega_szerzodes.pdf

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2015. december 18-án megtartott 10. rendes ülése, 10. előterjesztés: Városi Diákpince és Magyartési Tábort üzemeltetése, valamint a SZIDŐK projekt továbbvitele: www.szentesinfo.hu/testulet/2015/10/eloterjesztes/ve-ga.pdf

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2015. december 18-án megtartott 10. rendes ülése, 257/2015. (XII.18.) határozat: Városi Diákpince és Magyartési Tábort üzemeltetése, valamint a SZIDŐK projekt továbbvitele (10): <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2015/10/08.htm>

A Pálmások Szövetsége és a CSMKIK Térségi Elnöksége véleménye a 2015. december 18-i képviselő-testületi ülés napirendi előterjesztéseihez: <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2015/10/jegyzokonyv/kamarai-palmas-velemen.pdf>, 6. o.

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. február 25-án megtartott 2. rendes ülése, 13. előterjesztés: VE-GA pince állapotfelmérése: www.szentesinfo.hu/testulet/2016/2/eloterjesztes/vega_pince.pdf

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. szeptember 22-án megtartott 7. rendes ülése, 21. előterjesztés: <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/7/eloterjesztes/diakpince.pdf>

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. szeptember 22-án megtartott 7. rendes ülése, 211/2016 (IX.22.) Kt. határozat: <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/kezdo7.htm>

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. szeptember 22-án megtartott 7. rendes ülése. Interpellációra válasz: 2/1.) Fiatalok viselkedése a városközpontban (Dr. Szabó Andrea) http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/7/eloterjesztes/i_kozigazgatasi.pdf, p.2.

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. március 31-án megtartott 3. rendes ülése, 24. előterjesztés: www.szentesinfo.hu/testulet/2016/3/eloterjesztes/magyartesi_tabor.pdf

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. március 31-án megtartott 3. rendes ülése, 80/2016. (III.31.) határozat: <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/kezdo.htm>

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. június 22-én megtartott 6. rendes ülése, 19. előterjesztés: www.szentesinfo.hu/testulet/2016/6/eloterjesztes/magyartes.pdf

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. június 22-én megtartott 6. rendes ülése, 164/2016. (VI.22.) határozat: <http://www.szentesinfo.hu/testulet/2016/6/index2.htm>

Weblapok:

Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat (SZIDÖK) honlapja: <http://www.ve-ga.hu/hu/tevekenysegeink/szidok>

VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség honlapja: <http://www.ve-ga.hu/hu/>

VE-GA honlap Levelek rovata: <http://www.ve-ga.hu/hu/konyvtar/levelek/>

Korom Pál (2008): *Én, az „ifjúságszervezeti vezetés” és a VE-GA* – <http://www.ve-ga.hu/hu/levelek-vii/69-en-az-ifjusagszervezeti-vezetes-es-a-ve-ga>

Korom Pál (2007): *Korom Pali, az ifjúság segítése és a VE-GA* – <http://www.ve-ga.hu/hu/levelek-vii/68-korom-pali-az-ifjusag-segitese-es-a-ve-ga>

E-Könyvtár Szentes: <http://ekonyvtar.vksz.hu/jadox/portal/>

Koromné Seri Anikó – Martók Alíz (2014): *Az eltűnt idő nyomában* <http://ekonyvtar.vksz.hu:80/?docId=40396>

Koromné Seri Anikó – Martók Alíz (2015): *NET-VILÁG – A virtuális élet a tizenévesek mindennapjaiban* <http://ekonyvtar.vksz.hu:80/?docId=40397>

Koromné Seri Anikó – Martók Alíz (2016): *PÉLDA(KÉP) – ÉRTÉK* <http://ekonyvtar.vksz.hu:80/?docId=40320>

Korom Pál – Koromné Seri Anikó (2009): *Ifjúsági igény és probléma listák Szentes kistérségben* <http://ekonyvtar.vksz.hu:80/?docId=40433>

Karancsi Zoltán – Oláh Ferenc (szerk.): *Szentes Város komplex külterület-fejlesztési koncepciójának előkészítése* (VE-GA Szövetség – SZTE JGYPK ATTI Földrajzi és Ökoturisztikai Tanszék – Szentes Város Önkormányzata – ATIVIZIG, 2012, Szeged) <http://ekonyvtar.vksz.hu:80/?docId=40912>

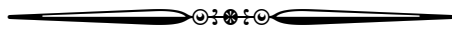
A kötetben felhasznált képek forrásai:

Illusztráció fotók forrása: A SZIDÖK 2008, 2014 és 2015 évi táboraiban résztvevő fiatalok által készített fotók. Az illusztrációként használt fotók nincsenek konkrét összefüggésben a könyv tartalmával. A szerkesztés során szabad asszociációk mentén kötöttük össze a képeket a szövegből vett idézetekkel, így adva sajátos hangulatot a könyvnek, és egyben ízelítőt a szidökös fiatalok látásmódjáról.

A 3. oldalon szereplő „enyém a színpad” fotó, az előszóban szereplő „faültetős” fotó, a 20. oldalon szereplő „Anyó” fotó, a 23–24. oldalakon szereplő bérleti szerződés, a 32. oldalon szereplő *Aszpirin*-újságcikkek, a képgalériában szereplő dokumentum fotók és ábrák, az 53. oldalon szereplő „terméskép”, a 120. oldalon szereplő „tengernyi munka” fotó, a 136. oldalon szereplő „tábortűz” fotó forrása: VE-GA Archívum.

A hátsó borítón és az utószóban szereplő fotók forrása: családi fotók, az érintett családok hozzájárulásával.

A könyvben szereplő újságcikkek a kiadók, jogtulajdonosok előzetes írásbeli hozzájárulásával kerültek átvételre.

Írta: Korom Pál

A szöveget gondozta: Kertész Zoltán

Borítóterv: Dr. Karancsi Zoltán

Képszerkesztő: Veresné Péter Judit

Dokumentum képeket válogatta és szerkesztette: Koromné Seri Anikó Ilona

Tördelés: Molnár Istvánné

Nyomdai munkák: Prime Rate Kft.

Felelős vezető: dr. Tomcsányi Péter ügyvezető igazgató

Magánkiadás

Megjelent 2018-ban, a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség alapításának 40. évében

ISBN 978-615-00-1161-5

A könyvben szereplő tartalom szerzői jog védelme alatt áll. Minden jog fenntartva. Tilos ezen kiadvány bármely részét sokszorosítani, információs rendszerben tárolni, vagy sugározni bármely formában vagy módon, a kiadóval történő előzetes írásbeli megállapodás nélkül.

Egyre többször merül fel egy kérdés, ahogy e könyv híre is terjed: „Megéri, hogy egy városi tizenéves önkormányzat felszámolásából csinálsz ügyet?” „Ennél sok-sok sokkal fontosabb ügy van egy városban.”

Én ezt nem így látom. Minden település jövőjét a tizenévesei, a fiatalok jelentik. Azonban csak akkor jelenthetik azt, ha minél hamarabb tevételes részeseivé válnak településük életének, ha az őket is érintő ügyekbe beleszólhatnak. Ugyanakkor szinte mindenütt csökken a tizenévesek, a diákság települési jelenléte, a tizenéves közelet tartalma, súlya. Magyarországon már az iskolák sem a helyi önkormányzatok, tehát a helyi társadalom iskolái. A különféle iskolai önkormányzatokat pedig régebben is csak ritkán lehetett komolyan venni.

Érthető, de számomra elfogadhatatlan, hogy senki nem ír a tizenéves, diák közeletről, egyetlen tizenéves és diák önkormányzatról sem. Ezt kimondani még szűk családi és baráti körben is ciki, mert kimondatlanul is az visszhangzik, hogy nem érdemes, nem tarthat számot érdemi figyelemre.

Én ebben a könyvben tehát perbe szállok ezzel és ezért. Egyedülálló érték mindaz, amit itt tizenévesek, diákok, tanárok, szülők és civilek sokasága húsz éven át létrehozott és élt. Nem lehet, hogy ezt következmények nélkül lehessen szétrombolni. Mert nem lehet az, hogy mindez csak úgy a semmibe vesszen.

Mindebben pedig osztozik velem, aki mindenben társam volt, és remélem, hogy minél tovább az is lesz: Anikó, a feleségem.